

demū si bñclnde facta sit retro traditio. vt. ff. qñ liceat ab emp. dif. l. j. r. ff. de pac. ab emp. et ē rō vtrobicq. qz nihil ē tā cōueniēs naturali eqtati q̄ eo genere qd̄q̄ dissoluti q̄ ligatū ē. vt. ff. de re. iur. nihil. a **I**dē ē vt. s. e. s. Et no. in fi. hui⁹ ti. xij. eē modos p̄ q̄s tollit obligatio tā ciuiliſ q̄ naturalis ip̄o iure vt nulle remaneāt reliquie p̄ solutōnē. vt s. e. in pn̄. Itē p̄ acceptilatōez. vt. s. e. s. itē p̄ acceptilatōnē. Itē p̄ noiationez volūtariā. vt. s. e. s. p̄ter. r. s. s. p̄ri. Itē p̄ nouatōem necriā vt p̄ sn̄iam r̄ p̄testatōnē litis vt si alius meo noīe subeat p̄ me iudiciū. vt. ff. de noua. l. delegare. s. j. r. l. aliā. Itē p̄ cōpensatōem. vt. j. de accu. s. pe. r. s. i bo. ne fidel. Itē p̄ delegatōnē. vt. ff. de le. l. delegare. j. rñ. Itē p̄ p̄fusionē debiti. vt. ff. de fideiul. l. si debitor creditor. Itē p̄ oblatōnē cōsignatōnē et depositōnē. vt. C. de sol. l. obſignatōnē r̄ et ip̄o iur vt. ff. de positi. l. j. s. si p̄cessit. i. si. s. itē p̄ iteritū sp̄ei. vt. ff. d. h. obl. l. si ex legari. itē maleficio suo mo ra n̄ p̄cedente vt p̄ p̄stitutōnē si q̄s i tā tam. vel p̄ edictū diuī marci. vt. C. vnde vi. l. si quis in tantam. r. ff. qz me. cau. l. extat. r. ff. ad. l. iul. de vi. pri. l. pe. itez p̄sensu nudo qñqz vt in hoc. s. itē nudo pacto vt in maleficijs. Sed r̄ alijs modis tollit non vtraqz. s. ciuiliſ r̄ naturalis sed interdū ciuiliſ n̄ r̄ remanet naturalis vt p̄ sn̄iaz vt ff. de p̄di. inde. l. iul. interdū remanet ciuiliſ r̄ tollit natural. vt p̄ pactū r̄ chirographi reddatōnē r̄ iusturādū. vt. ff. de sol. l. stichū. s. naturaliter. ip̄a etiā ciuiliſ sic elidit vt nō habeat vigorē. j. de accu. s. p̄terea. Itē sunt r̄ alijs modis q̄b⁹ tollit obligatio p̄ excep. q̄s habem⁹. j. d. excep. p̄ totū. Acc. b. **D**e obligatōib⁹ Rubrica. hic cōtinua vt in prin. hui⁹ ti. continetur.

**I**ncipit liber quartus  
**D**e obligationibus que ex delicto vel quasi nascuntur.

**Q**uam sit expositus supiore libro d obligationibus ex cōtractu et ex quasi contractu sequitur vt de obligationibus ex maleficio et quasi ex maleficio dispiciam⁹ sed ille quidē vt suo loco tradidimus in quattuor genera diuiduntur **H**ec vero vnius generis sunt **N**am omnes ex re nascuntur. id est ex ipso maleficio. veluti ex furto rapina aut damno aut iniuria

loci qd̄ hic dr. **F**urtū ē p̄tractio r̄. r̄ fac̄ c̄ de elec. e. dudū. h̄ exigif in furto r̄ sine eo nō sit furtū. l. z volūtas vt̄ alia verba vel scriptura interueniat. vt. ff. si q̄s vxori. s. neqz h̄bo. r̄ l. inficiando. in prin. r̄ l. j. s. sola. Qñqz tñ sine cōtractōe vt i cartba rasa. vt. ff. co. q̄ tabulas. s. si. r̄ l. si quis vxori. s. si q̄s asinū.

**F**urtū enī est p̄tractio rei fraudulosa vel ipius rei vel etiam vsus eius possessionis. ve quod lege naturali prohibitum est amittere. **F**urtū enim vel a furno id est nigro dictum est. eo qz clam et obscure fit. et plerunqz nocte vt a fraude vel a serēdo id ē auferēdo. v a greco sermōe quo fures appellantur

**F**urtozum duo sunt genera. manifestum et non manifestum. Nam conceptum r̄ oblatum species potius actōnis sunt furto coherentes q̄ genera furtozum sicut inferius apparet. **M**anifestus fur est que greci appellant nec solum is qui in ip̄o furto deprehenditur. sed etiaz is q̄ in eo loco deprehenditur quo furtum fit. veluti qui i domo furtum fecit. r̄ nonduz egressus ianuam deprehensus fuerit. r̄ qui in oliueto oliuarum

**R**el. subau. mobilis. nā de imobilis nō pōt fieri furtū. vt s. de vsuca. s. qd̄ ar. nisi i casu vt in creta s̄ certe illa iā ē mobilis. vt. ff. e. l. si crete. Itē s̄baudi corpalis. nā de incorpali b⁹ nō fit furtū. cum nec p̄tratō i his esse possit. vt. ff. de acq. re. do. l. fuis. s. incorpali b⁹. Itē subaudi. aliene. quia rei mee nō facio furtū i eo qd̄ ē meū. s̄ sec⁹ in cōt. vt. ff. e. si factus. i. dez r̄ si ē nulli⁹ vt hereditarie nō fit furtum. vt. ff. e. l. hereditarie. r̄ ideo dixi subaudiri aliene.

**F**raudulosa. hoc ideo dicit. quia si credat sibi licere nō facit furtum. vt. j. ti. j. s. quia tamen. Item si credat dñm p̄missurum non facit furtū. vt. j. e. s. placuit. In duobus tñ casibus videt furtum fieri etiaz sine fraude surandi. vt i eo qui saccū pecunie surripuit. nam etiā sacci noīe furti tenet licet saccū nō p̄posuerit furari sed pecuniā. vt. ff. e. qui saccum. sed certe s̄ nō principaliter secundario tñ voluit saccū surripere. Alius casus ē. vt. ff. de p̄di. ob cām. l. pe. Itē subaudi ad diffinitōnem que fit inuito dño. nam eo volente non potest cōmitti furtum. vt. j. e. s. placuit.

**U**el ipius. i. p̄rietatis ipius rei. **U**sus. vt habes exemplū. j. e. ti. s. furtū aut fit. Sed q̄lter q̄druplicatur hic. **N**ā. vsus estimatio n̄ quadruplicatur. vt non plus extendat pena q̄ delictū. vt. C. de penis. l. sancimus. et facit. ff. e. l. vulgaris. r̄ l. si quis fur. j. rñ. r̄ s. j. r. ij. r̄ l. verū ē. Alij dicūt etiā ip̄am p̄rietatē debere estimari. qz nō pōt separi vsus a p̄rietate. vt. ff. e. l. q̄ iumēta. et. l. si vendidero. s. cum autē.

**P**ossessionis. r̄ hoc dīcō ip̄am possessionem duplicari cum aliud sit p̄cium rei. aliud possessionis. vt. ff. vti possidetis. si duo. s. si. et subaudi qz hoc fecerit aio lucrandi. als nō est furtum. vt. ff. e. l. j. s. j.

**L**ege naturali. i. diuina. vñ illd̄ nō facias furtū r̄. Itē illud. Qd̄ tibi nō vis fieri alteri ne feceris. **A**uferendo. qz fur auferit. Accur. **S**urtū. q. i. qz. **S**pecies. s. casus. Accur. **A**pparebit. vt. j. e. s. p̄ceptū. r̄ s. oblatum.

vt. ff. co. q̄ tabulas. s. si. r̄ l. si quis vxori. s. si q̄s asinū. s̄ certe ibi cōtracta tio intercessit. cuz generaliter p̄tratōem accipiam⁹ s̄ nō fuerit ibi amotio.

**R**el. subau. mobilis. nā de imobilis nō pōt fieri furtū. vt s. de vsuca. s. qd̄ ar. nisi i casu vt in creta s̄ certe illa iā ē mobilis. vt. ff. e. l. si crete. Itē s̄baudi corpalis. nā de incorpali b⁹ nō fit furtū. cum nec p̄tratō i his esse possit. vt. ff. de acq. re. do. l. fuis. s. incorpali b⁹. Itē subaudi. aliene. quia rei mee nō facio furtū i eo qd̄ ē meū. s̄ sec⁹ in cōt. vt. ff. e. si factus. i. dez r̄ si ē nulli⁹ vt hereditarie nō fit

**F**urtum. vt. ff. e. l. hereditarie. r̄ ideo dixi subaudiri aliene.

Handwritten marginal notes in a smaller script, partially cut off on the right edge of the page.

**a** Immo ulterius per hoc videt in frangi regula. per liberam personam mihi acquiri. vt. C. per quas personas no. acquir. l. i. qd falsum est. qz magis de delicto suo. pprio qz alterius facto hoc euenit. vt. ff. de vsu. si quis solutioni. §. si. r. ff. qd vi aut clam. l. pbibere. r sunt hec vera nisi in casu. s. cum se occultauit ille cui fi

ebat. nam lz fur visus fuerit. tamen est fur non manifestus vt. ff. de fur. l. si qs i seruitutem. §. decerni al. ceterum.

**b** Deponere. i. n. s. m. p. q. si ultra montes pferre destinaffet. tamen si apprehendat ante erit fur manifestus. Accursius flo.

**c** Nec manifestus. scz qz contrariouz eadem est disciplina vt. s. de bis qui sui vl. alie. iur. sunt. §. i. et facit ad hunc. §. ff. e. l. ij. r. iij. r. iij. r. v. r. vi. r. vij. r. ix. Accursius.

**d** Secundum veterem. imo fit. vt. ff. de ser. fug. l. i. §. hec autem. sed illud est speciale in persona furi.

aut in vineto vuaru furtim fecit. qd diu in eo olineto aut i vineto dephensus fuerit. immo ulterius furtz manifestu e extendendu qd diu eam re fur tenes visus vl deprehensus fuerit siue in publico siue i priuato l'a dno l' ab alio anqz eo puenit quo deferre aut deponere destinasset. s. si ptulit quo destinauit. m. et si deprehendatur cum re furtiua no est manifestus fur. Nec manifestus furtu quod fit ex his que diximus intelligitur. nam qd manifestum non est id scz nec manifestum est. Conceptu furtum dicitur. cum apud aliquem testibus pntibus furtiua res quesita et inuenta sit. naz i eo ppria actio pstituta est. quis fur non sit. que appellatur concepti. Oblatu furtu dicitur cum res furtiua ab aliquo tibi oblata sit. eaqz apud te cocepta sit. vtiqz si ea mente tibi data fuerit. vt apud te potius qz apud eum qui dederit coceptetur. Nam tibi apud quem cocepta sit. ppria aduersus euz qui obtulit quis fur no sit constituta est actio. que appellatur oblata. Est autem prohibiti furti actio aduersus eum q furtu querere testib pntibus volente pbibuerit. Adrete rea pena constituit edicto pretoris per actionem furti no exhibiti aduersus eum qui furtiuam rem apud se quesitam et

larum pauperiores erant hoies. vnde minores pene imponebantur. vt. ff. de intu. §. pena.

**b** Dupli. nisi in casu. vt. C. de fuis fugitiuis. l. mancipia. **i** Furtum. inuito domino. et quandoqz volente. vt. ff. e. §. vnde illud.

**k** Itaqz gestandis id est ducendi. Accursius florentinus

inuentam non exhibuit. Sed he actiones scz cocepti r oblata r furti prohibiti nec non furti no exhibiti in disuetudine abierunt. Cum eni requisitio rei furtiue hodie fm veterem obseruationez non sit. merito ex psequencia etiam prefate actoes ab vsu comuni recesserunt. cu manifestu sit q oes q scientes re furtiu suscepserint r celauerint. furti nec manifesti obnoxij sunt. Pena manifesti furti quadrupli est tam ex serui qz ex liberi psona. nec manifesti dupli est. Furtum autem fit non solum cum quis intercipiendi ca rem alienam amouet. sed generaliter cum quis alienam rem inuito domino contractat. Itaqz siue creditor pignof siue is apud quem res deposita est ea re vraf siue is qui rem vtendam accipit in alium vsu eam transferat qz cuius gra ei data e furtum comittit. veluti si quis argentu vtendu acceperit. quasi amicos ad cenam inuitaturus r id pegre secu tulerit. aut si qs equu gestandi ca comodatus sibi. longius aliquo duxerit. qd veteres scripserut de eo q in aciem equum perduxisset. Placuit th eos qui rebus comodatis alit vterent qz vte das acceperit ita furtum committere. si se intelligant id inuito dno facere eumqz si intellexisset no permissurum. ac si

**l** Perduxisset. id est et si alij commodaui. species enim

furti est de alieno largiri. vt. ff. e. si pignore. §. i. Accursi. m. Placuit. intelligant. et est ratio. quia voluntas distinguit maleficia. vt. ff. e. q inturie. in fi. l. r. et fa. C. ad. l. cor. de sic. l. i. r. ff. si cer. pe. l. q te.

**n** Permissurum. quid si hoc credidit. scz dominum permissurum. sed stulte credebat. Rn. furti non tenetur cum non fiat scz furtum absq affectu vt hic subijcit. r. s. de vsu ca. §. item si is. sed actione ex eo contractu. vt comodati vl simili bene tenetur. vt. ff. e. si re tibi commodata. Sed secus si stulte opinor te permissurum rem tuam accipere vt. ff. de fur. l. qui vas. §. vetare. Accursius.

**ee** Ex consequentia. hec non est semper bona consequentia. vt sublata solemnitate ideo id tollatur. quia cum solemnitate fiat. vt. s. de ver. obli. §. sed hoc. et. C. de formulis et impetra. sub. l. i. r. ij.

**e** Pena manifesti. que est de iure pretoris. vt. ff. de perpe. et tempora. act. §. i.

**f** Ex serui. hoc tamen casu seruus p noxa dari poterit. vt. ff. de noxali. act. in prin. Accursi. flo.

**g** Manifesti. s. que descendit ex lege. xij. tabu. vt. ff. de noxa. §. sunt autem. Sed quare minor pena iuris. l. xij. tabularum imponitur qz per pretorem. Rn. quia maius delictus est. vt. ff. de proxi. in prin. Preterea tempore legis. xij. tabu

**O** Curādi. nisi in duobus casibus ut dixi. §. c. §. i. Accursi.  
**P** Furtum. ut furti actio nascatur. furtū tñ fit fm quosdā  
sed certe imo nec furtū fit. vt. §. c. §. pe.

**Q** Duo. i. meuo. Accursius.

**R** Cū dō ptulerit. i. dño hic renunciauerit. vt. C. de sur. l. si  
quis psuaserit.

**S** Ad eū. scz ticiū.

**T** Decisionē. vt. C.  
de ser. cor. l. si quis  
psuaserit.

**V** Actionez. spāle  
est qd hic dicitur. al non  
fit furtum volenti.  
vt. §. pxi. §. 2. ff. de  
dona. inter vi. 7 vt.  
l. de eo. in fi. que est  
§. sed vt qd nec hoc  
cāu debeat esse spe  
ciale. vt. C. de ser.  
fu. l. quicūq; §. si. s3  
ibi incipit malicia a  
dño. hic autē ab ip  
so corruptente.

**L** icet. i. qñis.

**R** egulē. quas  
regulas habemus.  
ff. de ser. cor. l. i. in  
prin. 7 per totūz ti.  
Accursius.

**P** erniciē. i. de  
structionem.

**I** mpunitate. sic  
§. rē. i. §. sed nedum  
talīa.

**A** mbusdā. Itē  
7 vnus pena fit me  
tus multorū. vt. C.  
ad. l. iul. rē. l. i. Et  
nō. in hoc. §. puniri  
affectū. 7 si non seq̄  
tur effectus. sic. C. de  
epi. et cle. l. si quis n̄  
dicā. et. C. de his q̄  
ad ec. cōsu. l. p̄fenti.  
Ar. contra. ff. de pe  
nis. l. cogitationis.  
Sed certe hec cogi  
tatio iam deuenerat  
ad aliquem actum.  
vnde non erat nuda  
vt. C. ad. l. iul. de si  
ca. l. quisquis.

**I** nterdum. fur  
tum. non rōne dñj.  
sed maleficij. et tō  
ex hoc maleficio nō  
ciuiliter s3 crimina  
liter agitur. nam cū  
fit liberum corpus

non recipit estimationem. vt. §. de ob. que ex quasi delict. §. ob hominem. criminaliter autem extra ordinem agitur. vt ff. e. l. si. et de priua. delict. l. si. Mater nō agit. Sed et pater non agit conditione furtiua. cum ipsa ad possessionem. vel ad proprietatem cōpctat quorum neutrum in filio habemus. vt. ff. e. l. cum qui §. si filius. et. l. mater. in prin. 7. l. liberorum. 7. ff. de acqui. pos. l. cū heredes. §. si. 7. ff. de rei ven. l. i. §. per hanc.

**A** liquando. subtraxit. Sed hec res non efficiet furtiua.

permissurum credāt extra crimē videri: optima sane distinctio est. quia furtum sine affectu furandi non committitur sed si credat aliquis inuito domino rem commodatam sibi contractare domino autēz volente id fiat: dicitur furtum non fieri. Unde illud que situm est cum ticius seruū meui sollicitauerit: vt quasdam res domino surripiat 7 ad eū perferat. et seruus id ad meuium pertulerit. **A**lienus autem dum vult ipsum ticiuz in ipso delicto comprehendere. permisit seruo quasdam res ad eum ferre vtrum furti aut fui corrupti iudicio teneatur ticius: an neutro. et cum nobis super hac dubitatione suggestum est 7 antiquorum prudentium super hac altricatio nes prospeximus: quibusdam neq; furti neq; serui corrupti actionem prestantibus qui busdam furti tantūmodo nos huiusmodi calliditati obuiāz euntes per nostram decisionem sancimus. non soluz furti actionē sed etiam serui corrupti contra euz dari. licet enī idem seruus deteriora sollicitatore minime factus est: et tō nō concurrant regulē que serui corrupti actionem introducerent. tamen consiliū corruptoris ad perniciem pbitatis serui introductum est vt sit ei penalī actō imposita tanq; si re ipsa fuisset seruus corruptus 7 ne ex huiusmodi impunita

vt. ff. de vsu. sequit. §. si rem. 7. ff. p emp. si rem. vnde die qd quōq; est res furtiua et fit furtum 7 nascitur actio furti. vt fere in toto hoc ti. 7. ff. e. 7. C. e. interdum nullū eorū est. vt si re mea vtat. interdum furtum fit et res furtiua. sed actio furti non nascit. vt. §. e. §. bi qui. interdum furtuz fit et actio nascitur. sed non fit res furtiua. vt hic dicitur.

**I** nterdum. tene tur non manifesti. s3 etiam deprehendatur. vt. ff. e. l. is qui.

**A** li. fa. ad hoc ff. ad. l. aquil. si ser uus seruū. §. si quis de manumissis. 7. ff. e. l. in furti. §. pe. et l. qui seruo.

**S** ed si quid. per lasciuiaz. i. stulticiā.

**I** n factum. id ē vti. l. aquil. si cor pora lesa. altoquin subsidiaria. vt. §. ad l. aquil. §. si. 7. §. pe nul.

**A** t vbi. aduersa tur proximo dicto vbi dixit dari in factum.

**S** ed si quid. per lasciuiaz. i. stulticiā.

**I** n factum. id ē vti. l. aquil. si cor pora lesa. altoquin subsidiaria. vt. §. ad l. aquil. §. si. 7. §. pe nul.

**A** t vbi. aduersa tur proximo dicto vbi dixit dari in factum.

**S** ed si quid. per lasciuiaz. i. stulticiā.

**I** n factum. id ē vti. l. aquil. si cor pora lesa. altoquin subsidiaria. vt. §. ad l. aquil. §. si. 7. §. pe nul.

**A** t vbi. aduersa tur proximo dicto vbi dixit dari in factum.

**S** ed si quid. per lasciuiaz. i. stulticiā.

nascitur. sed non fit res furtiua. vt hic dicitur.

**I** nterdum. tene tur non manifesti. s3 etiam deprehendatur. vt. ff. e. l. is qui.

**A** li. fa. ad hoc ff. ad. l. aquil. si ser uus seruū. §. si quis de manumissis. 7. ff. e. l. in furti. §. pe. et l. qui seruo.

**S** ed si quid. per lasciuiaz. i. stulticiā.

**I** n factum. id ē vti. l. aquil. si cor pora lesa. altoquin subsidiaria. vt. §. ad l. aquil. §. si. 7. §. pe nul.

**A** t vbi. aduersa tur proximo dicto vbi dixit dari in factum.

**S** ed si quid. per lasciuiaz. i. stulticiā.

**I** n factum. id ē vti. l. aquil. si cor pora lesa. altoquin subsidiaria. vt. §. ad l. aquil. §. si. 7. §. pe nul.

**A** t vbi. aduersa tur proximo dicto vbi dixit dari in factum.

**S** ed si quid. per lasciuiaz. i. stulticiā.

**I** n factum. id ē vti. l. aquil. si cor pora lesa. altoquin subsidiaria. vt. §. ad l. aquil. §. si. 7. §. pe nul.

**A** t vbi. aduersa tur proximo dicto vbi dixit dari in factum.

**S** ed si quid. per lasciuiaz. i. stulticiā.

**I** n factum. id ē vti. l. aquil. si cor pora lesa. altoquin subsidiaria. vt. §. ad l. aquil. §. si. 7. §. pe nul.

**A** t vbi. aduersa tur proximo dicto vbi dixit dari in factum.

**S** ed si quid. per lasciuiaz. i. stulticiā.

**I** n factum. id ē vti. l. aquil. si cor pora lesa. altoquin subsidiaria. vt. §. ad l. aquil. §. si. 7. §. pe nul.

§. persuadere. Sed que est ratio. Rñ. qz hic agitur ex deit  
cro securo post pñationem. non aut ex ipsa persuasione et  
ideo distinguit an erat alias facturus vel non. sz in alijs ca  
sibus ex ipsa pñatione agit quicqd postea sequat. vt. §. e.  
§. vñ illud. dñmodo non ex intervallo nimio sequat. vt. ff.  
de ser. cor. l. in hoc  
et. l. neracius. Itz  
cōtra. §. de inur. §.  
non solum. Sed ibi  
non erat alias factu  
rus et fecit. Accur.  
l. §. qui. nec ob  
id. qd verum est ni  
si lñ fuerit estimata  
vel dominus vendi  
derit furti. vt. ff. e.  
l. §. uis.

furtum faciendum non tenet  
furti. **I**tem qui in parentu vel  
ofioz pñate sunt. si re eius sur  
ripiant. furtu. quidē faciūt. sz  
z res in furtiuā cām cadit. nec  
ob id ab villo vsucapī pñ ante  
qñ in potestate dñi reuertatur.  
sz furti actio non nascit. quia  
nec ex alia causa vlla pñ iter  
eos actō nasci. Si vero ope z  
cōsilio alterius furtuz factum  
fuerit. qz vtiqz furtum cōmitti  
tur cōuenienter illi e furti tene  
tur. qz verum est ope et pñlio  
eius furtū factū esse. **F**urti  
autē actio ei competit cuius  
interest re saluā esse. licet dñs  
non sit. **I**taqz nec dño aliē  
cōpetit qñ si eius interest re nō  
pñire. vñ pñtat creditorez de  
pignore surrepto furti actioe  
agere posse etiā si idoneū dñi  
tozē habeat. qa expedit ei pig  
norū potius incumbere. qñ in p  
sonā agere. adeo qdē vt qñ  
ipse debitor eā re surripuerit  
nihilominus creditori compe  
tit actio furti. **I**tem si fullo  
pollienda curā daue aut sarcina  
tor sarcinenda vestimta mer  
cede certa pñstituta accepit. ea  
qz furto amiserit. ipse furti hz  
actionem non dñs. qz dñi ni  
hil interest eam rem non pñire.  
eū iudicio locati a fullone aut  
sarcinatorē rem suam psequi  
potest. **S**ed et bone fidei  
emptori surrepta re quā eme  
rit qñuis dñs nō sit omni mo  
do competit actio furti quem

**a** Non nascitur.  
nisi sit filius habēs  
castrense peculium  
vel quasi castrense  
vbi fili⁹ tenetur pñ

tri. et pater filio. **I**dem et de vxore qd hic de filio dicit. vt  
ff. e. si quis vxori. in pñ. Accursi.

**b** Furti aut. cuius interest etiā modice. vt. ff. ti. i. §. si. z. ff.  
vi bo. rap. l. §. §. generaliter. Itz oportet qz interest ex iusta  
causa z pñabili. nam si est malefidei pos. vel huius rei fur.  
furti non agit. vt. ff. e. l. itaqz. circa pñ. z. l. euz qui emit. §.  
bi aut. sz si bonum incisiū habuit. vt qz sibi cōmodauit vel lo  
cauit. habet actionem furti. et est casus in quo fur furti age  
re pñt. vt. ff. e. qui vas. §. si ego tibi.

**c** Actio. res tamen non furtiuā. vt dixi. §. e. §. aliquando.  
Accursius.

**d** Competit. pñtra debitore qui surripuit. Accursi.  
**e** Itē si fullo. Sarcinator. Qui sunt dic. vt. §. mā. §. ff.  
**f** Sed et bone. facit. ff. e. l. ita soluere. Accursi. floren.  
**g** Possit. immo videtur qz semper dominus debet at fure  
conuenire. vt. ff. loca. et condu. l. cum in plures. §. vestimē

ta. Sed ibi de actio  
ne in re vel pñ. fur  
tiuā dicit. hic autē  
de actione furti.

admodū et creditori **F**ullo  
ni vero et sarcinatori nō aliter  
furti actionē competere placu  
it. qñ si soluēdo fuerint hoc est  
si dño rei estimationez soluere  
possint. **N**ā si soluēdo nō sūt  
qñuis custodia ad eos pñneat  
pñter qd eis actō furti pñpetit  
tūc qz ab eis suū dñs cōsequi  
nō possit ipsi dño furti cōpetit  
actio. qz hoc casu ipsi⁹ interest  
re saluā ei esse. **I**dem ē z si in p  
tesoluēdo fuerit fullo aut sarci  
nator. **Q**ue de fullone z sar  
cinatore dixim⁹. eadē z ad eū  
cui cōmodata ē res trāsferen  
da veteres estimabāt. **N**ā vt  
ille fullo mercedē accipiēdo  
custodiaz pñstat. ita is quoqz q  
pñmodatū vtēdi cā accepit sūr  
neesse hz custodiā pñstare.  
**S**z nra pñdētia etiā hoc in  
nris decisionib⁹ enēdauit. vt  
i volūate dñi sit. siue pñmoda  
ti actioez aduersus eū qz re cō  
modatā accepit mouere desi  
derat. siue furti aduersus euz  
qui rem surripuit et alterutra  
eaz electa dñs si posse ex pñia  
ad alterā venire actioz sz si q  
dē fure elegerit illū qz re vtēda  
accepit penitus liberari. **S**in  
autē cōmodator veniat aduer  
sus eū qui re vtēdaz accepit  
ipsi⁹ qdēz nullo modo cōpete  
re posse aduersus furem furti  
actionem. **C**ū autē qui p re  
commodata puenit. posse ad  
uersus furem furti habere actio  
nē ita tñ si dñs sciens rem esse

**b** Idem in parte  
vt furti actio com  
petat domino et fa  
cit ad hunc. §. ff. de

condi. sine causa. l. si fullo.

**i** Sed nostra. in decisionibus. vt. C. de furt. et seruo cor.  
l. si. §. tales itaqz. Accursi. floren.

**k** Ad alteram. vnde actio furti hoc casu non est ambula  
toria.

**l** Ipsi. scz commodatori.

**m** Habet actionem. z penam exactam domino restituere  
non cogitur. qz vbi periculum ibi z commodum. vt. C.  
de fur. l. si. §. sed cum.

**n** Peruenit. agendo cōtra eum actione commodati. Ac  
cursius. floren.

# Dei bonorum raptorum

**O** Ab eo. f. comodataro. **S**uppositum. f. furem.

**P** Qui. scz comodataro.

**Q** U manifestissimū. vnde dico qd eligendo vnaz repellit ab altera si sciens a prin. fuit.

**R** S is dolo. qui. mo. re. dicitur ob. s. pterea. et. C. de po-  
siti. l. i. r. l. pe. r. l. ff.

et idē qd hic hēmus  
ff. e. cū q. s. is aut  
**S** In summa. idē  
vt breuē hunc ti. ex  
pediamus.

**R** Proxim. a de-  
cimo anno et dimi-  
dio. f. vt. s. dixi. de  
iusti. l. i. s. furiosus  
r. fa. ad hunc. s. ff. e.  
l. impuberem. et. ff.  
ad sill. l. excipiunt.  
et. ff. de re. iur. l. pu-  
pillus.

**S**urti. vendica-  
do. i. dñum peten-  
do si extet.

**C**odiciendo. i. in  
plonā agendo pdi-  
tione furtina si supri  
sunt. et facit ad hūc  
s. ff. de condi. furti  
l. si pro fure. s. furti.  
r. l. in codici. r. s. d  
act. s. sic itaq. r. C.  
de furtis. l. ancille.

**D**e vi bonorum  
raptorū. viso de fur-  
to sequit de rapina  
et pnter vt potes vi  
dere. s. ti. i. in prin.

**Q**ui alienas  
large acci-  
pe vt etiā si  
sint coes. tō fit quo  
ad focū partem. vt  
ff. de fur. l. si soci.

**S**urti. f. non ma-  
nifesti etiam si dep-  
hēdatur fm. p. qd  
falsum est imo si de-  
phēdatur manife-  
stus est. r. i. quadru-  
plum potest pueni-  
ri. vt. ff. de fur. si vē-  
didero. s. cū raptor  
al si non dephe-  
datur non manifesti te-  
netur. qua actōne si  
fuerit actuz tollit vi-  
bo. rap. nisi in id qd  
excedit. vt. ff. e. l. i.

**I**n casu nec manifesti nec non manifesti tenet. vt si qd ex  
domo in q nemo erat rapuerit. s. tñ bac actione vi bo. ra.  
tenet fm. p. vt. ff. de fur. l. si qd de domo. s. hoc est falsum  
qz ibi erat actū furti nō manifesti. et ideo ampli<sup>9</sup> cessat hec  
actio r. ideo val h actio vi bo. rap. qz excedit. et in id qd ex-  
cedit. vt dca. l. ff. e. l. i. r. ff. de ac. et ob. l. q. f. uum. s. fi.

**Q**ui vi rapit. q. d. nullus vt h. r. ff. q. mc. cā. l. si cum ex-  
ceptis. s. qui vim.

**A**nnū. f. vt. C. e. l. fi. r. l. res. r. C. de noxa. l. penl.

surreptā aduersus eū cui res  
comodata fuerit puenit. Sin  
aut nescius r dubitās rem nō  
esse surreptā apud eū comoda-  
ti actōz instituit. postea aut re-  
perta voluit remittere qdez  
comodati actōz. ad furti autez  
actōez puenire. tñc quidē licē-  
tia ei pcedit et aduersus furē  
venire obstaculo nullo ei op-  
ponēdo quoniā incert<sup>9</sup> pstitu-  
tus mouit aduersus eū qui rē  
vtēdā accepit comodati actōz  
nisi dño ab eo satis factū est.  
tñc etenī oīno furē a dño qdez  
furti actōe liberari. suppositū  
aut eē ei q p re sibi comodata  
dño satis fecit. cū manifestissi-  
mum est etiā si ab initio dñs  
actionez instituit commodati  
ignarus rē esse surreptam. po-  
stea aut hoc ei cognito aduer-  
sus furem transierit. omniō li-  
berari eū qui rem comodataz  
accepit. Quēcūqz eā exitum  
dñs aduersus furem habuit:  
eadē diffinitōne obtinēte. siue  
in tpe siue insoliduz soluendo  
sit is qui rē comodatam acce-  
perit. s. is apd que res depo-  
sita est custodia non pstat sed  
tñ in eo obnoxius est si qd ip-  
se dolo malo fecerit. qua de eā  
si res ei surrepta fuerit qz resti-  
tuēde eius rei noīe depositi nō  
tenet. nec ob id eius iterest rē  
saluā esse furti agere nō pōt. s. z  
furti actio dño cōpetit **I**n  
summa sciēdū est qsitū esse an  
ipubel rē aliēaz amouēdo fur-  
tū faciat. r placuit qz furtū ex  
affectu cōsistit. itaqz demū ob

**Q**uadrupli. nisi in casu quo agitur ad duplū tñ. vt. C.  
de paga. l. pagan. r. l. xpian. q est butc s. s. z illd spāle ē.  
**C**ivilis. i. efficax r directa. l. dic q directa ppetit qñ plu-  
res res capte sunt s. z vtiles qñ vnum tñ bonum raptum est  
id est vna res rapta est. r facit a dhoc q pluralis oratio. scz

ligari eo crimine ipuberem si  
prim<sup>9</sup> pubertati sit. et ob id i-  
telligat se dūqre **F**urti ac-  
tio siue dupli siue quadrupli  
tñ ad pene psecutiōz ptinet:  
**M**ā ipi<sup>9</sup> rei psecutiōz extrise<sup>9</sup>  
h. z dñs. quam aut vēdicando  
aut p dīcedo ptraufferre. s. z rei  
vēdicatio aduersus qdē pos-  
sessorē ē siue fur ipse possidz si-  
ue ali<sup>9</sup> qlibet. **C**ōditō aut ad-  
uersus furē ipsuz heredem ve  
eius licet nō possideat cōpetit

**D**e vi bonorum raptorum  
**Q**ui res alienas rapit  
tenet qdez etiā furti.  
qs enī magi alienā rē  
fuito dño ptractat. q q vi ra-  
pit **I**ōqz recte dictū ē eū i-  
pbū furē eē. s. z tñ ppriā actōz  
ei<sup>9</sup> delicti noīe ptoz itroduxit:  
q appellat vi bonorū raptor.  
r ē itra ānū quadrupli p<sup>9</sup> an-  
nū simpli. q actō vtīl<sup>9</sup> ē. et si a-  
liqs vnā rē lz mīmaz rapuerit

**Q**uadruplū at n totū pēa  
est. s. z extra penā rei psecutio  
ē. sicut i actōe furti manifesti di-  
rim<sup>9</sup>. s. z i quadruplo iest rei p-  
secutio vt pena tripli sit. siue  
pphēdat raptor in ipō deli-  
cto siue n. **R**idiculū ei eleui-  
or<sup>9</sup> p dītōis esse eū q vi rapit.  
qz qui clā rē alienaz amouet.

**Q**uia tñ ita competit hec  
actio si dolo malo qs rapuerit  
nam q aliquo errore inductus  
suā rez esse estimet. r ipudēs  
iur<sup>9</sup> eo aīo rapuerit. quasi dño  
liceat etiā per vim rem suam  
auferre a possessoribus. absol-  
ui debet. cui salicz pueniens

**R**idiculum. be-  
ne dixi siue nō. ridi-  
culum enī erat rē.  
**Q**ui clam. i. fur.  
nec manifestus. nam  
raptor tenetur in quadruplum hic fur nō. manifestus in du-  
plum tantum vel triplum cum re. sed qui palaz furatur cer-  
tum est in plus teneri qz raptorem. cum in quintuplum cu-  
re teneatur.

**Q**uia tñ. istud qz vī supfluum. vt pone qz pro sed. Alī  
ita tñ. et tunc est planior.

**A**bsolui debet. f. ab actione vt bo. rap. iudicis snia vt q  
dam dicit. vel ipso iure fm 230. vt. ff. de publ. r vec. l. cō-  
missa. Accursius.

**R**idiculum. be-  
ne dixi siue nō. ridi-  
culum enī erat rē.  
**Q**ui clam. i. fur.  
nec manifestus. nam  
raptor tenetur in quadruplum hic fur nō. manifestus in du-  
plum tantum vel triplum cum re. sed qui palaz furatur cer-  
tum est in plus teneri qz raptorem. cum in quintuplum cu-  
re teneatur.

**Q**uia tñ. istud qz vī supfluum. vt pone qz pro sed. Alī  
ita tñ. et tunc est planior.

**A**bsolui debet. f. ab actione vt bo. rap. iudicis snia vt q  
dam dicit. vel ipso iure fm 230. vt. ff. de publ. r vec. l. cō-  
missa. Accursius.

**R**idiculum. be-  
ne dixi siue nō. ridi-  
culum enī erat rē.  
**Q**ui clam. i. fur.  
nec manifestus. nam  
raptor tenetur in quadruplum hic fur nō. manifestus in du-  
plum tantum vel triplum cum re. sed qui palaz furatur cer-  
tum est in plus teneri qz raptorem. cum in quintuplum cu-  
re teneatur.

raptoruz trahat ad  
singularem. vt. ff. s.  
pdi. et d. l. falsa. s.  
vlti. r. ff. d. ne. ge. l.  
iij. s. negocij. r. d. be-  
re. per. l. regl. ct. l.  
licet.

**E**xtra penaz. re-  
petit non manifesti.  
**D**iximus. vt. s.  
ti. l. in fi.

**R**aptor comp-  
bendat. sed qñ pot  
reptor non dephe-  
di cum dicat eripe-  
re quasi d manu au-  
ferre. vt. ff. ne quis  
eum qui in ius. l. iij.  
s. i. Rñ. distingue  
animū auferētis. vt  
si erat animus ei pa-  
lam r quasi per vim  
auferendi licz tñ ne-  
minē inueniat. tamē  
est raptor. sed fur ē  
qui habet animum  
vt faciat clam. lz in-  
terdum dephehēda-  
tur ex qua dephehē-  
sione efficiat mani-  
festus. vt. ar. s. ti. i.  
s. furtum autem a  
furno.

**R**idiculum. be-  
ne dixi siue nō. ridi-  
culum enī erat rē.  
**Q**ui clam. i. fur.  
nec manifestus. nam  
raptor tenetur in quadruplum hic fur nō. manifestus in du-  
plum tantum vel triplum cum re. sed qui palaz furatur cer-  
tum est in plus teneri qz raptorem. cum in quintuplum cu-  
re teneatur.

**Q**uia tñ. istud qz vī supfluum. vt pone qz pro sed. Alī  
ita tñ. et tunc est planior.

**A**bsolui debet. f. ab actione vt bo. rap. iudicis snia vt q  
dam dicit. vel ipso iure fm 230. vt. ff. de publ. r vec. l. cō-  
missa. Accursius.

**R**idiculum. be-  
ne dixi siue nō. ridi-  
culum enī erat rē.  
**Q**ui clam. i. fur.  
nec manifestus. nam  
raptor tenetur in quadruplum hic fur nō. manifestus in du-  
plum tantum vel triplum cum re. sed qui palaz furatur cer-  
tum est in plus teneri qz raptorem. cum in quintuplum cu-  
re teneatur.

**Q**uia tñ. istud qz vī supfluum. vt pone qz pro sed. Alī  
ita tñ. et tunc est planior.

**A**bsolui debet. f. ab actione vt bo. rap. iudicis snia vt q  
dam dicit. vel ipso iure fm 230. vt. ff. de publ. r vec. l. cō-  
missa. Accursius.

**R**idiculum. be-  
ne dixi siue nō. ridi-  
culum enī erat rē.  
**Q**ui clam. i. fur.  
nec manifestus. nam  
raptor tenetur in quadruplum hic fur nō. manifestus in du-  
plum tantum vel triplum cum re. sed qui palaz furatur cer-  
tum est in plus teneri qz raptorem. cum in quintuplum cu-  
re teneatur.

**a** Sed nedum. p tamen scdm quosdā. vel pone pprie  
**b** Inuentatur. sic. s. ti. i. §. unde illud.

**c** Constōibus. vt. C. vi. si q̄s in tantā. z in alijs sequē  
 tib<sup>9</sup> vsq; in fi. ti. s. hic psequit n̄ tenorē illi<sup>9</sup> si q̄s in tantā  
 z in alijs sequētib<sup>9</sup> vsq; in fi. ti. sup qua materia longum  
 esset hic dicere cum

z .xxi. questōes ibi  
 notentur super pre-  
 dicta lege.

**d** Soli. proprie  
 quandoq; tamē im-  
 proprie. vt. C. d. ac.  
 emp. l. ij. sed rei mo-  
 bilis dicitur occu-  
 patio. licet quando  
 q; etiam immobiliā  
 dicantur occupari.  
 vt. C. de rei ven. l.  
 domum

**e** Sane. actione  
 scz vi bo. rapto.

**f** In bonis. i. i do-  
 minio. vt. ff. de acq.  
 re. do. l. rem in bo.  
 z l. statuas. z ff. de  
 verbo. signi. l. bono-  
 rum appellatio. vel

si etiam bona fide  
 possideantur idē est  
**g** Si ex bonis. ni  
 si aliqd ius habeat  
 vt statim per exem-  
 pla. pbat.

**h** Nec actio. videlicet  
 vi bo rap.

**i** Deposita. id est  
 promissa custodia a  
 dpositario. vt. s. ti.  
 i. §. penult. vel etiam  
 commisit culpaz vt  
 sequitur vel etiam  
 si preciaz acceperit  
 depositionis. nō ta-  
 men quasi mercede  
 tenetur eidez. vt. ff.  
 e. l. ij. §. dicit aliq̄s.  
 alioquin esset loca-  
 tio. s. man. §. fi.

**k** Hanc actionem  
 facit. ff. vi bo. rap.  
 l. ij. §. et generaliter

**l** Dominium. id  
 ē dominij estimatio  
 nem. vt. ff. q̄ metus  
 causa. l. similiter. §. q̄ possessionem. z. ff. vti pos. l. penult.

**m** De lege aquilia. Post maleficium rapine sequitur de  
 damno qd per. l. aquil. punitur.

**n** Amni iniurie actio. id est actio. l. aquil. que com-  
 petit pro damno dato. i. destructione alicuius rei  
 facta. nam sic dicitur damnū diminutio patrimonij  
 vt. ff. de dam. infec. l. ij. si autem rem alterius surripes.  
 licet videaris damnum inferre. tamen nō inferis tale q̄ per  
 hūc. ti. tencaris. sed ac. fur. vt. ff. e. l. si seruus. seruus. §. si  
 oliuam. z §. idem et in silua.

**o** Primo capite. habebat enim bec tria capita siue ca-

est: nec furti teneri eum qui eo  
 dē hoc aīo rapuit. Sz nedū  
 talia excogitent iueniat<sup>9</sup> via p  
 quā raptores ipune suā erre  
 ceāt auariciā: meli<sup>9</sup> dualib<sup>9</sup>  
 p̄stōib<sup>9</sup> p hac pte p̄spectū ē  
 vt nemini liceat vi rapere: vel  
 rē mobilē: v̄ se mouentē: licet  
 suam eandē rē existimet. sed si  
 quis p̄tra statuta principū fe-  
 cerit rei q̄dez sue dñio cadere  
 cogit. Sin autēz aliena res sit  
 posit restōem eius etiā estimati-  
 onē eiusdē rei p̄stare dz. qd  
 nō solū in mobilibus rebus q̄  
 rapi p̄nt constōnes obtinere  
 censerūt: sed etiam in inuasio-  
 nibus que circa res soli<sup>9</sup> fiunt  
 vt ex hac causa ab oī rapina  
 hoies se abstineant. Sane in  
 hac actione nō vtiq; expectat<sup>9</sup>  
 rem i bonis actori esse. Nā si  
 ue in bōis sit siue nō: si tñ ex  
 bonis sit locū hec actio hēbit  
 Quare siue locata siue cōmo-  
 data siue etiā pignora. siue de-  
 posita sit apud ticiū res sic vt  
 intersit eius eam rem per vim  
 nō auferri. veluti si in dposita  
 re culpā quoq; p̄misit siue bo-  
 na fide possideat. siue vsūfru-  
 ctū quis habeat in ea: v̄ quid  
 aliud iuris: vt intersit eius nō  
 rapi dicēdū ē ei cōpetere hāc  
 actionē nō vt dñiuz accipiat  
 sed illud solū qd ex bonis eius  
 q̄ rapinā passus ē: id est qd ex  
 substantia ei<sup>9</sup> ablatū esse p̄po-  
 nat. Et generalr dicenduz est  
 ex quib<sup>9</sup> causis furti actio cō/

pitula. et de primo capite dicitur hic. scdm autem nō est in  
 vsu. de tertio dicitur. §. e. §. caput. scdm Azo. z. §. capite. et  
 ff. e. l. ij.

**n** Iniuria. i. non iure. vt. §. e. q̄ iniurie.

**o** Occiderit. no. occiderit. nam si alio modo lesit ex tertio  
 capite agitur. vt. §. e.  
 §. capite tertio.

**p** In eo anno. scz  
 p̄terito.

**q** Plurimi. habita-  
 ta extimatione non  
 affectione singulo-  
 rum. sed communi  
 extimatione. vt. ff.  
 e. si seruum meū.

**r** Domino. vt. ff.  
 e. l. item mela. §. le-  
 gis. vel quasi domi-  
 no vt fructuario. v̄  
 alij qui habet ius in  
 re. vt. ff. e. item me-  
 la. §. si. z. l. se.

**s** Quod autē pas-  
 cuntur. fa. ff. de le.  
 ij. l. legatis seruus.  
 §. pecoribus.

**t** Iniuria. fa. ff. e.  
 sed z si quecunq; §.  
 iniuriam.

**v** Latronem. i. dī  
 urnuz. vt tamē clam  
 et se defendat sz fu-  
 rem etiam si se non  
 defendat. vt hic sub-  
 iicit. z. ff. e. l. iij.

**x** Alioquin. si cul-  
 pa interueniat.

petit in re clam facta: et eisdez  
 causis omnes habere hanc a/  
 ctionem.

**De lege aquilia**

**D** Amni iurie actio cō  
 stituit p legem aquil-  
 liā. cuius primo capi-  
 te<sup>m</sup> cautū ē: vt si quis alienuz  
 hominez alienāue quadrupe-  
 dē que pecuduz numero sit in  
 iuria<sup>m</sup> acciderit quanti ea res  
 in<sup>o</sup> eo anno plurimi<sup>9</sup> fuerit: tā  
 tū dñio dare damnet. **Q**d<sup>o</sup>  
 aut nō p̄cise d quadrupede sz  
 de ea tñ que pecudū numero  
 est cauet eo p̄tinet: vt neq; de  
 feris bestijs: neq; de cambus  
 cautū esse intelligam<sup>9</sup>: sed de  
 his tñ que gregatim proprie  
 pasci dicunt: quales sūt equi.  
 muli. asini. oues. boues. capre  
**De sub<sup>9</sup>** quoq; idez placuit.  
 nā et siues pecudū appellatōe  
 cōtinent. qz et hi gregatim pa-  
 scunt. sic deniq; z homerus in  
 odisseo ait. sic diuus eli<sup>9</sup> mar-  
 cianus in suis cōstōnibus re/  
 fert grecū. Iniuria autē occi-  
 dere intelligit: qui nullo iure  
 occidit. Itaq; qui latronē<sup>m</sup> in  
 sidiatorē occidit: nō tenet vti  
 q; si aliter piculū effugere non  
 pōt. Nec is quidem hac le-  
 ge tenetur q̄ cāu occidit si mō  
 culpa eius nulla inueniatur.  
**Nā** alioquin nō min<sup>9</sup> ex do-  
 lo q̄ ex c̄pa quisq; hac lege te-  
 netur. Itaq; si quis dum iacu-  
 lis ludit vel exercitatur: tran/  
 seuntē seruū tuuz traiecerit

**p** Non minus. i.  
 non plus ex dolo q̄ ex culpa. cū etiam leuissima culpa i hāc  
 actionē veniat. vt. ff. e. l. si in lege. vel pprie lege. z cōuerse  
 litterā. non minus. z. id est non minus ex culpa q̄ ex dolo  
 sic et alias. ff. de pac. l. iuris. gen. §. pactoruz. z. ff. de scdis  
 nup. l. cum apertissime. z. ff. de pig. paulus. §. damus. z est  
 figura hypbaton. fm Jo.

**z** Distinguit. vtrū cōmiserit dolo vel culpa vel non.

**a** Nulla culpa. nisi data opera factum est. vt. ff. e. l. si ob-  
 stetrici in fi. z. l. nam.

**b** Reus. qz hoc nō est ei deputatū. ar. in auē. vt hi q̄ ob-  
 p res mī. §. sin vero tacuit. coll. vi. et. ff. e. l. idem iure in fi.

**C** Item putator. id est qui putat vites in arboribus positas. vt in quibusdam terris sunt. vel etiam ipsas arbores. nam et arbores putantur.

**D** Preclamauit. nisi forte dolo. vt. ff. e. l. si. putator.

**E** Imperitia. fa. ff. de reg. iur. l. imperitia. et. ff. loca. l. si quis fundum. §. cellus. et. §. si quis fundum vel domus. et. §. cellus. et. §. sequitur. et. ff. de suspect. tuto. l. tutor quocq. §. si.

**F** Infirmitatem. non enim debet infirmitatem suam in alterius lesionem conuertere. vt. ff. e. l. idem iuris.

**G** Ueberetur. puta in reda vel vehiculo vel etiam ipso equo.

**H** Quati. eo anno materialiter hec verba ponuntur. et habet ea. s. in principio.

**I** Constat. in heredem nisi ex damno locupletior actus est. vt. ff. e. l. inde ratius. §. hanc quia dupla lucra ab hereditibus sunt extorquenda. vt. ff. de calum. l. iij. v. si lis fuerit contestata cum defuncto. vt. C. vt heres defuncti in quantum locu. ff. e. l. i.

**D**istinguitur. Nam si id a milite qui in campo eo vbi solitus est exercitari admissus est: nulla culpa eius intelligitur. Si alius tale quid admisit. culpe reus est. Ideo iuris est de milite si in alio loco quam qui ad exercitandum militibus destinatus est id admisit.

**I**tem si putator ex arboris delecto ramo seruum tuum transeuntem occiderit: si prope viam publicam aut vicinalem id factum est neque proclamauit vt casus euitari possit culpe reus est. si si proclamauit neque ille curauit precauere: extra culpam est putator. Equae extra culpam esse intelligitur si seorsum a via forte vel in medio fundo cedebat. licet non proclamauit: quia in eo loco nulli extraneo ius fuerat versandi.

**I**terea si medicus qui suum tuum secum dereliquit curationem: et ob id mortuus fuerit seruus culpe reus erit. Impunita quoque culpe annumeratur veluti si medicus id seruum tuum occiderit: quia male eum secuerit: aut propter ei medicamentum dederit. Impetu quoque mulas quas mulio propter imperitiam retinere non potuit. si seruus tuus oppressus fuerit culpe reus est mulio.

**S**ed si propter infirmitatem eas retinere non potuerit: cum alio firmior eas retinere potuisset. eaque culpe tenet. Eademque placuerunt de eo quoque qui cum equo ueheret impetum ei aut propter infirmitatem: aut propter imperitiam suam retinere non potuerit.

**H**is autem verbis legis quantum id in eo anno plurimue fuerit illa sententia

**E**stimaretur. opponitur de eo qui hodie plurimi fuerit quam olim et occisus est ab aliquo. nam non videtur in hoc casu esse penaliter hec actio. ergo videtur transire debere in hoc casu ad heredes. sed non sequitur. licet enim reperatur in hoc casu quod non sit penaliter. non est apta nata vt transire

**E**stimaretur. opponitur de eo qui hodie plurimi fuerit quam olim et occisus est ab aliquo. nam non videtur in hoc casu esse penaliter hec actio. ergo videtur transire debere in hoc casu ad heredes. sed non sequitur. licet enim reperatur in hoc casu quod non sit penaliter. non est apta nata vt transire

debeat. vt in hoc exemplo aliquis non videt vel non ridet actualiter. non aptus est ridere vel videre naturaliter. vt ar. ff. de aqua quot. et est. l. i. §. quotidiana. et. ff. de flu. l. i. §. item interdum.

**I**llud. ea que diximus per totum hunc titulum.

**E**xprimatur: vt si quis hominem tuum qui hodie claudus aut mancus: aut luscus erit occiderit qui in eo anno integer aut preciosus fuerit: non tanti tenetur quanti hodie erit. sed quantum in eo anno plurimi fuerit. quare ratione creditum est penaliter esse huius legis actionem. quia non solum tanti quisque obligatur quantum damni dederit: sed aliquando longe pluris. Ideoque constat in heredem eam actionem non transire pertransitura fuisset si veltra dampnum nisi huius estimaretur.

**I**llud non ex verbis legis sed ex interpretatione placuit non solum perempti corporis estimationem habendam esse secundum ea que diximus: sed eo amplius quicquid propterea propterea eo corpore damni nobis illatum fuerit. veluti seruum tuum heredem ab aliquo institutum ante quis occiderit quam is iussu tuo hereditatem adierit. Nam hereditatis quoque amissionem esse habendam statuit. Item si ex pari mulas unam: vel ex qua dirigis equorum unam quam occiderit vel ex comedis unum seruus occisus fuerit: non solum occisi sit estimatio sed eo amplius id quoque computatur quantum depreciati sunt qui supersunt.

**L**iberus autem est ei cuius seruus occisus fuerit ex iudicio priuato legis aquilie dampnum persequi et capitalis criminis eum reum facere. Caput secundum legis aquilie in usu non est. Capite tertio de omni cetero damno cauetur. Itaque si quis seruum meum vel eam quadrupedem que pecudum nu-

merit agi reliqua. vt. ff. de pub. iudi. l. iij. et. ff. vi. bo. rap. l. ij. §. i. sed peracto uno ager reliquo. vt. C. quando civil. actio persequ. cri. l. i. et. ff. vi. bono. rap. l. ij. §. i.

**C**apite damno. quod scilicet non continetur in primo capite. vt. s. eo. in prin.

**N**am hereditas. in lege enim ad litem dampnum consequi mur et amissionem dici mur quod aut consequi potuimus aut erogare cogimur. vt. ff. e. l. proinde. et. l. si seruum occi. et. l. si seruum meum. Item vel ex comedis qui cantabant de comedia. et vnus sine altero cantare nesciebat.

**Q**ui supersunt. faciat ar. ff. de ac. emp. si sterilis. §. cum venditorum. et de peri. et commo. rei ven. l. finali.

**L**iberum dampnum scilicet quantum fuerit in anno retro. vt. s. e. in prin.

**C**apitalis criminis. i. legis come. §. sica. vt. ff. e. l. i. i. de neratius. §. si si dolo. seruus. et. §. sed. et si. nam et pro seruo occiso. ea lege agitur. vt pro libero. vt. ff. ad. l. come. de sica. l. i. §. i. donec tamen agitur vna non poterit agi reliqua. vt. ff. de pub. iudi. l. iij. et. ff. vi. bo. rap. l. ij. §. i. sed peracto uno ager reliquo. vt. C. quando civil. actio persequ. cri. l. i. et. ff. vi. bono. rap. l. ij. §. i.

**C**apite damno. quod scilicet non continetur in primo capite. vt. s. eo. in prin.

*[Marginal notes in a smaller hand, partially illegible.]*

**a** Rupti. qd̄ verbum est legis tertij capitis.  
**b** Sufficere. sed nō est nouum vt specialiter quibusdam enumeratis generaliter subijciat̄ d̄bum in quo singula cōplectatur. vt. ff. e. si seruus. §. inquit lex.  
**c** Illud. aut culpa etiam leuissima. vt. ff. e. in lege aquilia l. leuissima. al. non. vt. s. e. iniuria.

**d** Ex hoc. s. tertio qd̄ est loco secūdi.  
**e** Damno. i. damno dato i ceteris rebus.

**f** Triginta. s. quare minus spatij in tertio capite q̄ in p̄mo apponit̄. Rñ. quia in primo grauis deliquit et ideo grauius punitur. vt ff. de of. pre. l. diu. et melius facit lex p̄cedens.

**g** At nec. verbus adijct̄. i. non est positum in hoc tertio capite.

**h** Romanam. ergo est plebiscitū qd̄ verū est. vt. ff. e. l. i. §. de iure natu. §. plebiscitum.

**i** Prima parte. q̄ enim i prefatione dicuntur in contractibus repetita creditur. vt. ff. de verb. obli. l. tita. §. idem i. rñ. et. l. q̄ sic. et. ff. de re. du. l. fi. r. C. fami. her. l. quonies et. ff. de condi. insti. l. cum seruus. r. ff. de act. emp. l. si venditor hominis. r. ff. de contrahen. emp. qui fundum. et de le. iij. l. repetendis. et de cōdi. et demō. l. aua. r. l. libertis r. ff. de le. ij. latinus et. ff. de fun. instru. leg. l. iij. et. l. seie. §. gaio. et. ff. de pac. do. cum pater. sed argumenta contraria sunt. ff. de an. leg. l. semino. alias. ff. de adimen. le. l. scia. r. ff. de fideicō. l. si. §. i. r. ff. de herc. insti. l. sabin. scdm̄ Jo.

**k** Ceterum placuit. quia qui occasionem damni dat damnum dedisse videtur. vt. ff. e. l. qui occidit. §. in hac quoq̄ actione.

**l** Actio datur. scz. l. aquil. et nihilominus in factum. vt. ff. e. l. si obsterit. §. si.

**m** Sed si quis. non difficulter. immo facile. vt. ff. e. l. qua actione in si. quis hominem.

**n** Aquilia. i. directa actione legis aquilie.

**o** In factum actione. i. subsidiaria. que in damnis datur

mero est vulnerauerit siue eaz quadrupedē q̄ pecudū numero nō est. veluti canē: aut serā bestiaz vulnerauerit aut occiderit. hoc capite tertio actio p̄stituit̄: in ceteris quoq̄ omnibus aialib⁹. Itē in oib⁹ reb⁹ que aia carēt dānū p̄ iniuriarū datū hoc parte vendicatur. si quid enī vstū: aut ruptū: aut fractū fuerit: actio ex hoc capite cōstituitur quanq̄ sola ruptū appellano i oēs istas causas poterit sufficere. Ruptū enī intelligitur qd̄ quoquo mō corruptū est. vñ nō solum fracta aut vsta s; etiā scissa: et collisa r̄ effusa: et quoquomō pempta atq; deteriora facta hoc verbo p̄tinent. Deniq; responsū ē: si quis in alienū vinuz aut oleū id miscuerit quo naturalis boitas vini aut olei corrūperet: ex hac pte legis aquilie eū teneri: Illud palaz est: sicut ex primo capite ita d̄mū quisq; tenetur si dolo aut culpa ei⁹ hō aut quadrupes occisus occisus fuerit: ita ex hoc capite de dolo aut culpa r̄ decetero dāno queq; teneri. ex hoc tamē capite nō quāti in eo anno: sed quāti in diebus. xxx. primis res fuerit: obligat is qui dānū dederit. At nec plurimi quidē verbū adijct̄. sed sabino recte placuit punde habēdā estimationē ac si etiā hac pte plurimi verbum adiectū fuisset. Nam ple

que lege aquilia non comprehenduntur vel non tenentur. vt ff. e. si seruus. r. §. si. et videtur hec esse pretoria. vt. ff. de pre. ver. l. actionum.

**p** Si quis misericordia. sed si nō ductus misericordia datur furti. vt. ff. de dolo. l. et leganter. §. idem labeo.

**q** Compositum. ē enim dolo p̄imum vt. ff. depo. l. si hominem. i. rñ.

bē romanā que aquilio tribu no interrogante hanc lege tu lit p̄tentam fuisse q̄ p̄una p/ te eo verbo vse est. Ceterū placuit ita demū directam ex hac lege actionē eē si quis p̄cipue corpore suo damnu dederit. ideoq; in eū qui aliomodo dānū dederit vtilis actio/ nes dari solent veluti si q̄s hominē alienū aut pecus ita includerit: vt fame necaret. aut iumentū ita vehementer egerit: vt ruperet. aut pecus intātū exagitauerit vt precipitare tur. aut si quis alieno seruo p̄suaserit vt arborē ascenderet: vel in puteum descenderet. et iō ascendendo vel descendēdo aut mortuus aut aliqua pte lesus erit. vtilis actio in eū datur. Sed si quis alienum seruū aut de ponte: aut de ripa: in flumē deiecerit et is suffocatus fuerit eo q̄ proiecit corpore suo dānū dedisse: non difficulter intelligi p̄t: iōq; ipalege aquilia tenet. Sed si non corpore dānū fuerit datū. neq; corpus lesum fuerit: s; alio modo alicui dānū p̄tingit cū si sufficit neq; directa. neq; vtilis aquilia placuit eū q̄ obnoxius fuerit in factū actōe teneri veluti si q̄s mīa duct⁹ alienū seruū p̄peditū soluerit vt fugēt

**De iniurijs**  
**G**eneraliter iniuria dicitur omne quod non iure fit. Specialit̄ alias cō

sidarta in factum comperit. vt. ff. e. si seruus. §. si. de qua actione in factum quod habet naturas. dic vt diximus. §. d̄ interdic. §. si.

**s** De iniurijs. Post aka p̄uata delicta r̄ d̄ iurijs p̄ntē qd̄ p̄uatum est delictum. i. non publicum nec enī ciuilib⁹ comperit. sed iniuriato tantū. vt. ff. e. §. in summa. r. C. e. iniuriarū nisi in casu. fallit per famosum libellum. vt. C. de famo. lib. l. ita.

**g** Generalit̄. fa. ff. e. l. i. v. In iusticia. i. iniq̄tatē cōmittit. iudex qñ d̄ eq̄tatē p̄nūciat iniusticiā qñ p̄tra strictū ius iniq̄tatē et iniusticiā qñ p̄tra vtrūq; p̄nūciat

**r** Ut fugeret. hic nō. q̄ quandoq; dānū datur a corpore in corpus. et tūc locum habet actio legis aquilie directa. qñq; a non corpore in corpus. vt p̄t p̄ multa exempla. s. p̄xi. §. quādoq; cōtrario de corpore non corpus vt si a nulli excussit vt in aquam caderet. vt. ff. e. si seruus seruū. §. si quis de manu. et in his duobus casibus habet locū vtilis actio legis aquilie. et nihilominus in factum scdm̄ Jo. vt. ff. e. l. quēadmodum. §. magistrat⁹. alias municipales cum in vtroq; casu vtrūq; reperit dari fm̄ Jo. vt. ff. vi bo. no. rap. l. ij. §. si publicam. Quādoq; a non corpore in non corpus. et tūc sub



**A**ccipisse dicitur. scilicet ille contra quem est iudicatum.  
**I**n iuria. hic persequitur. put hoc titulo accipitur.  
**3** Coniunctio. quasi conuotio. cum in unum plures voces perferuntur. ut. ff. e. ite labeone. §. punitum. Accursius.

**a** Quasi debitoris. cum non esset ut hic. r. ff. e. l. iniurie.

**b** Qui intelligebat ex affectu cui sit iniuria. ut. ff. e. l. iij. §. 3. quid si erat vere debitor. adhuc videtur idem cum nihil ad se dicitur est quod familiaritatem pompas ostendit. Quid enim tam durum tamque inhumanum quam publicationem pompas rerum familiarum. et paupertatem deregi et vilitatem si est. ut. C. quoniam et quibus debetur quarta pars ex bono. de l. iij. §. i. §. 3. dico contra si iure eum puocauit. vel meum debitorem appellauit eum esset. ut. ar. ff. e. eum qui in puncto.

**c** Fieret. nisi noceret. nam peccata nocentium nota esse expedit. ut. ff. e. l. eum qui in puncto.

**d** Matrem familias. matrem familias dicitur quod est nota auctoritatis et honeste vite in domo sua ut. ff. de l. exhi. l. iij. §. si. r. ff. d. his qui sunt sui vel alie. iuris. l. nam ciuium. Ac.

**e** Pretectatus. pretectatus est vestitus quod nobiliores ciues romani solebant uti. vnde si alius quod cui premissus erat deferrebat in alicuius persone certe ignominiam iniuriarum tenebat illi quem insectabatur. Insectari est frequenter sequi. sic plerumque.

Sed attentare est blando sermone pudicitiam alicuius impetere. ut. ff. e. ite apud labeone. §. aliud.

**f** Quis. id est alicuius.

**g** Plurimis modis. quod notant. ff. e. p. totum. r. C. e. p. totum.  
**h** Patet. in potestate habet si ille qui iniuriam facit scit eos esse in potestate. licet ignoret in cuius potestate sint alioquin non scit marito. si mulierem viduam credat. ut. ff. e. l. eum qui nocentem. §. finalis.

**i** Per uxorem. vel sponsam. ut. ff. e. ite apud §. sponsum quoque.  
**k** Itaque. sed etiam patris. licet in potestate patris eius non esset. ut. ff. e. l. i. §. item.

**l** Quis. scilicet femine.

**m** Seruis. nulla iniuria. quantum ad hoc ut agatur. scilicet inspecto iure ciuili. sed si inspecto iure naturali. ut. ff. e. eum qui §. i. et. ff. de his qui sunt sui vel alie. iuris. l. iij. et. §. de his qui

sunt sui vel alie. iur. §. si. que sunt contrarie.

**n** Per liberos. id est filios.

**o** Atrocius. quam equum sit.

**p** Et quod aperte. repetere et cum idem commissum fuerit quod. r. si aut non in dicitur contumelia sed serui tantum tamen adhuc non debet multa relinquere a proze. ut. ff. e. ite apud labeonem. §. si quis sic fecit.

tra aut si viro iniuria facta sit vxor iniuriarum agere non potest.

Defendi enim vxores a viris non viros ab vxoribus equum est.

§. 3. r. socer nurus noie cuius vir i ei potestate est iniuriarum agere potest.

Seruis aut ipsi quidem nulla iniuria fieri intelligitur: sed domino pro eos fieri videtur.

non tamen eisdem modis quibus etiam pro liberos et vxores: sed ita cum quid atrocius commissum fuerit. et quod aperte. ad contumeliam domini respicit veluti si quis alienum seruum atrociter verberauerit: et in hac casum actio proponitur.

At si quis seruo punitum fecerit: vel punito cum percusserit: nulla in eum actio domino competet.

§. 3. si cum seruo iniuria facta sit: equum est non pro ea parte qua dominus quisque est extimatione iniurie fieri. sed ex domini persona qua ipsis fit iniuria.

Quod si usufructus in seruo titi est proprietas meum est. magis meum iniuria fieri intelligitur.

Sed si libero homini qui tibi bona fide seruit iniuria facta sit. nulla tibi actio dabitur. sed suo noie is experiri poterit. nisi in contumeliam tuam pulsatus sit.

tunc enim competit et tibi iniuriarum actio. Item ergo est in seruo alieno bona fide tibi deseruiente ut totiens admittatur

bet multa relinquere a proze. ut. ff. e. ite apud labeonem. §. si quis sic fecit.

§. 3. si cum seruo iniuria facta sit: equum est non pro ea parte qua dominus quisque est extimatione iniurie fieri. sed ex domini persona qua ipsis fit iniuria.

Quod si usufructus in seruo titi est proprietas meum est. magis meum iniuria fieri intelligitur.

Sed si libero homini qui tibi bona fide seruit iniuria facta sit. nulla tibi actio dabitur. sed suo noie is experiri poterit. nisi in contumeliam tuam pulsatus sit.

tunc enim competit et tibi iniuriarum actio. Item ergo est in seruo alieno bona fide tibi deseruiente ut totiens admittatur

bet multa relinquere a proze. ut. ff. e. ite apud labeonem. §. si quis sic fecit.

§. 3. si cum seruo iniuria facta sit: equum est non pro ea parte qua dominus quisque est extimatione iniurie fieri. sed ex domini persona qua ipsis fit iniuria.

Quod si usufructus in seruo titi est proprietas meum est. magis meum iniuria fieri intelligitur.

Sed si libero homini qui tibi bona fide seruit iniuria facta sit. nulla tibi actio dabitur. sed suo noie is experiri poterit. nisi in contumeliam tuam pulsatus sit.

tunc enim competit et tibi iniuriarum actio. Item ergo est in seruo alieno bona fide tibi deseruiente ut totiens admittatur

bet multa relinquere a proze. ut. ff. e. ite apud labeonem. §. si quis sic fecit.

§. 3. si cum seruo iniuria facta sit: equum est non pro ea parte qua dominus quisque est extimatione iniurie fieri. sed ex domini persona qua ipsis fit iniuria.

Quod si usufructus in seruo titi est proprietas meum est. magis meum iniuria fieri intelligitur.

Sed si libero homini qui tibi bona fide seruit iniuria facta sit. nulla tibi actio dabitur. sed suo noie is experiri poterit. nisi in contumeliam tuam pulsatus sit.

tunc enim competit et tibi iniuriarum actio. Item ergo est in seruo alieno bona fide tibi deseruiente ut totiens admittatur

bet multa relinquere a proze. ut. ff. e. ite apud labeonem. §. si quis sic fecit.

§. 3. si cum seruo iniuria facta sit: equum est non pro ea parte qua dominus quisque est extimatione iniurie fieri. sed ex domini persona qua ipsis fit iniuria.

Quod si usufructus in seruo titi est proprietas meum est. magis meum iniuria fieri intelligitur.

Sed si libero homini qui tibi bona fide seruit iniuria facta sit. nulla tibi actio dabitur. sed suo noie is experiri poterit. nisi in contumeliam tuam pulsatus sit.

tunc enim competit et tibi iniuriarum actio. Item ergo est in seruo alieno bona fide tibi deseruiente ut totiens admittatur

bet multa relinquere a proze. ut. ff. e. ite apud labeonem. §. si quis sic fecit.

§. 3. si cum seruo iniuria facta sit: equum est non pro ea parte qua dominus quisque est extimatione iniurie fieri. sed ex domini persona qua ipsis fit iniuria.

Quod si usufructus in seruo titi est proprietas meum est. magis meum iniuria fieri intelligitur.

Sed si libero homini qui tibi bona fide seruit iniuria facta sit. nulla tibi actio dabitur. sed suo noie is experiri poterit. nisi in contumeliam tuam pulsatus sit.

tunc enim competit et tibi iniuriarum actio. Item ergo est in seruo alieno bona fide tibi deseruiente ut totiens admittatur

bet multa relinquere a proze. ut. ff. e. ite apud labeonem. §. si quis sic fecit.

§. 3. si cum seruo iniuria facta sit: equum est non pro ea parte qua dominus quisque est extimatione iniurie fieri. sed ex domini persona qua ipsis fit iniuria.

Quod si usufructus in seruo titi est proprietas meum est. magis meum iniuria fieri intelligitur.

Sed si libero homini qui tibi bona fide seruit iniuria facta sit. nulla tibi actio dabitur. sed suo noie is experiri poterit. nisi in contumeliam tuam pulsatus sit.

tunc enim competit et tibi iniuriarum actio. Item ergo est in seruo alieno bona fide tibi deseruiente ut totiens admittatur

a **A**mbas. puta manum vel pedem.  
 b **Q**uidem ruptu. i. detruncatum.  
 c **T**alio. i. similitudo supplicij vt mebru. p. memb. o.  
 d **D**agna. hec est ratio no ad primum. sed ad illud qd  
 erit pena talionis.  
 e **E**xistimaverit.  
 facim taxatõe iudi-  
 cis.

f **H**onoraria. fae  
 s. de tu. na. ge. s. p.  
 ponebant.  
 g **E**stimatio. ppo  
 sita actõe iniuriarũ  
 ptozia q anno cõti-  
 nuo tollit. vt. C. e. l.  
 si n̄ puitũ. nisi in ca-  
 su. vbi ano vtli da-  
 tur. vt. ff. q. metus  
 ca. l. si cõ exceptis.  
 s. post annũ.

h **A**ctore. i. castal  
 do.  
 i **P**oie. qui mole  
 stin. vel mediastin.  
 als meso nauta dr.  
 ur. ff. nau. ca. sta. l. i.  
 s. ij.

k **U**t cõpedito. i.  
 in co suo q nullã ali-  
 am affert vtilitatez  
 sed n̄ ligatus star.

l **S** lex come-  
 lia. iõ sic dicta quia  
 corneli. silla pfect.  
 p̄mus eã fecit. vt. ff.  
 de accu. l. bos accu-  
 sare in fi. l.

m **I**ntroduxit. s.  
 dicta. l. corne. in q  
 actõe p̄denatio fit  
 estimatiõe iudicis  
 iureiurã. in lites. vt  
 ff. e. in p̄stitutionib.  
 s. nunqd̄ his casu-  
 q tres sũt ex. l. cor.

est ppetua hec actõ  
 dicitur quidã vt. Ad  
 q sic. cum ois actio  
 ex. l. descendẽs sit p-  
 petua. vt. s. de ppe-  
 tu. 2. tem. act. in pn.  
 Sed Jo. cõtra. di-  
 cit enĩ semp eam an-  
 no cõtinuo tolli. vt  
 C. e. l. si non cõiutj.  
 Et nota q his trib.  
 casibus est ciuilis alias est vbiqz ptozia cum a pretore sit in-  
 ducta. vt. ff. e. l. pretor.

n **P**ulsatum. sine dolore.  
 o **V**erberatũ. s. cum dolore. vt. ff. e. l. cor. s. i.

p **D**omũ. facit. ff. de his qui deie. vel effu. l. i. s. habitare  
 q **A**trox. ideo atrox iniuria ab alia separaf que fit minor  
 vt per hoc magis punitaf. vt. ff. e. s. pena aut. et facit. ff. e. l.  
 p̄tor. edicit. s. atrocẽ. 2. s. pe. 2. l. vulneris. et. l. se. Ex facto  
 magisqz ex p̄cio rei. vt. ff. de incen. ru. nau. l. pedius. s. i.

r **P**umili. q sit humilis dic. vt. C. de incest. nup. l. hũilez  
 s **L**iberis. quibus aduersus parentes et p̄onos agere  
 pmittitur si sit atrox iniuria facta eis apparẽtibz et patro

nis. vt. ff. e. l. pretor. edic. s. p̄terea illo.  
 t **N**on nunqz. i. aliquẽ et sic due negationes faciunt vnam  
 affirmationem.

v **I**n oculo vel in ore. vt. ff. e. l. p̄tor. s. si. 2. l. se.  
 x **S**iliofa. nisi qz facta iniuria a filio due actiones nascun-  
 tur. et vtriusqz exer-  
 citium competi p̄fi  
 vt. ff. e. si vnus. s. si  
 li ofa. 2. l. pater. sed  
 facta iniuria patri si  
 ideo filius ager.

y **A**gere. 2 sic tolli-  
 tur vnũ iudicium p  
 aliũ. cuz tamẽ vtrũ-  
 qz sit. pductũ ad vi-  
 dictam. vt. ff. e. pre-  
 tor. s. i. 2. l. q. senat.  
 secus si altera esset  
 d̄ re familiari. vt. C.  
 quando ciui. actio.  
 cri. p̄iu. l. i. 2. ideo si  
 de iniuria atroci ac-  
 tum est in iure n̄bi-  
 lominus potest agi.  
 Laqui. ad damnum  
 et cõuerso. nec enĩ  
 in actione iniuriarũ  
 agitur ad damnum  
 vt ad damnum. sed  
 ad contumeliã. vt  
 ff. e. l. item labeo. s.  
 si quis verberato.

z **Q**uod dictum est.  
 vt. s. e. s. pena in fi.  
 a **P**ena. pecunia-  
 ria actori danda  
 b **E**xtraordinaria  
 scz capitis v̄l status  
 si iudici sedeat p̄pe-  
 cunariã inferen-  
 dam fisco non actori.  
 vt. ff. e. l. fi.

c **C**onstitutio. vt  
 C. e. l. fi.  
 d **I**llustres. hi sũt  
 qui tantũ nomine il-  
 lustres sunt et nõ di-  
 gnitate. illi autẽ sũt  
 supra eos qui et di-  
 gnitatem et admini-  
 strationem habent.  
 supra quos nemo ẽ  
 nisi sp̄ator quod  
 dic vt notauĩ auẽ.  
 vt ab illu. et qui su-  
 pra eos sint col. v.

e **A**ctionem. i. accusatiõe et est speciale alias contra.  
 vt. ff. de procu. l. licet. s. ad actiones. et. ff. de pub. iud. l. pe-  
 nul. s. ad crimen.  
 f **A**pparet. dic ergo hic casum eius legis si vis.  
 g **U**t cui. id est alicui.  
 h **M**ala. id est maxilla.  
 i **P**ercuteretur. sed videtur q ex tali consilio non teneat-  
 tur. vt. s. de obli. que ex deli. nascun. s. ope. in fi. s. sed dic  
 vt ibi diximus. item ar. p̄tra. s. man. s. tua tantũ ibi quia ne  
 mo ex consilio.

k **D**issimulatione. vt si risi v̄l lusi v̄l comedi cum eo po-  
 stea. item tollit nudo pacto ipso iure. vt. ff. de pac. si tibi. s.  
 113

l **S**ine autẽ criminaliter officio  
 iudicis extraordinaria pena  
 reo irrogatur. Hoc videlicet  
 obseruando qd zenoniana cõ-  
 stitutio introduxit: vt viri illu-  
 stres quibz super eos sunt et  
 per procuratores possint acti-  
 onem iniuriarum criminali-  
 ter vel persequi vel suscipere  
 scõm eius rei tenorem qui ex  
 ipsa manifest. apperet. Ad  
 solum autẽ is iniuriarũ tenet.  
 qui fecit iniuriam. i. qui p̄cus-  
 sit: verum ille quoqz cõtinebi-  
 tur qui dolo fecit iniuriaz vel  
 procurauit: vt enĩ mala pu-

lus sit: vel sustib. cesus. v̄l ex  
 loco veluti si cui i theatro: v̄l  
 in foro vel in cõspectu p̄tozis  
 iniuria facta sit: v̄l ex persona  
 veluti si magistrat. iniuriam  
 passus fuerit: v̄l si senatori ab  
 humili. p̄sona iniuria scã sit.  
 aut parenti p̄onoqz fiat a. li-  
 beris vel libertis. aliter enim  
 senatoris et parentis. p̄onoqz  
 aliter extranei. et humilis p̄so-  
 ne iniuria extimat. Adõnũ-  
 qz 2 loc. vulner. atrocẽ inu-  
 riam facit. veluti si in oculo  
 quis p̄cussus fuerit. Adarui  
 autẽ refert vtrũ patris. an fi-  
 liofa talis iniuria facta sit. nã  
 2 hec atrox iniuria existimabi-  
 tur. In summa sciendũ est de  
 omni iniuria euz qui passus ẽ  
 posse criminaliter agere vel  
 ciuiliter et si quidẽ ciuiliter a-  
 gitur estimatiõe facta fm qd  
 dictũ ẽ: pena reo imponitur.

Sinautez criminaliter officio  
 iudicis extraordinaria pena  
 reo irrogatur. Hoc videlicet  
 obseruando qd zenoniana cõ-  
 stitutio introduxit: vt viri illu-  
 stres quibz super eos sunt et  
 per procuratores possint acti-  
 onem iniuriarum criminali-  
 ter vel persequi vel suscipere  
 scõm eius rei tenorem qui ex  
 ipsa manifest. apperet. Ad  
 solum autẽ is iniuriarũ tenet.  
 qui fecit iniuriam. i. qui p̄cus-  
 sit: verum ille quoqz cõtinebi-  
 tur qui dolo fecit iniuriaz vel  
 procurauit: vt enĩ mala pu-

lus sit: vel sustib. cesus. v̄l ex  
 loco veluti si cui i theatro: v̄l  
 in foro vel in cõspectu p̄tozis  
 iniuria facta sit: v̄l ex persona  
 veluti si magistrat. iniuriam  
 passus fuerit: v̄l si senatori ab  
 humili. p̄sona iniuria scã sit.  
 aut parenti p̄onoqz fiat a. li-  
 beris vel libertis. aliter enim  
 senatoris et parentis. p̄onoqz  
 aliter extranei. et humilis p̄so-  
 ne iniuria extimat. Adõnũ-  
 qz 2 loc. vulner. atrocẽ inu-  
 riam facit. veluti si in oculo  
 quis p̄cussus fuerit. Adarui  
 autẽ refert vtrũ patris. an fi-  
 liofa talis iniuria facta sit. nã  
 2 hec atrox iniuria existimabi-  
 tur. In summa sciendũ est de  
 omni iniuria euz qui passus ẽ  
 posse criminaliter agere vel  
 ciuiliter et si quidẽ ciuiliter a-  
 gitur estimatiõe facta fm qd  
 dictũ ẽ: pena reo imponitur.

Sinautez criminaliter officio  
 iudicis extraordinaria pena  
 reo irrogatur. Hoc videlicet  
 obseruando qd zenoniana cõ-  
 stitutio introduxit: vt viri illu-  
 stres quibz super eos sunt et  
 per procuratores possint acti-  
 onem iniuriarum criminali-  
 ter vel persequi vel suscipere  
 scõm eius rei tenorem qui ex  
 ipsa manifest. apperet. Ad  
 solum autẽ is iniuriarũ tenet.  
 qui fecit iniuriam. i. qui p̄cus-  
 sit: verum ille quoqz cõtinebi-  
 tur qui dolo fecit iniuriaz vel  
 procurauit: vt enĩ mala pu-

lus sit: vel sustib. cesus. v̄l ex  
 loco veluti si cui i theatro: v̄l  
 in foro vel in cõspectu p̄tozis  
 iniuria facta sit: v̄l ex persona  
 veluti si magistrat. iniuriam  
 passus fuerit: v̄l si senatori ab  
 humili. p̄sona iniuria scã sit.  
 aut parenti p̄onoqz fiat a. li-  
 beris vel libertis. aliter enim  
 senatoris et parentis. p̄onoqz  
 aliter extranei. et humilis p̄so-  
 ne iniuria extimat. Adõnũ-  
 qz 2 loc. vulner. atrocẽ inu-  
 riam facit. veluti si in oculo  
 quis p̄cussus fuerit. Adarui  
 autẽ refert vtrũ patris. an fi-  
 liofa talis iniuria facta sit. nã  
 2 hec atrox iniuria existimabi-  
 tur. In summa sciendũ est de  
 omni iniuria euz qui passus ẽ  
 posse criminaliter agere vel  
 ciuiliter et si quidẽ ciuiliter a-  
 gitur estimatiõe facta fm qd  
 dictũ ẽ: pena reo imponitur.

# De obli. que ex ma. na.

quedā actōes. **S**z nunqd est nata etiā statim facta iniuria. an ita deimū si dicat ad animū reuoco. qd vltimū dixit Sul. vt dicunt. Sed certe imo est nata statim iniuria. nec enī ex reuocatione ad animū vel vbi talibus nascitur hec actio sed ex p̄sumelia. vt. ff. de pac. l. si vnus. §. pactus. Itē qūo abolet hec nisi esset nata certe nullo mō vt. ff. de iniust. rup. testa. l. naz. r si post. §. post defectū. r. ff. de ver. ob. l. decem

**N**on reuocauerit. i. aboleuerit. nō enī oportet dicere ad animū reuoco s̄ suffic̄ si remāeat iratus et ei nō reconciliatur. Sed quid si in vltima voluntate in p̄nia remittit quasi coactus morte et postea cōualet. nun quid renascit̄. vide tur q̄ sic. vt. ar. s. d. donatio. cau. mor. §. mortis cā. Itē q̄ coactus r̄m̄isit vnde p̄tor ratū non habet. vt. ff. qd̄ meius cā. l. i. Sed p̄ dico q̄ fuit semel extinta vñ in p̄petuū resuscitari non p̄t vt ff. de sol. qui res. §. aream. Itē p̄sumo q̄ p̄petuo voluerit remittere siue cōua luerit siue non. nam als non poterit bene penitere. p̄sumaz ergo est nō fuisse in memorē diuine salu tis. vt. C. ad. l. iū. r. re. l. si. Itē est p̄

ad id qd̄ hic dicit nuda voluntate tolli hanc actionē. ff. de neg. l. pem. ibi. nā qūo rē. s̄ certe ab initio tollit nuda voluntate r̄ simplici vel vnus tñ. s̄ si semel ad animū reuocauerit. non remittit per nudā voluntates. sed p̄ voluntatem nudam vbi vel pacto expressā. sic etiā ipso iure vt dicitur est. per. l. ff. de pac. si tibi. §. quedam.

**De obligationib⁹ que ex quasi maleficijs nascunt̄. quia de obligationib⁹ ex maleficio diximus. sequit̄ de hīs que ex quasi maleficio sunt.**

**I**udex. siue sit p̄fa. iudex siue filiussa. s̄ qū ē filius fa. p̄ d̄ peculio tenet̄ inq̄tū fuit in peculio cū filiussa. litē suā fecit vt ita sint due sp̄alia. r̄ q̄ dā de peculio. l. 3. sit q̄si maleficiū qd̄ nō est als. vt. ff. de his q̄ deie. vel effu. l. i. §. si filius. Itē q̄ inspicit̄ temp⁹ quo fecit litē suā in con dēnando. l. 3. als rei iudicate t̄ps̄ spectet̄. vt. ff. de pecul. l. q̄ sitū. r̄ p̄bat̄ hoc. ff. de iud. l. si filiussa. v̄ dic̄ q̄ fili⁹ cōueni tur. vt no. indicta. l. si filiussa.

**L**itē suam. i. p̄trouersā vel litigū. vt in id teneat̄ ipse in quo lesit aliq̄. et hoc qū p̄ ignorantia vel imperitia. vt §. sequit̄. nam si volo tūc non h̄z locū hic tr̄. sed ex maleficio tenetur et sit infamis. vt. C. de pena iudi. qui male iudi. l. ff. Sed nunqd̄ hec oia in arbitrio locū h̄nt. dicit̄ Jo. q̄ sic. vt C. d̄ pac. l. si q̄s in p̄scribendo. Alij p̄ cū possit pena peti tñ

gno percuteret. Sed hec ac/ tio dissimulatiōe aboletur et iō si quis iniuriā dereliquerit hoc ē statim passus ad animū suū nō reuocauerit postea ex p̄nia remissam iniuriāz nō poterit recolare.

## De obligationibus q̄ ex quasi maleficijs nascuntur

**I**udex litē suam fecerit nō proprie ex maleficio obligat⁹ tenetur. **S**z q̄z neq̄ ex maleficio: neq̄ ex p̄tractu obligatus est: r̄ vtiq̄ peccasse aliquid intelligit̄. licz p̄ imprudentiā iō videt̄ quasi ex maleficio teneri. r̄ iquātū de ea re equū religioni iudicā tis videbit̄: pena z sustinebit. Itē is ex cuius cenaculo vel pp̄rio ipsius vel cōducto: vel in quo gratis habitabit deie/ ctū effusumue aliquid ē ita vt alicui noceret quasi ex maleficio obligat⁹ intelligitur. **I**do aut̄ ex maleficio nō pp̄rie obligatus intelligit̄: quia plerūq̄ ob alteri⁹ culpaz tenetur. aut serui aut liberi. Cui similis est

et nec snia valeat. vt. C. d̄ arb. l. i. r̄ l. i. r̄ maxime scdm̄ no ua iura q̄ loquunt̄ cū est iuratū ab arbitro vel a p̄tib⁹ scdm̄ q̄ nihil eis erit p̄ter factm̄. vt in auē. de iudi. §. q̄z vero col. vi. s̄ certe p̄ma snia vera ē. nec ob. hec auē. q̄z nihil erit ei .i. arbitro p̄ter factm̄ rē. s̄z vt possit cogere partes suo sta

is qui ea pte qua vulgo iter fi eri solet id positū aut suspen sum habz qd̄ p̄t̄ si ceciderit alicui nocere: quo casu pena decē aureoz p̄stituta est. De eo vero qd̄ deiectuz effusūue ē dupli dānū datū sit: p̄stituta ē actio. **O**b hoiem vero liberū occisuz. l. aureoz pena cōstitutur. si vero viuat noci tūq̄ ei esse dicit̄: quantum ob eā rē equū iudici videtur actio datur iudex enī cōputare debet mercedes medicis p̄stitas ceteraz impendia q̄ in curatione facta sunt. preterea oparum quib⁹ caruit aut cha riturus est ob id q̄ inutilis fa ctus ē. **S**i filius familias se orsum a patre habitauerit: et quid ex cenaculo eius deiectū effusūue fuerit: siue quid posi tum suspensumue habuerit cuius casus piculosus est iulia/ no placuit in patrē nullaz esse actionem. sed cū ipso filio agē dum esse qd̄ et in filio familias iudice obseruandum est qui li tem suam fecerit. Itē exerci tor nauis aut caupone aut sta

re iudicio vel eis. i. p̄tib⁹ nā vocabit al terā partē p̄ iuramē tū. s̄z r̄ p̄tra arbitru ager. vt dicit̄ est et p̄ actionē in factū. vt §. e. §. fi. **S**ecertit. i. male iudicauerit. **O** Ex cōtractu. v̄ quasi. **I**deo videt̄. vt si dubitauit circa le gem fusiaz caninam duri⁹ puniē. si aut̄ l. illa gallus aquili⁹ miti⁹ puniat̄. r̄ hoc qū nō fuit data pecunia iudici v̄ p̄ro missa als grauef pe ne sequerit̄. vt. C. de pena iudi. q̄ ma le iudi. auē. nouo iu re. r̄ fa. ad hoc r̄. ff. de vaf. r̄ efor. cog. l. si. al. i. **I**te is. habita bat hospes plane n̄ tenet̄. sed is q̄ hospi tiū dederit. vt. ff. d̄ his qui deie. vel effu. l. i. §. penul. **I**dem positū. l. 3. ipe non posuerit. **S**i ceciderit. nō enī spectatur vt no ceat.

**P**ena prestāda t̄ decem aureozū vel solidozum. vt. ff. de his qui deie. vel effu. l. si vero. §. p̄ tor. r̄ §. fi. et tunc dicas actōez in factū fore annuā. vt. ff. de popu. ac. l. si.

**De eo. ē actio p̄petua q̄ heredi daf̄ s̄z in heredē nō daf̄ vt. ff. de his q̄ deie. vel effu. l. si vero. §. hec aut̄ actio.**

**Quinq̄ginta. et ideo certa pena statuit̄. q̄z nō potest esti matio liberi corpis fieri. vt. ff. ad. l. ro. de iac. l. i. §. ij. et cō petit̄ hec actio intra annū. r̄ nec heredi. nec in heredem daf̄ cū sit penalis et popularis q̄ prius datur ei cuius magis i terest̄. vt. ff. qui deie. vel effu. si vero. §. que autem.**

**Actio datur. perpetua sibi sed alij pura heredi pro eo si mortuus est annalis datur. vt. ff. de his qui deie. vel effu. l. si vero plures. §. hec actio.**

**Factus est. q̄z difficilimū ē estimare futuras operas**

**Si filiussa. scorsum. i. sepatus a patre.**

**Nulla. esse de peculio. vt. ff. de his qui deie. vel effu. l. i. r̄ l. si filius.**

**Suam fecerit. i. si sine patre habitauerit. als pater de peculio tenetur. vt. ff. de iudi. si filius scdm̄ Jo. vel dic̄ idē s̄z vt teneatur ipse filius habitet vel non cum patre. Sed etiā scdm̄ Jo. pater hic tenetur de peculio. vt dictum est. p. l. ff. de his qui deie. vel effu. l. i. §. si filius. filio vero cō demnato et ibi pater tenetur de peculio cū videatur quasi**

contrahi cū filio p̄ iniam. vt. ff. de noxa. ac. l. etiā si condem natus. vt. ff. de pecu. l. iij. §. idem scribit. Item exercitor qd̄ sit. dic vt. §. q̄ cum eo. §. ij.

**a** Ex maleficio. i. actione in factū in duplū vt. ff. nau. cau. sta. l. si. r. ff. de fur. aduersus. nau. cau. sta. l. si. Item est r̄ a lta in factuz actio q̄ est ex eo contractu

de recepto. vt. ff. nau. ca. l. i. in prin.

**b** Ex contractu. l. quasi contractu.

**c** Aliquaten<sup>o</sup> cul pe. fa. ff. ad. l. aq̄. si seruus seruū. §. pculus. r. ff. fur. ad uer. nau. cau. sta. l. i. §. penul.

**d** Aut casibus. f. sup̄dictis oibus

**e** Que heredi. pa tienti in iuriam. sed i casu d̄ suspensio nō datur heredi. vt di

ximus. §. e. §. ob hominē. Et nota hic d̄riaz inter actionē ex maleficio r̄ quasi. nā vbi est ex maleficio si plures sunt qui liber in solidū conueniūt. sed secus in hac actōne ex quasi ma leficio. vt. C. de condi. furti. l. i. r. l. si. §. si plures. item in ac tione ex maleficio vnus soluēdo non liberet aliu3 s3 in hac sic. vt. ff. nau. cau. sta. l. i. §. possum<sup>o</sup>. item furti nō pcedunt actōes ex maleficio. vt. ff. nau. cau. sta. s3 et ipsi. s3 in actōe ex quasi maleficio pcedunt. vt dicto. §. possumus. datur eti am hec actio non pcessa. vt. ff. de his qui dete. vel effu. l. si vero plures. §. cum aut̄. item he generali<sup>o</sup> dantur heredi<sup>o</sup> actorū vt hic q̄ ille que sunt ex maleficio. vt. §. de perpe. et tem. ac. §. sed heredi bus.

**f** Aduersus heredē. vt. ff. de iudi. l. iul. ait. r. ff. nau. cau.

**g** De actionib<sup>o</sup>. ideo ponit in plurali. qz sta. l. si. §. pe. plures actiones sunt. vt. §. e. p totuz. S3 cū sint plures qua re in singulari numero diffiniūt. vt. §. c. §. i. Rñ. l3 sit nume rus singularis. tñ ponitur vt genus. vt in alijs diffinitionib<sup>o</sup> cōtingit vt sub se oēs continet actiones. item quare non dī xit de agendo. Rñ. qz illud est facti. hoc iuris.

**h** Operest. s3 qd̄ superest. Rñ. forma. vt. §. d̄ iure na. §. si. vel dic q̄ sup̄ tractatū est de obligationibus q̄ rum filie sunt actiōes. vt. ff. de pecu. l. i. §. ea obli gatio. r. §. de v. ob. in prin. iō de filia post matrē ponit qua si ordine successorio.

**i** Actio aut̄ nihil. nō q̄ actio qñ p̄ actu. ponit. vt i auē. de nō alie. §. si min<sup>o</sup> i fi. r. C. de sacrosā. ec. auē. hoc ius porrec tū. et de dona. int̄ vi. r. vxo. l. iij. §. sciendū. circa mediū. Qñ qz p̄ accusatiōe criminali. vt. C. qñ ciuī. actio cri. p̄ciu. l. i. Qñqz p̄ iure agēdi vel psequendi. vt hic et. ff. e. l. nihil. itez nō q̄ illud qd̄ de actione hic d̄r voluit. Pla. dicefe de cā. f. q̄ cā sit actio. vt sic apd̄ dyaleticos d̄r argumentū qd̄ ex p̄ positōe assumptōe et p̄clusiōe p̄sistit nō tñ conclusio. sic apud legistas actio cā agēdi d̄r. vt si dicā cōuenio te ad. x qz vendi tibi equū. p. x. sit idē ac si dicerē ago p̄tra te actio ne ex ven. Sed Azo. dicit q̄ verū est aliud esse cām r̄ aliud actionē. nā obligatio est cā r̄ mī actōis. vt. ff. de pecu. l. licz. §. ea obligatio. Sicut ergo aliō est obligatō r̄ aliō ē actio sic aliud ē cā r̄ aliud actio. itē qz vēdidi est factū. sed actio ē ius. vt. ff. de cu. fu. l. cōsilio. §. si. r̄ hic. itē pōt esse q̄ vendi di et nō cōpetit mihi actio. qz mihi solutus est. vel qz remisi vñ hec verba. qz vēdidi nō sunt actio. itē noia certe actio nū sunt a iure inducta. s3 vt exēpto et filies. nec hoc est in ductū vt cā sit actio. si qz ergo hoc velit dicere nō pōt cum lex non dicat. vt. ff. de supel. le. labeo. in fi. Item si cā esset actio frustra diceret lex mutari actiōis nomē cū agitur de dolo patronū vel parentis vel similiū psonarum. de quorū

dolo nō agitur p̄ actionē de dolo. sed per actionem in factū naz ad quid mutaret nomen cū tamē cā maneret eadem cū esset ius in sola cā. Conclude ergo et dic q̄ aliud est cā et a liud est actio. itē licet dixerim q̄ noia sunt actionū exēpto et similes. caue tibi qz nō sunt actiōes. sed actionū nomina.

**def.** In his aut̄ casib<sup>o</sup> i fa ctū actio cōpetit que heredi quidem datur. aduersus h e/ redē autem non cōpetit.

De actionibus

**U**pest vt de actōib<sup>o</sup> loquamur. Actō aut̄ nihil aliud est q̄ ius psequendi in iudicio qd̄ sibi debet. Omniu3 autez actionū quib<sup>o</sup> inter aliquos

sicut hec dictio ho mo nō est homo. s3 significat hominē. k Aliud ē. p̄tz et go q̄ olim aliō erat erat enī cōceptio p̄ borū formata a ma gistraribus. vt. ff. d̄ origi. iuris. l. ij. §. d̄ inde ex his. r. §. om nium. vnde formu la vulgaris diceba tur. vt. ff. de fur. l. si seruus nauem. sed hodie hec solēntas est sublata. vt. C. de formu. et ipe. l. i. et ij. et etiam circa in

terdicta est sublata hmōi solēntas. vt. §. d̄ interdic. §. si. S3 que erat olim d̄ria inter actōne r̄ interdīta. nā r̄ interdīta erāt verboz p̄ceptiōes. vt. §. de interdic. in prin. Rñ. vt di cemus ibi. Et hodie nulla est d̄ria inter interdīta r̄ actōes cū interdīcū nihil aliō sit q̄ actio p̄toria. vt. §. de interdic. §. si. l. Quāuis. f. ciuile vbi actio est ciuil̄ vl̄ p̄torū vbi actio p̄ toria est. nā et ciuiles actiones et p̄torias dico hic diffiniri Item nota q̄ actio est ius quo psequimur. sed obligatio est ius p̄pter qd̄ psequimur. Et si queratur quid sit istud ius vel naturale vel ciuile. vel p̄torium vel gentium. Rñ. qz ciuile vel p̄torū vt modo diximus. nec facias magnā vim ibi. quia cum multas habeat significaciones hec dictō ius. vt. ff. de iusti. r̄ iur. l. pe. r̄ si. hoc est etiam vñ de signi ficatis eius vt dicatur ius agēdi vel psequendi. sed pro deo ad cuius d̄riam ponit in diffinitione ius cum singula mēbra posita in diffinitione iur̄. habeant suū ministerium. Rñ. scdm̄. Azo. q̄ ad d̄riam rerum corporaliūz hic ponitur vt det̄ intelligere q̄ actio sit res incorporealis qd̄ verum est. vt. §. de rebus corpo. et incorpo. §. i. vel melius dicas ad differentiam officij iudicis qd̄ non est actio. vt. ff. de mino. q̄ si minor. §. si. licet. Azo. dicat q̄ officiu3 iudicis est actio et est p̄ eo qd̄ dicit lex in actione iniur. fieri estimationem iu dicis officio. vt. §. de iniur. §. pena autem. et. §. in summa. Sed certe actio iniuriarum est accusatio als actio cui inbe ret officium iudicis. non tamen illud officium est actio sed in facto potius hoc p̄sistit. ius enī petendi per actionē mi hi cōpetit. qd̄ p̄ officium iudicis mitigatur. Sed qd̄ petaz Rñ. q̄ estimauero. nā debeo estimare l3 iudex possit refre nare. Est tñ quoddam aliō officiu3 qd̄ vicem sustinet et ob tinet actionis. vt dicemus. §. e. §. p̄terea. in fi.

**m** Persequēdi. hoc d̄r ad d̄riaz exceptiōnū q̄ dant̄ reis p̄ q̄s defendunt. sicut enī actōes sūt arma actorū. ita exceptō nes sunt arma reorū. vt. ff. de excep. l. ij. in p̄. §. illud.

**n** In iudicio. hoc dicit ad d̄riaz corū q̄ sūt etiā licite r̄ exē iudiciū nō tñ sūt actōes vt si nocturnū l̄ diurnū furē vl̄ mi litē deserentē miliciā q̄s capiat. vt. ff. ad. l. aq̄. l. iij. r. C. qñ l3 vnicuiqz sine iu. se vin. l. i. r. §. itē r̄ p̄pter debitorēz fugitiuū que cape possum<sup>o</sup>. vt. ff. de his q̄ in frau. cre. l. ait p̄tor. §. si debitorē. l3 qdā exponāt. l. illā ibi q̄ capt<sup>o</sup> fuit au ctoritate iudicis. o Debet. hoc duob<sup>o</sup> modis exponit sc3 ad d̄riaz realis actionis sm̄ Azo. et ita stricte accipitur hic diffinitio p̄ personali actione tñ sicut accipitur. ff. e. l. actio in p̄sonā. als largi<sup>o</sup> vt etiā realē p̄tineat. nō tñ officij iudicis vt. ff. e. l. actōnū. gñā. qñqz largissime vt etiā iudicis officiu3 contineat illud. f. qd̄ est loco actionis et p̄ qd̄ resti

turio minorum peti. vt. ff. e. l. actioes. xbo. vt ponit hec xba ad dñas crialiu actionu p q̄s n̄ psequoz mibi dbitu s̄z v̄ndicta 7 fm hoc reale actioes dicas diffiniri h̄ic. s̄z enī non sit obligat q̄ realr tenet vt. f. e. s̄. ibi aut cū eo q̄ nullā rē. versū ē psonalr. grosse tñ pot dici q̄ sit realr obligat 7 fac p hoc vt etiam realis h̄ic diffiniat. quia xbu debere. et actionem in rē 7 ad actionē in psonam refertur. vt ff. de xbo. si. l. pecunie. s̄. fi. itē fa. qd̄ est i diffinitione xbum psequūdi qd̄ ē cōe rā ad reales q̄ ad psonales actionē. vt. ff. e. l. actio in psonam itē fa. f. e. s̄. i. in prin. vbi actio realr spectes est actōnis. sic psonalis. et ita large accipias hoc verbū

debet. s̄z in stricta significatōe xbi b̄ debere n̄ alienū 7 n̄ meū mibi debet vñ psonal obligatio tñ diffiniri vt. vt. f. e. s̄. sic itaq̄. 7. s̄. dele. s̄. s̄. si rē. s̄z certe q̄nq̄ ago etiam ad id qd̄ n̄ mibi debet. vt. C. d̄. pac. l. si. pacto quo penā. nā ibi n̄ ago ad id qd̄ ē dbitū. s̄z ad id qd̄ ex nudo pacto p̄ueit. s̄z certe illd̄ naturalr erat dbitū qd̄ nudo pacto debeat. vt. ff. d̄. fideius. l. fideiusfor. vt n̄ agit ibi ad id qd̄ nudo pacto debet sed ad id qd̄ vere debet. s̄z p̄textu ei psequit etia qd̄ nudo pacto debet. vt. ff. de x. si. si cui. itē oppono de pplarib̄ actōib̄. nā in eis n̄ d̄: dbitū 7 tñ peti. vt. ff. d̄. popu. ac. l. pe. s̄z nō ob. q̄ faltē p̄ litis. p̄te. debet. vt. dic. q̄ 7 sibi dbitum psequit. nā cū toti pplo sit dbitū. ergo 7 sibi. itē oppono i actioe iuriarū. q̄ n̄ d̄ esse i bonis. vt. ff. de iu. l. iniuriarū itē nō ad dbitū s̄z ad vindictā cōpetit. vt. ff. de col. bo. l. ij. s̄. emācipat. et tñ ē actio. Rñ. nō ē in bonis vt trāseat ad heredes. vt. ff. ad. l. fal. l. penā. itē licet def. ad vindictā. tñ p̄t deberi mibi ppter id qd̄ ē in estimatione vindicte vel in alterā vindictā. itē opponit de here. peti. itē de actione de pecul. nā in his agit etiā anteq̄ sit penes possessorē. vt. anq̄ sit in peculio. vt. ff. de peti. here. l. iij. et. l. si quo. 7. ff. de pecul. l. questitū in prin. 7. ff. de lib. le. l. si q̄s reū. s̄. idē. s̄z dic ef se sub audicdū h̄ic vel debebit. vt. dic. q̄ q̄n fuit actio. pposita. f. efficax tñ p eo qd̄ tūc erat penes possessorē vt in peculio. et postea cū agebat eaten 7 actionis efficacā crescebat cū vniuersal vel in aliquo vniuerso fuit petitio. vt. ff. d̄. iudi. l. solem. itē opponit de actōib̄ q̄s intendit aliqui p alijs vt. pcurator et tutor et platus et filies. nā agunt et tñ nō sibi dbitū petūt. sed dic. q̄ q̄si dñi sunt. vt. ff. p. emptore. l. qui fundū. s̄. si tutor. vel sic sibi. i. ei cui actio competit debet que intendit vel subaudit q̄ sibi debet vel ei cuius noie agit huius alternatiue scda pars est vera.

**p** Inter aliquos. vt inuere q̄ alie actiones sunt q̄ coraz alijs iudicib̄ pponunt. sed nō est verū.

**q** Iudicet. ordinarios vt delegatos. **r** Arbitros. f. cōpromissarios. nā 7 apd̄ eos actioes pponēde sunt. vt h̄ic et. ff. de arbi. l. i. Est etiā libellus offerendus. vt. C. de arbi. l. cū ante. s̄. l. 3. circa fi. s̄z fm Pla. C. de epi. et cle. auē. generalr. ad qd̄ n̄. q̄ ibi nō de libelli oblatioe loquit. sed de remissione cautōis q̄ p̄sensu p̄tū fieri p̄t. ff. de ser. l. i. i. rñ.

**f** De q̄cūq̄. generalit̄ accipe verbū rei. vt. ff. si cer. pe. l. i. i. fi. nā p corporalib̄ et incor. ppetūt actioes. vt. f. e. s̄. pri. 7. s̄. ij. 7. ff. si ser. vendi. l. ij. in prin.

**s** Summa. i. prima quo ad tractatū. f. summa. i. breuis. breuior enī esse nō pot q̄ bimēbris sicut ista ē. s̄z opponit. f. e. s̄. q̄dam. Rñ. q̄ et ille sunt reales q̄n ad res agitur. Itē in psonaz q̄n ad psonales p̄stationes agitur. imo etiā si sil agatur. nō tñ egredit hanc

apud iudices arbitrosue de quacūq̄ re q̄rit. sūma diuisio i duo ḡna dducit. aut enī i rē sūt aut i psonā. Nāq̄ agit vnusq̄sq̄ aut cū eo q̄ ei obligat 7 ē l' ex p̄tractu l' ex maleficio. quo cāu p̄dite actioes sūt in psonā p quas actor intendit aduersariū ei dare aut facere oportere 7 alijs q̄busdā mōis. Aut cū eo agit q̄ nullo iure ei

actionē. als diuisione. cū sit in rem et in psonā. nisi enī sic exponeant tam multe inueniantur breuior. vt. f. e. s̄. alie. et. s̄. actionū. et alie quedā diuisiones q̄ bimēbres vel breuior res inueniuntur.

**t** Aut in rem sūt. iō in rem dicunt. q̄ rem p̄mittant. ff. de pub. l. impatorē et in psonā. q̄ a psona nō recedūt obligati vel heredis et cuius eadē est psona vt. ff. e. l. actionū ḡna. s̄. i. 7. ij. 7. i. aut de iureiu. amo. p̄e. in prin. col. v.

obligat ē mouet tñ alicui de aliqua re p̄trouersā. Quo casu prodite actiones in rē sunt: veluti si rem corporalez possideat quis: quā titi sua esse as firmet. possessor aut dominuz se esse dicat. Nam si titi us suam esse intendat: in rem actio est. Equē si agat ius sibi esse in fundo forte vel edibus vtendi fruendi: vel per fun/

de pub. l. impatorē et in psonā. q̄ a psona nō recedūt obligati vel heredis et cuius eadē est psona vt. ff. e. l. actionū ḡna. s̄. i. 7. ij. 7. i. aut de iureiu. amo. p̄e. in prin. col. v.  
**v** Aut. hic respicit aliud aut qd̄ est. f. aut cum eo. rē.  
**v** Per quas. scz psonales actiones.  
**f** Dare. cuz datio est in obligatiōe. vt ff. de xbo. ob. l. vbi

aut non. s̄. fi.  
**y** Aut facere oportere. cum factum sit in obligatione. vt si p̄misisti scribere libruz quod petitur act. ex stipulatu. vt s̄. de xbo. ob. in prin.

**z** Ad d̄is. i. q̄si ex p̄ctu. et ex quasi maleficio. nec enim de his sup̄ dixerat qd̄ reprobat. q̄ ex quo dixit de his que sunt ex p̄ctu vel ex maleficio. p consequēs de his q̄ sunt ex quasi cōtractu. et ex q̄si delicto. vt. s̄. d̄. ob. que ex quasi p̄c. in prin. 7. s̄. ij. in prin. Vel dic oīa ista supra esse p̄p̄ensa. s̄z sunt supradicta intelligenda vbi p̄cise agebatur ad danduz vel faciendū. hic aut quando non p̄cise sed subalternatione vt hoc aut illud sed hoc reprobat. q̄ nō supra dixit q̄ p̄cise quid fieret. Dic ergo hic de condi. furtiua loqui que est psonalis. nō tñ ex p̄trac. vel quasi vel ex maleficio vel quasi. sed ex varijs figuris causaz oritur. vt. ff. de ac. 7. ob. l. i. i. in prin. Itē de interdictis oībus pot dici q̄ oīa sunt psonalia. vt. ff. de interd̄. l. s̄. fi. nō tñ iure ordinario sed extraordinario sunt introducta. vñ nō p̄tinentur sub hac diuisione ex p̄ct. vel q̄si. vel ex maleficio. vel q̄si ex delicto. tñ ppter delictū q̄nq̄ dant. vt in interdicto vñ vi p̄t videri. q̄nq̄ n̄ vt i interdicto q̄ vi aut clā. q̄nq̄ p̄ cū qui nō fecit op̄. s̄z factum bz dat. vt. ff. qd̄ vi aut clā. l. iij. s̄. clā. 7. l. p̄petit. Et vt breuiter dicā ille tert̄ articul̄ qvi d̄. ff. e. l. i. in prin. ex varijs figuris rē. est qd̄ hic d̄. et in alijs quibusdā rē. Acc.

**f** Iure. nota hic q̄ ille qui rē meā tenet non est mibi ideo obligat sed rōne possessionis cū possum cōuenire. vt. C. d̄. ali. iudi. mu. cā. fac. l. i. s̄z oppono teneris mibi ad rē restituendā ergo es obligat. Rñ. non est vez. q̄ tenetur duobus modis accipi. nam si dicas teneris ideo q̄ ex natura actōnis sis mibi obligat. falsum est. Si vero dicas teneris q̄a p officiu iudicis debet tibi necessitas imponi vt restituas verum est. vt. ff. de rei ven. qui restituere. et si hoc mō accipiat. teneris. ergo es obligatus non sequit

**p** Possideat. Nota i actione in rem ex parte actoris alterum duoz debere interuenire. f. dominū. vt. ff. de rei ven. l. in rem. et h̄ic. vel quasi dominū vt in emphiteora. superficario. et in bonafidei emptore et similibus. vt. f. e. s̄. alie. 7. ff. si ager vecti. vel emphi. l. i. s̄. fi. 7. l. ij. 7. ij. 7. ff. de supficibus. l. i. in fi. i. rñ. et. s̄. quod ait. Itē ex parte rei similit̄er duozum alterum scz possessio vel quasi. vt q̄ dolo de fierat possidere. vt h̄ic. 7. ff. de interro. ac. qui seruū. s̄. in iuric. 7. de noxa electio. s̄. i.

**s** Dicat. hoc non est necesse pbare vel dicere. sed ex volūate dicat. vt. C. de eden. q̄ accusare. et de rei ven. l. fi. et. f. de interd̄. s̄. cōmodū.

**a** Rem corporalem. bene rem dicit corporalem. quia in

corpalia non vendicant. vt. ff. de rei ven. l. vendicatio.

**b** Equae. s. datur actio in rem. **c** Agat. scz actione confessoria q sic vocetur legitur. ff. si ser. ven. l. ij. in prin. vt. ff. de serui. l. i.

**d** Utendi. hic futus e psonalis sz sequetes reales sunt. **e** In re pfefforia.

**f** Generis. scz vt sit in rem.

**g** Altius tollendi. vt si erat in qsi pos. fututis dom? mee ne mihi liceret alit? tollere me volente edificare debeo age re nagatoria. et ita hoc itermiserit exēplū negatorie. vt. ff. si ser. ven. et si forte. §. i. in hac. n. negatoria futute xbis affirmatis z pfeffozia negatiuis pro ponitur. vt. ff. si ser. ven. l. loci. **Alia** xō exēpla q ponuntur bñ ponunt in pfeffozia vsqz illuc z p rē. **Vel** pōe hoc exem plum in confessoria vt si talē mihi debeas fututem vt alit? teneas edificatū. vt. ff. de ser. v. pze. si arborē. §. interdum et. l. eum debere.

**b** Contra. i. in pñum. nam. s. de pfeffozia p quā seruitutis debent. nūc de negatoria per quā seruitutes denegant.

**i** Proditite sūt actōes. s. negatorie. vt. ff. si ser. v. l. ij.

**k** Alit? tollendi. exēplū pfeffozie. in his. n. exemplis oib? repetit. **l** Dic n̄ repēti n̄ ad hoc exēplū sz ad alia sic. **Sz** qñtē hic qre noia talia danē talib? actōib?. **Rñ.** Pla. qz negatoria negatis xbis pponit. pfeffozia xō affirmatis hec opio re pbat in futute alit? tollendi. ibi. n. cōfessoria negatiuis. negatoria affirmatis xbis pponunt. dic ergo poti? inspiciendū esse naturā qz xba vt pfeffozia iō dicat. qz ad vt hoc pfi teat se dberē daē negatoria aut qz negat. **Itē** qre iste dicit in rem. **Rñ.** qz ad similitudinē rei ven danē. sic. n. illa ratio ne dñij vel qsi daē sic z iste vt ecce ratioe dñij daē pfeffozia scz dño fundi cui futus debeē. vt. ff. si ser. v. l. ij. §. hoc at et rōe qsi dñij. vt fructuario creditori et supficiario. **Item** publiciana daē ei cui futus est pstituta a dño fundi. vt. ff. de remis. l. ij. §. idē iul. et de supfi. l. i. §. f. et si vsufu. pe. l. i. et de publi. l. si ego. ij. et. iij. rñ. **Itē** sicut rōe possessionis vt qsi daē rei ven. sic et hec confessoria rōne vere possessionis aduersus eū q possidet agrū q futute debet. vt. ff. si vsufr. pe. l. vlti. §. vtrū. vt qsi possidet. vt. ff. si vsufu. pe. l. si. hoc idē in negatoria. nam ipsa rōne dñij daē dño fundi q negat seruitutē deberi vñl at qsi dño. qz ius hz in fūdo quē negat fututē debere. vt. ff. si ser. ven. l. ij. **Econtra** rōe possessionis itenditē p eū q possidet rōe vsufu. vt. ff. de acqui. pos. natura liē vel qsi possidet. vt si re vtaē p illā fututē quā sibi dicit debitā in qb? nō est xba possessio etiā natural. ar. ff. de ser. v. l. si edes. z §. libertas. §. se. z rōe hoz z similitū dicit i rē. **Itē** nō qd dicit Pla. q negatoria ita demū daē si fuerit seruitus cōstituta z postea amissa sz falsū est. competit. n. z si nulla fuit. vt. ff. si ser. ven. l. loci. §. cōpetit. z. l. fistulas.

**ll** Iste quoqz. de quib? s. pri. §. dixit. nā ad priā ē faciē da relatio. vt. ff. de le. l. i. si fuus pluriū. §. f. z de testa. heredes. §. si si notā. nam alia nō sunt negatiue sed affirmatiue. sed in eo qd dicit in rem sunt p̄t ad vtrūqz referri.

**l** Qd genus actōis. s. negatoriarū z affirmatiuarū. Et nota q nomē actionis large hic ponit. alias xō p psonalib?

tantū. vt diximus. §. c. §. i.

**m** Dis. s. in causis rerū corpozalū.

**n** Qui non possidet. s. insolidū. si. n. duo asserant se possidēre et vterqz vincit poterit alter vendicare. vt. ff. vti posses. si duo in si. i. rñ.

ciendine vel p̄iciēdi immittē di. **Iste** quoqz actiones in rē sunt: sed negatiue quod gen? actionis in coutrouersijs rerū corpozaliūz pditum non est. **Nam** in his? is agit: qui nō possidet. **Ei** vero qui possidet non est actio pdita: per quam neget rem actoris esse. **Sane** vno? casu qui possidet. nibilominus is actor? partem obtinet. sicut in lationib? digesto/rū libris oportunius apparebit. **Sed** iste quidē actiones quarum? mentionē habuim? et si que sūt similes: ex legiti-

**o** Neget rē actoris. hec xba restrin gūt precedētia. s. et vero zē. nam hoc p petuo verū ē qz ali as nō daē actio pos sidēti p quaz negat rē actoris esse sz p̄t poni casus vt pos sessor hēat actiōz p quā dicat se dñm et se. vt. ff. de rei v. l. offm̄. et. ff. vsufu. quēad. ca. si vsufu. noic. cōstat. n. com modatarū nō pos sidere et cōmodatē possidere. vt. ff. cō mo. l. rei. idē in pdu ctore z locatoze. vt ff. d vsufu. n̄ solū. §. i. **Alij** dicūt. l. illam offm̄. loqz qñ ali? nō

possidens agit. vt sic rōe detentionis talis agatur. **Sunt** z ali. vt **Dul.** et **Jo.** qui dicunt q eo ipso q agit possessor rei ven. renūciat cause poss. cū hoc sit impossibile et possidere et vendicare posse. prima est verior

**p** Uno casu. vt in duplicib? iudicijs. vt. ff. de iudi. in tri b? et. §. e. §. qdam. z. ff. vti pos. si duo. §. i. z. §. de interdici. §. terua. z. ff. fa. herc. l. i. **U** dic q dicit de qlibet exceptione pponēda. nec. n. hic dicit q sit actor sz caute dicit q pres si ue onera actoris sustinet fm **Jo.** vt. ff. de excep. l. i.

**q** Apparebit. vt. ff. de iudi. l. in trib? fm p̄mū. vel. ff. de excep. l. i. fm secundum.

**r** Sz iste. latenti accedit ad scōz diuisionē. s. alie sunt ci uiles et alie p̄orie z de oib? exēpla ponit. **Sz** qñtē de dua bus. s. de actiōe in rē q daē p eū q dolo desijt possidere. vt n. p̄oria. vt. ff. de noxa. ac. l. electio. §. i. **Sz** ciuil? vñ ispecta psona actoris q de iure ciuili admittit ad agendū. vt. ff. de rei ven. in rē. **Sz** dic eā ciuilē ispecta poti? psona actoris § dignior est. vt. ff. de excep. do. pure. §. f. z hec p̄sideratio sp habet. nā he. peti. d. p̄oria qñ bo. pos. daē vt fideicomis saria sz p possidentē p herede l p pos. def. z cō si def here di d iure ciuili dicat ciuil? vt. ff. d pe. her. l. i. sp. n. iudicam? actiōez sit ciuil? vel p̄oria ispecta psona a actoris. **Scōz** q rē de actiōe cōmodati. sed dic eā ciuilē. vt. ff. cōmo. l. cōmo dato. §. si. **Et** qd d. e. ti. l. i. p̄tor ait zē. vel cō pbandō vel cōfirmādo dicit nō inueniēdo. sic z d pe. he. d. ff. si ps her. pe. l. i. in prin. sz n̄ ipa ciuil? ē cū sit ex se. cō. z certū viral? dī caē. vt. ff. de he. pe. itē ve. §. cū aut. z. C. d he. pe. l. si. in pñ. oēs. n. actōes q oriunt? ex his quoz p̄tibus iuris. s. lege. se. cō. plebis. prin. pla. z rñ. p̄u. ciuiles sunt q vero a mgrati bus vel p̄toz edicto descendūt p̄orie sunt. vt. s. de iure na. §. cōstat. vsqz ad. §. ex non scripto. et. ff. de iusti. et iu. l. ius aut. z. §. de ppe. et tē. ac. in prin. alie aut? p̄ter duas supradī ctas incerte sunt vtrū sint p̄orie vel ciuiles.

**s** Quarum mentionem. s. expressam vt de quibusdam dī ctum est.

**t** Et si que sunt similes. vt subijcit vt que sunt ex contrac. vel quasi. vel ex delic. vel quasi. vel ex varijs figuris causa rum. vt. §. c. §. i. et. ij.

**v** Legitimis. i. ex lege. xij. tabu.

**r** Et. pro id est.

**¶** Cluilibus. et dic cluilibus. i. ex aucte iurispudentiu et eorum rñsis. nam totuz est ius ciuile. vt. ff. de iust. et iu. ius aut ciuile. et de orig. iu. l. ij. §. nouissime.

**3** **¶** **T**ā in rē. i. tā in rē nñ q̄ in psonā nñ. nec. n. aliq̄ p̄oria i uenit q̄ sit mixta. i. in rē z in psonā l3 ciuil tal inueniat. vt. f. e. §. quedam §. ff. de pos. be. pe. l. ij. z p̄ mo hic de realibus dicit vsq̄ ad §. p̄fo nā. z postea de p̄fo nali b̄ dicit.

**4** **¶** **A**psas. i. p̄ozta. as. q. d. nō solū ciuile quā exposuimus **b** **¶** **N**eccessariuz. i. vtile. qd. n. medica menta morbis hoc exhibent iura nego cūs. vt i. auct. hec cō stō. inno. cō in prin. coll. vij. nec. n. ne cī tas in principe ipo ni p̄. vt. ff. de. le. et se. cō. p̄iceps. ztez qz p̄ exēpla ap̄i in telliget. vt. hic. z. c.

de transac. vt n̄sum. z. ff. de col. bo. l. p̄oz §. iulianus.

**c** **¶** **E**cce. hic ē p̄mū exēplū qd̄ exponit̄ statim ibi n̄āq̄ zc. Ac. d̄ **¶** **P**lerumq̄. qz hoc semp̄ dicere nō poterit. i. p̄tra domi niū nisi in casibus vt statim dicemus.

**e** **¶** **D**iceret. agendo publiciana. Acc.

**f** **¶** **V**el ex diuerso. hoc exponitur. §. rursus.

**g** **¶** **P**ossessor. i. dñs quondā ad quē redijt nunc possessio.

**h** **¶** **V**el dic possessor. quondā nunc peritor.

**i** **¶** **E**x iusta cā. i. ex aliquo p̄ctu q̄ descendit ex iusta cā. i. ex affectuē vtriuscq̄ ptis. vt. ff. e. l. in oib̄. quā affectōz iustuz est fuerit. vt. s. de rerū diui. §. p̄ ditiōz. z hoc dñmō cā vel titul⁹ fuerit apt⁹ dñmū trāsserre l3 nō trāsserat. qz traditio nō plus trāssert q̄ sit ap̄ cū qui tradit. vt. ff. de acq. reruz do. l. traditio. z noīat h̄mōi tractat⁹. vt. ff. de pb. l. i. in p̄n. et. l. ij. z. iij. z. iij. z. v. z. vi. z. vij. si d̄o p̄ctus. n̄ ē habil⁹ trāsfere dominiū non cōpetit publi. vt. ff. e. q̄cumq̄ §. fi.

**k** **¶** **T**radita. a non dño.

**l** **¶** **E**ffectus. p̄ vsuca. nā p̄ traditiōez dñs fact⁹ non fuit. si aut̄ altero istorū modoz factus dñs fuerit publiciana ei nō dat̄. sed directa rei ven. vt. ff. de pub. l. i. in p̄m. §. i.

**m** **¶** **C**asu. imo z si quocūq̄ mō. nā et si p̄ furtū et rapinā vel aliā vim amiserit nō n̄ hz in rem actōz dīrcāz l3 hanc. licet hēat z alias actōez vt furti. vl vi bo. rap. z. l. i. vt. s. de obli. ex delic. §. l3 et bone ff. zc. vi bo. rap. §. fi.

**n** **¶** **N**ullam. de alijs autē realibus constat. sed de hac rei ven. dubitatur.

**o** **¶** **D**irectā. §. 3 nūqd̄ publiciana p̄petit rōe vt̄l dñij. qui dā dicit qz sic dicētes qz vtile dñmū hz cui publi. p̄petit. z dicunt hāc esse cām publiciane sic̄ directū dominiū est cā dī recte actōnis in rem. vt. ff. de rei ven. in rem. Alj dicit qz nec vtile dominiū habeat cū ille q̄ vtile dominiū hz etiaz p̄ dñm agat vt. ff. si agere vec. vel emphi. pe. l. i. z. ij. z. iij. qd̄ non est in publi. vt. ff. de publi. l. p. et fi.

**p** **¶** **V**endicet dominiū. hoc vt̄ falsū. nam aut habeo domi niū et tūc non vendico qd̄ habeo si non hēo nec tūc vendi co. vt. ff. de rei ven. l. in rē. i. n̄. z tē dominiū est ius z res in corp̄ q̄ q̄o ergo vendicat̄. Sed hic dominiū. i. rē rōe dñij.

**q** **¶** **C**asu. scz isto supradicto.

**r** **¶** **A**ctōz. quod erat fm ius ciuile.

**r** **¶** **A**ctio. i. publiciana. vt statim subjicit als nisi p̄tor actio nis nōmē diceret in factū dare si ex ciuil obligatione no ua dat̄ ex lege cōditio. si non caueat̄ de noīe actōnis. vt. ff.

nav. cau. sta. l. idem. §. i. z. ff. de p̄di. ex le. l. i.

**s** **¶** **D**icit. et sic videtur qz p̄torz permittit mentiū quod pla. concessit. et idem in sequentibus tribus casibus. et fa cit. C. de bo. ma. l. i. vnde sic libelluz formabis. peto talem rem quam possides et quam emi vel alia simili iusta causa habui. q̄a dico me vsucepisse. nam licz hec verba me vsucepisse directam rei ven. magis videantur inducere tamen ex adiunctis publiciana signant. Alj dixerunt ita esse for mandum peto rem talem quā dico me am. sed quia forte n̄ possem probare me am propono publi. Alj dicunt vtranz alternatiue pponi. scz rei ven. z publi. ci. hoc modo peto rem talem iure dire cti dominiū vel qua si. et hanc approbat

natōis aut dotis aut legatorz nec dñi eius rei dñis effect⁹ si ei⁹ rei cāu possessionē amiserit nullā hz in rē dicecta actōez ad eā p̄sequēdaz. ¶ Quippe ita p̄dite sunt iure ciuili actio nes: vt q̄s dñm suū vendicer⁹ Sz qz sane durū erat eo casu⁹ deficere actionem: inuenta ē a p̄tore actio: in qua dicit̄ is qui possessionem amisit eaz rem se suscepisse: quam vsu nō cepit: et ita vendicat suam esse: que actio publicana ap/

consuetudo. Sed certe prime due nō placent. quia quomo do diceret rem suam vsucepisse cum hoc non sit verum. sic enī periuraret in sacramento calum. C. de sacramen. ca lum. l. ij. Sed illi respondēt. quia hoc facit lege permitten te vnde non periurat. arg. ff. qui satisfac. cog. l. fi. Sed nec vltima placet quia vnam debet eligere z non pluribus age re actionibus. vt. ff. de regu. iur. l. nemo. §. quotiens. Dico autem quarto esse for mandum in hunc modū libellum. peto rem talem mibi restitui iure quasi dominiū p̄nde ac si vsu cepissem. verbum. n. quasi positum. s. e. alio. hic repete z si multitudinarie ponatur nō affirmatiue. i. directe. sicut vendi carē duo ad effectum re vere vsucapta ita nunc quasi vsu capta. z idem in sequentibus casibus Ex predictis patet qz quinq̄ sunt necessaria vt detur publiciana. scz traditio vel quasi quod dico ppter res incorporales que tradi non p̄nt vt. ff. de acqui. re. do. l. fuis. §. incorporales. z. ff. e. l. i. z. l. publi. §. i. Scdō qd̄ ex titulo apto. ad mutatōz dominiū vt hic dicit. vel ex venditione vel si. z tē qz a non dño accepit. nam als dñm esset transferat. vt. ff. e. l. i. §. i. ztez quarto qz bona fide accepit vñ credidit se dñm factū esse tunc. vt ff. de acq. re. do. l. eū. qui a furioso. §. p̄tor. Quiuto qz credi dīt se dñm hodie non esse cū proponit eam als sibi esse p̄tra ruz. Sz n̄ duo ex his quinq̄ sunt difficilia agentis. i. pro bario traditiōis z tituli. reliq̄ cōsistunt in intellectu agentis cū sit de sua p̄scia q̄ per testes p̄bari nō p̄nt. Sed qd̄ si du bitat vrū actor hodie fuerit dñs vel n̄. Rñ. salua fide. ppo nat qd̄ sibi fuit? vt vl rei ven. vel p̄b̄. l3 q̄s penit⁹ ē in du bio pponat publiciana z in ea obtinebit nisi aduersarius p̄bet auctore h⁹ dñm fuisse qd̄ si p̄bet dabit huic rei ven. q̄ egit. n. actōe publi. z succubuit n̄ repellit a rei ven. directa. vt. ff. de euc. mior. §. si fuis. l3 qd̄az dixerit p̄ in vtroq̄ ca su. qz ius suū vñcumq̄ z q̄lecūq̄ in primo iudicio deduxisse vt. ff. de excep. rei iudi. si m̄. §. eadē. Sed expone vnde cūq̄ z q̄lecūq̄. i. siue de iure ciuili siue de iure gen. dūmō directū. vt. ff. de rei ven. in rē. in prin. At illi dicebāt siue dī rectū siue vtile. z ita p̄z qd̄ sunt p̄rie rei ven. directa z pub liciana vno libello pponi non p̄nt. vt. C. si fuis ex. l. i. sed ex p̄suetudine p̄riū seruat̄. nō vtranz sil. pponit l3 sup vna p̄bones n̄ inducat ne sibi p̄rius sit. qd̄ certe est. d. l. C. et regulā illā. ff. de regu. iur. nemo. §. quotiens. z hoc ex p̄e actoris. ex p̄e aut̄ rei spectamus an possideat vel dolo de snerit possidere. vt in rei vendi. diximus. nam cōtra omnem

possidentē dat p̄ter q̄ d̄m. vt. ff. de p̄bli. l. p. 2. l. si. s. etia  
p̄ d̄m dat in sex cassib⁹. p̄m⁹ ē si a nō d̄no emi q̄ postea  
vero d̄no succedit 7 ad eū possessio redierit. nā lz sit factus  
d̄ns tenet tamē p̄bliciana. vt. ff. de excep. rei ven. si a titio.

**S**c̄d̄s ē si rē a nō d̄no emi 7 postea ver⁹ d̄ns voluerit a me  
v̄dicare. lz ego sui  
absolutus. 7 postea  
res ad illū redit a  
gā p̄bli. 7 si excipi  
at de d̄no ego repli  
cabo. qz q̄n̄q̄ eo a  
gēte sui absolut⁹ vt  
ff. 3. excep. rei iudi.  
si q̄s rē. Tertio est si  
egi mortali⁹ p̄ bo. ff.  
pos. serui. et ipse de  
dit eū mihi p̄ noxa  
siue cum p̄t me pos  
sidentē verus d̄ns  
agar siue eo possidē  
te ego agam p̄bli.

**p**ellat. qm̄ primū a' publicio  
p̄toze i edcō p̄posita est. Bur  
sus ex diuerso si q̄s cū reipub  
li. cā abess⁹ v̄l' in hostiū p̄tā  
te esset rem eius qui in ciuita  
tate ess⁹ vsucepit: permittitur  
domino si possessor reipubli/  
ce causa abesse desierit. tunc i  
tra annum recissa vsucapio/  
ne eaz petere: id est ita petere

obtinco. vt. ff. de noxa generalr. 7. l. p̄. in fi. **Q**uart⁹ ē si ego  
fui missus in possessionē vicē dom⁹ quā aliquis bona fide  
possidebat pos. n̄ caute et tūc ver⁹ d̄ns iueniat possidere  
vi forte. 7 v̄l' vi inēdū 7 p̄bli. hēo. vt. ff. de dā. infec. dāni.  
s. n̄ solū. **Q**uint⁹ etiā adijciē vt si rē possidē 7 cā nō dolo s3  
culpa desij possidere 7 sic litis estiatōz in fin ius v̄dicādī  
p̄stit. vt. ff. de rei v̄. q̄ restituere. s3 si postea res ad d̄nz re  
deat agā p̄bli. s̄ eū. vt. ff. de rei v̄. si c̄pa. l. ex pone. l. illā vt  
hēat v̄l' actōz qua actor dircāz h̄ret q̄si nomen emisse vi  
deat. **S**ext⁹ adijciē si me mādante rē meā v̄didisti s3 me p  
hibēte v̄didisti emptorū. hac actōe l' excep. defēdit p̄terea  
etiā p̄ me d̄m hac actōe agit. vt. ff. d̄ p̄bli. si q̄s p̄hibuit.  
a' **A** publicio. sic ab aquilio aquilia fuit inducta. vt. s. ad  
la. qui. s. ex hoc tamen capite.

**R**ursus ex diuerso. i. e. p̄rio nā sup affirmādo 7 se vsu  
cepisse dic. hec negādo 7 aduersariū nō vsucepisse dicet  
c' **R**eipb. i. ciuitatis romāe. vt. ff. de d̄. sig. cū q̄. idē ex ge  
nerali cā posita de resti. ma. l. i. in fi. **I**dē in ceteris ciuitati  
bus d̄m ē. vt. ff. de resti. ma. l. s3 7 si p̄toze. s. pe. **I**dē eti  
am si causa municipij alicui⁹. vt. ff. de resti. ma. l. legatur  
d' **A**bess⁹. als ab̄ns ess⁹ qz abfuit reipub. cā rē p̄ntis duo  
b' modis potuit vsucape. s. p. se. 7 qz rē illā detulit secū si  
ue domi dimisit 7 aīo possedit. et vt d̄: d̄ eo qui ad nundī  
nas p̄fec⁹ est. vt. ff. de acq. pos. clā. s. q̄ ad nundinas. **I**tez  
p̄ aliū. s. p̄ filiu vel fruum vt statim in captiuo dicemus.

**U**el in hostiū. Qui sūt hostes d̄. ff. de cap. hostes. 7 de  
d̄. sig. hostes. s. q̄bus. i. q̄bus p̄plis roman⁹ bellū indixit.  
vel q̄ p̄lo romano bellū indixerūt. **S**i ergo ab altos q̄s ca  
piat nundā hoc locū habebit qd̄ hic d̄. **C**redo q̄ sic sic q̄  
abest causa alicui⁹ ciuitatis vel municipij. vt. s. dictū est.  
**I**n hoc autem differunt. qz non sūt serui talū hostiū. vt. ff.  
de cap. hostes. et sic poterit facere testm̄ qd̄ alia non possz  
cū esset seruus. immo et eius obfes non potest. vt. ff. de te  
sta. l. eum q̄. 7. l. obfidēs.

**P**rate. i. fuitur als accipit p̄ iurisditiōe. vt cum dic  
m⁹ ptās h3 ptātez i hoies de districtu. i. de iurisditiōe. itez  
ponit p̄ obediētia in q̄ ptāte monach⁹ ē sub abbate. 7 cleri  
ci sub p̄latis. itē ponit p̄ dilectōe siue pietate. et hec patria  
ptās d̄. vt. ff. de d̄. sig. ptātis. **S**3 q̄s iste ab hostib⁹ cap  
t⁹ poterit vsucape cū ip̄e ab alio possidēat vt. s. d̄ iure p̄so.  
s. fui. ergo ip̄e possidere n̄ p̄t. vt. ff. ad. l. iul. d̄ adul. sic eue  
niēt. 7 d̄ acq. re. do. homo liber. s. quicq̄d. ergo nec vsuca  
pere. vt. ff. de vsuca. siue possessione. **R**ū. vsucapit p̄ filium  
vel per fruum in re peculiari. vt. ff. ex q̄. cau. ma. item ait p̄  
toz. s. hoc autē. 7. s. deniqz. 7. l. ait p̄toz. s. hī plane. 7. ff. d̄  
vsuca. iusto. s. fi. **S**3 nec v̄l' q̄ p̄ fruum possit captiu⁹ vsuca  
pere. vt. ff. de vsuca. neqz seru⁹. **S**ed dic q̄ illa loquit in cā

nō peculiari qd̄ verū est. vel loquit ipsa d̄itate inspecta h̄c  
aut iure postliminiū inspecto qd̄ p̄cualet veritati. vt. s. q̄.  
mo. ius. pa. po. sol. s. si ab hostibus.

**I**n ciuitate. q. d. q̄ nō abest. **Q**uid ergo si vterqz abest.  
7 alē alterius rē vsucapit. **R**ū. 7 tūc h3 locū ista restituito.

**V**t dicat possessorē vsu nō ce  
pisse: 7 ob id suā esse rē. qd̄ ge  
n⁹ actōis q̄busdā 7 alijs sūt  
eq̄tate motus p̄toz accommo  
dat: sicut ex latiore digestorū  
seu pandectarum volumine  
intelligere licet. **I**tem si quis  
in fraudem creditorum rem  
suam alicui dederit: bonis  
eius a creditoribus posses /

vt. ff. q̄ ex cau. l. si.  
v̄l' autē desinere ab  
esse euz domum re  
dit vel redire po tu  
it finito negotio pro  
quo erat ab̄ns. **I**te  
ē si p̄ns rez ab̄ns  
vsucepit. vt. ff. qui.  
ex cau. ma. l. i. s. ca  
de d̄ba. et tunc siue  
p̄pleta est tota vsu  
capio i p̄ntia. i. j. mo  
dicum tempus siue  
i ab̄ntia siue postea  
parum idem est. vt  
ff. c. ab hostib⁹. s. s3

qd̄. 7 tūc d̄: desinere abesse nisi iusta causa ipeditus fuerit  
recedūdo. statuunt. n. ei. xx. milia diurna. vt. ff. ex q̄. ca. ma.  
si cur. s. rādū. **S**3 p3 q̄ de necessitate ab̄ntia tūc intelligitur  
als. p̄tra. vt. ff. c. l. item hī. 7. l. se. sed d̄bum desierit hic po  
situm strictius ponit. i. q̄ possit pueniri.

**A**nnū. s. v̄l' q̄ p̄stabat ex. cclxx. diebus. vt. ff. de sta.  
li. cū heres. s. si stich⁹. in q̄b⁹ actor habuit facultatē agendī  
nec ipedit⁹ p̄ se nec p̄ reū nec p̄ iudicē. nāz hec trīa n̄cāria  
sunt v̄l' dies v̄l' ann⁹ curat. vt. ff. d̄ diuer. et itē. p̄scrip. l. i.  
hodie d̄o in oib⁹ restōib⁹ q̄driēns p̄tinuū p̄putat. vt. C. d̄  
tē. in integ. resti. l. f. et ita nō h̄c q̄ hic liber corripit. p. C. in  
hoc anno v̄l' generalr. p̄m quosdā. sed dico p̄. qz illa n̄m in  
restitutionib⁹ dicit v̄l' in alijs remanet v̄l'is annus.

**R**ecissa. p̄ iute. resti. petita a iudice viuo vt subducā  
t̄ps vsuca. quo fuit ab̄ns. ut. C. de resti. mī. l. iij. sic 7 mino  
res petūt. vt. ff. d̄ excep. l. exceptions q̄ p̄sone. in fi. l. 7 hoc  
ip̄s. l. qd̄ postulare p̄nt a mortuo p̄toze p̄cedit eis. vt. ff. c. l.  
i. p̄ to. restituit ergo eos p̄toz viuo vt sic agāt antiq̄ actōe  
ac si res nō esset vsucapta l' actio p̄scripta 7 iō actio ad quā  
restituit d̄: recissorā n̄ q̄ sit nomē p̄p̄riū actōis s3 que erat  
p̄mo realis siue p̄sonalis directa nunc d̄: v̄l' vt. ff. ex. q̄.  
ca. ma. l. fi. 7 de cap. l. ab. hostib⁹. **A**lij dicūt q̄ statim co re  
uerso h3 recissoriam. et dicūt esse p̄p̄riū nomē actōis. 7 sic  
dicūt q̄ maiores iure actōis s3 minores officio iudicis resti  
tuunt. **D**icūt t̄m q̄ hec recissorā actio efficacā nō h3 anteq̄  
insufficit in cū p̄toz sp̄m vite dādo restōz qd̄ satis recidit in  
p̄mā op̄i. nā sp̄ verū est hoc q̄ a p̄toz mortui edicto. hoc  
fit auctoritate p̄toz viui.

**N**on vsucepisse. et sic videt p̄cedere mentiri qd̄ d̄ la.  
p̄fiterur. s3 dic q̄ nō mentitur s3 ita sibi dicit restituendū ac  
si vsucapit non esset. vt. s. p̄xi. diximus.

**A**ctionis. i. recissorie supradicte.

**Q**uibusdā. vt si rem ab̄ntis vsucapit p̄ns. itē si ab̄ns  
fuit p̄babilī causa vt studiozū. **I**te in vinculis posit⁹. vt. ff.  
c. l. i. 7. l. s3 7 si p̄ p̄toz. in fi. 7. l. se. 7 de illis. l. j. facit men  
tionē cū dicit de volumine digestor.

**I**tem si quis. i. debitor.

**I**n fraudem. nota q̄ vterqz tam debitor q̄ receptor o  
portet q̄ fraudem participet quando titulus non est lucra  
tiuus. si autem est lucratiuus puta donationis vt si dedit.  
et hoc intellige ad hoc vt creditor possit reuocare alienatō  
nem tuc sufficit fraudem debitoris tantū interuenire. vt. C.  
de reuo. bis que i frau. cre. l. p. 7. ff. que in frau. cre q̄ autē.  
s. hoc autem edictum. 7. s. simili modo. **E**t de hac fraude  
nota bonam distinctionem. quia aut adhibetur a debitore  
alienante inter vsuos. aut in vltima voluntate. vel a liberto  
in fraudē p̄oni. sicut in viuos v̄l' in vltia voluntate. si in v̄l'



tima volitate tūc aut p legata aut p libratas. z si p libratas aut dircās aut fideicō. si debitor in fraudē alienet inter viuos vno cāu psumitur fraus. s. qñ oia alienauit. vt. ff. e. omnes. §. luti. caue tñ qz in hoc casu n̄ psumit nisi fraus alienāris. z id in n̄ lucruis sufficiet et bec p̄suptio. qz. §. loq̄e solum i lucratio. §. lu- cius. vñ in onerosis translātū ē dñiū. ff. de p̄hē. emp. l. si sci ens si at nō oia nō p sumit. sepe. n. d. fact tatibz suis apli. q̄ i his ē sperant hoies vt. s. q. ma. accu. nō pos. §. i fraudē. v̄z er go pbare cā credi- tor. Et adde hic q̄ hēs. C. de reuo. que in frau. cre. l. p. f. de fraude vni. vt vtriūsqz seu dī. ti. lucratiui et onerosi. z bec dī. p oia p̄uat etiā in p̄ono. vt. ff. de pba. p̄onuz. z. l. quo tiēs. §. q̄ dolo. In vltia volūtate si legatū v̄z fideicō. in frau dē creditoz reliqt solū euentū inspiciū? lz fraus nō inuenit ar vt in donatōe cā mortis. vt. C. de iu. deli. l. f. §. si dō cre- ditor. cū legata non debent nisi deducto ere alieno. vt. ff. e. qd̄ aut. §. p. z ad trebel. l. i. §. is qui q̄draginta. idē in p̄ono p oia si libz in fraudē legauit l̄ fideicō. reliqt v̄z donauit cā mortis. nā solū euentū inspiciū? vt. ff. si qz i frau. p̄o. l. i. in prin. z. §. i. in libratibz aut in fraudē relictis distingue dī rectas a fideicōmissarijs. in primo casu p̄silit et euentum in spiciū? vt. C. de his q̄ in frau. cre. l. f. z. l. i.

**P** Creditorū. large accipe p omni eo cui aliquid debetur vt. ff. de x. sig. l. creditor. z. l. creditores. z. l. si cut. z in auc. de fideiuss. §. pe.

**Q** Rem suam. s. corporalē ex eo qd̄ dicit tradiderit. idē n̄ ē i corporalibz vt p̄z p multa exēpla. vt. ff. q̄ in frau. cre. l. i. z. ij. z. ij. vsqz ad. l. qui aut.

**P** Possessis. i. possideri iussus. nec. n. re ip̄a a creditozibz fuerant possessa bona debitoris cū ipse alienauerit. **U** dic possessis q̄ remanserant et nō sufficiebant. vt. ff. e. l. ait p̄oz s. p̄esidis. puta qz fuit p̄demnar et nō satisfecit p̄dem- nationi. j. tēpus vnde missus fuit actor in bonoz possessionē s. p̄mittit. s. j. annū vtilē. vt. ff. de his qui in frau. cre. l. i. l. n̄. et de eo in qd̄ puenit ad eū vel qd̄ dolo fecit quo mi nus pueniret p̄petuo dat. vt. ff. e. ait p̄oz. §. bec actio.

**P** Petere. s. q̄ actione. n̄. pauliana q̄ dat creditoz ad reuo- cāda corporalia s. i. sc̄m ad reuocāda iura. vt. ff. de vsu. l. videam. §. in fauiana. z. ff. e. l. bac in sc̄m. l̄ vert? dic qd̄ n̄ la d̄: pauliana nisi adiectiue qz a paulo fuit inducta. sed in sc̄m pauliana d̄: q̄ ad reuocāda corporalia z incorpalia p̄petit. z dat p̄ accipientē z heredē ei? inqtuz ad eos pueniat. etiā nō restituto ei p̄cio. vt. ff. e. ait p̄oz. §. f. z. l. se. z. l. si de- bitor. z. l. ex his. In eū aut q̄ i fraudē alienauit actio nō dat cū nud? sit neqz p̄ p̄tozē q̄ emit ad hoc qz soluant legata. qz translātū ē dñiuz. vñ opz pbare fraudē p̄tozis. ff. d̄ p̄ben. emp. l. si sciēs. vñ solū p̄ legatarios v̄z donatarios agūt. vñ p̄ eos h̄nt cōdi. inde. C. d̄ iu. deli. l. f. §. l̄nia. nisi ita fraudu- lensē disp̄sit vt res appere nō possit quo casu etiā in carcere detrudef. vt. ff. e. l. f. Est z fauiana q̄ dat soli p̄ono ad reuo- cāda ea q̄ librus in fraudē p̄ont alienauit inter viuos vel vltia volūtate quomin? p̄onus h̄z tertiā. vt. ff. si qz i frau. p̄fo. l. i. in prin. z. §. i. z. §. de suc. li. §. s̄ n̄ra p̄sō. Est z calui- siana z ip̄a tā p̄ono q̄ creditoz p̄petit. vt. ff. si qz in frau. cre. l. in fauiana. q̄daz tñ dicit p̄ in eo qz de fauiana desin est ar. ff. de vsu. l. videamus. §. i fauiana. s̄z certe ita dicit ibi in l̄ra p̄quam et sic refer̄ ad p̄rimaz tñ. s. paulianam. et iste due imitant naturā superioris in factū pauliana. Sed que ro quare sint hic hic he posite inter reales p̄tozias cū ipse p

sis ex snia p̄sidis p̄mittit ip- sis creditozibz recessa traditōe eā rē petere. i. dicere eā rē tra- ditā nō eē: z ob id i bōis debi- tori māsisse. **I**te fauiana et quasi fauiana q̄ etiā hypoteca- ria vocaf: ex ip̄i p̄tozis iuris- dictōe substantiam capuit.

sonales sunt qd̄ pbatur p̄ id qd̄ dicit l̄ra. in fauiana quoz vt. ff. de vsu. l. videam. §. in fauiana. nam p̄xime dixerat d̄ p̄sonalibz vnde p̄tinuat cum cū p̄sonalibus. z pbatur. ff. si quis in frau. p̄fo. l. i. §. bec actio. Sed n̄. qz similitudinem habet cum superioribus duobus casibus in eo qz sicut ibi

permittitur aliquid dicere qz non sit vel esset faciendum ali- quid ac si non p̄ces- sisset que p̄cesserit sic et hic. item sicut ibi fit reuocatio tra- et hic. ergo fm hoc tra debet dici he re- alet sicut superiores quod quedam con- cesserunt. Sed n̄. hic nō petitur qz me- um fuerit vt i supe-

**S**eruiana at̄ expit̄ qz d̄ rebz coloni q̄ pignori iure p̄mer- cedibz fūdi ei tenet. Quasi fa- uiana at̄ q̄ creditozef pignora hypothecae sue psequūt. **I**nt pign? aut z hypothecā q̄stum ad actōez hypothecariā obti- net: nihil interest. **N**az de qua

rioni casu nec quasi meū vt in publ̄. vt. s. e. §. alie. Nec ob. j. §. p̄ri. quia hypothe. est in rem nec tñ meū petitur v̄z q̄- si. qz ibi qd̄ peto quasi meū. i. possessiōe p̄ hypothecariam actōez v̄z fauiana. hic aut neqz possessiō ē neqz dñiū meū nec fuit immo in accipientē trāsiiuit lz in fraudē sit credenti um alienatū. vt. ff. de p̄ben. emp. si sciēs in fi. et p̄dicte tres actiones reuocatorie dicunt. Sed vñ orit̄ bec actio. n̄. ex q̄si meleficō qñ dolus fuit in vendente et emente. si tñ in vē- dente tantū tunc p̄t dici ex quasi p̄ctu si agit p̄ illū possiden- tē. Sed numqd̄ h̄z retentiōez vt ab eo nō reuocet si vult sol- uere qd̄ sibi creditoz reuocare volentī def. quidā negant. vt. ar. ff. re. amo. si curz dos. §. fi. z. l. se. Sed p̄dico ad instar posterioris creditozis si vult soluere priorz qd̄ sibi debetur p̄t habere retentiōez. vt. ff. de euc. l. cuictus. qd̄ dic. vt. ff. d̄ his que in frau. cre. ait p̄oz. §. illud.

**M**ansisse. videtur ergo qz p̄mittat mentiri qd̄ non est verum. sed ita petit ac si māsissent in bonis debitoris. vt. s. e. §. alie. z. §. rursus.

**I**te fauiana. q. d. nō solū publiciana et recessoria realf sunt et p̄toz de quibus dicitur est. sed etiā due iste captiunt vim ex p̄tozis iurisdictione. i. p̄tozies sunt vt hic. d. ff. d̄ pac. si cui. §. de pignore.

**Q**uis. i. dñs fundi siue sit p̄tarius siue nummis colat. Item etiā p̄ deterioratione domus. vt. ff. q. ex ca. pi. ta. l. ij. lz ex locato sit actio.

**C**oloni. subaudi vel inquilini. nā et eius res sunt tacite obligate. vt. ff. q. ca. pig. ta. p̄. l. ij. z est colonus in villa. in q̄- linus in ciuitate. vt. ff. de acq. pos. res pignoris. **D**ifferētia est inter has duas tacitas obligationes. nam in rusticis ita demū si dñs sciat inducta et illata. in vr̄bano siue sciat siue non. Et est ratio. qz sancta rusticitas oia palam habet. s. in- quilinus multa etiā clam appoztat q̄ locatoz ignozat. vt. C. loca. cert̄ iure. **I**te cum vtroqz si eo aio sunt inducta vt ibi sint perpetuo nō ad tempus. vt. ff. de pig. debitoz. z. ff. qui. ca. pig. ta. p̄ in p̄ed̄is. §. i.

**P**ignoris. s. z taciti. a. fundi. vel domus. vt. s. dictum est.

**Q**uasi. hoc ponitur ad d̄ctam superioris. vtraqz serula- na dicit a seruando forte dicta cum omne ius aut in acqui- rendo aut in seruando aut in amittendo consistat. vt. ff. de le. et se. con. l. si. Sed que est differentia inter seruianam ac- tionem et saluianam interdictum. cum illud ad idem com- petere videatur. vt. j. de interdic. §. interdictum. **R̄n.** quia in seruiana oportet qz creditoz p̄obet debitorē fuisse do- minum tempore obligationis. vt. ff. de pig. et que non sunt. §. i. sed in saluiano sufficit qz p̄bet cum possidisse. vt collig- itur. ff. de salui. interdic. l. i. in prin. et diximus j. de inter- dic. §. interdictum.

**N**ihil interest. nisi i sono voc. vt. ff. d̄ pig. l. res hypote-

co. §. itē pign<sup>o</sup>. hmo z etia q̄tū ad actōz vī interesse. nam p̄ scripto h̄m̄i pign<sup>o</sup> nō currit cū possideat. sec<sup>o</sup> i hypotheca-  
ria cui currit p̄scriptio iterdū. x. interdū. xx. interdū. xxx. in  
terdū. xl. an. vt. C. si aduer. cred. l. i. et. ij. C. de p̄scrip. xxx.  
vel. xl. an. cū nonissimi. et de anna. excep. l. i. §. i.

**b** De qua re. mo-  
bili v̄l immobili tra-  
dat creditori v̄l nō.  
coporalis v̄l incor-  
poral' excepta v̄bi  
tia future q̄ non p̄t  
obligari ne ruinis ci-  
uitas deforme. vt  
ff. d. pig. si is qui. §.  
f. z. l. se.

**c** Appone. scz bi  
pothecaria vt hac  
actione pcti possit a  
quolibet possessore  
**d** Martine. hoc  
adūdat. vt. C. de te-  
sta. ma. l. f. §. i. duo  
enī oz iteruente vt  
sit pignus z q̄ edat  
creditori vt hec z q̄  
mobili sit. cū pignus  
a pugno dicat. vt. ff.  
de h. sig. plebs. §.  
pign<sup>o</sup>. Si ar mobil'  
ē z nō edat. itē si im-

mobili ē tradat v̄l n̄ hypotheca ē. p̄z ergo q̄ q̄tuor sunt p̄to-  
rie actōes in rē. s. p̄bli. z recitōna z fūiana z q̄si scrutana.  
Itēz alie due reales p̄iudiciales. vt. §. c. §. p̄iudiciales. Est et  
alia q̄ dat sup̄ficiario q̄i q̄s ad non modicū t̄ps p̄duxit. vt  
ff. de sup̄fi. l. i. in fi. i. r̄. z. §. q̄ ait. z. l. f. z. ff. de rei ven. sup̄-  
ficiario. z. l. p̄torie. Est et octaua actio in rez vt q̄ dat metū  
p̄allo. nā illa p̄toria ē in rē. vt. ff. q̄ me. cā. metū. §. volent.  
Sūt et alie. s. bo. pos. hereditatis penitio. item fideicō. here.  
per bo. pos. p̄ima dat et q̄ succedit p̄ p̄torē. secō et cui per  
treb. hereditas restituta ē. vt. ff. de bo. pos. he. pe. l. i. z. ij. z  
ff. de fideicō. he. pe. l. i. z. ij. z. ij. z. sic. r. sunt p̄torie in rem.  
**e** In p̄sonam. q. d. dictū est de realib<sup>o</sup> p̄torijs sequit<sup>r</sup> de  
p̄sonalibus. s. p̄torijs lz et de q̄busdam p̄sonalib<sup>o</sup>. s. inter-  
posuerit in. §. item si quis.

**f** De pecunia. vt. ff. de consti. pe. l. i. in prin.

**g** Qui filius. s. quo ad q̄dā q̄ v̄traqz dabat v̄bi q̄s p̄stitue-  
bat se solutur. p se v̄l p alio lz et dissilis videbat. qz actio  
de p̄stituta p his n̄m reb<sup>o</sup> in p̄stōe deductis cōpetebat in q̄  
bus mutuū p̄stitit. s. q̄ pondere nūcro z mēsurā p̄tinent. Sz  
receptiua q̄n alie res in p̄stōe deducebant. lz hōbie p omni-  
bus cōpetit actio de constituta. cuz oēs res appl̄que pecu-  
nie cōtineant. vt. C. de cōsti. pe. l. ij. §. p.

**h** Constōe. vt. C. de p̄sti. pec. l. ij.

**i** Ea. s. recepticia.  
**k** Itē p̄tor. hoc. c. exponit. §. in pri. §. z iō hic nō dicas.

**l** Et alias. de quibus dixi. §. §. penales.

**m** De pecunia. in hac actione que sic vocat.

**n** Cū oibus. s. aptis als obligatis p se v̄bi p se iteruēnt  
p̄stō vel p alijs v̄bi p alijs interuēnt p̄stō. Sic ergo furio-  
sus cū nec p se nec p alijs obliget nec p̄stituere se debere.  
potest. Itē in p̄digo et similibus. Itē mulieres cū alias p  
se n̄m obligent. et he cōstituent p se n̄m et non p alijs. vt. ff.  
de consti. pe. l. i. §. i. z. ij.

**o** Constituerit. v̄puta p hec v̄ba constituo me soluturū  
quod ego vel ille debet et similia. vt. ff. de consti. pe. qui au-  
tem. in fi. z. l. se. z hoc ita si sit debitum qd̄ precedat siue ci-  
uile z naturale sil. siue naturale n̄m. siue p̄torium. secus si ci-  
uile n̄m. vt. ff. de p̄sti. pe. l. i. §. p. z. l. ij. §. i.

**p** Nulla. ergo ex nudo pacto oritur actio qd̄ est ius cō-  
mune positū. ff. de pac. iure gen. §. sed cuz nulla. z. §. quin.  
imo. et. §. marcellus. z. §. idē n̄. z. C. de pac. l. legem. et est  
hoc ideo forte sp̄ale qz sicut v̄nū p eo qui constituit induci-  
tur vt non teneat nisi elapsis. x. dieb<sup>o</sup>. vt. ff. de p̄sti. pec. p̄-

cunie constitute trāssusum ē z  
ea quasi sup̄uacua. visa ē cuz  
sua auctē a n̄ris legib<sup>o</sup> recede-  
re. Itē p̄tor p̄posuit actioez  
de peculio fuozū filiozūqz sa-  
milias z ex qua q̄rit an actor  
iurauerit z alias q̄ plures

**De** pecunia autē p̄stituta cū  
oib<sup>o</sup> agit q̄cūqz p se v̄l p alio  
soluturos se cōstituerint nul-  
la sez stipulatione interposi-  
ta. Nam alioquin si stipulāti  
p̄miserint iure<sup>o</sup> ciuili tenentur

**Actio**nes autē de peculio  
ideo aduersus patre<sup>o</sup> d̄m̄ue<sup>o</sup>  
compauit p̄tor. qz lz ex p̄tra-  
ctu filiozūz seruoꝝumue ipso<sup>o</sup>  
iure nō tenentur: equū tamen

missor. cum als sta-  
ti teneat. vt. ff. d. h.  
ob. cū qui calendis  
§. quoties. et de h.  
bo. sig. cedere diem  
et sic aliud contra-  
eum vt ex nudo pa-  
cto teneatur. vt. ff.  
de iureiu. cum qui  
in prin. Sunt et alijs  
adhuc sex casus in  
quibus ex nudo pa-  
cto oritur actio vt  
ecce in donatiōe ho-  
die. licz olim fuerat  
necaria stipulatio.  
vt. C. de dona. si q̄s  
argentū. §. sin autez  
Itē si mulier. dotez  
sue stipulatione da-  
re marito conuenit.  
vt. C. d. dot. p. l. ad  
exac. et d. rei vt. ac.  
l. i. §. i. Itēz si q̄s ob  
honorē decretū vel

decernendum palam pollicitus fuerit. i. sine interrogatiōe  
vt. ff. de poll. l. i. §. i. z. l. pactum. Itē in nautico fenore vt  
ff. de nau. fe. l. piculi in fi. Itēz in accessiōe frumenti vel vini  
vel hordei. vt. C. d. vsu. fru. Itē in vsuris ciuitati p̄missis  
vt. ff. de vsu. l. etiam. alias autē p̄pter sui frigiditatem nu-  
dum pactū actioz pere non p̄t.

**q** Iure ciuili. vel actione ex stipulatu v̄bi incertum est ex  
stipulatione vel conditione certi que ex stipulatione oritur  
v̄bi est certum. vt. s. de verbo. obli. in prin. que stipulatio  
est a iure ciuili inducta vt cum de iure gen. ipsa non fuit li-  
cet alijs contractus fuerunt de iure gen. vt. s. de iu. na. gen.  
et ci. §. ius autem. non autem dicitur ideo de iure ciuili qz  
non habeat in se naturale vinculum immo habet. quia sine  
consensu non valet qui consensus est d̄ iure naturali. vt. ff.  
de pac. l. i. §. p.

**r** Actioes de peculio. volūt q̄dam dicere hec esse p̄ria  
nomina actionū. s. de peculio et de in rem verso et q̄ iussu.  
Itē exercitoria tributoria z institoria ex eo qz leges plerū-  
qz appellant eas actiones vt hic. Sed verius est vt adiecti  
ue ponantur. sic. n. dicit mandati actio de peculio. vt. ff. de  
pecu. l. ij. §. cui congruit.

**s** Patrem. s. respectu filij.

**t** D̄m̄ue. s. respectu serui. sunt. n. correlatiua.

**v** P̄so iure. scz ciuili quod non vult vt alter ex alterius  
p̄sona obligetur. et sic pater nō debet teneri pro filio inspe-  
cto iure ciuili. sic inspecto seruo non h̄z teneri dominus qz  
seruus pro nullo est inspecto iure ciuili. vt. ff. de regu. iu.  
quod attinet. sed tamen p̄tor equitatem considerat vt q̄a  
peculium quasi patrimonium est filij vel serui vt subijcit.  
quia qd̄ p̄monia querit. vt. ff. d. pecu. peculū. vere tamē  
nō est p̄monia filij peculū. vt. C. de inof. te. l. fi. in fi. item  
nec fui. vt. ff. de h. ob. liber homo. iō aut qz q̄si m̄monia  
est p̄ez p filio d̄m̄ p suo teneri diē diligēt in distinguat  
v̄trū h̄bat fili<sup>o</sup> v̄l f̄nus v̄l q̄si h̄bat. Itē v̄z deliquat v̄l q̄si  
h̄bat q̄libet illoz d̄ns vel pat̄ actione ex eo p̄ctu tenetur in  
peculium in cuius condemnatione deducit ex ipso peculio  
quicqd̄ fuus naturalr d̄no debuit vt quia d̄ns suo mutua

nit vlt' act' fecit. ite' deducit qd' debet' his q' sunt i' p'ate  
 dñi vlt' tutela l' cura. cū videat' dñs p'cisse. vt. ff. d' pecu. l. 3.  
 si dānti. §. i. r. ij. obligat. n. pu' dño naturalr vt. s. d' fideius  
 §. i. r. sūt bec cōta i' suo r' filio excepta cā mutui. ex q' nec fi-  
 li' nec p' rē. sec' i' suo. vt. j. t. i. §. illd. C. ad mace. l. p. ite' q'  
 dca sūt qñ p'bit hic  
 fili' vlt' pu'. eadē et  
 qñ qñ p'bit. vt si al-  
 teri' negocia gessit.  
 vt. ff. de neg. ge. si fi-  
 li'. p' hāc actioz te-  
 nec d' pecu. adhuc  
 p' vlt' dñs. qñz rē d'  
 i' rē dño qñ. s. fili' in  
 rē p'fis. vlt' seru' i' rē  
 dñi cōuertit. et ē in-  
 solidū vsq' ad quā-  
 titatez dñam. vt. j. t.  
 i. §. in rē. a. 30. l. 3. d' pe-  
 culo agit' qrenus peculū durat. vt. j. e. §. sunt p'rerea. r. j. t.  
 i. §. in rē aut. ite' est actio qd' iussu q' ē in solidū qñ fili' vel ser-  
 uus iubete dño vlt' p're p'xit. vt. n. p'bi cū ipso p're vel dño ut  
 ff. qd' iussu. l. i. §. f. ite' sunt alie tres. i. exercitoria q' datur d'  
 dñm nauis quo p'posuit mgrm nauis suū. et eius rei  
 g'ra p'ctū fuit. r' ideo d' exercitoria. qz exercitor d' dñs nau-  
 is. Itē institoria q' habet locū qñ aliq's suū suū tabne vel  
 statōi p'posuit. ite' tributoria q' agit' ita q' dñs vocat' in tri-  
 butū. vt. j. t. i. §. introduc. r. §. institoria. r. §. i. in delictis aut  
 et qñ delict. idē olim suabat in filio et seruo vt p' noxa dari  
 possent. vt. j. de noxa. in. si. t. l. 3. hodie p' suis nñ agit' noxa-  
 liter vt ibi d' et p' delictis. vt. j. de noxa. in. pñ. r. ff. d' noxa.  
 l. i. r. in qñ delictis. vt si suus habitās cū dño habuit suspē-  
 sum vlt' appensū l' effudit aliqd' qd' alicui nocuit. vt. ff. d' his  
 q' deie. vlt' l. i. §. si suus. r. l. si vero. §. p'tor. nisi in duobus  
 casibus. vt. ff. de his q' deie. vel ef. l. i. §. cuz seruus. r. ff. de  
 mō. q' si minor. §. si suus. Porro l' in delictis r' quasi aga-  
 tur noxaliē nñ et de peculo agit' locupletat' est dñs in quā-  
 tū id peculium locupletius est. vt. ff. de iudi. tam ex cōtra-  
 ctibus. r. ff. de pecu. l. 13. §. ex cā.  
**Item si quis. s. actor.**  
**P**ostulāte. et petente reo vlt' deferēte. si. n. sine volūta-  
 te aduersarij iuraret' nihil p'ficerz iuramētū. vt. ff. d' iureiu.  
**Iurauerit. vlt' ei remissū fuerit. vt. ff. d' iure. l. ij. i. pñ.**  
**iu. non erit. §. f. r. l. se. r. de re. cre. actori.**  
**Deberi. sic simplr scz nō adiecta cā q're debeat' qd' ifoz**  
**mit dicim'. si aut' cū forma veluti qz vendidi tunc agit' act.**  
 vtili ex eo p'ctu nata ex sacro cū p' ditate accipiat et aduer-  
 sario silr actioz tribuit ac si vere p'ctus p'cessisset. idem est in  
 alijs p'ctib'. vt. ff. d' iureiu. si duo. §. si q's iurauerit. r. §. idē  
 dicim'. r. §. marcellus. ite' circa actioz realē si rē suā esse iu-  
 rauerit dat' actio in rē vlt'. p'rerea in factū p'tra deferētez  
 tñ vel heredes. vt. ff. de iureiu. l. nā postea. §. f. r. l. se. et ita  
 actori interdū dat' in factū interdū vlt' ex eo p'ctu et vlt' in  
 rem. ex p're aut' rei si iurat in actōe p'sonali tūc excep. tantū  
 p'it. si aut' in actōe reali tūc distinguit' aut iurauerit rem pe-  
 titoris nō esse quo casu except. tñ dat' an suā esse quo casu  
 etiā actio si res actoris ad actorē redeat nō p' alium. Et hoc  
 qd' dixi in actoris h'z locū si iurat' ex sacri delatōe s'z si iur' ē  
 ex traditōe facta occasiōe iurisu. tūc publiciana dat' p'tra  
 quālibet cū sit iusta cā traditōis. vt. ff. de iureiu. nā p' ea. §.  
 fi. r. l. se. r. d' publi. l. i. in fi. vsq' ad. l. eū qui. Nec ob. i. e. t. l.  
 eū qui. §. si petēti. qz ibi dñm dūtaxat dñm tñ excludit  
 p'tra quē publi. nō dat'. vt. ff. de publiciana. l. p. r. fi.  
**Iustissime. qz p'pter sacramētū datur.**  
**Actionū. in factū. vt. C. de iureiu. actori.**  
**Querit. etiā si p'iurū veller. pbare qz sufficit diuisa vl-**  
**tio. vt. ff. de dolo q' si deferēte. r. l. se. r. C. de re. cre. l. ij. ni**  
**si i' casib'. vt. C. de re. cre. l. f. r. ff. d' iurū. admonēdū. Et nō**

est peculo tenus quod veluti  
 patrimonium est filiorum fi-  
 liarumque. item seruorum con-  
 demnari eos. **Item** si quis  
 postulāte aduersario iuraue-  
 rit deberi sibi pecuniā quaz  
 petierit: neq' ei solvatur: iustus-  
 sime accommodat ei talem ac-

q' hoc sacm qd' ē de re. vt. ff. e. quoties. l. 5. veritate. vt. ff.  
 ad. l. cor. d' fal. l. i. §. q' in rōib' triplex iuenit voluntariū qd'  
 ex volūrate dat' suscipit' r' recusaf' r' ex iudiciū. vt. ff. e. l. ius  
 iurandū. Itē necessariū qd' necitate iposita a iudice defert'  
 r' suscipit'. vt. ff. de in litē iurā. l. f. nec. n. p' hoc sacm refer-

tionem: per quam non illud  
 queritur an ei pecunia debeat  
 tur: sed an iurauerit. **Penales**  
 quoque actiones p'teror pe-  
 ne multas ex sua iurisdicō/  
 ne introduxit veluti aduersus  
 eum q' quid' ex albo eius cor-  
 rupisset: et in eū qui p'ronūz

ri vel recusari nisi p'  
 tendat iusta cā recu-  
 satōis. vt. C. de re.  
 cre. gñalr. §. sin aut'  
 Itē iudiciale qd' sic  
 d' a iudicio qñ sez  
 ps pti sacm in iudi-  
 cio defert' q' non est  
 necē subire. s'z p't re-  
 cusari et referri. vt  
 C. e. delata. l. gñalr.  
 §. sin autez. sed iure  
 veteri nō poterat re-  
 cusari. vt. ff. e. mani-

festi s'z fm pla. ita demuz actio in factū dat' ex sacro si snia nō  
 subsequat'. als q're orit' actio in factū cum ex snia eadem na-  
 sceret'. vt. C. de re. cre. actori. Sed nos p' l. 3. n. due sint ad  
 idem et eodē noie nō nocet. vt. ff. de ac. emp. nō est nouū. et  
 ff. de fideiuss. heres a debitorē. sel' nō fiet exactio tñ. vt. ff.  
 de ver. ob. qui bis. et de reg. iu. bona fides.

**Penales quoque.** dictū est sup' de p'torij rei p'secutorij  
 nūc de penalib' p'torij. s'z q' est dña int' penales r' p'secutorias.  
 Rñ. multe qz penales p'torie sunt annales excepta  
 actōe furti. vt. j. de ppe. r. tē. ac. in prin. s'z rei p'secutorie sūt  
 p'petue r' p'ales actōes. vt. ff. de ac. r' ob. in honorarijs. ite'  
 penales odiose sunt rei p'secutorie nō. ff. de pen. l. interpreta-  
 tione. Itē penales nō transeunt p'tra heredes nisi aliqd' ad  
 eos r' uenit vel lis sit p'testata. vt. C. ex delict. defun. l. i. s'z  
 secutorie sic. vt. ff. de ac. r' ob. ex p'ctib'. Itē vbi plures te-  
 nentur rei p'secutoria vno soluente ceteri liberant' nō ita in  
 penali. vt. ff. de p'di. fur. l. i. r. ff. de li. cau. l. vl. r. ff. ad. l. a-  
 qui. l. item mela. §. si plures.

**Pene. i. fere. vel melius dic' q' abundat. naz vere multe  
 sunt.**

**Quid. i. aliquid.**

**Ex albo. erat. n. album de albatio quedam posita in lo-  
 co eminenti vt apparet in anē. de litis. §. cōmūnem. s'z vo-  
 ce p'to. rē. in quo albo erat scriptū vlt' de citando aliquo vel  
 de alio p'cepto generali vel speciali. vt. ff. de albo scrip. l. i.  
 r. ij. r. ff. de iurif. om. iu. l. si. quis id.**

**Corrupisset. vel positū sustulisset quis non corrupit.  
 et siue p' se vel p' alium et tūc abo tenent. nec vnus liberat  
 aliū. et est in. l. aureos. vt in. d. l. si q's. r. l. seq. tenet etiā iste  
 corrupto. l. cor. de fal. vt. ff. ad. l. cor. de fal. l. p. cuius pena  
 est deportatio et oim bonoz publicatio. in seruis etiā vlti-  
 mū supplicū. vt. ff. ad. l. cor. de fal. l. i. in fi.**

**In cum. scz filium vel libertum datur actio in factum  
 que est similiter vt superior in. l. aureos que datur patro-  
 no vel patri. et si libertus non possit soluere dictam pecu-  
 niam castigabitur. idem forte in filio l'z noxaliter non detur  
 vt. ff. e. scz de in ius vo. l. p. et. j. de noxa. in fi. Superior tñ  
 punit solum dolum hic solum factum considerat. vt. C. de i  
 ius vo. ventā.**

**Patronum. subaudi vel patronam. item filios et pa-  
 tres eorum. vt. ff. de in ius voc. l. ij. §. i. Accipe hic patro-  
 num qui manumisit vel pro quo iudicatum est in causa in-  
 genuitatis et libertinitatis. vel si ex causa fideicom. manu-  
 misit. vel si emerit eo pacto vt manumitteret et manumis-  
 sit vel non manumisit. Sed ex constitutione diui marci  
 peruenit ad libertatem. vt. ff. de in ius vo. ad optimū. §. i. r.  
 l. is quoqz. r. l. sed si hac lege. Item liberos patroni accipe  
 mares et feminas et parentes etiam adoptiuos. vt. d. l. sed  
 si hac lege. §. libertos quoqz. r. §. parentes.**

Vel parente. et hic accipe marē et feiaz et vsq in infinitū vt etiā si adā vineret nō posset vocari i ius sine venia. Itēz nō refert si sūt legitī parētes l naturales. vt. ff. d in ius vo. l. iij. §. i. et ij. et iij. et l. parētes. et l. p̄ris. et l. adoptiuū in p̄n. b. In ius vocassz. i. iure exp̄iedi cā vocassz. vt. ff. d in ius vo. l. i. et l. hocz hoc

vel parētē in ius vocassz cū id n̄ ipetrassz Itē adueri cū q̄ vi exemerit eū q̄ in ius voca ref c̄ue dolo ali exemerit et a

siue cā sit ciuil siue criat v̄l m̄romagis nā et tūc et cū venia nō p̄t. qz nō p̄cedit. vt. ff. d in ius vo. §. et si. §. p̄tor ait. et ff. de accu. q̄ accat. in fi. et l. h̄i. §. ij. §. qd si solū libellū dedit. Rñ. n̄ incidit in hoc edictū. vt. ff. d in ius vo. libt. Itē qd si n̄ veniat vocat. Rñ. sp̄ incidit s̄z facit remittit hec pena qm̄ vocat n̄ velt. vt. ff. d in ius vo. q̄uis l3 qdā dicit vocatē nullo cadere i edicm̄ si vocat nō venit ex p. l. q̄uis et hoc iō. qz n̄ba cū effectū sūt accipiēda vt. ff. ne q̄s eū q̄ i ius vo. ē. vt. ex. l. p. §. docere. s̄z p̄ma s̄nta verior ē vt qz in. d. l. q̄uis. n̄ dicit q̄ nō incidat in edicm̄ nisi cā cognita. Itē nūqd heres p̄t vocare in ius sine venia. et certe si exue est p̄t. vt. ff. de obse. p̄tā. l. i. l. heres. fili. nō p̄t vocare i ius sine venia. s̄z q̄re fec̄ i herede libt̄i et i herede p̄foni. Rñ. i p̄mo odiū v̄lat qd̄ d3 restrigi. i scdo fauor q̄ d3. progart. vt. ff. d. l. et post. l. qdā. Itē si alē agat tutorio neie l curato rio ar. ff. d in ius vo. l. i. hac lege. §. f. et l. q̄tū. Rñ. qz nemī offiū suū d3 eē dānosū. vt. ff. quēad. test. ap. l. si q̄s ex lig. Cū id n̄ ipetrassz. i. n̄ petisset et nō accepit aiatoribz. set. d3. n. a p̄toze sic petere. dñe p̄mitte mihi vt possim p̄uē re p̄ez v̄l p̄foniū meū vt colligit. §. de pe. re. liti. §. fi. ff. de in ius vo. l. iij. §. i. Illud etiā q̄ro an hec postulatio venie d3 si erit in p̄sonis oīm q̄ in ius vocari n̄ p̄t q̄ enūcranf. ff. de in ius vo. l. ij. et si nō fiat q̄ cadat in penā. Quidā dicunt q̄ sic nos q̄ nō. qz hec p̄ea n̄ in eū stacuit q̄ incidit in edicm̄. at il le p̄sone in edicō nō p̄tinent qd̄ maxie p̄bat ex hoc. §. Alter n̄ puto eos puniēdos. p̄t placuerit iudici ad s̄ilitudinem iūoz. s̄z nūqd hec petitiō hodie ē correctā vt qz habent ho die libertus nataliū et regiatōis. vt i auē. ut lib. de ce. §. i col. ij. Rñ. n̄. qz et ibi refuānt iura p̄foniis maxie obseq̄a lia q̄ natura debent. sup̄iora q̄ntū ad libtū plana sūt. In fi lio distigue. aut erat emācipat. aut i p̄tate. si emācipatus erat tūc h̄nt locū sup̄iora. si n̄o i p̄tate tūc nec cū venia nec sine venia p̄t p̄uenire p̄ez. vt. C. de ius voc. l. fi. et ff. de ac. et ob. l. actōes. nisi. p̄ castrēsi v̄l q̄i tastrēsi peculio. vt. ff. de iud. l. lis et tūc cū venia. vt. ff. de in ius vo. adoptiuū. §. i. et hoc cū agit p̄ p̄ez. si aut p̄ c̄ncū tūc s̄m vetera iura n̄ q̄i qz actōes filiofa. p̄petabāt. vt. ff. d ac. et ob. l. filiūfa. et l. i. factū actōes. s̄z hodie oēs veniētes ex aduēticia cā vt di xi. §. p̄ q̄s p̄so. no. acq̄. §. i. Itē q̄ro q̄s iurabit de calumnia cū filiūfa. erit i iudicio. Rñ. si filiūfa. petita venia p̄ez cō uiciat iurabit fili. si maior ē als curator ei dabit ad lita. vt i auē. vt li. ma. et au. §. i. i. si. si at sit i p̄tate p̄ris et agat d̄ ca strēsi v̄l q̄i cast. pecu. et tūc fili. iurat cū p̄fa. habeat. vt. ff. ad mace. l. ij. si n̄o eēt m̄ior daref curator liti nō p̄sone cum sit in p̄tate. vt. C. de cu. fu. l. f. in prin. et de bo. q̄ li. l. fi. §. si at p̄ p̄e. si aut p̄ c̄ncū agat fili. si agat p̄ eius noie p̄ iurat. vt. C. de iura. calu. l. ij. §. q̄ obseruari. Si filius forte patre abūte v̄l s̄m veteres. l. in q̄n. §. casibz. vel s̄m nouas in om ni aduēticia cā iurat fili. cū suo noie agat et maior est si mō pater in aduēticijs nō h3 vsumfructū als pat̄ ageret et r̄nde ret et iuraret. vt. C. d bo. ma. l. i. in prin. vbi. n̄o fili. iurat l3 pat̄ nō habeat vsumfructū d3 pat̄ p̄sentire filio agenti et r̄n dēti. vt. C. de bo. que li. l. si in prin.

Itē aduersus eū. s. daf actio in factū penalis vt ecce cū vocare ticiū in ius q̄ tenebat mihi actioe tpali et dū esset in itinere detinuit eū vt vel captiēdo eū p̄ p̄sonā. vel faciēdo dolo vt ali. cū detineret et n̄ q̄ dies actōis meo exiuit. te

neris. n. mibi q̄ti iurauero in litem. et sic est actio penalis ex pte mea. quia vltra rei veritatem forte iurabo et ex parte tua. quia das nihil aliquid et tibi mihi adest. vt. ff. ne q̄s cū qui in ius vo. vi ex. l. p. §. i. sup hoc. §. i. q̄ro cuz duo sint tituli. vt. ff. ne quis eū qui in ius vo. vi ex. et alius ti. de eo

lias innumerabiles p̄iudiciales actōes i rē eē vident q̄les sūt per q̄s q̄ritur an aliq̄s liber sit an s̄uus vel libertus sit v̄l de

p̄ quē factum erit d̄ quo sit mēto in hoc §. Rñ. d̄ primo q̄a inde outur actio ex vtraz pte penalis vt dicitur est. s̄z ex alio est penalis ex pte rei tū cū ad in fact se actoris dēt. vt. ff

de eo p̄ quē factū est. l. fi. l. r̄n. Itē prim̄ de quo sit mentio hic p̄suluū actori tū. vt p3 ex. l. ij. et iij. §. extinere. At scd̄s cōsultit vocato nō solū s̄z etiā vocari. ut. ff. de eo p̄ quē factū est. l. i. §. si reus. in fi. et l. f. i. r̄n. Itē prim̄ h3 locū qm̄ aliq̄s exempt. est an satisfatiōz et p̄ in ius vocatōz. s̄z scd̄s post satisfatiōnes. f. factas iudicio s̄nti. et als q̄ firmat iudiciū. vt ff. de p̄. liti. l. i. in prin. Et p3 d̄tia ex ordie illoz tituloz. Itēz prim̄ qm̄ vi empt. sit q̄s. At scd̄s etiā sine vi. vt p3 i. l. i. §. si dolo. de eo p̄ quē fa. ē. et ne q̄s eū q̄. l. i. et ij. in fi. Ut sat̄ dicit p̄t q̄ de vtroqz hic loquit̄ et qz l3 duo s̄nt illi ti. n̄ d̄ vno edicō s̄nt. itē et q̄ dicat penal actio etiā illa q̄ ex vna pte tū est penal. Sup hoc. §. scdo querit nōne p̄ p̄uētōz solā etiaz iur̄ veteri p̄petuabit actio. vt. ff. d ac. et ob. l. p̄stōibz. n̄ solū p̄ noua iura vt. C. de p̄scrip. xxx. an. cū notissim̄. et l. sic. r̄n. hic n̄ p̄ executorē s̄z p̄ suā denūciatōz eū p̄uenerat. l̄ vbi q̄ si positū i. d. l. p̄stōibz. asseritue ponit n̄ s̄ilitudinarie. et s̄m hoc hodie effz correctū qd̄ hic d̄. vt dic q̄ talis fuit p̄uētio in illa. l. p̄stōibz. q̄ p̄ liti. pte. bēbat. vt qz actio erat tpalis et libell. fuit principi dat. vt. C. qm̄ li. prin. da. li. cū fa. l. i. et ij. v̄l dic s̄m iō. q̄ leges veteres circa p̄sonales actōes loquit̄ tur. vbi n̄ p̄petuānt p̄ executorē s̄z lex illa cū notissim̄ et lex eū in rē loquunt̄ in reali v̄n̄ adhuc etiā hodie nō corrigt̄ qd̄ hic dicitur.

Innumerabiles. immo numerari possunt. sed dicuntur innumerabiles qz defacili nō p̄nt nūerari. v̄n̄ d̄ nō posse fieri cōmode qd̄ cū difficultate fieri p̄t. vt. ff. de n̄bo. sig. ne pos. p̄culo. enūera ergo aliq̄s vt est actio in factū de calūniatoribz. de q̄ dicem. §. e. §. q̄drupli. itē actio q̄ me. cā. itez furti manifesti. itē serui corrupti in dupli. de q̄bus dicem. §. e. §. oēs aut actōes. Sūt et alie in factū vt de effusis et de eiectis et de appensis. vt. ff. de his q̄ d̄cie. vel. f. l. si vero. §. p̄tor. Et alie multe sunt q̄s enumerari nō expedit.

Preiudiciales. p̄ constanti ponit q̄ he p̄orie sunt cum in tractu p̄oziarum ponuntur et sunt in rem quia res petitur et vendicatur. Unde queritur quare nō posuit inter reales p̄orias. Rñ. qz quedaz de eis est ciuils vnde eius occasione et de ceteris hic dicere refuānt. Et sunt tres. P̄ma est per quā queritur an aliquis sit liber. subau. vel seruus. Scda an aliq̄s sit libertus subau. vel ingenuus. Tertia est de partu agnoscendo p̄ quam queritur an quis sit filius vel non vt omnia consequatur que filius a patre conse q̄ debet. alias agit de partu agnoscendo. p̄pter alimenta tū. et tunc filiationi non p̄iudicat qz summam queritur vt. ff. de li. ag. l. i. §. iul. et l. si quis all. §. si vel parens. et ff. d̄ his qui sunt sui vel alie. tur. l. si iudex. licet videatur contra de or. cognof. l. ij. §. fi. Sed dic vt ibi. Sed dicunt quidam et male q̄ tantū due sunt et de duabus primis faciunt v̄nā hoc modo. an aliquis liber. i. ingenuus vel libertus et h̄i vnam faciunt. aliam vero de partu agnoscendo non mutant. sed prima opinio verior est. cū sit cōmodius singulas causas singlis appellatōibz. distigui. vt. §. q̄b. modis. tel. infir. §. alio aut mō. itē qz postea dicit cetera n̄o rē. et ita loquit̄ de pluribz. excepta vna. item q̄re dicunt p̄iudiciales. Rñ. s̄m q̄so. et Duil. iō qz in modū exceptōis p̄ponit et

ita p̄iudicant vt si agas p̄ me ⁊ ego obijciā tibi q̄ sis fuus  
me⁹ vel fili⁹. vñ nō p̄r esse iudiciū iter nos vt. ff. d̄ iudi. l. i. l. i. s.  
nulla. ⁊. s̄. de ob. q̄ ex deli. s̄. hi. p̄iūgas cū gl. ista p̄imā p̄rē  
sequētis ibi vt dicit. l. si agas p̄ me p̄ter hec ⁊c. ⁊. p̄r mea vt  
q̄ ad x̄. quo d̄r de ascripticijs. ⁊ tūc dimitte ⁊ reaccepe q̄d  
dimisiisti ⁊ p̄oseq̄re

v̄sq̄ i finē. i p̄mo er-  
go vbi q̄rit̄ sit liber  
fuus. dico q̄ siue p̄  
uus agat p̄ d̄m̄ di  
cēs se eē liberū. siue  
eē d̄ns p̄ fuū. ⁊ ser  
uus sit i pos. lib̄tan̄s  
q̄ hec actō i rē q̄rit̄  
d̄r est p̄iudicial vt.  
ff. de li. cā. lib̄eris. s̄.  
fi. i. d̄o dico siue p̄o  
nus v̄dicet lib̄tum  
in lib̄eritatē. siue

libert⁹ se v̄dicet in i gēnuitatē v̄tracq̄ est p̄iudicial vt. ff. si i  
ge. ef. di. l. f. in p̄n. ⁊. s̄. f. intendit̄ etiā hoc cāu offiū iudicis  
vt. ff. d̄ iur̄iu. si duo p̄roni i p̄n. ⁊. ff. si i ge. ef. di. l. i. ⁊. ij. et  
ff. de rei ven. l. i. s̄. i. Adē dicas i t̄ta vt siue agat p̄r petēdo  
filiū i filiātōz l̄ fili⁹ se dicat n̄ filiu⁹ ⁊ erit p̄iudicial ⁊ d̄icā  
hicinde. q̄daz d̄ixit̄ q̄ d̄icā daf p̄rono parētī ⁊ d̄no. s̄. illa  
q̄ daf lib̄ro filio ⁊ fuo ē p̄ria q̄d nulla lege cautū inuenit̄. l. s̄  
alie q̄daz inueniant̄ directe ⁊ p̄rie vt mādati depositi et si. s̄  
q̄liter formā libelli i his. Rñ. sic peto Jo. i filiū meū iudi  
cari vt mihi p̄rā debitā p̄stet reuerētā et alia que p̄rib⁹ a  
filijs debent̄. ⁊ id in p̄rono. ⁊ ext̄ic lata sn̄ia p̄ actore alimē  
ta p̄ri ⁊ p̄rono p̄stabunt̄. vt. ff. d̄ li. ag. l. si q̄s alī. i p̄m. ⁊. s̄.  
solēt. q̄ sn̄ia p̄ v̄ritate accipit̄. vt. ff. de sta. ho. l. ingenuū. ⁊  
p̄bat̄ hec libelli formatio. C. d̄ f̄idicō. l. i. i p̄no ⁊ d̄no sic pe  
to t̄icū in seruū meū q̄t eū meū dico. eē seru⁹ v̄ lib̄er⁹ vel  
fili⁹ d̄icet. peto me n̄ inq̄tari a t̄icio q̄ me vt fuū v̄ lib̄ertū  
vel filiū ⁊. q̄t me iu tali vinculo nō subesse dico. vt. C. de in  
ge. ma. l. diffamari. v̄ sic peto vt ingenu⁹ v̄ lib̄ v̄ n̄ fili⁹ p̄  
nūct̄ p̄ t̄icū q̄t sic se rei v̄ritas h̄z. ⁊ differt̄ hec ab ea q̄ pe  
tit̄ p̄ filiū i p̄rāte ex iure romano. cū ibi t̄m̄ de p̄rāte q̄ratur  
hic aut̄ de filiātōe. vt. ff. de rei v̄. l. i. s̄. ⁊ hic d̄r. itē hoc p̄ro  
ria vt hic. illa ciuil. Quib⁹ ar̄ modis fili⁹ possit peti dixim⁹  
s̄. de pa. po. s̄. ius autē p̄rātis. Itē q̄re dicunt̄ p̄iudiciales.  
Rñ. fm̄ quosdā q̄ in modū exceptōis p̄ponūt̄ ⁊ ita p̄iudi  
cāt. vt si agas p̄ me hereditatis petītōe ⁊ ego obijciā tibi q̄  
fuus sis d̄fuucti. v̄l q̄t ip̄e defuuct⁹ seru⁹ fuit. vt. ff. de pe.  
hef. l. si q̄s lib̄ratē. ⁊ fac̄ p̄ hac sn̄ia. C. d̄ or. cog. l. ij. ⁊ d̄ he.  
pe. l. i. ⁊. ff. si q̄s i ge. ef. di. l. f. Alj̄ dixerūt iō d̄ici p̄iudiciales  
q̄t sn̄ia lata sup̄ his sit p̄iudiciū oib⁹ alijs. q̄. vt. ff. d̄ sta. ho.  
ingenuū. ⁊. ff. de li. ag. l. i. s̄. f. ⁊. l. ij. S̄. certe fm̄ hoc etiā q̄  
rela i officiosi testī d̄r p̄iudicial. q̄t iudicatalijs. q̄. vt. ff. de  
inof. testa. pap. s̄. fi. S̄. p̄ h̄ac sn̄iaz est. ff. de li. cā. si fuus. s̄.  
ibi n̄ fuit p̄nūct̄ i gēnu⁹ l̄ collusio ibi fuit. Al̄ d̄ic fm̄ Jo.  
q̄ p̄iudiciales iō dicunt̄. q̄t oēs alie. q̄. q̄ interī iter eas p̄o  
nas mouent̄ debēt silere. C. de or. cog. l. i. ⁊. ij. ⁊. ff. d̄ li. cā  
l. ordiata. ⁊ ad hoc fa. ff. de noxa. l. p. i. rñ. nisi esset tal̄ cā q̄  
ageret̄ etiā si p̄staret eū fore fuū q̄d ē q̄n̄z. vt. ff. de iudi. vij.  
S̄. fm̄ hoc cū q̄rit̄ int̄ p̄ronū ⁊ lib̄ertū et lib̄timitatē n̄ ē hec  
q̄d p̄iudicial. cū alie q̄ones interī inter eos p̄nt̄ exerceri ve  
nia in petita. vt. s̄. e. s̄. ⁊ in eū. S̄. d̄ic q̄ ille q̄ones d̄escunt  
que nō p̄peterēt si p̄staret eū lib̄ertū. vt. ff. de in ius vo. l. s̄.  
si hac vi. s̄. p. ⁊. fi. Item q̄d si nulla alia q̄d mouet̄. nōne tunc  
iste dicunt̄ p̄iudiciales cū non habeant̄ cui p̄iudicent. Azo  
dicit q̄ nō. S̄. Jo. p̄. inspicit̄. n. aptitudo. q̄a habilis ē esse  
p̄iudicialis sicut Augustus d̄r licz non sp̄ augeat vt sup̄ in  
rubrica p̄be. Itēz nunq̄d sunt plures p̄iudiciales nisi he  
tres Rñ. sic vt hereditatis petītio. nam ⁊ tunc cessant oēs  
alie q̄ones donec ipsa intendit̄. vt. ff. de pe. he. l. si q̄s lib̄ra  
tem. ⁊. l. diuus. in fi. l. s̄. bodie p̄rium sit. vt. C. de he. pe. l. fi.

ptu agnoscedo. Ex q̄b⁹ fereb⁹  
vna illaz legitiaz cāz h̄z: p̄ q̄  
q̄rit̄ an aliq̄s liber sit an seru⁹.  
Cetera ex ip̄i p̄ronis iurisdicō  
ne substātiā capiūt Sic itaq̄  
discretis actionibus certū est  
nō posse actorē suam rem ita  
ab aliquo petere: si apparz eū

s̄. i. ⁊. ij. Item quo iure ascripticij. coloni censit̄ et filēs pe  
tuntur. Rñ. vtili p̄iudiciali directa non. ⁊ ipsi coloni se pe  
tūt in lib̄ertate p̄ria p̄iudiciali vtili nō directa. ideo q̄t libe  
ri sunt non serui. vt in aut̄. de sanc. ep̄is. s̄. ascripticios. ⁊. s̄.  
si seruus. Item ideo p̄iudiciali. q̄t paz a seruis distat̄ quo

dare oportere: nec. n. q̄d acto  
ris est: id ei dare oꝝ. q̄. f. dari  
cuiq̄ itelligit̄ id q̄d ita daf vt  
ei fiat. Nec res q̄ iā actoris ē  
magis ei fieri potest. Pla  
ne odio furū quo magis plu  
rib⁹ actionib⁹ teneantur effe  
ctum est: vt extra penaz dupli

ad seruitia que face  
re debent. vt. C. de  
agri. et cēsi. ne diu  
rius. l. i. xi. S̄. alj̄ di  
cūt q̄ of. iudi. petū  
tur et petunt. vt. C.  
in q̄. cau. cen. d̄nos  
accu. pos. l. i. l. i. xi. s̄.  
certe officii iudicis  
nō posset h̄re locuz  
ad futuras prestato  
nes. vt. ff. de vsu. l.  
i. Alj̄ dixerūt h̄re lo  
cum negatoriam et

cōfessoria vtilē vt q̄ daf directa seruitutib⁹ alijs. hec vti  
lis dic daf q̄d nihil est. Itēsi q̄s ad aliqua annua fuitia te  
neatur quo iure petit̄ vt p̄demnet̄ vt p̄stet in postez. ⁊ ipse  
quo iure petit̄ absolui. Rñ. satis puto q̄ iudicis offō hoc  
fiat siue p̄missa fuerunt hec fuitia ex cōsuetudine debeant̄  
S̄. et fuitia ipsa posita longo tpe ex p̄missio petunt̄. vt. ff.  
de vsu. l. cū de in rem verso.

g Ex quibus. scz tribus p̄iudicialibus q̄ p̄missio p̄bab̄  
tur ex longo vsu vt ibi.

h Sere. ideo dicit q̄ in ciuilib⁹ q̄ombus q̄tuoz p̄sideran  
tur scz actor iudex ⁊ reus ⁊ ipsa res. hic aut̄ idē qui puenit  
et cōuenit̄. v̄l ideo q̄ p̄ro intro duxit de partu agnoscedo  
⁊ ad se consules cōfirmant̄.

i Legitimā. i. de iure ciuili.

k Sic itaq̄. formatur sic itaq̄ ex alia diuisione que fit. s̄  
e. s̄. i. q. d. dictū est que sunt in rem actiones et que in perso  
naz. itaq̄ sic eis discretis. i. separatis et diuisis patet q̄ hec  
regula est vereā. q̄t personalis actio que competit ad dan  
dum non cōpetit p̄ re sua alicui vt hic. ideo dixi ad vandū  
q̄t ad tradendum bene potest dari actio p̄sonalis vt cōmo  
dati ⁊ de positi ⁊ si. Et est ita vis iter dare ⁊ tradere vt hic  
subijcit. ⁊ ff. d̄ act. emp. l. ex empto. in p̄m. ⁊. ff. de ver. ob.  
vbi aut̄ in fi. et. l. si rem tradit. ⁊. l. nemo. et hoc est quod su  
bijcit si apparet eum dare oportere. ⁊ ita agit in p̄sonam vt  
aliquid detur. Sed quidam dicunt vt pla. q̄ hec verba si  
apparet eum dare oportere sint nomina cuiusdā actionis.

l Oportet. i. oꝝ q̄ non detur. est. n. ip̄ossibile q̄ detur vt  
subijcit. quia dare est accipietis facere vt subijcit nec res q̄  
et cetera.

m Magis. Sed opponitur pluries deberi potest. vt. ff.  
de excep. rei iudica. l. et an eadem. s̄. actiones. in fi. s̄. ergo  
pluries dominium potest fieri meum. Sed non sequitur.  
nam licet pluries debeat tamen semel facta sua non de  
bet plus fieri sua. vt ibidem dicitur. ⁊. ff. de acquiren. pos  
fessi. l. ij. s̄. ex pluribus. ⁊. s̄. de leg. si rem legatarij. nisi ite  
rum desineret esse sua vel mea. vt. ff. de x̄. ob. si rem meā.

n Plane odio. Sed in quo fertur istud odium. Respō  
deo. quia in conditōe furtiua quis de facto infamatur a  
pud bonos et graues. vt. s̄. de obs̄. l. honori. licet non infa  
mia iuris. vt. ff. de actio. ⁊ obliga. l. cesset. sed in rei vendi  
catione neq̄ de facto neq̄ de iure infamatur. Item multa  
veniunt in conditōe furtiua que non veniunt in rei vendi  
catione. vt. ff. de condi. furti. l. in rem. et ideo malum est fu  
ri q̄ hac actione teneatur. Itēz sicut p̄dest alicui plures ha  
bere reos debitores. vt. ff. de li. le. l. si quis decedēs. s̄. fi. ⁊  
habere plures actiones. vt. ff. de le. ij. cum filius. s̄. varijs.  
ita econtra debet dici nocere si pluribus teneatur actioni  
bus. licz etiā nulla alia esset vtilitas. Item nunquid vna

tollit p. alia. die q. sic. vt. ff. d. pdi. fur. si. p. fure. §. furti.  
**a** Si apparet. i. q. apparet eos. r. d. de actone i. p. so.  
 na. Sed videt h. stare no. posse. na. certu. est eu. qui agit dnm.  
 fuisse. §. r. nuc. est. q. sine facto suo dnu. ab eo discedere no.  
 potuit. vt. ff. de reg. iur. l. id. qd. nrm. r. C. de pba. l. siue. pos.  
 sidetis. §. no. pot. age.  
 re vt. sibi. det. qd. est.  
 suu. r. in. hic. dicit. q.  
 sic. §. d. dic. relat. oem.  
 esse. faciendaz. ad. ge.  
 nus. no. ad. sp. q. d.  
 ea. actoe. p. qua. alias.  
 agit. ad. danduz. f. p.  
 sonali. §. h. no. ad. da.  
 du. intendit. r. ita. est.  
 mirabile. q. re. meaz.  
 p. psonale. actoes. pe.  
 to. restitui. als. §. vt.  
 ff. usufru. quemad.  
 modu. ca. l. fi. r. ff. de.  
 pdi. ide. l. si. vrbana.  
 §. est. sp. ale. vt. h. di.  
 cif. vel. agi. etiam. ad.  
 danduz. f. possessioez.  
 danda. qua. amiserat.  
 p. furtu. vt. ff. d. acq.  
 pos. l. re. q. a. nobis. r.  
 ff. de. pdi. tritica. l. ij.  
 b. In. re. actoes. l.  
 rei. vdicat. oes. que.  
 p. dno. iure. ciuili. vt.  
 gentiu. q. sito. intedat. vt. ff. d. rei. ven. l. in. re. §. ite. no. q. h. §. lo.  
 cu. habet. in. q. libet. malefidei. possessore. al. ene. rei. no. solu. i. fu.  
 re. vt. §. de. rez. di. §. si. cu. r. ff. de. pdi. tritica. l. j. in. fi. r. l. ij. i. pn.  
 Interdu. etia. §. bonafidei. possessore. dat. pditio. rat. oem. possel.  
 f. ois. vt. ff. de. pdi. inde. l. indebiti. §. §. si. numis. §. §. nuquid.  
 re. sua. pot. q. s. etia. no. fure. p. pdi. sine. ca. repetere. vt. ff. d. pdi.  
 sine. ca. p. totu. r. ff. in. quosda. ibi. d. copetere. actio. psonal.  
 no. tu. tal. p. qua. intedat. vt. aliqd. det. Alij. dicit. q. si. alicubi. i.  
 uentat. pditio. siue. ca. p. sua. re. copetere. de. vtili. negligedu. e.  
 c. Udicat. oes. siue. rez. copaliu. d. qb. dicitu. est. C. de. rei.  
 ven. p. totu. r. ff. e. p. totu. siue. rez. incorpaliu. de. quib. vdi.  
 car. oib. est. ff. si. usufru. pe. p. totu. r. ff. si. serui. ven. p. totu. si.  
 ue. sunt. directe. siue. vtilis. iste. vdicat. oes. vt. ff. d. publi. per.  
 totu. r. ff. si. vager. vec. p. totu.

**d** Quis. id. dicit. qb. q. s. r. alie. qb. no. intendim. dare.  
 facere. sed. restitui. vt. comodati. actio. r. depositi. r. siles. r. iste.  
 no. appellat. pdit. oes. in. stricta. significat. oem. accepto. vocabu.  
 lo. vt. hic. d. Ut. dic. in. act. oem. comodati. r. depositi. r. siles. in.  
 tendit. dari. vel. fieri. f. ipa. det. oem. rei. quasi. ipm. factu. pos.  
 sit. q. s. in. stipulat. oem. deducere. vt. ff. de. v. ob. l. vbi. aut. no. §.  
 id. qd. no. fieret. nisi. aliqd. daret. cu. sue. rei. nulla. esset. stipula.  
 tio. §. aliene. tm. vt. §. de. inuti. stipu. §. j.  
 e. Conditiones. f. appellamus.  
 f. Denunciare. dicit. qd. q. q. volebat. aliu. couentre. pmo. si.  
 bi. denunciare. debebat. vt. ar. ff. de. serui. vt. pdi. l. qda. §. §. h.  
 no. placet. q. ex. voluntate. aut. bonitate. vel. vrb. nitate. hoc. fit.  
 no. necessitate. sed. dic. q. hec. denunciat. oem. fiebat. p. mg. fat. cur.  
 actoes. p. s. tutebat. vel. dabat. vt. ff. de. origi. iur. l. ij. §. omniu.  
 qd. est. hodie. sublatu. vt. in. fi. h. §. dicit. r. C. d. foru. l. j. r. ij.  
 g. Abusue. vero. abusue. dicit. pditio. i. actio. in. psona. q. r.  
 no. bene. psonat. nome. rei. qua. signat. qd. fieri. dz. vt. §. de. do.  
 na. §. est. r. ali. d. h. Sequis. hec. est. tertia. diuisio. actionu.  
 in. h. titulo. i. Copate. i. adinuente.  
 k. Adire. sed. none. qued. sunt. q. nullum. hoz. habent. vt. ff.  
 ago. ne. qd. fiat. in. loco. sacro. vel. sancto. vel. si. factu. est. tollat.  
 r. alie. siles. q. neq. ad. re. neq. ad. pena. neq. mixti. se. hnt. §. §. vt.  
 rei. reueret. a. vel. ad. publica. vtilitate. dan. r. ff. lat. ad. rei. q.

secut. oez. sez. diuine. rei. vel. publice. p. tinct. cui. noie. agere. vt.  
 deoz. vt. etia. meo. noie. cu. cuiuslibet. interfit. deui. venerari. vt.  
 C. de. hereti. l. iij.

**l** Actoes. f. q. dece. snt. vt. dicitur. §. c. §. ite. seruiana. Sed.  
 certe. videt. q. sunt. oes. penales. na. in. eis. iuraf. in. lite. vt. ff. d.  
 reiven. l. qui. restitui.  
 ere. r. ff. de. in. lite. iu.  
 ran. l. in. actionibus.  
 Sed. dic. q. illud. no.  
 fit. iure. actionis. sed.  
 officio. iudicis. vt. §.  
 e. §. preterea. in. fi. §.  
 vnde. non. dicitur. pe.  
 nales. Alij. tm. dice.  
 bant. q. ideo. non. di.  
 cebant. penales. q. a.  
 non. originaliter. ill. d.  
 fit. qd. crescat. per. sa.  
 cramentu. in. lite. sed.  
 ex. p. tumacia. vt. ff.  
 de. in. lite. iuran. l. j. r.  
 ideo. magis. attende.  
 bant. qd. naturaliter.  
 erat. q. qd. incidet.  
 Sed. certe. actio. d. e.  
 positi. i. quattuor. ca.  
 sibus. ab. inito. est. rei.  
 psecutoria. r. tamen.  
 penalis. dicit. inspe.  
 cto. q. crescit. ex. con.  
 tumacia. vt. §. proxi.

**d**am. pene. psequende. quedam.  
 mixte. sunt. **B**ei. psequende.  
 causa. copate. sunt. oes. in. rem.  
 actiones. **C**az. vero. omniu.  
 actionu. que. in. psona. snt. he. q.  
 de. q. ex. tractu. nascunt. fere.  
 oes. rei. psequende. ca. copate. vi.  
 dent. veluti. qb. mutu. pecu.  
 ni. vel. in. stipulatu. deductaz.  
 petit. actor. **I**tem. comodati.  
 depositi. m. adati. pro. socio. ex.  
 empto. vedito. locato. codu.  
 cto. **I**plane. si. depositi. agit.  
 eo. noie. q. tumult. incedij. rui.  
 ne. naufragij. causa. deposituz.  
 sit. in. duplu. act. oem. p. tot. red.  
 dit. si. modo. cu. ipso. apud. que.  
 depositum. sit. aut. cum. here.

r. §. e. §. quadrupli. vnde. primam. r. sionem. approbo.

**m** Sere. fere. dicit. propter. actionem. ex. stipulatu. p. quaz. pe.  
 na. petitur. nec. inspicitur. q. interfit. vt. §. de. inuti. stipu. §.  
 alteri. scdm. quosdam. quod. est. falsum. imo. propter. actionem.  
 depositi. in. quattuor. casibus. vt. §. subijct. **I**tem. ppter. acti.  
 onem. redibitoriam. qui. dat. in. duplum. aduersus. venditor.  
 qui. neq. precium. neq. accessiones. soluit. vt. ff. de. redibi. l.  
 redibitoria.

**n** Petit. actor. ad. vtrunq. autem. f. ad. mutuum. r. ad. eam.  
 pecuniam. que. in. stipulatu. deducta. est. certi. conditio. datur.  
 vt. ff. si. cert. pe. l. si. quis. certu. r. §. d. v. obli. in. prin. ita. q. ad.  
 mutuum. detur. conditio. specialis. de. mutuo. vt. §. qui. mo.  
 re. contra. ob. in. prin. ad. pecuniam. deductam. in. stipulatio.  
 ne. detur. conditio. certi. generalis. si. certum. sit. vt. §. de. ver.  
 obli. in. prin.

**o** Conduco. Sed. nonne. omnes. iste. dantur. ad. interesse.  
 etiam. quod. est. extra. rem. vt. ff. de. ac. emp. l. j. in. prin. ergo.  
 peto. aliquid. quod. tibi. non. adest. ergo. sunt. penales. §. d. dic.  
 tribus. modis. dici. actionem. penalem. **P**rimo. illa. que. hinc.  
 inde. est. penalis. vt. furti. r. similes. qn. peto. qd. mihi. no. abest.  
 r. quod. tibi. non. adest. **S**ecdo. quando. est. penalis. ex. parte.  
 vna. f. ex. parte. rei. tm. quod. est. vbi. unq. actoris. interesse. ex.  
 cedit. id. quod. reo. adest. in. hac. significat. oem. actiones. iste. di.  
 cuntur. penales. f. ex. empto. r. similes. r. etiam. rei. ven. quan.  
 do. in. litem. iuratur. r. quod. inspecta. psona. tm. rei. penales.  
 dicuntur. p. batur. ff. de. eo. p. quem. factum. est. l. j. §. si. plures.  
 r. l. si. r. §. e. §. penales. **T**ertio. dicitur. penalis. inspecta. pso.  
 na. actoris. tm. vt. si. accepisti. ab. aliquo. aliquid. vt. me. accusa.  
 res. p. caluniam. nam. repeto. licet. nihil. mihi. ablit. a. te. f. cui.  
 adest. vt. p. batur. ff. de. calum. l. generaliter. §. illud. erit. no.  
 tandum.

**p** In. duplu. f. si. re. inficet. vt. §. e. §. sed. furti.

**q** Dolo. ipsius. f. heredis. ex. dolo. enis. defuncti. in. simpli.  
 tm. vt. ff. depo. l. j. §. j. **E**t. ratio. quare. in. his. casibus. datur. i.  
 duplum. r. alijs. in. simplum. est. quia. h. ex. necessitate. d. po.  
 m m

nif. nec potuit puidere apud que deponeret. vt. ff. de depo. l. j. §. inuito. Accur.

**¶** Quadrupli. Sz quare plus manifestu furtu punit q̄ nō manifestu cū clā facta magis punita dā sūt. vt. ff. d. adm. tuto. l. nō existimo. 2. ff. de ritu. nup. l. vl. Rñ. imo magis delinq̄t qui palā q̄ d. claz. a mouet. vt. s. vi bo. rap. in prin. vñ magis punit. vt. ar. ff. de offi. p. si vñ.

de eius de dolo ipsi ageret. quo casu mixta ē actio. **¶** Ex maleficijs vero pdite actōes sunt. alie tm̄ pene psequende cā cōpate sunt. alie tā pene q̄ rei psequēde. 2. ob id mixte sūt. **¶** Denā tm̄ pseq̄t q̄s actio ne furti siue em̄ manifeste agatur quadrupli. siue nō manifesti dupli. de sola pena agit.

**¶** Nā ipsam rē ppria actioe psequit quis id est suā esse petens siue fur ipse eā rē possideat. siue ali⁹ quilibet eo amplius aduersus furē etiā conditio est rei. **¶** Si autē bonorū raptorū actio mixta ē. qz i qua dupli rei psecutio cōtinet. pena aut̄ tripli est. Sz 2 legis aquilie actio de dāno iniuria dato mixta ē. nō solū si aduer

**¶** Peris. l. reuē.

**¶** Quilibet. vt. s. d.

ob. que ex delict. nas. §. si.

**¶** Rōditio. l. furtiua. q̄ solū dñō dāt 2 heredi eius aduersus furē 2 ei⁹ herede. vt. ff. de cōdi. fur. l. j. 2. l. v. 2. s. de ob. q̄ ex delict. nas. §. si.

**¶** Quadrupli. vsq. l. ad annū post annuz in simpli. vt. s. vi bo. ra. in prin. nisi in casu vt si iude⁹ ptra xpianū egat tūc in dupli tm̄ agit. vt. C. de paganis. l. xpianis. Sz nūqd̄ etiā raptor tenet actioe furti manifesti. Dic q̄ nō fm̄ pla. qz i dupli tm̄ tenet si furti manifesti puentat. vt. ff. vi bo. rap. l. j. nisi in casu vbi nec in dupli tenet fm̄ eū. vt. ff. de fur. l. si quis. ex domo. Sz certe ibi erat actū actione vi bo. rap. vñ subla ta erat actio furti nō manifesti. vt. ff. vi bo. rap. l. j. 2. ff. d. ac. et ob. l. qui seruū. Sz satis videt q̄ etiā manifesti furti noie cōuentat 2 in quadrupli. vt. ar. ff. de fur. l. si vendidero. §. cum raptor. 2. l. si quis ex domo. l. 3. pla. ptra dixerit vt dictū est. **¶** In simpli. vbi ptra pfitēt dāt. nā tūc in simpli 2 cōtra negantē in dupli. vt. hic 2. §. ac ille. 2. C. ad. l. aq. §. 2. l. p̄ negantē. 2. ff. de iurciurā. cum. qui.

**¶** Traditā. vt. s. ad. l. aq. a tertio capite ex q̄ tertio fit cōdenatio quātū res retro valuit in. xxx. dies. vt. s. c. ti. §. ex b capite. itē adiūge actioe q̄ me. cā. nā 2 ipa mixta est. vt. ff. q̄ me. cā. l. si cū ex. §. j. Accur.

**¶** Cōtra eos. l. heredes vel alios q̄ legatis vel fideicommissis grauari pnt. qm̄ onerati sunt pecuniariter. vt. §. de singu. re. p. fideicō. relic. in pn. 2. ff. de le. j. plane in fi. **¶** Locis. q̄ multa sunt. 2. enumerant in autē. de nō ali. §. nō c.

**¶** Distulerit. l. frudulenti vñ sine iusta cā. als nō punit. vt ff. si cer. pe. l. q̄ te. 2. ff. de vsur. l. scendū. 2. ff. de peti. here. l. illud. Et nō. quē puniti ex pcrastinatione vel dilatioe illicta. sic. ff. de edendo. l. p̄tor. §. 3. 2. si seru⁹. in fi. 2. ē spēale i his legatis. **¶** In alijs legatis vel fideicommissis pstat dupli. l. 3. vsu re currūt ex mora vel saltē post cōtestatōez litis 2 fruct⁹ rez restituūt. vt. C. de vsu. leg. seu fideicō. l. j. Sz hec legata habent in alio p̄uilegiū. vt si indebitū soluat nō repetat. vt. s. d. ob. q̄ ex quasi §. in fi. Quid si p̄mo negauit postea cōfiteat

Rñ. p̄t penitere cū cōneret actorē ap. pbādo. vt. ff. d. iure tu. l. eū q̄. ar. §. ff. de edil. edic. l. qd̄ si fugitiu⁹. i pn. Sz qd̄ si p̄fessus est 2 postea negat. Rñ. punit. cū vltima mora. noce ar. vt. ff. de peri. 2. cōm. o. reuē. l. allud. Sz qd̄ si nō inficiet sed dicat nō valere. vel aliam pponat rōnabile causam. Rñ. q̄

sus inficiatē in dupli agit sz interdū et si in simpli quisq̄ agit veluti si q̄s hominē claudum aut lulcū occiderit q̄ eo anno integer 2 magni p̄cij fuerit. tanti em̄ dānet. quā plurimi et magni p̄cij is hō in eo anno fuerit fm̄ iam traditā diuisione. **¶** Item mixta est actio aduersus eos q̄ relicta sacrosanctis ecclesijs vel alijs venerabilibus locis. legati vel fideicommissi nomine dare distulerint vsq̄ adeo vt etiā in iudiciū vocarent. **¶** Tūc em̄ et ipsam rē vel pecuniā q̄ relicta est dare cōpellunt 2 aliud tm̄ pro pena. 2 iō in dupli ei⁹ sit cōdenatio. **¶** Quedā actiones mixtas cām obtinere videret am in rem q̄ in personā qua

dā q̄ punit ne inueniat via p̄ quā negates suā c̄cerceant a nariciā. vt. s. vi bo. rap. §. qz tamē. **¶** Alij §. qd̄ vep̄ p̄to. vt. §. ar. ille. Sz nūqd̄ hoc in legato generali 2 spēali locuz bz. Rñ. sic fm̄ Jo. cū vtrunq̄ sit legatus. vt. s. de fideicō. here. §. si. 2. C. d. si fideicom. l. si in prin. Sz quid si duplum nō p̄t soluere. rñ. l. ut in corpore. vt. ff. d. pe. l. j. §. generaliter 2. C. de ser. fugi. l. q̄ cunq̄. 2. ff. de in ius voc. l. pe. 2. si.

**¶** In iudicio. **¶** Ad si in iudiciū nō vocatur sz alē sūt in mora. Rñ. qd̄ ad huc idē vt duplex. sz bec lex ptra dicit. Item in dubijs pene sunt

moliēde. vt. ff. de pe. l. interpretatōe. Sz dicā currere vsuras 2 fruct⁹ deberi ex mora 2 ipsa re. l. sine interpellatōe dicā moram cōmitti. ad instar minorū quib⁹ legata debentur. vt. C. in quib⁹ cau. in inte. resti. nō est necel. l. in minorū. Sz qd̄ si rei publice vel fisco relinquat. videt q̄ idē sit. cū ius diuinum 2 publicū simile sit. vt. C. de sacrosan. eccle. l. si. 2. in aucten. de nō alie. §. si minus. col. ij. Sz dico ptra. qz pene sum moliēde vt dixim⁹. vt. ff. de pe. l. pe. Sz qd̄ in redemptioe captiuoz. videtur idē quasi rei venerabili sit relictum. Sed certe non extendam cū sit pena. itē quid si deo vel alicui sacro vel administratori que idē valent in aucten. de ec. r. §. si quis in noie. 2. ff. ad. l. sal. l. j. 2. §. ad municipiū. Rñ. locum habet h. §. qz venerabili loco ē relictu. vt. ff. de an. lega. l. an nua. §. a ticio.

**¶** Pro pena. si bec est ratio vt sit mixta patet q̄ conditio. ex illa si quis in tantam sit mixta. vt. C. vnde vi si quis in tātam. **¶** Item 2 illa conditio que datur ex. l. constantini vt C. finium regundorum. l. si cōstituerit. 2 omnes ille actiones vbi 2. es. 2 aliquid pro pena petitur. quod est verum.

**¶** Quedam actiones. hic adūctur tertium in embrum illi diuisioni quam habes. s. c. §. j. vt ibi dixim⁹.

**¶** Familie. actio ista sic dicit. qz familia pro hereditate ponitur.

**¶** Herciscunde. id est diuidende. quasi diceret actio diuidende hereditatis. item ideo dicitur mixta. quia in ea petitur dominia rerum corporalium non dari. sed tradi vel assignari pro parte sua. 2 in hoc dicitur realis. item petitur fructus si alter eos tantum perceperit. vel ipse solus impensal fecit. 2 h̄ petitur dari id est vt fiant sua cui dant. 2 ppter h̄ dicit psonalis. vt. ff. famil. herc. l. itē labeo. §. familie. 2. s. d. obli. que ex q̄si contra. §. itē. 2. s. e. §. sic itaq̄. Sz quō tempore urat. Rñ. xxx. annis inspecto potius q̄ sit psonalis. vt. C. de an. excep. l. j. item quero ex qua nascit. Rñ. fm̄ 230. ex voluntate agentium. vt. ff. famil. herc. l. j. sed ecr-

re imo ex q̄si p̄tractu. vt. s̄. de ob. que ex quasi p̄. s̄. item.  
**a** Cōi diuidūdo. que sūt h loco p̄sonalū p̄stationū r̄ q̄ lo-  
 co realū dīc eodē mō vt. p̄tine dixim⁹ in actōe famīl. her.  
 r̄ idē in p̄t. casu r̄ fa. ad hūc. s̄. ff. cōi diuidūdo. p̄ hoc iudi-  
 cium. s̄. sicut.

**b** Aliqd̄ cōe. s̄. sine  
 societate v̄l cū socie-  
 tate. vt. ff. p̄ socio q̄  
 bus. r̄. l. si aut̄ actuz  
 r̄. s̄. de ob. ex quasi.  
 p̄t. s̄. si inter aliqd̄s.  
**c** Itē finitū regun-  
 doz. s̄. ē mixta. vt. h̄  
 r̄. ff. finitū regundoz  
 l. sed r̄ loci. s̄. in iudi-  
 cio.

**d** Cōfines. si do-  
 mos hnt̄ cōiucinas  
 quid̄ erit. Rñ nō h̄z  
 locū si hincinde sint  
 dom⁹. vt. ff. finitū re-  
 gun. l. iij. in fi. Si aut̄  
 ex altera pte n̄ sit  
 dom⁹ ex altera fun-  
 dus itic v̄tūle locum  
 h̄z iudicium finitū re-  
 gū. vt. ff. finitū regū.  
 l. ij. in prin. r̄ adiun-  
 ge h̄is trib⁹ actōn-  
 bus mixtis q̄ndam  
 aliā. s̄. here. pe. vt. C  
 de here. pe. l. heredi-  
 tatis. r̄. ff. de pet. he-

re. l. sine bo. si. s̄. ff. itē quid̄ d̄ omnib⁹ noxalib⁹ actōib⁹. vide-  
 tur em̄ q̄ sint in rē. qz p̄ quēlibet possidentē seruū danē. vt. s̄.  
 de noxa. act. s̄. oīs aut̄. itē qd̄ de actōe de tigno in iūcto. naz  
 hec dat̄ p̄ quēlibet possidentē. vt. ff. de tigno in iūcto. l. j. in fi.  
 itē quid̄ de actōe qd̄ mer⁹ cā. nā r̄ hec quēlibet possidentē p̄-  
 quirīt. vt. ff. q̄ mer⁹ cā. l. si cū ex. s̄. pedi. itē quid̄ de actōe  
 in factū que dat̄ p̄ eū qui h̄z aliqd̄ in loco publico positū. vt  
 ff. ne quid̄ in loco publico. l. ij. s̄. antepe. itē qd̄ de actōe in fa-  
 ctum siue interdīcto qd̄ vī aut clam. nā r̄ hec p̄tra possidētē  
 dat̄. vt. ff. qd̄ vī aut clam. l. cōpetit in fi. itē quid̄ de actōe ad  
 exhibendū. nā r̄ illa possidentē p̄sequit̄ sicut r̄ cetera sup̄io-  
 res. vñ vident̄ oēs in rē. vt. ff. de ac. r̄ obli. l. obligatiōnū ge-  
 nera. quidā dicit̄ eas anormalas. i. nec in rē nec i p̄sonā. s̄.  
 dīc oēs esse p̄sonales. r̄ est rō qz p̄ncipaliter fuerūt introdu-  
 cte in p̄sonā. sed ex p̄sequit̄ ex quādā equitate. vt. ff. q̄ me. cā  
 si cū exceptōe. s̄. aliqd̄ in fi. r̄ sic apparet qz nō sunt iniuste. qz  
 nō respiciūt v̄trūqz eq̄līter in cōponēdo. vt. p̄t̄z in actōe ad  
 exhibendū. vt. ff. ad exbi. l. iij. s̄. est aut̄ p̄sonal̄ hec actio.

**e** Trib⁹. s̄. famī. her. cōi diui. finitū regū.

**f** P̄mittitur a lege.

**g** Ad iudicare. r̄ qd̄ adiudicat̄ statī fit et⁹ cui adiudicatur  
 vt. s̄. de offi. iudi. s̄. fi.

**h** P̄s aut̄. hec est q̄rta diuisio q̄ fit in hoc titulo.

**i** Actio. s̄. v̄ltra quadruplū. sed p̄. in. l. aq̄. vbi occasiōe v̄-  
 lis serui interfecti agit̄ ad vñā hereditatē p̄ditā que valer̄. cē-  
 tum marcas. vt. s̄. ad. l. aq̄. s̄. illud. itē p̄ de eo q̄ v̄lē clausū  
 de naue abstulit q̄rē tota nauis per̄q̄. nā ad totū dānū tene-  
 tur qd̄ etiā quadruplum r̄ v̄ltra excedit. vt. ff. de incen. rus.  
 nau. l. iij. s̄. senat⁹. itē aliud p̄ in actōe ex c̄pto vbi occasiōe  
 pecoris morboſi tot⁹ me⁹ grex p̄dēnat⁹ ē. vel occasiōe tigni  
 vitiosi tota dom⁹ corrūit. vt. ff. de ac. emp. l. iul. in prin. Sed  
 certe his trib⁹ p̄t̄z nō agit̄ vt aliqd̄ quod sit pena inspe-  
 cta p̄sona agentis sed totum est suū interesse. nam hūc. s̄. in-  
 tellige qm̄ penalī est actō ex v̄traqz parte. item p̄tra in eo q̄  
 manumisit seruū alienū in p̄sentia p̄ncipis. nā duo man-

cipia dño. r̄ tria similia dat̄ fisco. r̄ ita in quituplū dānatur.  
 vt. C. de bis. qui a non do. ma. l. si. itē p̄tra in eo qd̄ dicit̄ lex  
 si dedi tibi pecuniam ne mibi calūniā faceres. r̄ ab alio ac-  
 cepisti vt mibi calūniā faceres in octuplū mibi teneris. vt  
 ff. de calum. l. r̄ generaliter. r̄. s̄. fi. s̄. certe p̄mo casu p̄staf̄

locato. cōducto. mandato. et  
 deniqz ex alijs quā plurimis  
 causis. **i** In duplū agimus  
 veluti furti nec manifesti. dā/  
 ni. iniurie. ex lege aquilia de/  
 positi ex quibusdam causis.  
**i** Item serui corrupti que com-  
 pent in eū cui⁹ hortatu p̄silio-  
 ue seru⁹ alien⁹ suggerit aut cō/  
 tm̄ax aduersus dñm factus  
 est aut luxuriose viuere cepe-  
 rit. aut deniqz quolibz modo  
 deterior fact⁹ sit. In qua acti-  
 one eaz etiā rez quas fugiē/  
 do suus dñio abstulerit extia-  
 tio deducit⁹. Item ex legato  
 qd̄ venerabilib⁹ locis relict⁹  
 est. scdm̄ ea q̄ supra diximus  
**i** Tripli vero cum quidam  
 maiorem vere extimationis

pena diuersis. Et be-  
 ne dicit̄ glo. diuersi.  
 naz secus esset si vñ  
 ff. de ac. r̄ ob. cuz ex  
 vno. possunt em̄ plu-  
 res actiones ex eo-  
 dem crimine acqui-  
 ri diuersis. supra de  
 iururan. s̄. partitur.  
 nec vna remissa alte-  
 ra tollit. ff. de iurur.  
 l. j. s̄. fa. r̄ 20 predi-  
 ctis. ff. de ac. r̄ ob. l.  
 quotiens nō vni. nec  
 est ibi aliqua p̄staf̄-  
 tio v̄ltra quadruplū  
 in scdo aut̄ casu non  
 vna actione habeo  
 quadruplū sed dua-  
 bus. itē p̄tra i eo qd̄  
 dicit̄ si dedisti pecu-  
 niam ne mibi fieret  
 calūniā nā tu repeti  
 qd̄ dedisti r̄ ego i q̄-  
 druplū p̄sequor. vt  
 ff. de calū. si quis ab  
 alio in prin. Sed cer-  
 te duobus fit p̄staf̄

rio r̄ neu rī v̄ltra quadruplū. itez p̄tra in eo qd̄ dicit̄ lex ser-  
 uū in futūrē reuocari occasione leuis offense. r̄ ita pena in  
 v̄nuerſum excedit. vt. C. de lib. r̄ eoz li. si manumissus. s̄.  
 dic q̄ illa est accusatio nō actio. Uel dīc q̄ non p̄staf̄ pena  
 habito respectu ad rem. item p̄tra eum qui furtiuit seruū  
 f. scalm. nam damnaſ in. r̄. libris argenti r̄ seruo restituē-  
 do. vt. C. de ser. fugi. si quis seruū. s̄. ibi nō fit relatio ad  
 ipam rem vel ad simplū. Est enim hic. s̄. intelligendus qm̄  
 actio est penalī r̄ in pena ad ipsam rem habetur respectus  
 item contra. s̄. de iurur. stipu. s̄. alteri. nam ibi non inspicitur  
 quanta sit. sed tota exigitur. sed ibi non habet respectus ad  
 ipsam rem. Uel dīc aliud in pena conuentionali vt ibi q̄ in  
 legali vt hic. item contra in eo quod dicit̄ eum qui cmit̄ ad-  
 ministrationem. nam qui accepit quadruplum reddet r̄ sua  
 bona confiscantur r̄ cingulo priuatur. vt in auē. vt iudices  
 sine quoq̄ suffra. s̄. sic igit̄ in fi. col. ij. sed illud fit p̄ accusatio-  
 nem nō p̄ actionē.

**k** Furti manifesti. vt. s̄. de ob. q̄ ex delict. naf. s̄. pena.

**l** Aquilia. puta p̄ inficiationē. vt. s̄. e. s̄. at ille.

**m** Ex quibusdam. veluti quod tumultus incendij rus-  
 ne naufragij causa depositum est. vt. sup̄. e. s̄. rei persequen-  
 de.

**n** Est. scilicet mente. nam si in corpore locum habet lex  
 aquilia. vt. s̄. ad. l. aq̄. in prin. et hoc siue fiat bono malus  
 siue de malo deterior. vt. ff. de ser. cor. l. j. s̄. suadere vsqz in  
 fi. r̄. l. se.

**o** Deducitur. vt omne cum ipsa re damnum dupletur. ste-  
 ue peruenit res ad ipsum sollicitatorē siue ad alius. vt. ff.  
 de ser. cor. l. in hoc iudicio. Sed nunquid iure actionis fit  
 hec extimatio vel iudicis officio. Rñ. fit iudicis officio fm̄  
 It. ita fit in actione q̄ metus causa. ff. q̄ metus causa si cuz  
 ex. s̄. j. et. s̄. quadruplatur. Sed pro filio corrupto vel pro  
 filia qualiter agit̄. rñ. habet hanc v̄lū in actionē. ff. de ser.  
 m m z



cor. l. in nū. §. j. vñ dicit q̄ veniet interesse patris cōsistēs in op̄is filij. q̄ mō vult opari. z cū sit corrupt⁹ aliud q̄ opa nō pōt estimari. q̄ libez corp⁹ nō recipit estimationē. ff. d. his q̄ deiec. vel effu. l. si. hz etiā istā vtilē ac si esset nobilis z erit in eā. l. sūmā quā ipse estimauerit suo iureiurādo vt de actōe iniuriarū dicit. vt. s. de iniurijs. §. pena. z. ff. de iniur. l. cōstiturōib⁹. **¶** Vñ dicit q̄ p̄ mo extiar index sūmā ad quā cōperit. vt. ar. ff. de cust. re. l. si quis reum.

quantitatē in libello conuen- tionis inseruit. vt ex hac cau- sa viatores id est executores litium ampliorē summā spor- tularū noie regerint. tūc em̄ id p̄pter quōd eorū causam damnuz passus fuerit reus. id in triplū ab actore p̄sequa- tur vt in hoc triplo etiam sim- plum in quo damnum passus est connumeret. **¶** Quod nra constitutio introduxit que in nro codice fulget. quā p̄cul- dubio certū est ex lege condi- cticia emanare. **¶** Quadruplū agitur. veluti furti manifesti **¶** Item de eo qd̄ met⁹ cā factū sit. et de ea pecunia q̄ in hoc data sit vt is cui dat calumnie cā negociū alicui faceret vñ nō faceret. **¶** Itē ex lege cōdicti

**¶** Dixim⁹. §. e. itē mixta.

**¶** In libello. hic no. duo. Primo q̄ libell⁹ est factū in cā qd̄ ē vez iure nouo. vt hic. z. C. de epil. z. cleri. auē. gñalr. et C. de li. pre. auē. offerat. nisi in quatuor casib⁹ q̄s no. i. auē. de mā. prin. §. si. cul. coll. iij. Aliud ē iure veteri. nā tūc nō sic bat nisi voluntate. vt. ff. de edcn. l. j. nisi in casu. vt. C. d. pig. q̄ tiens. Itē scdo no. q̄ q̄ntitas est certa in libello. cōprehēdē- da vel res. z ita etiā in p̄sonali actōe dz actor certificare reū vt hic in auē. de litig. §. ad excludendū. col. viij. z. ff. de rei ven. si in rē. §. z. si vestimēta. Tertio no. q̄ sportule vel sala- ria que dabant̄ executorib⁹. i. nuncijs qui faciūt hoies rep̄- sentari z als qui faciūt h̄mōi exactōes p̄ suis officijs dabāt̄ s̄m q̄ntitatē petitam. vt hic dicit. s̄z hodie magis s̄m cōsue- tudinē vel lōgitudinē itineris. vt. C. de cpi. z. cleri. auē. s̄z ho- die. **¶** Vel dicas q̄ hic dicit̄ ex hac cā cō causatiue nō cōsecuti- ue dicit̄. s̄z ille sportule q̄ iudicib⁹ dabāt̄ certe sunt nec cre- scunt. s̄z quāntitas petita sit magna. nec decrescūt s̄z sit parua vt in auē. de iud. §. ne aut̄. coll. vj. Itē no. q̄ re⁹ soluebat hu- iusmodi sportulas. vt hic. z. C. de epi. z. cle. auē. gñaliter. sed a ctoz ei restituebat. nisi iusta cā eū vocasset. vt. ff. de iud. cū qui. Itē no. adhuc q̄ h̄mōi sportule quibusdā p̄sus remit- tunt. vt paupib⁹. vt in auē. de mā. prin. §. oportet coll. iij. a quibusdā pauciores exigebant̄ vt a clericis. vt. C. de epil. z. cleri. auē. s̄z ibi posita s̄z hodie. Alijs aut̄ p̄ priuilegijs princi- pis viuētis remittunt̄ in totū vel p̄ parte. vt. C. de fruc. z. li. expen. l. si. s̄z quero si be p̄sone que h̄nt priuilegiū ne spor- tulas soluāt an habeāt actōz in triplū. Dicit̄ quidā q̄ sic. ne fauoz noceat eis. vt. C. de le. z. cōsti. qd̄ fauore. Alij dicūt q̄ nō quasi suo iur̄ renūciauerint cū volētes soluēt q̄ p̄nt. vt C. de pac. l. si q̄s in p̄scribēdo. qd̄ veri⁹ ē. Si aut̄ inuūi exa- cti sūt in q̄druplū p̄tra exactorē vel executorē agit. vt. §. c. §. quadrupli. s̄z cū hodie caueat de duplo restituēdo. vt i au- ctē. de execu. §. j. videt̄ corrigi quod hic dicit̄. vñ hodie nul- la est actio in triplū qd̄ vez puto. s̄z aliū dicit̄ si cautio est omīsa h̄z locū qd̄ hic dicit̄. als h̄z locū auē. p̄dicta.

**¶** Sportulaz. ideo sic dicit̄. q̄ in sportulis quibusdā obla- tōes h̄mōi ponēbāt̄. Est aut̄ gen⁹ vasio sportula vel sporta- s. Reus. alie sportule q̄ iudicib⁹ p̄stabat̄ ab vtrogz p̄sta- bāt̄. vt in auē. vt iud. l. si q̄ suffra. §. volum⁹. col. ij. Itē spor- tula q̄ p̄stabat̄ ex e. utoub⁹. z abāt̄ an li. p̄ re. i. p̄recto libello iste alie i p̄statiōe cāc dabant̄ iudicib⁹ vt in auē. de exbi. §. sancim⁹. col. v. z de iudi. §. ne aut̄ labor. coll. vj.

cia que in nostra constitutioe con- datur in quadruplū condem- nationē imponēs his execu- toribus litium qui contra no- stre constitōis normā a reis quicquā exegerint. Sed furti quidē nec manifesti actio z ser- uī corrupti actio a ceteris de quib⁹ simul locati sum⁹ eo dif- fert q̄ de actōes om̄iū d̄ du- pli sunt. It̄ ille id est dāni in- iurie ex lege aquilia. z inter- dū depositi inficiatiōe dupli- cāt̄. in p̄sentē em̄ in simplū dant̄. s̄z z illa q̄ de his cōpe- tit que relicta venerabilib⁹ lo- cis sunt. non solū inficiatiōe duplicant̄ s̄z etiā si distulerint relicti solutionē vsq̄quo iussu magistratū nostrorū p̄ueniāt̄ in cōsistentē vero z anteq̄

**¶** Rōse q̄. cōditōe ex hac lege greca vt subijct̄. q̄ erat i alio codice. nō aut̄ est in eo quez h̄m⁹. z pa- rti acroz h̄c penam tripli siue sine dolo siue cū dolo inseruit z sic causatiue vt cō- secutiue dicit̄. s̄z nō ne etiā cām amittit. vt. C. de pluspe. l. j. s̄z certe ibi pl⁹ dicit̄ q̄ in certamine nego- cū cautionē d̄ petis̄ exegit. vñ q̄i⁹ p̄nt- tur. vt. ar. de offi. p̄. diu. caue tamē. naz

videt̄ q̄ iure antiq̄ amittēt̄ cāz. §. e. §. si q̄s agēs. s̄z in docto- trabūt̄. §. illū ad. §. istū. vt nec hodie nec antiq̄ cām amittēt̄ si penā hui⁹. §. velle pati. ar. ff. de le. z. se. col. l. nā posteriorē vñ **¶** Codice. que nō habem⁹.

**¶** Cōdicticia. lex q̄daz erat q̄ cōdicticia vocabat̄ z sub se q̄dā p̄stōes hēbat. vt h. z. §. itē ex lege cōdicticia. **¶** Furti. facit. §. de ob. q̄ ex deli. naf. §. pena. **¶** Ad mer⁹. i. actio q̄ ex cōstitūcia fit in q̄druplum. vt. §. e. §. ite actio. z vsq̄ ad annū tantū post anū in simplū. vt. ff. q̄ me- tus cā. si in ex. §. j. **¶** De pecunia. i. actio in factū de calli- niatorib⁹ ānalis in q̄druplū. z p̄petua in simplū. vt. ff. de ca- lū. l. j. i. p̄n. z. §. j. q̄ locū h̄z si do aliqd̄ alicui vt callūiose ali- quē veter. dat̄ em̄ actio i factū ei ob cui⁹ malū data fuit. n̄ at̄ dāni. Itē dāni quādo dedit vt sibi negociū sine callūia n̄ fle- ret. vt hic. z. ff. de calū. l. j. z. l. generaliter. §. fi. **¶** Cōdicticia. de q̄ dic. vt. §. e. §. tripli in si. §. dixim⁹. **¶** Constitutiōe. quā nō habemus. **¶** In quadruplū cui⁹ q̄drupli iure nouo triplū fisco sim- plū damni passo dat̄. vt in auē. vt li. iur. in exoz. li. §. h̄ ec q̄. z petis̄ p̄ cōditionē ex hac. l. quā nō habemus cū nō sit cau- tū quo gñe actionis agam⁹. vt. ff. de cōdi. ex lege. l. j. **¶** Constitutiōis. p̄dicte quā nō habem⁹. **¶** No. mā. i. formā. certa em̄ erat forma in cōstitutiōe quaz **¶** A reis. i. conuentis. nō habem⁹. **¶** Omnimodo. de actione furti cōstat q̄ semp est in duplū vt hic. z. §. de ob. que ex deli. naf. §. pena autē. item d̄ actio ne serui corrupti. nisi in casu. vt qm̄ marito in vxorem datur z contra. vt hic. z. ff. de ser. cor. l. doli verbum. §. hec actio. z. l. si. **¶** Vel dic omnimodo. i. siue neget. siue non. non autē in omni persona. **¶** Depositū. alias est de dolo depositi. z tuuc dic actionem depositi propter dolum. nam vtraz non potest habere lo- cū simul scilicet z de dolo actio z depositi. vt. ff. de dolo. l. j.

**S**.f. als nō est de dolo. z tūc plana est lra.  
**K**. duplicant. s. si legitimis pbatōib⁹ nō iureiu. pūincant  
 vt. ff. ad. l. aq. l. ff. de iureiur. l. eū qui.  
**a**. illa. s. actio. ex testamto. z pstruc. s. illa actio. s. ex te-  
 stamto simpli reddi. q. s. actio cōpetit de his qre dōbo du-  
 plicant.  
**b**. Infictatōne. bñ  
 diē infictatione. qz si  
 p̄sentē nō tenent v̄l  
 si iusiurādū detule-  
 rit actori qz ex one-  
 rat eū a pbatōe. vt  
 ff. iureiur. l. eū qui.  
**c**. Sil. caute ponit  
 sil. i. vna cū eis de q  
 bus als. dixi. s. e. s.  
 quadrupli.  
**d**. Restituat. vsqz  
 ad diffinitiuā sniam  
 qd̄ intellige de scda  
 snia. nā in actōne qd̄  
 me. cau. due ferunt snie. prima de restituēda. alia de dando  
 quadruplo re cōputāda i eo. vt. ff. q. me. cā. si cū ex. s. h. aut.  
 Sed nunqd̄ vtraqz est diffinitiuā dic q sic. qz vtraqz diffinit  
 p̄trouerit. vt. ff. de re iudi. l. j. Alij esse dicūt admonitionez  
 quādā p̄mā sniam vt in auct. de herc. z fal. s. si q̄s aut. nāz z  
 ex eo qz p̄ primā sniam adimonet z tamdiu expectat q̄ metū  
 intulit. id̄ dicit̄ hec actio arbitraria. vt. j. e. s. p̄terea.  
**e**. Absoluat. s. a p̄statōe quadrupli.  
**f**. Qd̄ in ceteris. que nūerant. s. e. s. quadrupli.  
**g**. Actōnū. hec est q̄nta diuisio actionū. Sed quare actio  
 nū z nō p̄ctū. Rñ. qz gener. ali⁹ z pleni⁹ loq̄ dicēdo actio-  
 num q̄ p̄tractū.  
**h**. Bone fidei. sunt. xvij. actōes que nūerant i hoc. s. z se.  
 bone fidei sunt. alie aut̄ oēs sūt stricti iuris. nā quācūqz hic  
 nō inueniā. stricti iuris cā iudicabo. qz posito vno de cōtra-  
 rijs z oia alia intelligēda sūt. vt. s. de his qui sui vel alie. iur-  
 ris sūt. s. videam⁹. S. qre maḡ he dicit̄ bone fidei q̄ alie.  
 nūquid id̄ qz possit esse mala fides in alijs. Rñ. nō qz i omni  
 p̄tractu bona fides v̄z interuenire. vt. C. de ac. z ob. l. bonaz  
 fidē. imo si interueniat dolo in p̄tr. ctu bonefidei q̄ det cāz  
 p̄tractu nō valet ip̄o iure. vt. ff. d̄ dolo. z eleganter in p̄m.  
 S. in p̄tratu stricti iuris purgat p̄ actōez vel p̄ exceptionē  
 doli. vt. C. de iuri. sti. dolo Si dō incidit in p̄tractu bo. fi.  
 purgat p̄ actōz v̄l ex eo p̄tractu. vt. ff. de ac. emp. z v̄. l. iul.  
 s. si v̄ditor. Sed in stricti iuris de dolo agit vel excipit vt  
 dicit̄ est. vt. ff. de dolo. z eleganter. s. nō solū. z ff. d̄ ob. ob.  
 si quis cū aliter. cū q̄ dol⁹ v̄biqz puniat v̄l mala fides. ad qd̄  
 bone fidei iste dicunt. Rñ. alie stricti iuris dicunt. qz nō ve-  
 nit in eis nisi qd̄ stricte exigit natura actōis. vnde nō veniūt  
 vsure ex mora in p̄ctib⁹ stricti iuris. vt. ff. de neg. gel. q̄ tan-  
 tundē. z. C. d̄ vsu. l. iij. z. de p̄di. inde. l. j. sed in p̄tractib⁹ bo-  
 ne fidei sic. vt. C. de ac. emp. iul. s. ex vendito. z. ff. de vsur.  
 mora. s. in bone fidei. Itē in actōe stricti iuris fruct⁹ nō veni-  
 unt ex mora si petā qd̄ nō sūt meuz nisi a tpe lit. pte. tūc em̄  
 incipiūt veni e fruct⁹ ex mora. sed si petā qd̄ aliqū sūt meū  
 veniūt fruct⁹ ex mora. sec⁹ in bo. fi. iudic. vt. ff. d̄ vsur. vide-  
 am⁹. s. si actionē. itē. nō venit interesse si rē dari est in obliga-  
 tōe. secus si rem tradidi vt faciū sit. vt. ff. de obli. vbi aut̄  
 s. si. l. si fundū. z. ff. de re iudi. l. si q̄s ab alio. s. si. q̄ veniunt  
 in bo. fi. iudi. vt. ff. de ac. emp. l. j. in p̄n. ista q̄ oia q̄ vicē obri-  
 nēt accessionū nō veniūt in p̄ctib⁹ stricti iuris. nisi vt dicit̄ z  
 est. Nec ob. qz veniūt ista in arbitrarijs q̄ sūt stricti iuris. q̄a  
 iudici officio veniūt nō iure actōis. vt. j. e. s. p̄terea. z. s. s.  
 iste i. s. in bo. fi. iure actōis veniūt p̄ter vsurā q̄ veit ex mo-  
 ra. off. cio iudic. vt. C. de positi. l. iij. z. ff. de neg. gel. q̄ tantū  
 dem. itē in bo. fi. veniūt ea de quib⁹ nec actū nec cogitatum  
 est vt rupta cca z silia. vt. ff. de ac. emp. fundū. s. si rupta. z

C. d̄ ac. emp. z v̄. p totū. itē ex h̄ ti. nō qdā d̄ra quā dic. vt  
 j. e. s. in bo. fi. p̄z q̄ exuberant⁹ z pingui⁹ iudex officiu sūū  
 ad ea q̄ bone fidei sūt extēdit q̄ in p̄ctib⁹ stricti iuris. z fa. s. d̄  
 ob. q̄ ex p̄sen. in fi. z id̄ dicit̄ bone fidei z alie stricti iuris.  
**i**. Depositi hāc actōez dicit̄ qdā esse stricti iuris in q̄tuoz  
 casib⁹ q̄ nūerant. ff.  
 depo. l. j. s. j. s. jo. s.  
 z dat̄ in duplū p̄ eū  
 q̄ depositū suscepit  
 de eo qd̄ dolo fecit.  
 sed in heredē defur.  
 eti dat̄ in simplū. vt  
 dicto. s. als semp te-  
 net in duplū qui de-  
 positū suscepit. z est  
 ratio quare pl⁹ pu-  
 niaē in p̄dicitis q̄tu-  
 oz casib⁹ q̄ nūerant.  
 ff. depo. qz graui⁹ est  
 fidē fallere ei qui ex  
 necessitate deponit  
 q̄ qui ex voluntate. vt. d. l. s. merito. se i nūquid in his casib⁹  
 bus est bo. fi. dicunt quidam qz nō. ar. ff. de p̄ca. l. j. nos con-  
 tra z dicit̄ q̄ sit bo. fi. cū lex nō distinguit nec eos distigue-  
 re debemus.  
**k**. Pro socio. que est v̄trinqz directā ab v̄traqz pte. vt. j. de  
 pe. te. l. i. s. ex quibus.  
**l**. Tutelē. s. cum iste tam p̄trarie q̄ directe inueniant nū-  
 quid omnes sunt bo. fi. Rñ. sic in dubio. cuz fauor sit exten-  
 dendus. vt. ff. de li. z posthu. l. cum quidā.  
**m**. Pignoratitia. rā directā q̄ debitorū dat̄ soluto ob̄ito.  
 vt. s. q. mo. re p̄. ob. s. si. q̄ p̄ia q̄ dat̄ creditori. vt. ff. de pig-  
 ac. tutor. s. p̄traria.  
**n**. Familic. inter coheredes dat̄. ff. famil. hercū. l. ij. z. s. d̄  
 obli. q̄ ex quasi. p̄. s. item.  
**o**. Diuidūdo. que dat̄ inter eos qui habent rem cōem cuz  
 societate vel sine vt diuidat̄. vt. s. de obli. ex quasi p̄. s. itez  
 si inter aliquos. z nō. s. e. quedā. sed quid de actione finium  
 regundo. Rñ. quidā idēz p̄pter similitudinē quā habet cū  
 his duabus. vt. s. e. s. quedā actiones. sed p̄tra dico cum h̄  
 de ea non inueniā. z potest esse ratio quare sec⁹ sit in ista q̄ i  
 alijs duabus. quia ista id̄ quod pure meum est potest alte-  
 ri adiudicari. vt. ff. finū regun. l. ij. in fi. sed in alijs duab⁹ cō-  
 munit̄ res nō p̄pria adiudicaf. vt. j. de offi. iur. s. si. vel dic  
 aliter qz iste due. s. cōmuni diui. z her. habent quodāmodo  
 in se ius fraternitatis quod non est in fi. regun. cū iō bo. fi. h̄  
 appellat̄ Lau.  
**p**. De extimato. vt si tibi rē meaz do z extimo tibi eam. x.  
 vt aut rem aut. x. reddas. si vero plus vendas tuum sit z est  
 tunc periculum accipientis indistincte. vt hic. z. ff. de exti.  
 ac. l. j. si aut̄ sic dixi. rem aut eximationem reddas. tunc di-  
 stinguatur quis rogauerit v̄trum ego te de vendendo aut  
 tu me de tradendo. vt sit periculum rogantis. vt. ff. de p̄scp.  
 ver. si rogauerit. als si grauitā. s. j.  
**q**. Et ea. s. actio p̄scripti verbis.  
**r**. Ex permutatione. que nasc̄ itur re demum ab altera pte  
 secuta. z tunc non ex traditione rei sed ex pacto dudum ap-  
 posito vt. C. de rerum permu. l. ex placito. sed cuz illis duo  
 bus casibus. s. bo. fi. quero vbi stricti iuris erit. Rñ. vbi da-  
 tur ex pacto incōtinenti appposito quod euenit. vt. ff. d̄ pac.  
 iurisgen. s. sed cum nulla. z. s. quiniūmo. z est ratio. quia non  
 inuenio qz sit bone fidei. nisi in duobus casibus. Item in cō-  
 tractibus tribus inuocinatis. do vt facias. factio vt facias.  
 z in tertio de quo diximus do vt res. quod est permutatio  
 In primis cuz duobus p̄scp. p̄. actio est stricti iuris s. z  
 in tertio est bo. fi. vt hic d̄. in q̄rto p̄ctu inuocinatio. s. factio  
 m u 3

vt des de dolo agit pscriptis verbis. vt. ff. de pscriptis. §. naturalis. §. at cu facio vt des. Itē in omni tractu vel vbi ē incertū de noie actōis h3 locū hec actio. z est stricti iuris. vt. ff. de pscript. §. l. ij. §. z. iij. S3 qd de actōe i factū nūqd ē bonafidei. Rñ. q̄ttuor sūt ḡa actōis hui⁹ in factū. Unū vt def ex oi edicto

Interdicto p̄oz vbi nō dedit p̄oz certū actōis nomē. vt. §. d̄ inēdi. §. fi. z. ff. nau. cau. ista. l. idē in p̄n. Secūdo vbi daf in subsidū. l. aq. vt. §. ad. l. aq. §. fi. Tertio vt def vbi cūq̄ p̄scri p̄ris h̄bis actio daf z tūc eadē ē q̄ actio p̄scrip. §. vt. ff. de p̄ scrip. §. l. j. in fi. Itē quarto dicit i factū q̄ ex varijs figuris cāz. vt. C. de sacro fan. ec. l. sancim⁹. qd quartū gen⁹ nō p̄t sub regula cōprehē di. sic nec mora. vt. ff. de vsu. mora i p̄n. Nūqd ergo ē stricti iuris sp. Rñ. sic cuz h̄ n̄ inueniā q̄ bo. fi. sit. s3 qdā dicit q̄ in terrtio casu vbi lo=

eo p̄scri. §. daf q̄ cōpeteret ex p̄mutatione vel estimatiōe sit bo. fi. qd est fal suz. qz p̄ oi p̄ctu vbi certū debet h3 locuz certū cōditio. ff. si cer. pe. certi cōditio. z tñ nemo dicit aliquā cōditioez eē bo. fi. itē qd de actōe p̄scrip. ver. q̄ p̄ cario daf. Dicunt quidā q̄ bo. fi. ē. vt. ff. de p̄ca. l. ij. §. hoc interdicitū. s3 p̄ dico qz h̄c nō inueniē q̄ sit bo. fi. vt. ff. de p̄ca. l. ij. §. hoc interdicitū. **P**etitio q̄ daf p̄ possidētē. p̄ herede vel p̄ possessore. vt. ff. de peti. h̄re. l. regulariter. z. l. se. z. l. q̄ interrogat⁹. **A**dhuc. i. vsq̄ ad tpa hui⁹ legis vel n̄e p̄stitutōis de q̄ statim memoriā facit.

**R**ōstō. vt. C. de peti. h̄re. l. fi. in fi. **F**uerat. z rei. vx. ac. nomē erat actōis. vel dicit q̄ factū de uo: ar. i. rem ipsam vxoziam.

**E**x stipulatu. que sūt p̄ dote datur. **T**ranssulim⁹. vt. C. de rei vx. ac. l. j. in prin. z p̄petit hec actio ex stipulatu siue marito vt ei dos def. siue vxori vl̄ pa tri ei⁹ vt i restituat z siue viriliter fuerit interposita stipulatō siue nō. tñ sp̄ credit̄ tacite et viriliter interuenire. vt. C. d̄ rei vx. ac. §. j. nā z als̄ intelligit̄ stipulatio tacita vbi nō ē. vt. ff. de adop. bis h̄bis. z. ff. si cui plus q̄ p̄. l. fal. l. ij. §. itē sciēdū **M**eruit scz actio ex stipulatu. vt h̄c. z. C. d̄ rei vx. ac. §. s3 nō ignozam⁹. als̄ em̄ stricti iuris est cū nō inueniam⁹ q̄ sit bo. fi. vt. §. e. §. actionem.

**L**actā. f. actio. em̄ hypothecariā. **L**i. l. actionem ex stipulatu vel mulieri.

**H**ypothecā. f. ex vtraq̄ p̄e mulieris ad repetēdā dotē siue ex p̄e viri ad petēdā eā. sp̄ em̄ sūt ibi tacite hypothecē C. de rei vx. ac. §. j.

**C**reditorib⁹. s3 nūqd oib⁹ idē f̄ctē. Rñ. s3. Ad. sic. siue p̄ mi habeat pign⁹ exp̄ssuz siue nō. s3 hec opti. nō valz qz lex dī stinguit. vt. C. de iure do. l. vbi. itez fise⁹ z mulier part̄ passu ambulat. vt. C. de p̄ui. fil. l. q̄uis. z fise⁹ nō p̄ferit h̄nibus exp̄ssam. vt. ff. q̄ po. in pig. ha. si pignus. ergo nec mulier. **S**cđz ē opti. vt distinguat̄ inter pign⁹. f. traditū z hypothecā scz nō trad. tā vt p̄mo casu nō p̄ferat mulier. scđo sic. vt. ar.

ff. q̄. ca. pig. ra. §. l. pe. s3 z hanc reproba p̄ id qd est. §. e. §. inter pign⁹. Tertia ē opti. fm. B. z. Ro. z. Azo. vt h̄nib⁹ tacitā hypothecā p̄ferat n̄ at h̄nib⁹ exp̄ssaz. lex em̄ sūt p̄uilegi um qd dederat p̄m̄is eis adimere p̄sumit p̄pter mulierez nō aut̄ id p̄uilegiū qd q̄s sibi adinuicisset. z b̄ caute p̄bat p̄

h̄ba. l. C. qui po. in pig. ha. l. fi. s3 an̄ r̄fous ip̄is p̄uilegio sūt vallati zc.

aut̄ alijs creditorib⁹ in hypo thecis tūc censuimus cā ipsa mulier de dote sua experiat̄ cuius solius⁹ r̄zouidētia hec⁹ indurimus. In bone fidei aut̄ tem iudicijs libera potestas permitti videtur iudici ex bo no et equo estimandi quantū actori restitui debeat In quo et illud continet̄ vt si quid in uicem actorem prestare oporteat eo cōpensato in reliquū is cū quo actū est debeat con demnari. S3 et in stricti iuris iudicijs ex rescripto diui mar ci opposita doli mali excepti one cōpensatio inducebatur. **S**ed n̄ra constitutio easdē cōpensatiōes q̄ iure aperto nituntur latius introduxit vt

vt. C. qui po. in pig. l. fi. s3 nūqd p̄curatori mulieris daf h̄ p̄uilegiū. Rñ. sic. vt. ff. so. ma. alia. z. ff. de p̄cur. l. si minor. §. qm̄. Itē qd h̄ dicit d̄ dote sua tō dicit. qz aliud ē in dona. p̄pter nup. nā in ea nō h3 h̄ p̄uilegiū. vt. C. q̄ po. in pt. ba. l. fi. in fi. S3 qm̄ mulier p̄t exp̄ri de dote. Rñ. so. ma. nō p̄t us nisi marit⁹ ad iop̄iā vergat. vt. C. de iu. do. l. vbi. z. ff. so. ma. l. si p̄stāte. in prin. z h̄ siue ipse dederit dotē siue ali⁹ exte ne⁹ q̄ tñ nō sūt pact⁹ de ea sibi reddēda q̄ casu sibi. nō m̄licē ri daret. vt. C. de rei vx. ac. §. accedit. si at p̄ mulieris. d̄ de rit dotē p̄ri actio z filie s̄l̄ dabit. imo aliq̄ntuluz plus h3 p̄ q̄ agit z filia sp̄ credit̄ cōsentire. nisi habeat iustā cāz p̄dicen di z p̄dicat. vt. ff. so. ma. l. ij. §. fi. z. l. nō solū. z h̄c dotē inte grā d3 seruare p̄ p̄ filia. nisi clade. i. rēp̄tate vel vsuz sue rit p̄m̄onim̄ diminutum. vt in auz. de equa. do. §. qz dō oia. col. vj. S3 nūqd p̄ri hoc p̄uilegiū dabit. videt̄ q̄ nō. qz sua actōe agit. vt. ff. so. ma. l. ij. §. volūrate. Ecōtra q̄ sic vi def. qz p̄ h̄ filie. puidet̄ cū p̄ h̄c referuare cogit filie. z hoc vez puro. vt h̄c dicit̄ cui⁹ p̄uidentia. zc. Azo. **S**oli⁹. f. mulieris.

**H**ec indurim⁹. f. vt ali⁹ p̄ferat **R**estitui. large accipe. siue p̄ dando siue p̄ restituendo. vt. ff. de ver. sig. l. verbū reddēdi. z b̄ intelligas siue in vsuz. ex mo. vt. ff. de vsu. mora. §. in bonafidei. siue interesse agen tis. vt. §. de obli. ex cōsensu. in fi.

**I**n quo. f. officio iudicis. **O**porteat. f. reo. **C**ōpensatio. f. opposita exceptōe cōpensatiōis tantū.

**O**pposita. doli mali. q̄ exceptio tō debaf qz dolo facit. q̄ petit qd restituit⁹ ē. vt. ff. de except. doli. l. dolo. Et ita nō quātū ad effectū nulla ē d̄ria. s3 q̄rū ad h̄ba vel r̄gorē iuris **R**ōstō. vt. C. de cōpensa. l. fi.

**P**ro. i. vbi q̄ntitas h̄incinde debetur. nā speciei ad spe ciem vel speciei ad quantitatem. vel quantitatis ad quanti tate si ē q̄ntitas vt sp̄s n̄ fit cōpensatio. qz n̄ partz iure aperto vt. ff. de pig. ac. si cōuenit. j. rñ. z. ff. de condit. inde. si non sor. §. si centum. z de imp̄. in re. do. fa. l. qd dicit. z. l. fi. z. ff.

de pecu. l. si creditor. §. j. Et nonne statim hic subicitur qd actio  
i re pot obijci copensatio. §. vide fieri de spe ad quantitate. Et  
dic qd sit rei ve. quando re no restituta iurat in lite vel in vera  
estimatoe. vt. ff. de re iur. qd restituere. Et qd si hincinde de  
bitu est in genere vt debeo tibi hoiem et tu mihi hoiez. Rn.  
fit copensatio. vt. ff.  
si ps here. pc. l. j. §.  
item cuz me. 2. ff. de  
here. insti. qd no mili  
tabat. i. rn. 2. ff. d. le.  
ij. vna ex fa. §. sed si  
vno. item quid si ab  
vna pre debitus est  
pessatu ab altera ne  
gatu. Rn. no pz ap  
to iure. vñ no fit co  
pensatio. vt. C. d. co  
pe. l. fi. §. pe. imo fit  
copensatio si infra du  
os meses debitu pri  
us negatur probari  
possit sic de fisco d.  
ff. de iur. fil. l. auferf  
§. qui compensatio  
nem. Accur.

**a** Ut actioes. accu  
satiui casus est. Ac.  
**b** Ipso iure adeo  
vt dixerit qdam est necesse voce hois opponi copensatoez  
vt hic. sz certe imo e necessariu vt opponat qd pbo tribus  
ronib. na fideiussoz puer eligat. vt vel qd sibi vt qd reo de  
bet copenset q electio sibi no daret si ius copensaret. vt. ff.  
de copen. si quid. Item et reus puer eligat in qua causam  
copensat. si debeat ex plurib. causis vt. ff. d. copen. l. q. labeo  
ite lex dicit cu male agere cui obijci pot copensatio. vt. ff. de  
copen. l. vez. sz qui male agit habz actione sz elidit excepti  
one. vt. ff. qñ di. v. usufru. le. ce. l. j. in fi. Sed fm hac opt. quid  
adicitur in actioe stricti iur. ad id qd erat olim. Rn. qz voli  
mali nñ obijciat exceptio. sed nuc etiā copensatiois exce  
ptio opponit vt hic. 2. §. penul. et nihilomin. voli cu ge  
neralis sit. vt. ff. de excep. voli. l. ij. §. et generaliter.

**c** Adiuant. f. copensatioe.  
**d** Siue alias. f. actioes vt mixtas q snt qttuor vt. §. e. §. q  
dam actioes. ite pcurio fideico. itez officio iudicis et filia q  
actioes snt largissime accepto vocabulo. vt. ff. de ac. 2. ob. l.  
act. es. vbo. vñ. et petioes cautionu occasioe damni infecti  
copensant. vt. ff. de da. infec. l. j. si qs. §. si qs. qz.

**e** Depositi. qd tu intelligas qñ pecunia no signata est de  
posita quo casu etiā aliā simile reddere pot. vt. ff. de po. l. lu  
cius 2. l. die spo. §. j. si autē esset depositio facta in spe vel in  
pecunia vt in spe qd esse pot. vt. ff. d. le. j. plane. §. sz hoc ita.  
tūc etiā aliā rōe no obijciat copensatio. qz i spe no fit copensatio  
Et qd h die in actioe depos. ite dicit quid. In actioe co  
modati. vt. C. comodati. l. sub pte tu. sz certe imo est ibi. rō  
qz in spe feret nam sole spes comodant. non quantitates. nisi  
quantitas vt spes comod. f. vt. ff. como. l. ij. §. fi. Item cessat  
als copensatio vt qñ p violentiā mihi re abstulisti. vt. C. de  
copen. l. fi. in fi. item et fisco non opponit in quibusdā casib.  
quos dic vt. ff. de iure fil. auferf. §. qui copensat. ite in cura  
toze q fraudauit publicā annonā. vt. ff. de copē. ob. negociū.

**f** Defraudat. sz nonne hec rō vbiqz pot habere locū. Rn. no  
ita qz si restitutio denegat e dolus vt. ff. mā. si pcuratoze. §.  
dolo. ite depositarius de dolo tantū als tenet. vnde si hic  
magis grauef no est miz. vt ar. ff. d. iurciurā. eū q in pncipio  
g Preterea arbitrarias. Sed nunquid sunt bone fi. vel  
stricti iuris. Rn. quidam q bone fi. sunt. quia in iudicis ar  
bitrio sunt. vt. §. proxi. §. in fi. cr. §. e. §. in bone fidei iud. sz  
hoc non valet. quia officium iudicis quod in bo. fi. iud. ve

nit est iure actiois. sz hoc qd est in arbitraris mez est et in lu  
dice nñ est. vt. ff. de eo qd cer. loc. l. in bo. fi. Alij dicit q nec  
sunt bene fidei nec stricti iur. imo est terra spes ad illā diu  
sionē q est. §. e. §. actionū. 2. fa. p. eis. ff. d. in lite iu. l. videam.  
als in actioib. §. plane. 2. ff. de vsu. l. in fideico. §. in his hac

actioes tā in re q in psonā in/  
ueniūt. **In re** veluti publi  
ciana seruiana de reb. colo  
ni quasi seruiana que etiā hy/  
pothecaria vocat. **In pso**  
nā veluti cū quib. de eo agit  
qd vi aut metus cā aut dolo  
malo factū est. **Itē** cū id qd  
certo loco pmissum est penf.  
**Ad exhibēdū** quoqz actio ex  
arbitrio iudicis pendet. **In**  
his em actionibus et ceteris  
similibus permittitur iudici ex  
bono et equo scdm cuiusqz rei  
de qua actum est naturam  
extimare quēadmodū actori

etia3 reproba. qz dse  
cta diuisio est pfecta  
2 imediata. Alij di  
cūt q veri est q sint  
stricti iur. cū bo. fi. n  
inuentant vt. §. e. §.  
actionū.

**h** Ex arbitrio. bñ  
dicit ex arbitrio nec  
em obligat est rem  
restituere vt sile qd  
facere qd pmpre di

ces esse vtz in actioe in re. In psonalib. aut et arbitraris q  
hic enumerant dices. q licet exhibitio vt restitutio sit in ob  
ligatoe pena nñ. i. inesse vt qnti in lite iuratū est no nisi p of  
ficiū iudicis pstat. et iō arbitrarie dicunt.

**i** Restituat. vt i re iur. q ab arbitraria cū pmo re restitu  
endo liberaret. als iudicis arbitrio in lite iurat. vt. ff. d. i lite  
iurā. l. in actioe. 2. ff. de re iur. l. q restituere. vt hypothecaria  
vt. j. primo. §. vbi hec oia exempla diligēt. dicit.

**k** Vel exhibeat. cum ad exhibendum agitur.  
**l** Vel soluat. f. cū certo loco est soluendū.  
**m** Vel noxali. cū noxaliter agit.

**n** Dedat. i. det.  
**o** Codēnari. et iuersis modis fiet pdenatō sic diuerse sunt  
iste arbitrarie. vt dicem. §. j. pxi. §. in fi.

**p** Sz iste actioes. f. arbitrarie.  
**q** In re. f. sepatim. nā vna et eadē actio no potest in rem et  
in personam esse nisi in quattuor casibus mixtis. vt. §. e. §.  
quedam actio.

**r** Publiciana. de q habes. §. e. §. alle.  
**s** Seruiana. de his duab. specieb. habes. §. e. §. item ser  
uiana.

**t** In psonā. sz sit in psonā vt h. nñ i re est scpta vt. ff. q me.  
ca. l. metus. §. aiaduertendū. als cū aut et d hac dic. vt. §. e. §.  
ite actio.

**v** De eo dolo. actio d dolo est arbitraria vt hic qd est iō.  
qz liberat dolosus vtz inesse pstatō si restituere no possit  
als iudicis officio iurat i lite. vt. ff. d. dolo. l. i abitrio. i pn.

**x** Itē certo loco. f. pecunia penf.  
**y** Promissus. idē etiā si legatū sit relictu certo loco dādū  
2 idē si mutuu sit datū certo loco reddādū. nā his tribus ca  
sibus locū bz certi pditto arbitraria. f. in pmissioe 2 legato  
2 mutuo. 2 als nō. vt. ff. de eo qd certo loco. l. ij. §. hic aut. 2  
l. si heres. 2. l. aut. Et qd hic dicitur. f. aliter q vbi fuerat  
promissum. dari. 2 venit in ea vtilitas tam agentis q rei. vt  
j. e. §. loco.

**z** Actionib. f. psonalib.  
**a** Similib. f. in rem. 2 sunt. 2 de quib. dixerat. §. vel dic  
q alie sunt arbitrarie. que hic no numerant. vt ecce actio in  
factum que datur contra nauā cauponem stabularium. vt  
ff. nau. ca. sta. l. j. i pn. Sed quod dicunt eam non esse arbi  
m m i q

traria qz sibi no ferunt sine due. ite est actio in factum q daf  
ptra publicanū. vt. ff. de pub. l. j. in prin. Ite actio in reguz  
ff. si. reguz. l. ij. in fi. z. l. ij. ite actio redibitoria. vt. ff. de edil.  
edic. l. redibitoria. Ite actio ex stipulatu q p dote repeten-  
da daf. vt. ff. so. ma. l. filius. §. maritū. Sz certe isto casu nō  
iō iuraf in litē qz ar-  
bitraria sit. sz qz bo-  
nefidei sit. vt. s. c. §.  
fuerat. ite actio rez  
amoraz est arbitra-  
ria. vt. ff. rez. amo. si  
cū dos in fi.

**Naturā.** i. bonf  
tate. vt dicit quidā  
vel meli<sup>9</sup>. i. in natu  
rā actionis arbitra-  
rie que intendit. nā  
triplex pot mod<sup>9</sup> cō  
dēnationis dephen-  
di i arbitrarj. vn<sup>9</sup>  
vt due sine ferant. §.  
ma de restituēda re  
z nisi restituat fiat  
cōdemnatio in penā  
vel interesse p dila-  
tionē iureiurandi in  
litē. vt patet in actō  
ne q me. cā. z in acti-  
one d dolo z reuē.  
z actio ad exhibē  
dū. z sibi<sup>9</sup>. Et aliud  
mod<sup>9</sup> vt vna ferat  
sua. z in ea stari inē  
esse cōsiderat. vt qn  
certo loco aliqd dā  
dū est z in hīsta so-  
la. Tert<sup>9</sup> modus est

vt nō in quātitate cōdēnationis fiat arbitriū. sz in qūlitate vt  
in actōe noxali in qua arbitrat iudex an liberet dando suū  
pro noxa. qd est qn dño ignorante vel phibere nō valente  
deliquit. als insolidū tenet. vt. ff. de noxa. l. ij. in prin. z. l. in  
delictis in prin.

**Satisfieri.** Sz nōne h idē in bo. fi. iudicjū sit. Rū. dicit q  
triplex est officū. primū qd obrinet actionis vicē p quod of-  
ficiū petunt salaria aduocatoz z restitucōes maioz z mino-  
rū. vt. ff. d mino. l. q si minor. §. si. aliud est q bone fi. actōis-  
bus inheret. qd iure actionis venit. vt. ff. de eo qd cer. loco  
l. in bonefidei. z vna cū actōe perit. vt. C. dposi. l. iij. Tertū  
est qd inheret actionib<sup>9</sup> stricti iuris. quibusdā. l. de arbitra-  
rijs. z hoc ex motu solo iudicis descendit vt libez sit hoc fa-  
cere in actionib<sup>9</sup> bonefidei astringit ad hoc. ite in actionib<sup>9</sup>  
bo. fi. vna ferē snia. in his aut plerūqz due vt mō diligent<sup>9</sup> no

**Turare.** possibile hoc ideo dicit qz interdū nō erant  
pot certā ferre sniam. qd em si hō in genere. pmissus peti.  
vel subalternatione puta stichū aut pāphiliū aut dānū emē  
dari. vel seruū p noxa dari. certe iudici nō est possibile. fer-  
re certā sniam. qz natura actōis nō patit. vt. j. de offi. iud. i  
prin. Adē dico in here. pe. nā sicut sufficit in libello p pone-  
re vniuersaliter. ita z in snia. puta si pnuncio te heredē exti-  
nisse vt ex asse vel ex semisse z iō tibi hereditatē restituēdā.  
e. §. pecunie. l. cū pena peti.

**Uel rei.** qn alia res peti q in quātitate pstat vel nō z b  
si certū ē petiū. als em nō tenet snia nisi aliq pre actoz rel  
certa scripta inuentat. vt. C. de sen. q sine cer. quā. l. hec snia  
si aut est incertū aut certificarī p. vt si peto interesse qd dz  
corā iudice pbari z deduci ad certitudinē. vt. C. de sen. q. p  
eo qd interest. l. vna. §. ij. z tūc locū hz hie §. aut nō p. deduci  
in certitudinē vt in hōmē gñalr petito z sibi<sup>9</sup> que mō dixi

mus. z tūc nō hz locū. §. iste.  
**Serari.** z in scriptis. vt. C. de sen. ex. pt. recl. l. si. nisi in ca-  
sib<sup>9</sup>. vt in auz. de man. prin. §. si tibi. z in auz. vt iud. si quod  
suffragio. §. necessitate. z in auz. vt cll. apud. ppi. e. con. §.  
j. Accur.

que efficiebāt vt plus petisse  
videret petitor qz do drantez  
atqz iō lege falcidia. legata in-  
nuebant. **Adiūs aut quattu-**  
or modis petitur. retpeloco  
causa. **Re veluti si quis p. r.**  
aureis qui ei debebant. xx. pe-  
tierit (aut si is cui<sup>9</sup> ex pte res ē  
totā ea; vel maiore ptem esse  
suā intēderit. **Tempore ve-**  
luti si quis ante diem vel ante  
cōditionē penerit qua rāndē  
eum qui tardius soluit qz sol-  
uere deberet min<sup>9</sup> soluere in/  
telligitur. **Eadem rāndē q**  
premature petit plus petere  
videtur. **Loco plus petitur.**  
veluti cū quis certo loco sibi  
id qd stipulat<sup>9</sup> est alio loco pe-  
tit sine cōmemoratione illius  
loci. in quo sibi dari stipula-  
tus est. Verbi gratia. si is qui  
ita stipulat<sup>9</sup> fuerit. ephesi da/  
re spōdes rome pure intēdat

l. Amittebat. facit  
j. de excep. §. tpales  
z qd b dicit in pua-  
to. idē erit i fisco. vt  
C. de iure fil. l. iustas  
li. x.  
m. **Huc.** minor.  
xxv. annis.  
n. **Cognita.** bñ dicit  
cā cognita. nam  
omnes in integrū re-

stituere causa cognita permittuntur. vt. ff. de inte. rest. l. non  
omnes.

**In iuēte.** i. facultate sua idē multo magis si dolo aduer-  
sari. vt. ff. de mino. l. j.  
p. **Constantissim<sup>9</sup>.** qz erravit in facto in quo prudentissimū  
fallunt. vt. ff. de iur. z fa. §. l. ij.

**Quibus.** i. codicillis.  
r. **Quibusdam.** scilicet legatarjjs preter ea que sibi in testa-  
mento relicta sunt.

**Innuebant.** nā tot erant legata vt lex falci. locū habe-  
ret. i. oportebat vt legata defalcar. f ad hoc vt haberet he-  
res falcidiā. qz do drantē excedebant. Cū heres debet de-  
trahere falci. vt. s. ad. l. fal. §. j.

**Plus autem.** vt omnibus his modis a causa videatur  
cadere iure antiquo. Unde versus. Plus petitur causa te-  
pore reg loco.

**Tempore.** rōe a simili p contrarium.  
r. **Petere.** vt hic z. s. de fideicō. §. nō solū.

**Loco cōmemoratione.** i. sine vtilitate rei vel interesse rei  
nā est habenda ei<sup>9</sup> vtilitas si sua interest i loco destinato po-  
n<sup>9</sup> cōuentri. **Uel dicit de ipso loco.** nā ipsum locum vbi erat  
faciēda solutio i libello ponere dz sic. peto. x. vt tibi soluas  
h vel vbi soluere pmissisti. vt. h. z. ff. d eo qd certo loco. l. ij.  
§. si. post bec nisi soluat. poterit cū cōuenire vbi cūqz volue-  
rit dūmō cōuent<sup>9</sup> habeat ibi forz nō alias. vt. ff. de iud. l. he-  
res absens. in fi. Sz pla. z icit q. l. vbi cūqz poterat cū cōue-  
nire. etiā ibi vbi nō habeat forz. z est p eo. ff. de iud. l. euz q  
z. ff. de cōsti. pec. si duo. §. ij. et certo. Sed certe q dicitur le-  
gatus dicitur vt quolibet loco possit conueniri verum est  
idoneo vbi conuentus habeat foruz. vt. ar. ff. de iur. z bo.  
l. vt grada. im. §. j

**a** Adimit. i. adimere desiderat nō tñ adimere pōt.  
**b** Arbitraria. i. vñ certi pōditio ex stipulatu vbi stipulatio  
intelligit vñ h fuit. vel vñ certi pōditio ex mutuo vbi mutuū  
erat dādū certo loco reddēdū. vñ vñl' actio ex testamto vbi  
legatū est dandū certo loco. nec. n. est. ppuū nomē actōnis.  
vt. ff. de co. qd cer.  
lo. l. ij. §. bec ar actio  
z. l. si heres. z. l. aut  
si mutua.

**c** Proposit. i. rri-  
buit vñ dat vt. ff. de  
co quod cert. lo. l. si  
ephesim. Accur.

dare sibi optere iō aut pl' pe-  
tere intelligit. qz vtilitatē quā  
habuerit pmissor si ephesi sol-  
uerit adimit ei pura intētōe p-  
pter quā cāz alio loco petenti  
arbitraria actio pponit in q  
s. rō h' vtilitatē q pmissori cō-  
pentina fuisset si illo loco sol-  
ueret quo se solituz spōdit  
**Que** vtilitas plerūqz in mer-  
cab' maxie iuenit veluti vino  
oleo. frumto q p singlas regio-  
nes diuersa hnt p'cia. sed z pe-  
cunie nūerate nō i oib' regio-  
nib' sub eisdē vsur' senerant.  
si qz tñ ephesi petat. i. eo loco  
petat quo vt sibi def' stipulat' ē  
pura actōe agit recte. **Idē** qz  
etiā p'ior mōstrat. s. qz vtilitas  
soluendi salua est pmissori.  
**Huc** aut q loco pl' petere in-  
telligit. prim' est is q cā plus  
petit vt ecce si q' sita a te stipu-  
let. hoiez stichū aut. x. aureos  
dare spondes. deinde alteru/  
trū petat veluti hoiez tñ. aut  
x. aureos tñ. **Idē** aut ampli'  
petere intelligit. qz i eo gene-  
re stipulatōis pmissoris est ele-  
ctio vtz pecuniā an hoiez sol-  
uere malit. **Qui** igit' pecuni-  
am tātū vñ hoiez tātū sibi da-  
re optere intēdit eripit electō-  
nē aduersario. z eo mō suam  
qdē p'ditōez meliorē facit ad-  
uersarij vero sui deteriorē.  
**Qua** d cā tal' ea re p'dita est  
actio. vt si qz intendat hoiem

**d** Promissor. sed  
z actoris vtilitas at-  
tendit z vtriusqz vti-  
litas sil' attendit. vt. ff.  
de co qd cer. lo. da.  
l. ij. §. rñ.

**e** Pura. i. nō hita

mētōe vñ rōe loci vbi erat faciēda solutio. vt dixi. s. e. §.

**g** Qui cā. hāc cāz electōez iam vocabat.

**h** Electio. nisi cū iā vñū interjūt. tūc em' altez qd sup' est p'  
stabit. vt. ff. de co qd ce. lo. l. nō vtiqz. z fac' ad hūc. §. ff. d' iur'  
do. l. plerūqz in fi.

**i** Qui ergo eripit. i. eripe vult.

**k** Factio. i. facere vult.

**l** P'dita est. i. data. z est actio ex stipulatu h mō pponē-  
da. vt dixi h'c. Accur.

**m** P'etere. h ē aliud exēplū q' h' cā plus petat.

**n** Tollit. i. tollere vult.

**o** P'ecū. fac' ad h. ff. loc. itē q' r' §. j. z. ff. de p'di. z demō.  
qd traditū est. z. l. se. z. ff. d' in diē adiec. l. si v'ditor. §. h'z neu

tra. z. ff. de vsu z hab. l. si. z. ff. d' vsufu. hacten' §. si. z. l. se.  
p' §. bec qdē. f. q' dixim' vt pl' petēdo cadat a tota cau-  
sa. vt. s. e. §. si qz agēs.

**q** Zenoniana. i. greca quā nō habemus.

**r** Et nra. i. greca quā nō habem'. Accur.

stichū aut aureos. x. sibi opte-  
re dare. i. vt eodē mō peteret  
quo stipulatus ē. **P'etere** si  
qz generalr hoiem stipulat' sit.  
z spēaliter stichū petat aut ge-  
neraliter vinū stipulat' sit z spe-  
cialit' cāpanū petat aut gene-  
ralr purpurā stipulat' sit. de m-  
de spāl' tyriā petat. pl' pete-  
re intelligit qz electōz aduersa-  
rio tollit cui stipulatōis iur' libe-  
rū fuit aliō soluere qz qd pete-  
ret. **Qui** etiā h'z vilissimum sit  
qd qz petat nihilomin' pl' pe-  
tere intelligit. qz sepe accidit  
vt pmissori facili' sit illd solue-  
re qd maior' p'cij eēt. h'z bec q  
dē ātea i vsu fuerat postea ve-  
ro lex zenoniana z nra rē co-  
artauit. z si qdē tpe pl' fuerit  
petitū qd statui optet zenonis  
diue mēorie loq' p' sō. **Si** aut  
q' tate vñ alio mō pl' fuerit  
petitū bē si qd forte dānū vt  
i sportul' ex hac cā acciderit ei  
p'tra quē pl' petitū fuerit cō-  
missa tripli p'denatōe. sicut su-  
pra dixim' p'uniaf. **Si** minus  
itētōe cōplex' fuerit actor qz  
ad cū p'tinet veluti si cū ei. x.  
aurei dberēt. v. sibi dari opte-  
re intēderit aut si cū tot' fūd'  
ei' eēt p'tē dimidiā suā esse pe-  
tierit. sine piculo agit. **In**  
reliquū vero nihilomin' iudex  
aduersariū i eodez iudicio ei  
p'denat. ex p' sōe diue memo-  
rie zenonis. **Si** qz aliō p' alio

**s** Constitutio. i. gre-  
ca vt dixim' c' s'nia  
ē vt rps debeat du-  
plicari p'uento z ex-  
p'se omnes sibi re-  
stitui. vt. j. de excep.  
§. bodie aut.

**t** Quantitate. z sic  
re.

**v** Ad. i. loco vel  
cā. vt. s. §. plus autē

**v** Tripli. vt. s. e.  
§. tripli. z ibi b' nre  
p'stitutōis grece sen-  
tentia recitat. h'z non  
solū petijt sed etiam  
cautōez exegit p' li.  
p'te. amittit debitu  
etiā bodie. vt. C. de  
pl' pet. l. j. q' est huc  
p' si an lit. z. t. penite-  
ret nō punit. qz non  
petit h'z petere vult.  
ff. rē ra. ha. l. ampli'  
nō peti. z in. d. l. de  
plus pe. l. j.

**x** P'uniaf. i. p'diti-  
one ex. l. illa greca.  
e' effectū habitum  
s. e. §. tripli. z in h. §.  
plus autem.

**y** Si min' intētio  
ne. i. in libello intē-  
tōis. z h' p' errore/ si  
cū sciēt' donare p-  
sumit h' m' q' d' a. §. h'z

p'tra puto q' nunqz p'sumat nisi tūc qñ traditio fieret ab eo q  
donare p'sumit. vt. ff. d' regu. iur. l. cui' p' errore. h' ar nō erat  
datio. h'z qdā abstinētia. vñ siue sciat d' reliquo q' agit siue nō.  
tpe cepti iudicij locū h'z. §. iste.

**z** Iudicō. i. qñcūqz an s'ntiam reliquū petierit sine noua cō-  
relatōe h' m' q' d' a vt h' d' r' h' p'pter duas rōnes falsas. vna  
qz pōt emēdare libellū qñcūqz an s'ntiaz vt dicit. z ē. p' eis. ff.  
de noxa. in delict. §. si detracta al's directa. z sic intelligunt  
C. de eden. edita. Alia rō est. qz h' m' eos etiā si nō petat vñ p-  
bet h' actor. tñ iudex si scit d' h' m' suā p' sciaz p'denare recū. z ē  
p' eis ad hāc rōez. ff. si. re. l. si irruptōe. §. ad offm. z i hac s'ntia  
tuit dñs. **Idē** h'z certe h' m' Jo. positū ē falsuz. z duc rōes ma-  
le. nā nō pōt qz imutare libellū nisi vsqz ad lit. p'te. nec etiā

hodie post datū libellū. qz sic dicitur ar. c. qz hz necesse in pri-  
mo libello consistere. vt in autē. de liti. §. omnē. col. viij. Itē qz  
nō vñ in iudiciū venisse qd post l. p. ptingit. vt. ff. d. iudi. l.  
nō pōt. r. ff. de excep. rei iudi. cū qz. r. et. l. legi. nec ob. qd hic  
dicit qd dicit eodē iudicio. nā sic dic. i. corā eodē iudice r ab  
eodēz actore r reo.

nā r ppter hāc cām  
scz ppter idēptitātē  
psonaz etiā vbi p  
suis aliud perit. nō dī  
cī. iudiciū idē. vt. ff.  
pri. §. Itē nō ob. ff.  
de noxa. in delictis.  
§. si detracta. qz ibi  
ex eadē cā r eadem  
actōe r ad idēz age-  
bat. licet essz varia-  
tio in quodā bñficō  
qd dñs habz p. l. vt  
dñs possit p noxa  
dare. vt. ff. de noxa.  
ac. §. sūma. r. ff. d. re  
iudi. miles. §. j. Itē  
aliā rō nō est bona.  
qz nō fm cōsuetūz  
sz fm allegata dz iu-  
dex iudicare r pñū  
ciare. vt. ff. de of. p.  
illicitas. §. dñtas. iii  
si abeat psciētā vt  
iudex in. d. l. ff. si. re.  
si irruptōe. §. ad of.

intenderit nihil est periclitari  
placet. sz in eodē iudicio co-  
gnita veritate errozē suū cor-  
rigere ei pmittit. veluti si is q  
hominē stichum petere debe-  
ret herontē petierit. aut si qz  
ex testamēto dari sibi oportet/  
re intenderit. qd ex stipulatu  
debet. Sunt preterea quedā  
actiōes quib⁹ nō insolidū qd  
debetur nobis psequimur. sz  
mō solidū psequimur nō mi-  
nus vt ecce si in peculium filij  
seruue agamus. Nam si nō  
min⁹ in peculij sit qz psequi/  
mur insolidū dñs paterue cō-  
demnat. Si vero minus inue-  
niat eaten⁹ cōdemnat iudex  
quaten⁹ in peculio sit. Quē/  
ff. Proponemus.  
vt. ff. r. j. §. cū aut.

ficiū. r hoc in singularib⁹ iudicijs. Sz quid in vniuersalib⁹  
Rñ. pōt in eis adijci qñcūqz añ sūaz. vt. ff. d. peti. bere. l. iij.  
r. l. si quo tpe. r sic intelligit. C. d. ap. l. fi. §. fi.

a Cōstōe. l. greca quā nō habemus.

b Si quis intenderit. l. sibi debent.

c Iudicio. i. apud eundē iudicē. r dicit idē iudiciū ppter  
idēptitātē psonaz r iudicis nō dē aliud est. Sz nūqd noue  
dilatōes dabāt. Rñ. si pōt esse instruct⁹ ex petitione prima  
etiā ad scdā nō dabunt cū necessarie nō volūtariē sū: dan-  
de dilatōes. vt. C. de dila. l. j. nā si primo egit actōe vt bo-  
rap. r p ea mutet r agat actōe furti. satis pōt re esse instru-  
ct⁹. si aut sunt diuerse petitiōes. vt in b. §. dicit noue dilatōes  
dande sunt. vt. C. de d. l. l. j. Itē nūqd itez de calūnia iura-  
bit. Rñ. sic. qz pōt r in hac cā calūniari. vt. ff. de dā. insec. l.  
q bo. fi. §. antepe.

d Corrigere. no. qz pmittit alicui errozē suū corrigere. Sz  
nūqd in veteri hz necesse pssistere. Rñ. nō fm hāc. l. Sz ho-  
die r. vt in autē. de liti. §. oēm. col. viij. r ita intētabit veterē  
r nouā. nisi reo absoluto in veteri obijciat exceptio rei iudi-  
cate in noua. vt qz sit eadē cā agēdi r eadē psonē r eadē res  
sz alia sit actio. vt. ff. de iureiu. l. duob⁹. §. exceptio. r. ff. de  
excep. rei iu. l. si iur. §. eandē. r. l. cū queri vel vbi actio pma-  
ta se habeat ad scdā vt electōe tollat qd in casib⁹ cōtin-  
git. vt. C. de fur. l. j. r. C. si seru⁹ emi. sc. mā. l. j. r. C. d. codicil.  
l. fi. r. C. de pac. inter emp. r ven. l. cōmissorie. r. ff. de tribu.  
l. qd in heredē §. eligere. r. ff. de leg. ij. l. cum sili⁹. §. varijs.  
e Intēderit. l. sibi debent.

f Actōes. inuit hic quādā diuisionē actōnū. f. qz alie sūt pse-  
cutorie insolidū. alie nō. r hāc psequit in fi. hui⁹ r. Et nō est  
ista diuisio de. xij. diuisionib⁹. Nā prima est qz alie sūt in rez  
alie in psonā. vt. §. e. §. oīm. Scda est qz alie sūt civiles. alie  
prie. vt. §. e. §. sed iste sūt actōes. Tertia sūt. §. e. §. scqns  
Quarta. §. e. §. omnes aut actōes. Quinta. §. e. §. actionuz q  
dā sūt. Sexta qz alie sūt ipales. alie ppetue. Septia qz alie  
sunt trāsitorie ad heredes. alie nō. vt. ff. de ppe. r. rē. ac. §. nō  
oēs. Octaua qz alia sūt famose. alie nō. vt. ff. de pe. re. liti. §. p.

Nonā qz alie sūt directe. alie vtilēs. vt. ff. si qdr. pau. se. d. l.  
p. Decima qz alie directe. alie p rarie. §. de ob. qz qz cō. §.  
j. Undecima qz alie sūt singulares. alie vniuersales. alie ge-  
nerales. vt. ff. p socio arbi. Duo decima diuisio ē qz alie sūt  
simplices. alie duplices. vt. fa. herc. cōdi. ff. regū. r qdā inter-

dicta. vt. ff. de inter-  
di. §. tertia diuisio.  
ē aut r hec extraua-  
gās de qua hic dicit.

admodū at peculiū intelligi  
debeat suo ordie pponem⁹  
Itē si dote iudicio mulier  
agat placet eaten⁹ maritū cō-  
denari debere. quaten⁹ face-  
re possit id ē quaten⁹ faculta-  
tes ei⁹ panūf. Itaqz si dotis  
quātitati cōcurrāt facultates  
ei⁹ insolidū dānaē. si min⁹. in  
tantū quātū facere pōt. Pro-  
pter retentionem quoqz do-  
tis repetitio minuitur. Nam  
ob impensas in res dotales  
factas. marito retentio con-  
cessa est. Quia ipso iure ne-  
cessarijs sumptibus dos mi-  
nuitur. sicut ex latioribus di-  
gestorum libris cognosce-  
re licet. Sed r si quis

ff. Proponemus.  
vt. ff. r. j. §. cū aut.

g Itē maritū vel ei⁹ heredes. l. filios cōes. scd⁹ in extrane-  
is heredib⁹. vt. ff. fo. ma. l. etiā filios mulieris. r. l. maritū. r  
l. se.

h Facultates. vt tamen ipse marit⁹ non egeat. vt. ff. de re  
iudi. inter eos. r. ff. de reg. iur. l. in cōdenatione psonaz. r b  
nisi dolo fecerit marit⁹ quo minus possit cautione exposita  
ab eodem de solido soluēdo si ad meliorē fortunā puenit  
vt. C. de rei vxo. §. cū aut. r. ff. solu. ma. l. etiā filios. §. licz. r  
ff. p socio. l. vep. §. id quod autem.

i Impensas. Dic qz impense alie necessarie sunt vt qd nō  
factis res erit pitura vel deterior futura. alie vtilēs vt qui-  
bus non factis res erat pitura sed eis factis res est melior  
futura. Alie voluntarie que tantū rē exornāt. vt. ff. de h. si.  
impensarum. vt. ff. de impen. in reb⁹ do. fac. l. ij. r. l. quod dī-  
cī. §. vtilēs. r. l. voluntarie. In primis impensis dīc qz minu-  
ant dotē ipō iure si cōstat in pecunia r spē. vt ē si fund⁹ r pe-  
cunia in dotē data qtrum in fundū impēdit tantum in pecu-  
nia ipsa iure debent definit. Si hō solus fundus in dotē sit  
tunc si tantū expēdit sī vel ex diuersis vicibus quantū est  
fundus tunc ipso iure desinit esse dotalis nisi mulier. j. annū  
sponte marito impensaz obtulerit. Si vero nō tū. non desi-  
nit esse dotalis sed tamdiu totus vel p parte retinet qd diu-  
impense restituant. vt. ff. de impen. in reb⁹ do. facit. l. qd dī-  
cī. r. ff. de iure do. l. si is qui. §. pe. r. fi. r hoc in necessarijs i-  
pensis. Si aut vtilēs sunt tūc p actōz neg. ge. vel man. si mā-  
dato mulieris fecit repetunt volūtariē nō repetunt etiā si  
mandato mulieris facte sunt sz abradunt sine lesione pōris  
status. vt. C. de rei vxo. ac. §. sed nec ob impensaz. r. ff. de rei  
ven. in fundo. Et fm hanc distinctōez hunc. §. intelligas. Et  
qd dicit in lfa quasi nō denotat improprietatē. si est hī pena  
necessaria. vt dicitur est. sed si vtilis vel voluntaria nullo mō  
habet locū hic. §. Accur.

k Dos. in pecunia consistens.

l Libris. vt. ff. de impen. in reb⁹ do. fac. p to. ti.

m Sed et si quis. l. filius vel libertus qz agunt venia impe-  
trata. als pumunt. vt. §. e. §. r meum. Accur.

a Socio. et se p̄stere socii. als nō dat ei h̄ b̄n̄ficiū. vt. ff. p̄ socio. si vnus. §. vl.  
b p̄ d̄r. qd̄ sp̄ sic accipe detracto tāto q̄ possit viuere inde p̄uenit. vt. ff. de reg. iur. l. in p̄d̄n̄atione.  
c Ex donatōe. i. qm̄ nō p̄t soluere cū donare p̄m̄isit.  
d Cōuentat. f. con ditōe ex lege. vt. C. de dona. si q̄s ar. §. simaūt. Et no. q̄ hic p̄d̄n̄at inq̄tuz face re p̄t deducto ere alieno. vt. ff. de re iu di. l. in eos. §. j. r. ij. et meli⁹ in. §. fi.

cū pente suo patronoue agat  
Itē si soci⁹ cū socio in iudicio societatis agat. nō pl⁹ actor cō seq̄t q̄ aduersari⁹ eius facere p̄t. Adē ē si q̄s ex donati one sua p̄ueniat. Cōp̄satio nes quoq̄s opposite plerūq̄ efficiūt vt min⁹ q̄s cōsequat̄ q̄ ei debeat. Nā ex bono et equo hita rōne ei⁹ qd̄ iuicē a ctore ex eadē cā p̄stare opte ret in reliquū eū cū quo actū est p̄d̄nari. sicut iā dictū est.  
Cū eo quoq̄s q̄ creditorib⁹ suis bonis cessit. si postea ali qd̄ acq̄sierit. qd̄ idoneū emo lumētū h̄eat ex itegro i id qd̄ facere p̄t. creditores euz eo experiunt. Inhumanum em̄ erat expoliatus fortunis suis insolidū damari.

**Quod cū eo qui i aliena po testate ē negociū gestū esse of**

**Q**uia tū sup̄i⁹ men tionē habuim⁹ de actōe q̄ i peculio si liorū familias. suo rūq̄ agit. op⁹ ē vt d̄ hac actō ne et de ceteris q̄ eorū dē noie in p̄ntes. d̄nosue dari solent diligēt⁹ admoneam⁹. Et qz cū suis negociū gestū sit. siue cū his q̄ i p̄tate p̄ntū sūt. his

e Cōp̄satioes. ple runq̄ h̄ dicit p̄pter actōez d̄positi et als quasdam in quibus nō obijct̄ cōp̄satio. vt. §. e. §. in bo. fi. r. C. de cōpen. l. fi. Accur.

f Ex eadē. hodie ex quacunq̄ cā et in q̄libet p̄ctu bo. fi. vt stricti iurj. vt. §. e. §. in bo. fi. iā dictū est.

g Creditorib⁹. qd̄ fieri nō p̄t añq̄s debitū agnoscat vt in iure p̄stet. ff. de ces. bo. l. pe. Prodest aut̄ hec cessio vt non reducat̄ debitor in carcerē. vt. C. q̄ bo. ced. pos. l. j. r. q̄ i ac quisito postea p̄ueniat inq̄tū facere possit vt subijcit.

h Ex itegro. videt̄ subijci p̄tia l̄ra q̄ ex itegro et inq̄tuz facere p̄t p̄ueniat vt subijcit. et sic intelligit̄ q̄ insolidū p̄ueniat. qd̄ dū tū p̄t soluere. h̄ tū est deducto sp̄ ne egeat. vt. ff. de ces. bo. l. qui bonis. r. ff. de reg. iu. l. in p̄d̄n̄atōe.

i Ad. cū eo q̄ in aliena p̄tate. Qualiter p̄ueniamur ex p̄tra ctib⁹ vel furtis nobiscū habitj. dictū est. nūc qualiter p̄ueni amur ex habitj cū his q̄s in p̄tate habem⁹.

k **Q**uia tū sup̄ius. vt. §. ti. j. §. actōes aut̄. r. §. sunt p̄ terea.

l Diligēt⁹. q̄ sup̄dictū sit. vt̄ dic̄ diligēt⁹. l. di ligenter.

m Scire. h̄ dic̄ p̄pter macedonianū qd̄ h̄z locū i filijs non iu suis. vt. §. e. §. q̄ dixim⁹ et p̄p̄t̄ alios casus q̄s ibi dixim⁹.

n Intellecturi. nā sicut eadē est disciplina. vt. h̄. r. ff. de i re x. l. ij. §. p̄inde. r. §. quorūcs.

o In his. f. parente et filio.

p D̄nd̄m⁹. vt. §. e. §. q̄ dixim⁹. Accur.

q D̄n̄i. f. volēs cū seruo p̄bi siue dirigat iussuz ad seruum siue ad p̄bentē cum seruo siue subsc̄psit. siue q̄cūq̄ mō p̄ctuz ratum habuit. vt. ff. qd̄ iussu. l. j. §. ij. r. §. f̄z et sui chiroḡp̄bo r. §. si ratum.

fere eadē iura suant. ne ver bosa fiat disputatō. dirigam⁹ p̄monē i p̄sonā sui d̄n̄iq̄s idēz itellecturi d̄ liberj quoq̄s et pa rētib⁹ quoq̄ in p̄tate sūt. nā si qd̄ in his p̄p̄tē obseruet. se paratū onidem⁹. Si igit̄ iussu d̄n̄i cū suo negociū gestū erit insolidū p̄tor aduersus d̄n̄m actōz pollice. f. qz is q̄ ita cō trahit fidē d̄n̄i sequi videtur.

Eadē rōe p̄ter duas alias insolidū actōes pollice. qua rū altera exercitoria. altera l̄ stitoria appellat̄. Exercitoria tūc h̄z locū cū q̄s suū suū ma gistrū nauis p̄posuerit. et quid cū eo ei⁹ rei gr̄a cui p̄positus erit p̄tractū fuerit. Id̄ aut̄ ex ercitoria vocat̄. q̄a exercitor is appellat̄ ad quem quonidi an⁹ nauis q̄st⁹ p̄tiet. Instito ria tūc locū h̄z. cū q̄s taberne forte aut cuiuslibet negociatōni suū suū p̄posuerit. et quid cū eo ei⁹ rei cā vl̄ gr̄a cui p̄posit⁹ erit p̄tractū fuerit. Id̄ aut̄ in stitoria appellat̄. qz q̄ negoci atōib⁹ p̄ponit̄. institores vo cant̄. Istas em̄ duas actō nes p̄tor reddit. et si libez q̄s hominē aut alienum seruum nauis aut taberne. aut cuiuslibet

r Videatur. et vt etiam ab ip̄o domi-

no debitum condici possit. vt. §. e. §. pe.

s Rōe. qz fidē d̄n̄i seq̄ videt̄. vt. §. p̄ri. §. in fi.

t Exercitoria. q̄ p̄peruo heredit̄ et i heredit̄ dat̄. vt. ff. de ex er. si tū. §. fi. idē i institoria. vt. ff. de instito. l. nouissime. Idē etiā in rē d̄so. vt. ff. qm̄ ac. d̄ pecu. est an. l. q̄sitū in fi.

v Rei gr̄a. b̄n̄ em̄ dicit rei gr̄a. nā si ob aliā rē puta nego cū suū. vl̄ cū esset p̄posit⁹ ad vehendū on⁹. et ip̄e accepit mu tuā pecuniā nō ad utilitatē nauis nō tenet d̄ns. vt. ff. d̄ exer. l. j. §. nō aut̄. nec est necesse vt creditor ita diligēs sit vt sciat in quē p̄uerit pecuniā exercitor̄ s̄z sufficit si p̄biber se i re fectionē nauis mutuasit. vt. ff. de exer. l. vl. l̄z scus sit in eo q̄ mutuasit i conomo vl̄ pecu. ecclie. nā tūc pecu. ecclie p̄bat creditor pecuniā esse d̄faz in utilitatē ecclie. als nō auditur vt in aut̄. de nō alit̄. h̄ tus porrectū. Accur.

x Quis. l. p̄uent⁹ siue lucrū. s̄z magister appellat̄ cui to tius nauis anchora. i. gubernatio cōmendat̄. vt. ff. de exer. l. j. §. magistrū aut̄ nauis.

y Seruū vl̄ libez. vt in fine h̄. §.

z Vocant̄. no. q̄ institoria appellat̄ a p̄posito. s̄z exercito ria a p̄ponēte vocat̄ vt h̄. r. §. p̄ri. §. Accur.



**7** Duas p hoc q dicit duas excludit primā q iussu.  
**3** Equitatis. no. q vbi est eadē eqtas idē ius statuēdum  
 ē. l. c. n. aa. l. aq. ill. d. z. s. q. mo. ius pa. po. l. l. s. pari rōe  
**a** Introduxit. n. in dñca. vt. ff. de insti. l. 3. z. si pupill. s. p.  
**b** Negociet. ad oīz q̄ porrigit negociatōez. vt. ff. de tri-  
 bu. l. illud. z. l. j.  
**c** Dñi. hāc acti  
 onez t̄butoriā dicit  
 qda n̄ dari nisi dñs  
 p̄mo distribuatur. z. dī  
 cū q̄ corrigi offō  
 iudicis. z. h̄ colligat  
 ex. b. s. q. dicit min⁹  
 l. 3. dico q̄ an⁹ z. p⁹ cō  
 p̄tit. q. min⁹ tribu-  
 it q̄ nihil tribuit. vt  
 ff. de tri. l. illud. s. si  
 cui⁹ dolo. z. ar. ff. d.  
 dolo. z. ar. ff. de x.  
 sig. l. min⁹. z. l. x̄bū  
 amplius. fm 30.  
**d** Deq̄ eo. caue ti  
 bi. qz de duab⁹ acti  
 onib⁹ dicit. l. de pe-  
 cu. z. de in rē x̄so.  
**e** Parit. facit. ff. de  
 pecu. l. si q̄s fuū. s.  
 z. etiā. z. h̄ adūge. s.  
 ceter. q̄ est. j.  
**f** Mercat⁹. facit.  
 ff. de in rē x̄. si. p. p.  
 te. s. in rem.  
**g** Ex decez. qz q̄t  
 sunt cōsumpti in tot  
 dz tenent. vt. s. p. xi.  
**h** Debes. facit. ff.  
 de in rem x̄so. l. si  
 p. p. te. s. item.  
**i** Az. h̄ punctū qd̄  
 ē hic ita p̄aue intel-  
 ligunt qd̄ q̄ q̄cūq̄  
 agit de pecu. videt. i  
 tētare illā formulaz  
 z. agere. l. dī rē x̄so  
 vt. b. z. ff. dī rē x̄so  
 l. filiulfa. in fi. et. ff.  
 de pecu. l. j. s. e. autē  
 q̄ op̄i. necessaria esse  
 videt. nam cū de pe-  
 culio agit t̄ebita pe-  
 cultaria cōputat. et  
 ita qd̄ seru⁹ dz dñō  
 z. dñs dz suo natu-  
 raliter qz qd̄ seruus  
 impedit in rē dñi venit in acōne. de pecu. vt. ff. de pecu. l. q̄  
 tuberōis. s. l. z. id qd̄. qd̄ nihil aliud ē q̄ dī rē x̄. agi. z. ita q̄  
 agit d̄ peculio z. dī rē x̄so agit. l. 3. io. dīc q̄ dīuise sūt actōez  
 z. actionū formulē. nec q̄ formulā vni⁹ pponit aliā formulā  
 l. pponere vt. nec ob. d. l. d̄ pecu. l. j. s. e. ar. qz l. 3. ibi videat s̄b  
 actōe z. edicto de peculio actōez de in rē x̄so. pponere tñ n̄  
 demonstrat edictū qd̄ sūt d̄ peculio tantū. l. 3. gnale qd̄ dicit d̄  
 omni eo qd̄ fit cū eo q̄ in aliena est p̄tate. vt. in. e. l. s. x̄ba aut  
 itē nō ob. d. l. fili⁹ in fi. qz q̄ ad effectū pponit de in x̄so. q̄a  
 pponit de peculio nō quo ad formulā. Et eodē mō expone  
 qd̄ h̄ dicit vna est actio de pe. ulio. z. de in rē x̄so. l. ille q̄. p-  
 ponit actōez de peculio p̄leq̄t effectū actōis de in rē x̄so. et  
 qd̄ subiicit duas h̄z p̄denatōes. l. actio de peculio. vna. l. p.

negociatiōi. p̄posuerit scilicet  
 quia eadē equitatis ratio est  
 eo casu interueniat. Introdu-  
 xit et aliam actionem p̄tor  
 que tributoria voca. ur.  
 Namqz si seruus in peculiari  
 merce sciēte dñō negociet. et  
 quid cum eo eius rei causa cō-  
 tractum erit. ita p̄tor ius di-  
 cit vt quicquid in his mercib⁹  
 erit. quodqz inde receptum  
 erit. id inter dñm si quid ei de-  
 bebūt et ceteros creditores p̄  
 rata portione distribuatur. z. qz  
 ipsi dñō distributionē p̄tor  
 permittit. Nam si quis ex cre-  
 ditōib⁹ querat. quasi minus  
 ei tributum sit q̄ oportuerit.  
 hanc ei actionē accōmodat q̄  
 tributoria appellat. P̄tore/  
 rea introducta est actio de pe-  
 culio deq̄ eo quod in rem do-  
 mini versum erit vt q̄uis si/  
 ne voluntate dñi negociū ge-  
 stum erit. tñ siue quod in rem  
 eius versum fuerit id totū p̄-  
 stare debeat. siue quod nō sit  
 in rem eius versum id eatenus  
 prestare debeat his quatenus  
 peculū patit. In rem autez  
 dñi versum intelligit quicquid  
 necessario in rem eius impen-  
 derit seru⁹. veluti si mutuat⁹  
 pecunā creditorib⁹ eius sol-  
 uerit aut edicta ruentia ful-  
 serit. aut familie frumētū eme-  
 rit. vt etiā fundū aut quēlibz  
 aliā rē necessariāz mercatus  
 erit. Itaqz si ex decem vtpu/

suo effectu z. aliā p̄ effectu. l. actōis de in rē x̄so condēuatur  
 dz. facit. ff. de in rē x̄. si. p. parte. s. in rem.  
**k** Actōe. l. de peculio.  
**l** Cū aut dñō l. l. n. inspecto iure naturali seru⁹ liber sit  
 z. apparet q̄ naturaliter p̄t obligari etiā dñō suo. vt. ff. de  
 cōdi. inde. si id qd̄. z.  
 ff. de pecu. nec fu⁹  
 z. s. de fideiuco. s. j.  
 m. dz. q. d. z. id d̄du-  
 cat qd̄ dz dare fu⁹  
 bis q̄ sūt in p̄tate. vt  
 cōseruis suis z. filiis  
 dñi z. pupillis dñi.  
 vt. ff. de pecu. l. 3. z. si  
 dam. s. peculioz.  
 ta aureis quos seruus tuus a  
 ticio mutuo accepit creditori  
 tuo. v. aureos soluerit. reli/  
 quos vero. v. quolibz mō cō-  
 sumpserit. p. v. qd̄ ē insolidū  
 dānari debes p̄ ceteris x̄o.  
 v. eaten⁹. quaten⁹ in peculio  
 sit. Ex quo. l. apparet vt si to/  
 ti decē aurei in rē tuā versi fu-  
 erint. totos. x. aureos ticiū cō-  
 seq̄ posse. l. 3. em̄ vna ē actio q̄  
 de peculio. deqz eo qd̄ in rem  
 dñi versū sit agat. tñ duas ha-  
 bz cōdenatōes. Itaqz iudex  
 apud quē de ea actōe agitur  
 ante despi cere solet an in rem  
 domini versuz sit. nec alit ad  
 peculij estimationem transit.  
 quā si aut nihil in rez domini  
 versum intelligat. aut non to-  
 tum. Cum autem queritur  
 q̄tum in peculio sit. ante de/  
 ducatur q̄cqd̄ seruus dñō ei q̄  
 ue in p̄tate eius sit debet. et  
 qd̄ superest id solum peculium  
 intelligitur. Aliquū tamen id  
 qd̄ ei dz seru⁹ qui in p̄tate dñi  
 sit. nō deducit ex peculio ve-  
 luti si is in ip̄sius peculio sit  
 quod eo pertinet. vt si quid  
 vicario suo seruus dz. id ex  
 peculio eius non deducat.  
 Ceter⁹ dubium non est. qn  
 is quoz qui iussu domini cō-  
 traxerit cuiqz institoria. vel  
 exercitoria actio competit de  
 peculio. deqz eo quod in rem  
 domini versuz ē agere possit  
 sed erit stultissimus si omissa  
 remanet peculū ordinarij. z. ita frustra fiet deductio cū sp̄  
 o. An hui⁹. l. ordinarij. maneret ordinarij peculioz.  
 p. Ro. p̄tinet. id est quod modo sub nube dixi obtinet in b  
 calu.  
**q** Seruus. l. ordinarij. Accur.  
**r** Plus. l. ordinarij.  
**s** Ceter⁹. l. dixim⁹. s. in illo. s. p̄tate. q̄ is agit de peculio  
 q̄ p̄traxit cū seruo inuito vel ignorate dñō vñ videt q̄ q̄  
 traxit eo volente puta iussu suo nō posset agere de peculio  
 s̄z tñ aliud est. z. ideo dicit ceter⁹ p̄ sed.  
**t** S̄z erit. no. quē esse stultū si eligat malū cū possit eligere  
 bonū. vt h̄c. z. in aut. q̄. mo. na. cf. l. s. j. coll. vñ. Accu.  
**a** Is q̄. acti. ff. de tri. bu. l. aliquid.

n. Si is. l. cui d̄be-  
 tur. puta habeo ser-  
 uū castaldū q̄ ordi-  
 nari⁹ dicit q̄ h̄z sub se  
 alitū q̄ vicari⁹ dicit.  
 s̄z ordinarij aliqd̄ dz  
 vicario. z. cōuentoz  
 d̄ peculio ordinarij  
 nō deducā qd̄ vica-  
 rio debet. z. ē rō in  
 p̄mptu. qz si dedu-  
 co p̄ vicario. adhuc

**D**odo. i. aliquando.

**I**n hac actōe. i. de peculso.

**N**egotiaf. 7 qd inde receptū est. vt. ff. de tribu. l. pecu-  
ratores. §. p. hāc. 7. §. e. §. introduct.

**E**ligere. 7 postq̄ elegerit nō variabit. vt. ff. de tribu. qd  
in heredē. §. eligere.

nisi fuerit deceptus

qn̄ p̄mā elegit. vt. ff.

q̄ cū eo q̄ i alie. po. l.

§. ex pre. §. si.

**Q**ue dixim⁹ a p̄n.

ti. vsq̄ buc.

**E**adē. q̄tum ad

actōes sup̄dictas s̄z

in q̄busdā nō p̄uent

unt vt in mutua pe-

cutia. qd̄ dīc vt. ff. p

xi. §. Itē fili⁹ pōt sub

tre iudiciū 7 arbitri-

um. 7 p̄tem obligat

quasi ex p̄ctu d̄ pe-

culio. s̄z seru⁹ nō. vt

ff. de pecu. l. iij. §. si

seru⁹. 7. §. idē scribit

7. C. de iudi. seruus.

**I**tē fili⁹ fideiubere

pōt 7 p̄ez de pecu-

lio obligat vt. ff. de

pecu. l. iij. §. si fili⁹. s̄z

seru⁹ nō. ff. d̄ fideiuf

so. l. seru⁹. 7. l. se. 7. p

pter hoc dixit fere.

§. e. §. j.

**I**llud. etiā d̄ pe-

culio nō tenet p̄ vt

h̄ d̄ 7. C. ad mace.

si fili⁹. 7 caute colligē

vt. C. ne fili⁹ p̄o

p̄ez vt p̄ p̄ filio. l. j.

**S**enatuscōsultū

mace. vt. ff. ad ma-

ce. l. j. qd̄ cessat i ml̄

tis casib⁹. l. xj. si fue-

rit miles filiūf. vt

C. ad mace. l. si. Itēz

si dixerit se p̄emsa.

vt. C. ad mace. l. j.

**I**tē si publice p̄fa.

videbatur. vt. ff. ad

mace. si q̄s p̄ez. Itē

si fuerit i schol. vt. ff.

e. sed iul. §. qd̄ d̄. et

C. e. l. ad macedoniā.

**I**tē si aliq̄ creditōri soluit. vt. ff. e. s̄z iul.

§. pe. Itē si fact⁹ p̄fa. debitiū p̄mo p̄ctū mō agnouit. vt. C.

e. zenodor⁹. Itē qz si vertit in rē p̄ris. vt. ff. e. s̄z iul. §. s̄z si fili

us. Itē si nō accepit vt verteret in rē p̄ris. postea tū vertit.

vt. ff. e. s̄z iul. §. s̄z si ab initio. Itē cessat qn̄ p̄ p̄sentit vt p̄ris

nō p̄dixit. vt. ff. e. s̄z iul. §. q̄q̄. 7. l. si tū sciēte. 7. C. e. si p̄mit-

tēte. Itē si postea p̄ ratū h̄eat. vt. C. e. l. si. Itē si p̄fa. factus

soluere recepit. vt. ff. e. l. s̄z 7 iul. §. si. 7. l. se. als autē locū h̄z

vt. nō tenet p̄. vt. ff. siue pecunia fuerit mutuo data siue

aliq̄ i fraudē sena. cō. vt. ff. e. si fili⁹. §. is at. 7. l. s̄z iul. §. mu-

tui donationem.

**D**irecto. i. certū p̄ditōe directa nō adhibita hac adiectō

ne de peculio. vt de in rē d̄lo. §. 3. nunqd̄ sup̄dicta sex uoia.

l. q̄ iussu exercitoria institoria tributoria de peculio 7 de in

rem d̄o s̄z noia actionū. Itē. q̄a q̄ sic. 7 faciūt. p̄ eis insti-

torē leges q̄ dicūt de actōe de peculio 7 sic de singul. vt p̄z

actōe qua facillime soliduz ex  
tractu p̄seq̄ possit. si ad diffi-  
cultatē p̄ducatur se p̄bādī in rē  
d̄ni versuz eē v̄ h̄re seruū pe-  
culiū. 7 tū h̄re vt soliduz sibi  
solui possit. Itē quoq̄ cui tri-  
butoria actio cōpetit. eā d̄ pe-  
culio 7 d̄ i rē verso agere pōt  
s̄z sane huic mō tributoria ex-  
pedit mō d̄ peculio 7 de in rē  
verso. tributoria idō expedit  
agere. qz in ea d̄ni cōditō p̄ci-  
pua nō ē. i. qd̄ d̄no debet nō  
deducit. s̄z eiusdē iur̄ est d̄nis  
c̄ 7 ceteri creditores. At i hac  
actōe d̄ peculio ante deducit  
qd̄ d̄no debet 7 i id quod reli-  
quū ē creditōri d̄nis p̄denat.  
Rursus d̄ peculio idō expedit  
agere q̄ in hac actōe totū pe-  
culij rō h̄r. At i tributoria ei⁹  
tū qd̄ negotiaf. 7 p̄t q̄sq̄ ter-  
tia forte p̄te peculij aut quar-  
ta. v̄ etiā minima negotiari.  
maiorē aut p̄tē i p̄dij v̄ i mā-  
cipijs aut senebri pecunia ha-  
bere. put ergo expedit ita q̄s  
q̄ v̄ h̄a actōez v̄ illā elige-  
re d̄z. Certe q̄ pōt p̄bare i rē  
d̄ni versum esse de in rē verso  
agere d̄z. Que dixim⁹ d̄ suo  
7 d̄no. eadē intelligim⁹ 7 de  
filio 7 filia. 7 nepote 7 nepte 7  
p̄fe auoue cui⁹ i p̄tate s̄nt. Illud  
p̄prie suat i eoz p̄sona.  
qd̄ senat⁹ cōsultū macedonia

etiā in rubrica cuiuslibet ti. §. 3o. §. dīc. n. q̄ s̄nt adiectōes  
actionū nō actōes. 7 faciūt p̄ eo. ff. de neg. ge. l. mādasti. 7. ff.  
de pecu. l. iij. §. cū p̄gruit.

**C**ondici. l. certū. p̄ditōe nō adhibita hac adiectōe instito-  
ria. itē 7 de in rē. d̄. vt. ff. de in rem. d̄. l. in p̄n. Accur.

**I**ntelligit. facit  
ff. de eden. p̄toz. §. s̄z  
seru⁹. 7. ff. si certum  
pe. l. institorē.

num p̄hibuit mutuas pecuni-  
as dari eis qui i potestate pa-  
rētis erūt. 7 ei q̄ crediderit de  
negat actio. tū aduersus ipm  
filiū filiāue nepotē nepotēue.  
siue adhuc in p̄tate p̄ris s̄nt si-  
ue morte p̄tis v̄ emācipatio-  
ne sue p̄tāt esse ceperunt q̄ ad-  
uersum p̄rem auūue. siue ha-  
beat eos adhuc in p̄tate siue  
emācipati fuerit q̄ id senat⁹ p̄-  
sperit qz sepe onerati ere alie-  
no creditaz pecuniaz quas in  
luxuriā p̄sumebāt. vite pentū  
insidiabant. Illud in summa  
admonendi sum⁹ id qd̄ iussu  
p̄ris dominiue p̄tractū fuerit  
qd̄ q̄ i rē ei⁹ versum erit. dire-  
cto quoq̄ posse a p̄fe d̄no ue  
p̄dici tanq̄ si principaliter cū  
ipō negociū gestū eē. Et quo-  
q̄ q̄ exercitoria vel institoria  
actōe tenet directo posse p̄di-  
ci placet. qz hui⁹ quoq̄ iussu  
p̄tractū intelligit.

De noralibus actionibus

**E**t maleficis suo-  
rū veluti si furtuz  
fecerit aut bona ra-  
puerint aut dānuz  
dederint aut iniuriā cōmise-  
rint norales actōes p̄dite s̄nt  
qd̄ d̄no dānato p̄mittit aut  
lit̄ estimatōnem sufferre. aut  
hūc hoiez noxe tradere v̄ de-  
dere. Noxa aut̄ est ipsum cor-

De noralib⁹ acti-  
onib⁹. Nō solū ex p̄-  
ctib⁹ eoz q̄ i n̄ra po-  
testate s̄ p̄uenimur.  
s̄z etiam ex delict̄. 7  
qz p̄ eis noralib⁹ agit  
tō d̄ noralib⁹ ponit

**E**t maleficis. idē ē ex q̄i maleficis. vt. ff. nau. cau.  
sta. l. si. p̄ seruoz. 7 de h̄ plene dixim⁹. §. d̄  
actō. §. actōes aut. q̄ fecerint. l. extraneo. 7  
idē in sequētib⁹ articul. nā cū d̄no talia cōmittēdo  
agi nō p̄t. vt. §. d̄ obli. ex delict̄. §. h̄i q̄. 7. ff. d̄ noxa. cū fu⁹.  
r̄ dānato. nesciētī cū delinq̄ret fu⁹ v̄ sciētī s̄z tū p̄hibere  
nō potuit altoqn̄ insolidū tenet. vt. ff. d̄ noxa. l. ij. 7 in. l. deli-  
ctis. 7. C. e. l. ij.

**E**t estimatōez. puta. x. ad que semp̄ est obligat⁹. s̄z liberat⁹  
dādo aial. l. q̄sq̄ actōe iudicati p̄uentaf. vt. ff. de re iud. l.  
miles. §. decē. 7. ff. de peti. he. itē veniūt. §. cū p̄dixim⁹.

**N**oxia. Cū d̄sus. Noxia delictū. delinq̄ns noxa vocat⁹  
§. 3 q̄sq̄ vt mur vno p̄ alio. Accur.

**I**niquū. §. 3 iniquū esset factū alienū alijs esse dānosuz  
fm̄ 3o. vt. ff. de fur. si seru⁹ cōis. §. q̄ vero.

**D**ns liberat. s̄z cū fu⁹ nō sit in obligatōe s̄z in dān̄ exte

ratione. vt. ff. de re iud. miles. §. decē. quō dādo seruū libe-  
rat cū aliud p. alio iurto creditore solui nō pōt. vt. ff. si cer-  
pe. l. ij. §. j. Rū. spāle est. qz intquū est serui nequā ultra ipō  
corpus extendi. vt. §. e. §. summa.

**y** **Adm.** q. d. l. 3. de f. p. alio. f. p. delicto vel estimatōe de-  
licti in dñm trans-  
fertur.

**z** **Auxilio.** Et nō  
ne iniquus ē auferri  
qd ppetuo sibi qñ-  
tū est vt mō dixerat  
z pbat. ff. rez amo.  
l. nō em. Et certe ē  
spāle fauore liberta-  
tis sic z als C. d. pa.  
q. si. d. l. ij. z. ff. si in-  
ge. cf. di. l. ij. sic z. ff.  
de here. inst. l. pig-  
nor.

**a** **Sūt furti.** f. non  
manifesti. naz actio  
furti manifesti est p-  
toria. vt. §. de perpe.  
ac. §. j.

**b** **Dant.** f. actio.

**c** **Comiserit.** f. ex-  
traneo.

**d** **Prāte.** vel do-  
lo fecit. q. min⁹ sit.  
nā tūc vtilis noxal  
locū hz. ff. e. si bo. fi-  
dei. z. l. electio. §. si  
is.

**e** **Directo.** distin-  
gue an seru⁹ delin-  
qt an p. traxit. primo  
cāu si in dñm nō re-  
nef p⁹ ca fact⁹ liber  
vt. §. de obli. ex de-  
lic. §. hi qui. z. §. pr.  
§. z. ff. de fur. l. ser-  
ui z. filij. si extraneo  
tenef directa vt hic  
Si aut p. trabat z fu-  
erit cōnexa gestio il-  
la qz gessit in seruitu-  
re cū ea quā in liber-  
tate fecit tenef nō als  
vt. ff. de neg. ges. cū  
actu. z. C. an seruus  
ex suo facto. l. ij. i. fi.  
nisi in casu. vt. C. de  
here. pe. l. si. §. pe.  
f. Libro. vt. §. de  
iu. p. so.

**g** **Si seru⁹ obligatio.** f. ciuillis. sed naturalis sic. vt. §. d. si  
de iusto. §. j.

**h** **In prāte.** cū alienat⁹ ē. z. facti. ff. de pecu. z. ancillarū. §.  
sz si alieno.

**i** **Manumisso.** vt. hic. z. C. e. l. j. in fi.

**k** **In prāte.** an lit⁹ presta. nā post litis pte. nō interdicit. vt  
ff. e. si alien⁹ seru⁹. Et ē rō. qz imputat ei quare alienauerit.  
vt. ff. e. l. quemadmodū. in prin.

**l** **Interdicit.** fac. ff. de minor. l. vez in fi. j. rñ. z. ff. de leg. j.  
legatarius in fi.

**m** **Non potuit.** f. noxal actio. Et nō. rē impediri si deducit  
in cū casū a q. incipe nō pōt. ar. §. de lega. §. cōrio. ij. §. j.  
n. p. ar. ff. de capti. z. postli. re. l. ij. §. j. als de capti. di. l.

**o** **Admisere.** iure veteri dabat fili⁹ p. noxa vt seru⁹ vt. §.  
Itē occidebat licite a p. re sicut seruus a dño. Sz hodie non  
sic. vt. §. de iu. p. so. §. ij. z. de libe. z. posthu. l. in suis. in fi.

**p** **Existimauit.** vt. h. z. C. de fur. z. ser. cor. l. apd antiqsi fi.  
q. p. ene. l. ere vt. pene nominaliter. f. p. corpe pene. z. tūc  
dypthogaf. q. d. p.  
corpus filij patienti  
penā.

**r** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**s** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**t** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**u** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**v** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**w** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**x** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**y** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**z** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**aa** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**ab** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**ac** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**ad** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**ae** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**af** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**ag** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**ah** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**ai** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**aj** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**ak** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**al** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**am** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**an** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**ao** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**ap** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**aq** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**ar** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**as** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**at** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**au** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**av** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**aw** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**ax** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**ay** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**az** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**ba** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**bb** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**bc** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**bd** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

**be** **Filios.** nō etiaz  
pres vt si filiusfa. tu  
de p. litē suam fecerit  
male iudicando. vt  
ff. de iud. si filiusfa.  
vel si dñm alicui de-  
derit p. iudicando eo  
sepatim habitare a  
p. re. vt. §. de obli. ex  
qñ dlic. §. si filiusfa.  
z. ff. de elect. vel eff.  
l. j. §. filiusfamili. et  
de his legi. dicit hic  
cū dicit antiqz com-  
mentatores.

**bf** **In seruos.** l. p-  
pter seruos.

potū aut seruus. 7 tunc habet locū. s. ti. j. p. to. aut aliud ani mal. 7 tunc habet locum hic ti.

**A**nimaliū. s. quadrupedū. vt. ff. c. l. j. in prin. s. no mine dānt dātū a bipede vti locū habet. vt. ff. e. l. pe. Accur.

**L**asci uia. i. luxuria. vt dicitur facilitate vt facit pupillus.

**A**ut feruore. i. amore. vt si equus ad equā meā adiret. 7 hostiū meum frangeret. 7 dicitur feruor qz calefacit amor. vt in aut. q. mo. na. cf. l. s. illd.

**A**nimaliū noie q̄ rōe carēt. si q̄ lasciuia aut feruore. aut feriate pauperie fecerit noxal actio lege. xij. ta. pdita est. Que aialia si noxe dedāt pficiunt reo ad liberatōz qz ita lex. xij ta. scripta ē. vtputa si equus calcitrosus calce percussit aut bos cornupetere solitus cornupeterit. Hec aut actio in his q̄ tra naturā mouent locū hz. Ceterz si genital sit feritas cessat actō Beniqz si vrsus fugit a dño. 7 sic nocuit. nō pōt quondā dñs pueniri. qz desijt dñs esse vbi fera eua sit. Paupies aut est dñnum siue iniuria facientis datum.

**H**ec. n. pōt aial iniuriā fecisse dici quod sensu carz hec sunt q̄ ad noxalē actōnez pti nēt. Ceterz sciendū est edictio edicto phiberi nos canē. ver rē. aprū. vrsū. leonē ibi hñe quo vulgo iter sit. Et si aduersus ea factū erit 7 nocitū libero homini esse dicat. qd bonū 7 equū iudici videt tanti dñs pdemnat. Ceteraz vero rez

**S**eriate. i. crudelitate. s. sua nō sui generis. vt. j. pri. s. c. Actio. q̄ vocat i factū. vel simplr de paupie. Accur.

**P**rodita. i. adiuuenta.

**S**cripta. vt. s. e. l. j. s. in aut. 7. ff. c. l. j. in pn. Accur.

**S**olit. subaudi in vtroqz exēplo. nā etiā idē est 7 si non sit solt. vt in prin. b. ti.

**H**ec aut. s. naturā. i. s. uerudine generis illi aial. licz sit sua s. uerudo. vt. s. pri. s. nā maior ps eqz nō pessundat et maior ps bos nō corrupit. qz eqz 7 boues dicunt māsueti 7 māsueti dicūt q̄ gregatim pascūt. vñ fm b. canis nō est in nūero feraz nec māsuetoz. nā maior ps canū hō morder. 7 maior ps nō gregatim pascit. S. 3 videt q̄ etiā bis serj locū habeat h actō. vt. j. e. s. fi. q̄ est s. Sol. vti vt ibi locū habeat directa nō vt h. 7. ff. c. l. j. in bestijs.

**S**i genital. s. si a genere habeat q̄ sit fera.

**S**eritas. i. crudelitas.

**A**ctio. s. directa.

**E**uanescit. vt. s. de rez di. s. fere.

**U**biqz. i. postqz.

**P**aupies. mirabil est hec expositio. 7 legal. 7 sō sic forte dicta. qz paupie altquā fac. sic 7 dñū dñminutō vlt dēpdtio p̄rimonij. vt dicitur. ff. de dā. infec. l. iij.

**C**aret. qñqz tñ res inaiata iniuriā facere dicitur impropie. vt ff. cōmo. l. si vt certo. s. plane si cōmodauit.

**A**d noxalē. sup̄dicta duo 7 q̄ noie fere bestie nō agatur hac actōe 7 q̄ noie māsuetate noxaliter tñ agat. vt. s. pri. s.

7 in prin. ti.

**E**dicto posito. vt. ff. de edil. edi. l. bi. n. nō crūt. r. Leonē. Itē lupū pantherā. 7 generalr omne aial qd debeat nocere siue solutū siue ligatū. ita tñ q̄ dñnum nihilominus facere possit. vt. ff. de edil. edic. l. bi. n. 7. l. generaliter.

**Q**ti damni datum sit dupli. Hec autem edictio actōes 7 d paupie locū habebit. nūqz. n. actōes p̄serti penales de eadē rō p̄currentes alia aliā p̄sumit.

**D**e his per quos agere possumus.

**A**dmonendi sum. An agere posse quēlibet hoiez aut suo nomine aut alieno. alieno veluti pcuratorio. tutorio. curatorio. cū oli i vsu fuisset alteri noie agere nō posse. nisi p puillo p libertate pro tutela. Hecerea lege hostilia pmissum ē furti agere eoz noie q̄ apd hostes eēt aut rei publice cā abeēt que i eoz cōtute la eēt. 7 qz hoc nō mimā incōmoditatē hēbat. q̄ aliēo noie neqz agere neqz excipe actōez licebat. ceperit hoies p cura tores suos litigare. Itā 7 morbo 7 etas 7 necessaria pegrinatio. itemqz alie multe cause sepe hoibus impedimēto sūt quo min⁹ rē suam ipsi exequi p̄nt. Procurator neqz cer-

**E**t nocitū in corpore. ita qd nō sit mortu⁹. als ducenti soli di debent. vt. ff. de edil. edic. qz vulgo. r. dōdēf. rōe difformitatis nō bita. s. ipēfaz tñ i curatiōe factaz 7 opaz amissaz 7 amittēdaz. vt ff. e. l. ex hac. Itē cōdēnat in dupli occasiōe dātū dari i alijs reb⁹ ex h edicto. vt h. 7. ff. e. qz vulgo. ij. rñ. in fi. Accur.

**H**abebit. i. vtilē als s. vt. s. e. s. h. aut rem. Accur.

**H**ecerea. i. p̄ter hos modos agēdi. d edil. edic.

**H**abebit. i. vtilē als s. vt. s. e. s. h. aut rem. Accur.

**H**ec eadē. i. ex factō illo 7 d dīcto.

**H**ec eadē. i. ex factō illo 7 d dīcto. s. p̄sumit. h est intelligēdū p̄ cursu. p̄ ceptione. n. vna aliā p̄sumit. 7 ad euidētiā istaz dic q̄ qñ cōpētūt p̄les actiones eidē 7 p̄ eūdē. aut oēs penales sūt aut oēs rei p̄secutorie. aut alie penales. alie rei p̄secutorie. P̄rio casu s. b̄diligē. aut oēs ex vno delicto. tūc vna tollit aliā p̄ ceptione. als p̄ ex ceptionē. vt. ff. de p̄ua. delict. l. nūqz. in pn. nisi in id qd excedit. vt vt bo. rap. l. j. 7. ff. de ac. 7 ob. q̄ seruū. j. rñ. 7. l. cū ex vno delicto. nō aut p̄ cursu vt h dīc. vbi at ex diuersis factj vna nō tollit alterā etiā p̄ ceptōe als p̄ excep. vt. ff. d̄ p̄ua. delict. l. nūqz. ibi sc̄do capite. An oēs sūt rei p̄secutorie dic q̄ aut p̄ eūdē dāt. 7 tūc tollit adinuitē p̄ ceptōe nō p̄ cursu. vt. ff. loc. si m̄ces. s. culpe. aut p̄ diuersos 7 tūc nō tollit p̄ ceptione als p̄ excep. vt. ff. loc. l. locū. s. p̄ dēnatio. In tertio casu. s. qñ alia est penal 7 altera rei p̄secutoria tñ. subdistingue. quia aut ē penal originaliter tūc neutra p̄ alteram tollit. vt. ff. de furt. si pignore. s. cū furti. 7. ff. de p̄di. fur. si p̄ sure. s. furti. h tñ fallit in casu. vt. ff. nau. cau. sta. l. idē. s. si. quia ibi altera cōpetebat de sure cōi. altera d̄ iur sp̄ali. aut nō ē originalr penalis. 7 tūc vna p̄ alterā tollit. vt. ff. q̄ me. cā. l. metū. s. licet.

**D**e his p̄ q̄s rē. Quia de actōib⁹ dixim⁹ videam⁹ p̄ q̄s exerceant. 7 in h incipit. Nūc rē. An admonēdi sum⁹. i. admonem⁹.

**A**dmonēdi sum⁹. i. admonem⁹.

**A**dmonēdi sum⁹. i. admonem⁹.

**Q**uēlibet. i. idoneū p̄pter fūū q̄ nec suo nec alie noie admittit. vt. C. de iudi. l. seru⁹. Itē p̄pter pupilluz. vt. C. auil leg. ha. p totū.

**A**dmonēdi sum⁹. i. admonem⁹.

**P**rocurator neqz cer-

e Quis. f. pupilli.

d Quis. i. alicuius. q. d. nole eoz q sit in tutela captiuoz  
r republice ca absentiu. Accur.

e Impedimeto. sed quid si nullu sit impedimetu. Rñ. idē  
vt. ff. de cura l. is. §. vsus.

i Verbis. imo q  
bulibet aptis m ad  
b siue gñalter siue  
spālri casib⁹ m spe  
ciale mādātū ex gñ  
vt interdicto de li.  
bo. exbi. vt. ff. de p  
cura. l. pō. Itē si mā  
do alicui q inueniat  
maritū filie mee. vt  
ff. de ritu. nup. l. ge  
nerali. Itē in causa  
suspecti tutoris. vt  
ff. d. pecu. n. solū. §. si.  
Itē qñ duos gñalr  
facio pecu. naz neū  
ab altero exiger nisi  
beat spēale mādātū  
vt. ff. de pecu. l. itaq  
z. l. q duos. Itē in  
integ. resti. pe. vt. ff.  
de mi. l. illud. §. si ta  
lis.

ff Eo. f. aduersario  
g Quicunq. f. abi  
li nō militi. vt. ff. d. p  
cu. filius. §. vetera.  
Itē nō femina. vt. ff.  
de pecu. feis. Itē nō  
hñs iminens impe  
dimentū qre nō pos  
sit cogi. vt. ff. d. pecu.  
l. neq. feia. Itē nō m  
nor. xxv an. vt. ff. de  
pecu. si minor. Itē  
nō furiosus vel mu  
tus. vt. ff. de pecu. l.  
ij. §. furios⁹. z. l. mu  
tus. j. rñ. Itē nō ac  
cusatus de crimine capitali. vt. ff. de pecu. l. rez.

h Rem tuā. ergo r vnā r plures. ergo nūcius r cura  
tor qd vez est. vt. ff. de pecu. l. j. §. j.

i Defendere. f. mādato interueniēte als simplr positū b  
bū defensor siue mādato. fz pecu. cū mādato ē. vt. ff. de pecu.  
si procurator. §. p pñū. z facit ad hūc. §. ff. sa. her. l. plane. i. fi.

k Libro. vt. s. e. q da. tu. te. pos. p to. z de le. ag. z p alios  
se. ii. vsq ad ti. de satisfda. tu. z cu.

l De satisfdationibus facta mentōe pcuratez a qb⁹ satisf  
datio exigē cōpetent de satisfdatōe subiūgit.  
Satisfdationū possessor. suo noie cōuentus.  
Cum eo. reo victo.

Intelligere. cū nom sit pñs rei. vt. s. d dona. §. e  
b Periculū. ff. de iurjur. l. nā postea.

p Edicti. f. ptozis. qd edicta m nō habemus.

q Vis. f. tutorib⁹ r curatorib⁹. Sz qñ b Rñ. forte tūc qñ  
erant datiu vel testamentarij. f. p inquisitionē. naz tunc non  
cauebat de rato.

r Satisfdatio. f. de facto. Accur.

s Nec itaq erant. hic nō dz esse. §. fm Jo. qz r qd sequē  
est de antiquitate.

t Agebatur. vt suo nomine agens non caueat rem ratā ef  
se dominum habiturum. vt. s. e. §. ipse autem. z. §. procu

tis verbis neq pñte aduersa  
rio imo plerūq eo ignorāte  
cōstituit. Quicūq. n. pmise/  
ris re tuā agere aut defende/  
re is tu⁹ pcur. intelligit. Tu/  
tores r curatores quēadmo/  
dum constituuntur. primo li/  
bro expositum est.

**De satisfdationibus**

**S**atisfdationū modus  
ali⁹ antiq̄tati placuit.  
aliuz nouitas p vsum  
amplexa est. Plum em si in re  
agebat satisfdare possessor cō  
pellebat vt si victus esset nec  
ipsaz pstitueret. nec eius litis  
estimationē ptās esset petito  
ri aut cū eo agēdi aut cū fide  
iussorib⁹ eius q satisfdatio ap  
pellat iudicatu solui. Unde  
autem sic appellatur facile est  
intelligere. namq stipulaba  
tur quis vt solueret sibi quod  
fuerit iudicatu multomagis  
is q in rem actione pueniebat  
satisfdare cogebat. si alieno no  
mine iudiciū accipiebat. Ipe  
aut qui rem agebat. si suo no  
mine petebat satisfdare nō co  
gebatur. procurator vero si

rator.

v Dimodo. f. cū mādato vel sine mādato. qz nemo. No.  
antiquā regulā q etiā hodie bona ē. vt hic r j. e. §. si ho re.  
z. ff. de pecu. l. nō videt

r Agebatur. in hoc solo casu differēbat ab actōne in rem

lz p multa rba buc  
usq inter eas nota  
uerit differētiā.

i re agebat satisfdare videbat  
re ratā dñz habituz piculuz  
em erat. ne itez dñs d ead re  
expiaf. Tutores r curato  
res eodē mō quo r pcurato  
res satisfdare dñe rba edicti  
faciebant. fz aliqñ his agen  
tibus satisfdatio remittebat.  
hec ita erant si in rez agebat  
Si vero in personaz ab acto  
ris quidem parte. eadem ob  
tinebant que diximus in acti  
one qua in re agitur. Ab eius  
vero parte cū quo agit. si qui  
dem alieno nomine aliq̄s int/  
ueniret oimodo satisfdaret.

Quia nemo defensor in alie  
na re sine satisfdatione ydone  
us esse creditur. q si proprio  
nomine aliquis iudiciuz acci  
piebat in psonā iudicatu sol  
ui satisfdare non cogebatur.

Sed hec hodie aliter ob  
seruantur. siue enim quis in  
rem actione conuenitur. siue  
personali suo nomine nullam  
satisfdationē p litis estimatio  
ne dare pPELLITUR. fz p sua tā  
tum persona q in iudicio per  
maneat vsq ad terminum

y Satisfdatōez. l.  
nullā pmisionē p si  
deiuissorē facere. nā  
satisfdatio p fideius  
sors fit. vt. ff. q saz  
da. cog. l. j. nā nec d  
defendēdo nec d do  
lo qd absit nec iudi  
catū soluere pmir  
tit q tria princē sub  
bac clausula. f. iudi

catū solui nec vllaz aliā nisi vnā quā subūct. Sz eō. nundq  
actor aliquam facit satisfdationem. Hic q sic q duas. primo  
q litē prestabit vsq ad duos mēses cōsuerādos a die libel  
li porrecti. vt in aut. de executor. z bis. §. j. quem in aut. C.  
de li. presta. l. libellū. aliā q plisset vsq ad fi. z si vict⁹ fuerit  
iniuste se nouisse litē decimā prē litis noie expensaruz dabit  
reo. vt in aut. de liti. §. ad cōcludendas. que est in. C. de epl.  
z cleri. aut. generaliter. quandoq m he due ex cōsuetudine

a Permaneat. hec satisfdatio appellat iudi non seruā  
cio sisti. vt h parz. z. ff. q satisfda. cog. l. ij. §. pretor ait. in fi. Et  
caue tibi in notanda differētia hoz capituloz. hic em pmū  
loquit qñ immobilia nō possidet. vt h. z. ff. q satisfda. co. l. sed  
endum est.

b Ad terminuz. qd est tps diffinitue sententie. Sed nun  
qd fideiussor tamdiu tenet. f. quādiu durat lis. Rñ. distm  
gue aut fideiussor in certū tps tūc tamdiu tenet r n̄ vltra. vt  
C. de fideiussor. l. penul. aut nō. nec in cā publica nec in scrip  
tis. r tūc nō tenet vltra duos mēses. vt. d. l. C. de fideiuss. dñ.  
Et ē rō. qz actor videt sibi remittere cū pmiserit litē se pte  
statuz vsq ad duos mēses. vt in aut. de execu. coll. vij. §. j.  
si aut in cā publica vel in scriptis. tūc ppetuo vel qd ē veri  
vsq ad triennium tenetur cum rautum durer instantia cau  
se. vt. C. de iudi. l. pperandum. in pn. Sz nūqd sub pena fiet  
b satisfdatio. rñ. nō nisi pueat in ptes sed inesse tūc venit vt

ff. q̄ satisfda. co. l. ij. §. fi. sed si est pmissa. et est statutū tempus infra q̄d teneat fideiussor. si q̄dem sex mensibz est. infra alios sex mēses poterit fideiussor mōzā purgare. si malus. n̄ hēat tñ nisi sex menses infra q̄s pōt et moza pene purgari si exhibeatur reus l3 p̄mo exhibit⁹ nō fuerit. vt. C. d̄ fideius. l. añ. p̄c.

Sed q̄d si possidet i mobilia tñ que valent. x. et pueniat in c. nunq̄d satisfdabit. Rñ. sic ad minus in eo q̄d excedit. quia q̄d iuris est i toto q̄ ad totū. idē erit in pte quo ad pte. vt. ff. d̄ acqui. herē. l. si seruus eius.

**a** ¶ Promissio. l. i. vbi possidet immobilia. Itē ppter priuilegiū. vt. C. de p̄n. agē. l. fi. et. C. li. xij. d̄ vig. l. quoc̄. Itē et i casu qñ nō possidet immobilia. vt. C. vt oēs tam cī. q̄ cri. l. j. ibi. iuratore tamen cautionem rē.

**b** ¶ Cautionem. scz iudicio listi.

**c** ¶ Promissio. re pte dare cōpellitur vt iconomus et alij clerici. vt in auē. de san. epif. §. si q̄s pro pecunia.

**d** ¶ Pro qualitate. vt si sit parens lpa= tronus q̄libet fideiussor p idoneo accipit. vt. ff. d̄ in ius vo. vt eā. l. j. q̄. r. iij. et. ff. qui satisfda. co. l. ij. §. ij. et. §. q̄d ait p̄toz. S3 nūquid hodie indistincte satisfdandū ē. vt in auē. d̄ exbi. et intro. §. suscepto. q̄ est in. C. d̄ litj. p̄f. auē. offeratur. Rñ. illa fm distinctioez hui⁹. l. intelligit. nā posteriores p̄ p̄toz res intelligunt. vt. ff. de le. et se. cō. l. sed et posteriores.

**e** ¶ Personae. scz rei.

**f** ¶ Mandatū. extra ius factum.

**g** ¶ Insinuatiū. coram iudice demonstratum.

**h** ¶ Cōfirmauerit. repete nō. nā pfirmare pōt et tūc satisfda i. ¶ Habitū. i. q̄ dñs ratū ha= re nō tenetur. vt. §. pxi. bibit. et p̄mittit qñ dñs scit et pōt h̄re ratum et non h3. vt. ff. rem ra. ha. quo enī. et. ff. de sol. l. ratuz vbi d̄: ratum aut h̄re dñs d3 cū primū certior factus ē. hic tñ distingue. an sit certum h̄re mandatū. et tunc nō cauet. vt. C. de satisfda. l. j. aut certū est q̄ non h3. et tunc ē cū satisfda. nō admittit. vt. ff. de neg. gest. si pupilli. §. fi. aut dubiū est et tunc fm. ¶ p. est in electione rei vtrū exīgat pbatōez mādatū a pcuratore. an satisfda. recipiat. et est p co ar. in auē. de col. §. eos. in fi. col. ix. S3 ibi nō loquunt de pcuratore. s3 de exactore tributoruz. S3 Jo. ecōtra dicit esse in electōe pcuratoris q̄d duoz isto rū facere velit qz quotiēs ad duo q̄s alternatiue tenet. eius est electio. vt. §. de act. §. huic. B. at̄ distinguebat. vtrū dice res n̄ hēs mādatū. et tūc p̄bet mādatū. an dicat dubito. et tē satisfdat. S3 Jo. opt. verior ē. p̄stat et aliā cautōez pcurator actorj. l. de d̄fendēdo eū p quo agit vt. ff. d̄ pcura. seruū. §. fi. als denegat ei actio. vt. ff. de p̄cu. l. mutus. §. pena.

**k** ¶ Alienaz. vt p̄s in bonis filioz. vt. C. de bo. ma. l. j. et de bo. q̄ li. l. fi. §. vbi aut. Itē orphanotrophi et getrophi. vt C. de epif. et cle. in orphanotrophos. Itē iconomi v̄l actorē vel iudici. vt. ff. q̄d cuiusq̄ vniuer. no. l. j. §. quis. et. l. nulli

et. l. i. §. §. et. C. de sacrosan. ec. subem⁹. circa prin. ibi nulli iconomi. et. C. de epif. et cle. oēs q̄ vbiq̄. §. hoc nihilominus Itē apocripharij. vt in auē. quō opoz. ep. §. et illud. Itē magi stratus noīe municipij. vt. C. de iur. ppter calū. l. ij. §. j. Itē enī possunt inferre per aliū litem vt hic subijcit.

dationem exponere p quam ipse sui procurator fideiussor existit. pro omnibus iudicatū solui satisfdatōis clausul⁹ vbi et de hypotheca suarum rerū conuenire compellitur. siue in iudicio promiserit. siue extra iudiciuz cauerit. vt tam ipse q̄ heredes eius obligent. Alia insuper cautela vel satisfdatione ppter psonam ipsi⁹ exponēda. q̄d tempore sentētie recitande in iudicio venirit vel si non venerit. omnia dabit fideiussor que in condemnatione continentur nisi fuerit prouocatum. ¶ Si vero reus presto ex quacūq̄ causa non fuerit. et alius velit defensionem eius subire. nulla differentia inter actiones in re vel personales introducenda potest hoc facere. ita tamen vt satisfdationem iudicatum sol

**l** Inferit. per procuratorē. q̄d est itel ligendū si prius ipsi litē contestent et sic litium dñi efficiant. vt. C. de p̄cu. l. neq̄ alias nō cū nō dñi s3 administratores sūt et procurator a dño d3 cōstitui. vt. ff. de p̄cu. l. j. in p̄n. sed si ipse sup̄dicte p̄sone agūt. nunq̄d d̄ rato cauet l̄ de iudicato solui si cōueniuntur Rñ. n̄. vt. C. de adm. tu. l. tutores d̄bī ta. et. l. sancimus. §. defensionē. sed tū in tutore videt dicere lex p̄ra si sit incertū de officio suo. vt. ff. de adm. tu. l. vulgo sed certe ibi non dicit q̄ debeat de rato cauere. s3 q̄ reus damnū non subibit p̄pterea q̄ iste non sit tutor. Sed que ē ratio q̄ pcuratores satisfdant. sed supra dicte p̄sone n̄. Rñ.

quia supradicte p̄sone quasi dñi sunt. vt. ff. pro empto. l. qui fundum. §. si tutor. et. C. de epif. et cle. orphano trophos sed in pcuratoribus secus. qz non sunt dñi vere. sed ficte. vt. ff. m̄ p̄fens. presentē accipe etiam de p̄cu. l. j. in prin. si sit in hortis vel in continentib⁹ edificijs. vt. ff. de p̄cu. l. §. sens. et. l. qui in foro. et. l. ideo.

**n** ¶ Potest. i. d3 fm quosdā. dicunt enī q̄ si dñs est p̄s ipse tantū debet fideiubere pro pcuratore suo. si autem absens est pcura. potest et debet fideius. suos dare. et facit p cis. ff. iudi. sol. si ad defendendum. et. ff. de procura. l. qui proprio. in prin. vel certe dici potest q̄ etiam si dominus est p̄s tamen posset p̄cu. dare fideius. cum etiam sine mandato q̄libet posset alium defendere. vt. C. de satisfda. l. j. et. C. de procura. l. exigendi. et etiam inuitum. vt. ff. de sol. l. solu. et ita p̄prie accipitur hoc verbum potest.

**o** ¶ Exponere. actori vel notario scribenti. pcuracionem ex cuius stipulatōe queritur actori utilis actio. vt. ff. rem pu. sal. fo. l. non quasi.

**p** ¶ Clausulis. que clausule tres sunt. scz de defendēdo reo et de dolo. q̄d absit. et quod sonat ipsum verbum. vt. ff. iudi. sol. l. iudicatū solui. et hic dicitur.

**q** ¶ Compellitur. per iudicem.

**r** ¶ Heredes. sui. nam habet naturam hęc stipulatio vt ad heredes transeat sicut illa iudicio listi. vt. ff. si quis. cau. l. si eum qui. §. in iure.

**s** ¶ Proprius. scz rei.

**t** ¶ Exponenda. a procuratore.

**v** ¶ Teniat. f. reus qui litē prius p̄status est suo noīe.

**x** ¶ Fideiussor. datus nunc a pcuratore. Accursi.

**y** ¶ Continent. ergo debet p̄denari pcurator p̄sens.

**5** ¶ Si nō p̄sto. i. post litj. pte. 3 Satisfdationem. nō q̄ si

# De perpe. ztem. ac.

ne interueniat pcurator an lit. ptes. vt. s. c. §. si no. debet satisfidare. siue postea. vt hic. z. C. de pfor. etul. l. i. j. nec ob. qd dicit. qd v3 fieri an lit. co. vt. ff. de pecu. l. pop. et. l. ratihabitio. qz ibi interuenit pcurator an lit. ptes. vbi at postea interuenit. et postea satisfidat. vt dictu est.

**3** ¶ Nemo. scz pcurator.

**3** ¶ Dicitum. s. c. §. ab eius.

**a** ¶ Regia. l. constātinopol. vbi dic de veteri roma.

**b** ¶ Caput. C. §. ve. tu. enu. l. i. §. nulli. z. §. sed et si quale.

**c** ¶ Sed. imo nō vñ inspiciendū qd ibi fit. ff. de offi. pti. l. s. l. §. q est §. Sed bec ē intelligenda quādo ex certa scia est puetudo vel lex nō p erroze vt ibi. z. fac ad banc. ff. de leg. z. se. cō. l. de quibus.

**d** ¶ De perpetuis. zc. qz de actōib⁹ est dictū et qdam sunt ppetue. qdaz n. idō de bis ponit. A. j. c. in pñ. Itē qz qdam trāsitorie sunt heredib⁹ et § heredes. z de bis ponit. j. co. §. non autem.

**h** ¶ De loco. ex l. xij. tab. vt famem her.

vt. ff. famē her. l. j. Itē noxal. de pauperie. vt. s. si quadrū. paupe. fecit. dī. in pñ. Itē de noxa. vt. s. de noxa. §. sin aut. e ¶ Consulto. vt hereditatis petitio. vt. ff. de here. pe. item veniū. §. pudic. z. C. de pe. here. l. si. in pñ. Itē et si qd clauum de naue abstulerit. cuius causa tota nauis perijt. vt. ff. de incē. rui. nau. l. ij. §. senatus.

**f** ¶ Constōib⁹. vt pditione ex lege q datur ex pstonibus qui bullibet post. l. xij. ta. pstituit. vt. ff. de pdi. ex lege. l. vnica. z. ff. ad. l. iul. de adul. qd aut ex bis. z. C. de dona. l. si qd ar. §. fi. z. s. de act. §. tripli. vñ ex quacūq; alia pte iur. vt plebiscito. vt patz in. l. aquil. vt. s. ad. l. aquil. §. ceterum. z. ff. ad. l. aquil. l. j. Nā quinq; sunt ptes iur. pter ptonū. vt. s. de iure na. §. pstat. et totū est ius civile. vt. ff. de iusti. et iur. l. ius ar. et actiones ex eo descendētes sūt ppetue. vt hic dicit. id ē sine pñitio. ie ipis fm antiq tpa. s3 sacre pstones in psonalibus metas impofuefr. xxx. annis. vt. C. de pscip. xxx. vl. xl. an. l. sicut. z. l. oēs. z. C. quib⁹ nō obijct lon. rem. pscip. l. ne qz vñ. z. C. de anna. excep. l. j. et de psti. pecu. l. ij. In realibus at imponit meta p pstones in reb⁹ mobilibus trium annoz. in imobilib⁹. x. an. inter pñtes. xx. inter absentes z hoc quū titulum h3 possessor. alias. xxx. an. vt. C. de vsuca. transfor. l. j. z. s. d vsuca. §. j. In hypothecaria ēt que ē in rem certa statunt tpa. vel. x. vl. xx. vel. xxx. vel. xl. an. vt. C. aduer. cre. l. diuturnū. z. C. de pscip. xxx. an. cū notissimū. et de an. excep. l. j. S3 quō erat ppetua reuēdicatio fm antiq tpa immo tēpālissima. vt. s. de vsuca. in pñ. Nñ. qz hic dicit q erāt ppetue. s. psonales. s3 meta imponit tā in realib⁹ q in psonalib⁹. Itē caue tibi qz due psonales sunt ciues que du rant per annum tñ. vna iniuriarū que descendit ex l. come. lia. vt. C. de iniur. l. si non cōiucij. alia que datur ex l. iul. re.

petundarum. vt. ff. ad. l. iul. repe. l. ij.

**g** ¶ Eas. scz pscipitōrias penales. z tunc nō est necesse plerūq; vel si habes plerūq; expone vt. j.

**h** ¶ Plerūq; hoc dicit. ppter rei pscutorias q ppetue sūt nisi in rescissoria q annalis ē. qz p ius civile dat. vt. ff. de ac.

et obli. l. in bonoz rurs. et. s. de act. §. rursus. z. j. c. §. item nisi in redibitorijs q dantur ad rps licet rei sint pscutorie. vt. ff. de edi. edic. l. sciendū. §. si. qz dat cōtra id qd puenct pntes. Itē fallit dicta regla. ff. q fal. tu. huius actionis. §. has actiones. z q in frau. cre. l. ait pte tor. §. annus. z. C. d. do. l. si. et. ff. de eo p que fac. est. l. j. §. pe. si at sunt penales pscorie locū habet qd hic dicit. vt sint annales. siue sint penales ex vtraq; pte siue ex altera tñ. ff. d. calū. l. j. et de in ius vo. l. pe. z. ff. d. ali. iu. mu. l. post annum.

in re q in psonalib⁹ actionib⁹ certos fines dederit. Eas ve/ ro q ex ppria ptorj iurisditōe pendent. plerūq; intra annū viuere. Nā et ipsius ptonis in tra annū erat imperiū. aliqñ tñ et impetuis extēduntur. i. vsq; ad finē ex pstonib⁹ intro ductū. Quales sunt he quas bonoz possessorū; ceterisq; q heredis loco sunt accommodat Furti quoq; manifesta actio. q̄uis ex ipso pzetoris iurisditōne psciscat tñ ppetuo dat absurdum enī esse estimauit anno eā terminari. Non om nes aut actiones q in aliquem aut ipō iure civili ppetuit; aut a pzetore dant et in heredē eā competunt; aut dari solent. Est enim certissima iurj regla ex maleficijs penales actōes in heredē rei si ppetere veluti furti. vi bonoz raptorū iniu.

**i** ¶ Annum. scz vti lem. nam de talibus

annis pzetores loquebantur. vt patet. ff. de vi et vi ar. l. j. §. annus. et. ff. de edil. edic. l. sciendū. §. si. nisi in casu vbi est in utilis ad sui principium. sed continuus ad sui processum. vt de calum. annus.

**k** ¶ Aliquando. ecce quare dicit plerūq;

**l** ¶ Constitutionibus. de qbus dixit. s. e. in pñ.

**m** ¶ Possessor. i. cui libet possessori qui vult succedere iure pzetorio qui habet hered. peti. bonoz pos. de qua habes. ff. de fideicō. here. peti. per totum.

**n** ¶ Sunt. vt quibus est restituta hereditas per fideicommissum quibus datur here. peti. fideicōmissaria. de qua habes predicto ti. per totum.

**o** ¶ Psciscat. nō actionē furti manifesti esse pzetorias. sed nō manifesti est civilis. vt. s. de noxa. §. sunt autem.

**p** ¶ Estimauit. i. ptor et id in qlibet penali in eo qd peruenit ad delinquentē. vt. ff. de vi z vi ar. l. j. in pñ. z. ff. de do. l. sa.

**q** ¶ Non oēs. ponit dñisionē. nā alie sunt transitorie. alie nō. sed supior fuit. q alie erant ppetue. alie nō.

**r** ¶ Pso. iure civili. vt. s. e. in pñ.

**s** ¶ Solent. scz iure pzetorio.

**t** ¶ Ex maleficijs. s. priuatis. vt subijct in exēplis. et suban di. vel qsi maleficijs. vt. s. de obli. ex qsi delict. §. si. Quid in publicis de quibus tractat j. de pu. iudi. Nñ. id. et plus qz ēt li. ptes. non transeunt § heredes. vt. ff. de accu. l. ex iudi.

**u** ¶ cō. nisi in qnq; casib⁹. p̄mus est. l. iul. manifesta. l. si. scūdus est crimē hereficos. vt. C. de apost. l. ij. z. l. apostatarū. in fi. tertius est crimē repetundaz. quartus de rescissis. quintus pe cularis crimen. vt. ff. ad. l. iul. pecula. l. fi.

**v** ¶ Ppetere. nisi lis fuerit pscitata. vt. j. c. §. penales. et. ff.

de accu. ex iudicioz in fi. Itē nisi aliquid ad heredē peruenē rit. tunc enī tenet. vt. ff. de calū. in heredē. et. ff. qd̄ metus cā videam. in duobus tñ casibus est. vt. in actioe vi bo. rap. q̄ non dat in heredē. lz ad heredē aliqd̄ puenērit. sed furriua dat p̄ditio. vt. ff. vi bo. rap. l. ij. §. fi. Itē in interdico vñd̄ vt qd̄ in heredē nō dat

sz in factuz actio. vt ff. de vi et vi ar. l. ij. §. fi. Accursius. b In iurte. i. legis aquile actio. c Sz heredit. i. d̄ heredit. eoz qui passi sunt hec maleficia.

d Actiones. nam hec n̄ dat heredi nisi si lis p̄testetur.

e Actione. hoc iō qz n̄ est in bonis nostris ante litis p̄test. vt. ff. de iniur. l. iniuriarū. §. ij. in prin. z liter est. Et est alia ratio qz nihil mihi d̄ p̄rimo abest. nec reo adest. vt. ff. de col. bo. cum emancipati. §. emancipat. sunt et alie filie ei vt subiicit. in quib⁹ nec actori aliqd̄ de p̄rimo abest nec

reo aliqd̄ adest. vñ idē iuris est qd̄ z in ista vt est actio in factū que dat p̄ libertū vocantē patronū in ius sine ventā. vt. l. aureis vel filia vocantē patrē. vt. ff. de pena. re. li. §. fi. et. ff. de ius vo. l. pe. Itē in popularib⁹ actionib⁹ vt si q̄s habeat positū vel suspensū. vt. ff. de his qui dete. l. si vero. §. que autes Quidā dicunt idē de actione in factū de calūniatorib⁹. vt. ff. de calū. l. hec actio. sz certe ibi alia ratio. qz habet p̄ditionez ob tur. cām vt ibi d̄r. Itē qz abest ibi aliquid actori et adest aliquid reo vnde nō est similis supradictis.

f Inueniatur. hic p̄tinuat illi. §. qui est. p̄. p̄. n̄. ales.

g Aliquā actio. i. actio de dolo nata p̄pter doli adhibitu in p̄bendo. nā si dedit doli cām p̄ctui. nō agitur actione ex eo p̄ctu. cū nullus sit. sed de dolo vt hic. z. ff. de dolo. l. eleganter in prin. si enī esset incidens ageret actione ex eo p̄ctu vt purgaret doli. vt. ff. de ac. et ob. l. ex p̄ctibus. et. ff. de ac. em. l. iul. §. si venditor. z dare in heredes. vt. ff. de ac. et obli. l. ex p̄ctibus. vel pone casum qd̄ doli fuit incidens vel supueniens z remaneret p̄ctus. et nō agitur p̄tra heredē nisi puenit aliqd̄ ad eū. vt in actione depositi que dat in duplū p̄tra eū qui doli p̄misit in deposito causa tumultus vel incendij vel rui. vel nau. sed in heredē nō datur in duplū ex dolo defuncti. licet in simpli def. vt. ff. d̄positi. l. j. §. j. Itē qualis est actio in factū que datur p̄tra agrimensorē. nō aut p̄tra heredē eius. vt. ff. si mensor. fal. mo. di. l. ij. §. pe. Idem in actione ex stipulatu iudicio sisti in eo qui erat puentus in iure. vt. ff. si quis cau. si cum. §. qui iniuriāz. Itē in actione tributoria. vt. ff. de tribu. l. illud. §. fi. z de his casibus loquitur hic. §. alias aut ex p̄ctu agitur contra heredem etiam de dolo defuncti regulariter. vt. ff. de act. et obli. l. ex p̄ctibus. z. l. ex depositi. q̄ sunt huic p̄rie et hanc specialitatē denorat hec l̄ra cum dicit. aliquando tamen zc.

h Dolo. dolo dante cām contractui. vel dic incidenti vt superuenienti vt modo diximus.

i Ad heredē. sz si supuenisset actio in factū perpetuo p̄tra heredem z p̄tra defunctū dare. vt. ff. de dolo. l. itaqz sed de

dolo olim. j. annum vtilē hodie. sz biennium continuū datur. vt. C. de dolo. l. fi.

k Diximus. vt. §. e. §. non autem.

l Contestate. immo vt detur heredi sola p̄paratio sufficit. vt. ff. de inoffi. test. posthumus. §. fi. Jo. vel sine p̄parazione

datur querela here di. Accursius.

m Dantur. nisi in duob⁹ casibus. primus cum agitur ad operas p̄tra libertū et mōitur patron⁹ extraneo herede relicto ad quē nō transeunt ope etiam lit. contest. vt. §. de operis. lib. l. operarū iudicio. secūsus in patre repetente dotes filie q̄ a viro diuenter et decedat pater extraneo herede relicto etiam lite conteste. non transit. vt. C. de rei. vxō. ac. §. vt deamus.

hoc ē qd̄ vulgo ante dicebat oīa iudicia absolutoria esse.

De exceptionibus.

Equit⁹ vt de exceptio nib⁹ dispiciam. Conpate aut sūt exceptio nes defendēdoz eoz grā cuz qb⁹ agit. Sepe enī accidit vt licet ipa p̄secutio qua actor ex peritur iusta sit; in iniqua sit aduersus eū cū quo agit. Verbi grā si metu coact⁹. aut dolo inductus. aut errore lapsus. stipulanti. ticio. promissisti. qd̄ nō debueras p̄mittere palam ē iure ciuili te obligatum esse z actio qua intenditur dare te oportere efficax ē. sz iniquum est te p̄denari; ideoqz dat tibi exceptio q̄ met⁹ cā; aut doli

n Transeunt. nisi in duobus casibus

primus in actione de dolo. vt. C. de dolo. l. fi. secūsus in retractione alicuius in fuitutes vel libertatem. qui per collusionem pronunciat⁹ fuerat ingenuus. vt. ff. ne d̄ statu defū. l. j. §. sed interdum.

o Superest. hec de vita et trāsitu actionū dicta scdm q̄ in rubrica. p̄misit dicta sunt. nūc de iudicis officio. d. qd̄ cum exponere debeat tā pauca vt modicū respiret deliberat. naz conceptū p̄monem quis retinere potest.

p Absoluere. s. ab obfuatione iudicij. nā principalis causa est sublata solutione. vt. §. qui. mo. tol. ob. in prin.

De exceptionibus. Rubrica.

Equitur. quia exceptio vicem tenet actionis. vt. ff. de excep. l. j. iō post actiones ponit excep. Et quia de armis actorum vidimus. et de reoz armis vidē dum est hoc dicit vt sequitur.

r Comparet. alias inuenit.

s Forū. i. reoz. naz ipsi sunt cū quibus agitur. vt. ff. de iurciuran. l. ij. in prin. §. eum. Accur.

t Iusta. sit prima facie.

v Inductus. hoc in stricti iurē iudicij in bo. fi. autem iudicij ipso iure non tenet contractus. vt. ff. de dolo et elegā ter. in prin.

x Stipulanti. crederes te debere cū non deberes. vt hic et. ff. de excep. doli. l. ij. §. contra te.

y Obligatū esse. s. inspecto iuris rigore. de equitate obligatus non est. vt. ff. de ver. ob. l. obligatus est. §. obligatum et. ff. de v. sig. l. si creditor. que sunt p̄tra.

z Efficax est. s. in sui substantia. nā ciuilit̄ et naturaliter ē obligatus et pure. sz non efficax quantū ad opem exactionis vel dic efficax est inspecto genere. nā prima facie p̄demnandus videtur. sed inspecta qualitate qz sit dolo facta. vel metu. vel simili causa impediatur est inefficax. et ita exponit in sequentibus casibus.

a Metus causa. hoc quando metu fuit compulsus.

b Aut doli. hoc quando inductus fuit per dolum.



**C**um factu. redde singula singulis ppositis causis fm 3o.  
Sed none hoc tertio casu. qm per errorem pmissi dat doli ex  
ceptio. Terte sic. vt. ff. de doli excep. l. ij. §. certa. quare dicit  
q hoc actio in factu est pponenda in subsidiu doli exceptio  
nis. scz p patronu z parente ptra quos turpes exceptiones  
no pponunt. vt. ff.

de excep. do. apud  
cellus. §. aduersus.  
et ita hic accipitur.

**D** Scribitur est. s.  
de fraz obligatioe.

**E** Coartauimus.  
vt. C. de no nu. pec.  
l. in tractibus.

**F** Peteret. nota q  
pactu de non peten  
do tria opatur. naz  
tollit naturalem ip  
so iure. vt. ff. de sol.  
stichu. §. naturalis.

**I**te elidit ciuile. vt i  
hoc. §. ite obligat na  
turaliter pacifcentē  
no petere. nam et a  
lias quis est obliga  
tus naturaliter ali  
quid no facere. vt n  
facere furtu. vt. s. d  
ob. que ex dlic. naf.

**S** i. §. f.  
§. Omnino. qz no  
ciuilis sz naturalis  
tm. ff. d. sol. l. stichu  
§. natural. in casib  
tm ipso iure vtrūq  
tollit pactu. vt i ma  
leficijs factis si quis  
pacifcat ne agatur  
ite in pignore remis  
so p pactu. vt. ff. de  
pac. l. si tibi. §. que  
da actiones. z. §. de  
pignore.

**A**pparet. orato  
posita loco actionis  
fm Pla. sz 3o. ptra  
vt dixim. §. de ac.  
§. sic itaq.

**I**niquū est. no. sic  
ff. de in li. iur. l. fi. et  
ff. de iureiur. na po  
stea. §. dato. et. ff. de  
dolo. l. naz sufficit. §.

**I**tem fallit quorid est §. l. iuratu. qz non fuaē sacm. vt in auē.  
sce. mu. no solu. §. j. col. v. q ē de nup. C. auē. qd eis. et. ff. de  
iurepfo. l. adigere. z. C. de le. et psti. l. no dubiu in fi. ite qua  
do veritas als p testimoniu pot iueniri. vt. C. de re. cre. l. fi.  
ite quado deserē sacm a iudice. vt. ff. de iureiuran. l. admo  
nendi. alias autem obrinet qd hic dicitur.

**R**em sua. Distinguit m vtz iuret sua esse vl petitoris n  
esse. qz iuret suam esse dat sibi actio et exceptio. sz si iuret  
petitoris no esse. nascit sibi exceptio ptra petitore tm. vt. ff.  
de iureiuran. sed z possessor. j. et. ij. rñ.

**A**ctum. subaudi. et fuerit absolutus sicut hic innuit.

**D**urat. l. si primo erat obligat. vn si soluat non repetit  
cu debitu soluat. vt. ff. de condi. inde. l. si iudex. z. l. iulita. et  
caue tibi qz per iusturanduz et per pactu naturalis tollitur  
obligatio. vt. ff. de iureiuran. l. si i pmi. et. ff. de solu. l. stichu

**I**tem mali aut in factu pposita ad  
impugnanda actione. Idē iu  
ris ē si quis quasi credēdi cau  
sa pecunia stipulat<sup>o</sup> fuerit. ne  
q numerauerit. Naz eā pecu  
niā a te petere posse eū certū ē  
dare eni eā te oportet cū ex sti  
pulatione tenearis. Sed quia  
iniquū ē co noie te p demnari  
placet exceptione pecunie no  
numerate te defendi debere.

**C**uius exceptois tpa nos fm  
q iam supioribus liberis scri  
ptum est: cōstitutione nostra  
coartauim<sup>o</sup>. §. pterea de  
bitoz si pactus fuerit cū credi  
toze ne a se pecunia peteretur  
nihilomin<sup>o</sup> obligat<sup>o</sup> manet qz  
pacto puento obligationes n  
oīno dissoluunt. qua de cau  
sa efficac<sup>o</sup> ē aduersus euz actio  
qua actor intendit si apparet  
eū dare oportere. Sed qz ini  
quū ē ptra pactionē eū dam  
nari defendit per exceptionez  
pacti cōuenti. §. Equē si debi  
toz creditore deserēte iuraue  
rit nihil se dare optere. adhuc  
obligatus pmanet. §. z qz ini  
quū ē de piurio queri defendi  
tur tm p exceptionē iurisiuran  
di. §. In his quoq actōibus  
quibus in rem agit. eq necessa  
rie sunt exceptōes veluti si pe  
titoare deserente possessor iura  
uerit eā rē suā eē: z nihilomi  
nus eā rē petitor vēdicet. licz

**I**tem mali aut in factu pposita ad  
impugnanda actione. Idē iu  
ris ē si quis quasi credēdi cau  
sa pecunia stipulat<sup>o</sup> fuerit. ne  
q numerauerit. Naz eā pecu  
niā a te petere posse eū certū ē  
dare eni eā te oportet cū ex sti  
pulatione tenearis. Sed quia  
iniquū ē co noie te p demnari  
placet exceptione pecunie no  
numerate te defendi debere.

**C**uius exceptois tpa nos fm  
q iam supioribus liberis scri  
ptum est: cōstitutione nostra  
coartauim<sup>o</sup>. §. pterea de  
bitoz si pactus fuerit cū credi  
toze ne a se pecunia peteretur  
nihilomin<sup>o</sup> obligat<sup>o</sup> manet qz  
pacto puento obligationes n  
oīno dissoluunt. qua de cau  
sa efficac<sup>o</sup> ē aduersus euz actio  
qua actor intendit si apparet  
eū dare oportere. Sed qz ini  
quū ē ptra pactionē eū dam  
nari defendit per exceptionez  
pacti cōuenti. §. Equē si debi  
toz creditore deserēte iuraue  
rit nihil se dare optere. adhuc  
obligatus pmanet. §. z qz ini  
quū ē de piurio queri defendi  
tur tm p exceptionē iurisiuran  
di. §. In his quoq actōibus  
quibus in rem agit. eq necessa  
rie sunt exceptōes veluti si pe  
titoare deserente possessor iura  
uerit eā rē suā eē: z nihilomi  
nus eā rē petitor vēdicet. licz

**I**tem mali aut in factu pposita ad  
impugnanda actione. Idē iu  
ris ē si quis quasi credēdi cau  
sa pecunia stipulat<sup>o</sup> fuerit. ne  
q numerauerit. Naz eā pecu  
niā a te petere posse eū certū ē  
dare eni eā te oportet cū ex sti  
pulatione tenearis. Sed quia  
iniquū ē co noie te p demnari  
placet exceptione pecunie no  
numerate te defendi debere.

**C**uius exceptois tpa nos fm  
q iam supioribus liberis scri  
ptum est: cōstitutione nostra  
coartauim<sup>o</sup>. §. pterea de  
bitoz si pactus fuerit cū credi  
toze ne a se pecunia peteretur  
nihilomin<sup>o</sup> obligat<sup>o</sup> manet qz  
pacto puento obligationes n  
oīno dissoluunt. qua de cau  
sa efficac<sup>o</sup> ē aduersus euz actio  
qua actor intendit si apparet  
eū dare oportere. Sed qz ini  
quū ē ptra pactionē eū dam  
nari defendit per exceptionez  
pacti cōuenti. §. Equē si debi  
toz creditore deserēte iuraue  
rit nihil se dare optere. adhuc  
obligatus pmanet. §. z qz ini  
quū ē de piurio queri defendi  
tur tm p exceptionē iurisiuran  
di. §. In his quoq actōibus  
quibus in rem agit. eq necessa  
rie sunt exceptōes veluti si pe  
titoare deserente possessor iura  
uerit eā rē suā eē: z nihilomi  
nus eā rē petitor vēdicet. licz

**I**tem mali aut in factu pposita ad  
impugnanda actione. Idē iu  
ris ē si quis quasi credēdi cau  
sa pecunia stipulat<sup>o</sup> fuerit. ne  
q numerauerit. Naz eā pecu  
niā a te petere posse eū certū ē  
dare eni eā te oportet cū ex sti  
pulatione tenearis. Sed quia  
iniquū ē co noie te p demnari  
placet exceptione pecunie no  
numerate te defendi debere.

**C**uius exceptois tpa nos fm  
q iam supioribus liberis scri  
ptum est: cōstitutione nostra  
coartauim<sup>o</sup>. §. pterea de  
bitoz si pactus fuerit cū credi  
toze ne a se pecunia peteretur  
nihilomin<sup>o</sup> obligat<sup>o</sup> manet qz  
pacto puento obligationes n  
oīno dissoluunt. qua de cau  
sa efficac<sup>o</sup> ē aduersus euz actio  
qua actor intendit si apparet  
eū dare oportere. Sed qz ini  
quū ē ptra pactionē eū dam  
nari defendit per exceptionez  
pacti cōuenti. §. Equē si debi  
toz creditore deserēte iuraue  
rit nihil se dare optere. adhuc  
obligatus pmanet. §. z qz ini  
quū ē de piurio queri defendi  
tur tm p exceptionē iurisiuran  
di. §. In his quoq actōibus  
quibus in rem agit. eq necessa  
rie sunt exceptōes veluti si pe  
titoare deserente possessor iura  
uerit eā rē suā eē: z nihilomi  
nus eā rē petitor vēdicet. licz

**I**tem mali aut in factu pposita ad  
impugnanda actione. Idē iu  
ris ē si quis quasi credēdi cau  
sa pecunia stipulat<sup>o</sup> fuerit. ne  
q numerauerit. Naz eā pecu  
niā a te petere posse eū certū ē  
dare eni eā te oportet cū ex sti  
pulatione tenearis. Sed quia  
iniquū ē co noie te p demnari  
placet exceptione pecunie no  
numerate te defendi debere.

**C**uius exceptois tpa nos fm  
q iam supioribus liberis scri  
ptum est: cōstitutione nostra  
coartauim<sup>o</sup>. §. pterea de  
bitoz si pactus fuerit cū credi  
toze ne a se pecunia peteretur  
nihilomin<sup>o</sup> obligat<sup>o</sup> manet qz  
pacto puento obligationes n  
oīno dissoluunt. qua de cau  
sa efficac<sup>o</sup> ē aduersus euz actio  
qua actor intendit si apparet  
eū dare oportere. Sed qz ini  
quū ē ptra pactionē eū dam  
nari defendit per exceptionez  
pacti cōuenti. §. Equē si debi  
toz creditore deserēte iuraue  
rit nihil se dare optere. adhuc  
obligatus pmanet. §. z qz ini  
quū ē de piurio queri defendi  
tur tm p exceptionē iurisiuran  
di. §. In his quoq actōibus  
quibus in rem agit. eq necessa  
rie sunt exceptōes veluti si pe  
titoare deserente possessor iura  
uerit eā rē suā eē: z nihilomi  
nus eā rē petitor vēdicet. licz

**I**tem mali aut in factu pposita ad  
impugnanda actione. Idē iu  
ris ē si quis quasi credēdi cau  
sa pecunia stipulat<sup>o</sup> fuerit. ne  
q numerauerit. Naz eā pecu  
niā a te petere posse eū certū ē  
dare eni eā te oportet cū ex sti  
pulatione tenearis. Sed quia  
iniquū ē co noie te p demnari  
placet exceptione pecunie no  
numerate te defendi debere.

**C**uius exceptois tpa nos fm  
q iam supioribus liberis scri  
ptum est: cōstitutione nostra  
coartauim<sup>o</sup>. §. pterea de  
bitoz si pactus fuerit cū credi  
toze ne a se pecunia peteretur  
nihilomin<sup>o</sup> obligat<sup>o</sup> manet qz  
pacto puento obligationes n  
oīno dissoluunt. qua de cau  
sa efficac<sup>o</sup> ē aduersus euz actio  
qua actor intendit si apparet  
eū dare oportere. Sed qz ini  
quū ē ptra pactionē eū dam  
nari defendit per exceptionez  
pacti cōuenti. §. Equē si debi  
toz creditore deserēte iuraue  
rit nihil se dare optere. adhuc  
obligatus pmanet. §. z qz ini  
quū ē de piurio queri defendi  
tur tm p exceptionē iurisiuran  
di. §. In his quoq actōibus  
quibus in rem agit. eq necessa  
rie sunt exceptōes veluti si pe  
titoare deserente possessor iura  
uerit eā rē suā eē: z nihilomi  
nus eā rē petitor vēdicet. licz

**I**tem mali aut in factu pposita ad  
impugnanda actione. Idē iu  
ris ē si quis quasi credēdi cau  
sa pecunia stipulat<sup>o</sup> fuerit. ne  
q numerauerit. Naz eā pecu  
niā a te petere posse eū certū ē  
dare eni eā te oportet cū ex sti  
pulatione tenearis. Sed quia  
iniquū ē co noie te p demnari  
placet exceptione pecunie no  
numerate te defendi debere.

**C**uius exceptois tpa nos fm  
q iam supioribus liberis scri  
ptum est: cōstitutione nostra  
coartauim<sup>o</sup>. §. pterea de  
bitoz si pactus fuerit cū credi  
toze ne a se pecunia peteretur  
nihilomin<sup>o</sup> obligat<sup>o</sup> manet qz  
pacto puento obligationes n  
oīno dissoluunt. qua de cau  
sa efficac<sup>o</sup> ē aduersus euz actio  
qua actor intendit si apparet  
eū dare oportere. Sed qz ini  
quū ē ptra pactionē eū dam  
nari defendit per exceptionez  
pacti cōuenti. §. Equē si debi  
toz creditore deserēte iuraue  
rit nihil se dare optere. adhuc  
obligatus pmanet. §. z qz ini  
quū ē de piurio queri defendi  
tur tm p exceptionē iurisiuran  
di. §. In his quoq actōibus  
quibus in rem agit. eq necessa  
rie sunt exceptōes veluti si pe  
titoare deserente possessor iura  
uerit eā rē suā eē: z nihilomi  
nus eā rē petitor vēdicet. licz

aut pam. §. naturalis. sed per sententiā tollitur ciuilis et re  
manet naturalis. vt. ff. de condi. inde. l. iul. ait. Sed cum ac  
tionez inducat res iudicata vbi nulla omnino erat. C. de re.  
cre. l. actori. quare no tollit vbi est. Rñ. res iudicata de iu  
re ciuili est. z ideo tollit z inducit ea que sunt de iure ciuili. z

ita obligationē ciuili  
lem tollit et actionē  
que est de iure ciuili  
inducit. vt. ff. de ori  
gi. iur. l. ij. §. deinde  
ex his. ea aut q sunt  
iuris naturalis non  
tollit vt obligatiōez  
naturalem. vt ar. s.  
de leg. ag. tu. §. fi.  
n Ex legibus. ne  
quis pueniatur nisi  
coraz suo iudice. vt  
C. de excep. l. fi.

enī vez sit qd intendit: id ē rē  
ei eē: iniquū tm est possessore  
p demnari. §. Itē si in iudicio  
tecu actū fuerit: siue in rē siue  
in personā: nihilominus obli  
gatio durat<sup>o</sup>: et ideo ipso iure  
postea de eadē re id aduersus  
te agi pot<sup>o</sup> sz debes p exceptio  
nē rei iudicate adiuuari. Hec  
exēpli eā retulisse sufficiat. ali  
oquin qz ex mult<sup>o</sup> varijsqz cau  
sis exceptiones necessarie sunt  
ex latiorib<sup>o</sup> digestozū seu pan  
dectaz libris itelligi pot<sup>o</sup> qua  
rum quedam ex<sup>o</sup> legib<sup>o</sup> vel ex  
his que legis vice obtinent:  
vel ex ipsius ptozis iurisdictio  
ne<sup>o</sup> substantiā capiūt. Appel  
lant aut exceptōes alie perpe  
tue et pemptorie: alie tēpora  
les z dilatorie. §. Perpetue  
z pemptorie sunt q semp agen  
tib<sup>o</sup> obstat z semp rem de qua  
agit perimūt: qualis est excep  
tio doli mali et qd met<sup>o</sup> causa  
factū ē pacti puenti: cū ita cō  
uenerit ne oīno pecunia pete  
retur. §. Pales atqz dilatorie  
sunt que ad tēpus nocent et tē  
poris dilationē tribuūt. qua  
lis est puenti pacti cū ita cōue  
nerint ne itra certū tps agere  
tur. veluti intra quinquenniu  
Itā finito eo tpe nō ipedit ac  
tor rē exequi. ergo hi quib<sup>o</sup> in  
tra certuz tps agere volētib<sup>o</sup>  
obijcit exceptio: aut pacti con

o Obtinent. vt se  
na. consul. vt. s. ti. f.  
in prin. sic est excep.  
mace. et vell. vt. ff.  
ad maced. et vell. p  
totū ti.

p Jurisdictione. vt. s. de dolo malo et merus causa. vt. ff.  
de excep. doli per torti. item pacti. vt. ff. de pac. iurisgen. §.  
q Agētib<sup>o</sup>. l. sine p̄mitione tps. vt. ff. de doli p̄toz ait.  
excep. l. pure. §. fi. ita tm si ante sniam opponant. vt. C. sentē.  
rescin. nō pos. l. p̄emptorias. nisi in. vñ. casibus in quibus  
ctiaz opponi possunt post sniam vt ratione etatis. vt. C. c. l.  
di. z. ff. de mino. l. minor. xxv. annis omiffa. itē miles. vt. C.  
de iur. et fac. igno. l. j. item in maced. et vell. vt. ff. ad mace.  
l. tam et si. item in donatore qui opponit vt conueniatur in  
quantum facere potest. etiam post sententiam. vt. ff. de re iu  
di. l. nēfennius. §. fi. item exceptio falsi procuratoris. vt. C.  
de procurat. l. licet secus in ratione persone procuratoris  
opponatur exceptio. vt quia miles vel mulier. quia talis ex  
ceptio dilatoria est. vt. j. co. §. p̄torio. itez vbi cūqz dicerēt  
nullum fuisse iudicium. vt qz sit venalis sententia vel falsio

o Obtinent. vt se  
na. consul. vt. s. ti. f.  
in prin. sic est excep.  
mace. et vell. vt. ff.  
ad maced. et vell. p  
totū ti.

p Jurisdictione. vt. s. de dolo malo et merus causa. vt. ff.  
de excep. doli per torti. item pacti. vt. ff. de pac. iurisgen. §.  
q Agētib<sup>o</sup>. l. sine p̄mitione tps. vt. ff. de doli p̄toz ait.  
excep. l. pure. §. fi. ita tm si ante sniam opponant. vt. C. sentē.  
rescin. nō pos. l. p̄emptorias. nisi in. vñ. casibus in quibus  
ctiaz opponi possunt post sniam vt ratione etatis. vt. C. c. l.  
di. z. ff. de mino. l. minor. xxv. annis omiffa. itē miles. vt. C.  
de iur. et fac. igno. l. j. item in maced. et vell. vt. ff. ad mace.  
l. tam et si. item in donatore qui opponit vt conueniatur in  
quantum facere potest. etiam post sententiam. vt. ff. de re iu  
di. l. nēfennius. §. fi. item exceptio falsi procuratoris. vt. C.  
de procurat. l. licet secus in ratione persone procuratoris  
opponatur exceptio. vt quia miles vel mulier. quia talis ex  
ceptio dilatoria est. vt. j. co. §. p̄torio. itez vbi cūqz dicerēt  
nullum fuisse iudicium. vt qz sit venalis sententia vel falsio

o Obtinent. vt se  
na. consul. vt. s. ti. f.  
in prin. sic est excep.  
mace. et vell. vt. ff.  
ad maced. et vell. p  
totū ti.

p Jurisdictione. vt. s. de dolo malo et merus causa. vt. ff.  
de excep. doli per torti. item pacti. vt. ff. de pac. iurisgen. §.  
q Agētib<sup>o</sup>. l. sine p̄mitione tps. vt. ff. de doli p̄toz ait.  
excep. l. pure. §. fi. ita tm si ante sniam opponant. vt. C. sentē.  
rescin. nō pos. l. p̄emptorias. nisi in. vñ. casibus in quibus  
ctiaz opponi possunt post sniam vt ratione etatis. vt. C. c. l.  
di. z. ff. de mino. l. minor. xxv. annis omiffa. itē miles. vt. C.  
de iur. et fac. igno. l. j. item in maced. et vell. vt. ff. ad mace.  
l. tam et si. item in donatore qui opponit vt conueniatur in  
quantum facere potest. etiam post sententiam. vt. ff. de re iu  
di. l. nēfennius. §. fi. item exceptio falsi procuratoris. vt. C.  
de procurat. l. licet secus in ratione persone procuratoris  
opponatur exceptio. vt quia miles vel mulier. quia talis ex  
ceptio dilatoria est. vt. j. co. §. p̄torio. itez vbi cūqz dicerēt  
nullum fuisse iudicium. vt qz sit venalis sententia vel falsio

o Obtinent. vt se  
na. consul. vt. s. ti. f.  
in prin. sic est excep.  
mace. et vell. vt. ff.  
ad maced. et vell. p  
totū ti.

p Jurisdictione. vt. s. de dolo malo et merus causa. vt. ff.  
de excep. doli per torti. item pacti. vt. ff. de pac. iurisgen. §.  
q Agētib<sup>o</sup>. l. sine p̄mitione tps. vt. ff. de doli p̄toz ait.  
excep. l. pure. §. fi. ita tm si ante sniam opponant. vt. C. sentē.  
rescin. nō pos. l. p̄emptorias. nisi in. vñ. casibus in quibus  
ctiaz opponi possunt post sniam vt ratione etatis. vt. C. c. l.  
di. z. ff. de mino. l. minor. xxv. annis omiffa. itē miles. vt. C.  
de iur. et fac. igno. l. j. item in maced. et vell. vt. ff. ad mace.  
l. tam et si. item in donatore qui opponit vt conueniatur in  
quantum facere potest. etiam post sententiam. vt. ff. de re iu  
di. l. nēfennius. §. fi. item exceptio falsi procuratoris. vt. C.  
de procurat. l. licet secus in ratione persone procuratoris  
opponatur exceptio. vt quia miles vel mulier. quia talis ex  
ceptio dilatoria est. vt. j. co. §. p̄torio. itez vbi cūqz dicerēt  
nullum fuisse iudicium. vt qz sit venalis sententia vel falsio

o Obtinent. vt se  
na. consul. vt. s. ti. f.  
in prin. sic est excep.  
mace. et vell. vt. ff.  
ad maced. et vell. p  
totū ti.

p Jurisdictione. vt. s. de dolo malo et merus causa. vt. ff.  
de excep. doli per torti. item pacti. vt. ff. de pac. iurisgen. §.  
q Agētib<sup>o</sup>. l. sine p̄mitione tps. vt. ff. de doli p̄toz ait.  
excep. l. pure. §. fi. ita tm si ante sniam opponant. vt. C. sentē.  
rescin. nō pos. l. p̄emptorias. nisi in. vñ. casibus in quibus  
ctiaz opponi possunt post sniam vt ratione etatis. vt. C. c. l.  
di. z. ff. de mino. l. minor. xxv. annis omiffa. itē miles. vt. C.  
de iur. et fac. igno. l. j. item in maced. et vell. vt. ff. ad mace.  
l. tam et si. item in donatore qui opponit vt conueniatur in  
quantum facere potest. etiam post sententiam. vt. ff. de re iu  
di. l. nēfennius. §. fi. item exceptio falsi procuratoris. vt. C.  
de procurat. l. licet secus in ratione persone procuratoris  
opponatur exceptio. vt quia miles vel mulier. quia talis ex  
ceptio dilatoria est. vt. j. co. §. p̄torio. itez vbi cūqz dicerēt  
nullum fuisse iudicium. vt qz sit venalis sententia vel falsio

o Obtinent. vt se  
na. consul. vt. s. ti. f.  
in prin. sic est excep.  
mace. et vell. vt. ff.  
ad maced. et vell. p  
totū ti.

p Jurisdictione. vt. s. de dolo malo et merus causa. vt. ff.  
de excep. doli per torti. item pacti. vt. ff. de pac. iurisgen. §.  
q Agētib<sup>o</sup>. l. sine p̄mitione tps. vt. ff. de doli p̄toz ait.  
excep. l. pure. §. fi. ita tm si ante sniam opponant. vt. C. sentē.  
rescin. nō pos. l. p̄emptorias. nisi in. vñ. casibus in quibus  
ctiaz opponi possunt post sniam vt ratione etatis. vt. C. c. l.  
di. z. ff. de mino. l. minor. xxv. annis omiffa. itē miles. vt. C.  
de iur. et fac. igno. l. j. item in maced. et vell. vt. ff. ad mace.  
l. tam et si. item in donatore qui opponit vt conueniatur in  
quantum facere potest. etiam post sententiam. vt. ff. de re iu  
di. l. nēfennius. §. fi. item exceptio falsi procuratoris. vt. C.  
de procurat. l. licet secus in ratione persone procuratoris  
opponatur exceptio. vt quia miles vel mulier. quia talis ex  
ceptio dilatoria est. vt. j. co. §. p̄torio. itez vbi cūqz dicerēt  
nullum fuisse iudicium. vt qz sit venalis sententia vel falsio

o Obtinent. vt se  
na. consul. vt. s. ti. f.  
in prin. sic est excep.  
mace. et vell. vt. ff.  
ad maced. et vell. p  
totū ti.

p Jurisdictione. vt. s. de dolo malo et merus causa. vt. ff.  
de excep. doli per torti. item pacti. vt. ff. de pac. iurisgen. §.  
q Agētib<sup>o</sup>. l. sine p̄mitione tps. vt. ff. de doli p̄toz ait.  
excep. l. pure. §. fi. ita tm si ante sniam opponant. vt. C. sentē.  
rescin. nō pos. l. p̄emptorias. nisi in. vñ. casibus in quibus  
ctiaz opponi possunt post sniam vt ratione etatis. vt. C. c. l.  
di. z. ff. de mino. l. minor. xxv. annis omiffa. itē miles. vt. C.  
de iur. et fac. igno. l. j. item in maced. et vell. vt. ff. ad mace.  
l. tam et si. item in donatore qui opponit vt conueniatur in  
quantum facere potest. etiam post sententiam. vt. ff. de re iu  
di. l. nēfennius. §. fi. item exceptio falsi procuratoris. vt. C.  
de procurat. l. licet secus in ratione persone procuratoris  
opponatur exceptio. vt quia miles vel mulier. quia talis ex  
ceptio dilatoria est. vt. j. co. §. p̄torio. itez vbi cūqz dicerēt  
nullum fuisse iudicium. vt qz sit venalis sententia vel falsio

o Obtinent. vt se  
na. consul. vt. s. ti. f.  
in prin. sic est excep.  
mace. et vell. vt. ff.  
ad maced. et vell. p  
totū ti.

p Jurisdictione. vt. s. de dolo malo et merus causa. vt. ff.  
de excep. doli per torti. item pacti. vt. ff. de pac. iurisgen. §.  
q Agētib<sup>o</sup>. l. sine p̄mitione tps. vt. ff. de doli p̄toz ait.  
excep. l. pure. §. fi. ita tm si ante sniam opponant. vt. C. sentē.  
rescin. nō pos. l. p̄emptorias. nisi in. vñ. casibus in quibus  
ctiaz opponi possunt post sniam vt ratione etatis. vt. C. c. l.  
di. z. ff. de mino. l. minor. xxv. annis omiffa. itē miles. vt. C.  
de iur. et fac. igno. l. j. item in maced. et vell. vt. ff. ad mace.  
l. tam et si. item in donatore qui opponit vt conueniatur in  
quantum facere potest. etiam post sententiam. vt. ff. de re iu  
di. l. nēfennius. §. fi. item exceptio falsi procuratoris. vt. C.  
de procurat. l. licet secus in ratione persone procuratoris  
opponatur exceptio. vt quia miles vel mulier. quia talis ex  
ceptio dilatoria est. vt. j. co. §. p̄torio. itez vbi cūqz dicerēt  
nullum fuisse iudicium. vt qz sit venalis sententia vel falsio

o Obtinent. vt se  
na. consul. vt. s. ti. f.  
in prin. sic est excep.  
mace. et vell. vt. ff.  
ad maced. et vell. p  
totū ti.

p Jurisdictione. vt. s. de dolo malo et merus causa. vt. ff.  
de excep. doli per torti. item pacti. vt. ff. de pac. iurisgen. §.  
q Agētib<sup>o</sup>. l. sine p̄mitione tps. vt. ff. de doli p̄toz ait.  
excep. l. pure. §. fi. ita tm si ante sniam opponant. vt. C. sentē.  
rescin. nō pos. l. p̄emptorias. nisi in. vñ. casibus in quibus  
ctiaz opponi possunt post sniam vt ratione etatis. vt. C. c. l.  
di. z. ff. de mino. l. minor. xxv. annis omiffa. itē miles. vt. C.  
de iur. et fac. igno. l. j. item in maced. et vell. vt. ff. ad mace.  
l. tam et si. item in donatore qui opponit vt conueniatur in  
quantum facere potest. etiam post sententiam. vt. ff. de re iu  
di. l. nēfennius. §. fi. item exceptio falsi procuratoris. vt. C.  
de procurat. l. licet secus in ratione persone procuratoris  
opponatur exceptio. vt quia miles vel mulier. quia talis ex  
ceptio dilatoria est. vt. j. co. §. p̄torio. itez vbi cūqz dicerēt  
nullum fuisse iudicium. vt qz sit venalis sententia vel falsio

o Obtinent. vt se  
na. consul. vt. s. ti. f.  
in prin. sic est excep.  
mace. et vell. vt. ff.  
ad maced. et vell. p  
totū ti.

p Jurisdictione. vt. s. de dolo malo et merus causa. vt. ff.  
de excep. doli per torti. item pacti. vt. ff. de pac. iurisgen. §.  
q Agētib<sup>o</sup>. l. sine p̄mitione tps. vt. ff. de doli p̄toz ait.  
excep. l. pure. §. fi. ita tm si ante sniam opponant. vt. C. sentē.  
rescin. nō pos. l. p̄emptorias. nisi in. vñ. casibus in quibus  
ctiaz opponi possunt post sniam vt ratione etatis. vt. C. c. l.  
di. z. ff. de mino. l. minor. xxv. annis omiffa. itē miles. vt. C.  
de iur. et fac. igno. l. j. item in maced. et vell. vt. ff. ad mace.  
l. tam et si. item in donatore qui opponit vt conueniatur in  
quantum facere potest. etiam post sententiam. vt. ff. de re iu  
di. l. nēfennius. §. fi. item exceptio falsi procuratoris. vt. C.  
de procurat. l. licet secus in ratione persone procuratoris  
opponatur exceptio. vt quia miles vel mulier. quia talis ex  
ceptio dilatoria est. vt. j. co. §. p̄torio. itez vbi cūqz dicerēt  
nullum fuisse iudicium. vt qz sit venalis sententia vel falsio

o Obtinent. vt se  
na. consul. vt. s. ti. f.  
in prin. sic est excep.  
mace. et vell. vt. ff.  
ad maced. et vell. p  
totū ti.

p Jurisdictione. vt. s. de dolo malo et merus causa. vt. ff.  
de excep. doli per torti. item pacti. vt. ff. de pac. iurisgen. §.  
q Agētib<sup>o</sup>. l. sine p̄mitione tps. vt. ff. de doli p̄toz ait.  
excep. l. pure. §. fi. ita tm si ante sniam opponant. vt. C. sentē.  
rescin. nō pos. l. p̄emptorias. nisi in. vñ. casibus in quibus  
ctiaz opponi possunt post sniam vt ratione etatis. vt. C. c. l.  
di. z. ff. de mino. l. minor. xxv. annis omiffa. itē miles. vt. C.  
de iur. et fac. igno. l. j. item in maced. et vell. vt. ff. ad mace.  
l. tam et si. item in donatore qui opponit vt conueniatur in  
quantum facere potest. etiam post sententiam. vt. ff. de re iu  
di. l. nēfennius. §. fi. item exceptio falsi procuratoris. vt. C.  
de procurat. l. licet secus in ratione persone procuratoris  
opponatur exceptio. vt quia miles vel mulier. quia talis ex  
ceptio dilatoria est. vt. j. co. §. p̄torio. itez vbi cūqz dicerēt  
nullum fuisse iudicium. vt qz sit venalis sententia vel falsio

o Obtinent. vt se  
na. consul. vt. s. ti. f.  
in prin. sic est excep.  
mace. et vell. vt. ff.  
ad maced. et vell. p  
totū ti.

p Jurisdictione. vt. s. de dolo malo et merus causa. vt. ff.  
de excep. doli per torti. item pacti. vt. ff. de pac. iurisgen. §.  
q Agētib<sup>o</sup>. l. sine p̄mitione tps. vt. ff. de doli p̄toz ait.  
excep. l. pure. §. fi. ita tm si ante sniam opponant. vt. C. sentē.  
rescin. nō pos. l. p̄emptorias. nisi in. vñ. casibus in quibus  
ctiaz opponi possunt post sniam vt ratione etatis. vt. C. c. l.  
di. z. ff. de mino. l. minor. xxv. annis omiffa. itē miles. vt. C.  
de iur. et fac. igno. l. j. item in maced. et vell. vt. ff. ad mace.  
l. tam et si. item in donatore qui opponit vt conueniatur in  
quantum facere potest. etiam post sententiam. vt. ff. de re iu  
di. l. nēfennius. §. fi. item exceptio falsi procuratoris. vt.

testibus vel instrumentis iudicata. vt. C. qñ. nō est neces. p. l. venales. vel cū iudex non suus. vt. C. si non a cōpe. iudi. p. totum. Et si inique sub iudice cōpulsus est eo tpe quo com pelli non debuit. vt. ff. de fer. l. j. sed dilatoria pponitur an litem ptes. sed pbatur postq̄ actor monstrauerit qd̄ asserue rat. vt. C. de pba. l. excep. r. C. eo. l. si q̄ dem. secus in excep ti. fori. qz ante li. cō test. opponi et pba. ri debet fm̄ quosdā vt. ff. e. l. pe. §. 3. qd̄ de excep. n̄ nu. pec. nunquid est dilato rīa vel peremptoria

Rñ. quidam anoz malam eaz esse. nos dicimus q̄ est tēpo ralis biennij. scz vel xxx. dierū. vt. s. de lit. obli. §. fi. C. de n̄ nu. pec. l. in cōtracti bus. §. j. §. in hoc pōt dici anormala. qz cum alias pbat qut excipit. hic tam non pbat. vt. C. de non nu. pec. l. si. ex cautione tua. Item quero in excep. non nu. dot. et eodez mo do solue. vt. C. de dot. cau. nō nu. l. ff. r. auē. ibi posita. Et quid de ea que op ponitur vt quis cō ueniat utriā in quā tum facere potest. Rñ. cam tempora lem. quia presumo q̄ aliq̄ acquirz. r sic postea poterit solue re. vt. C. arbi. tu. l. si defunctus. nam non repetitur qd̄ soluit. licet facere possit. vt ff. de condi. indeb. l. nam et maritus. qd̄ fieret si esset perpe tua cum sit fauora bilis. vt. ff. de con di. inde. l. q̄ excep.

uenti aut̄ alia sillis differre de bēt actionē r post temp̄ age re Ideo enī r dilatorie iste ex ceptiōes appellant. alioquin si intra tēpus egerint obiecta q̄ sit exceptio: neq̄ eo iudicio quicq̄ psequerent̄ ppter exce ptiōnē neq̄ post tps oli age re poterāt cū temere rē in iu diciū deducebāt et psumebāt qua rōne rem amittebant. Hodie aut̄ non ita stricte hoc pcedere volum̄. §. 3. eū q̄ ante tēpus pactiōis vel obligatio nis litem iſerre ausus est. zeno nianē p̄stitutioni subiacere cē semus. quā sacratissim̄ legis lator de his qui tpe plus peti erūt ptulit. vt r iudicās quas ipse actor sponte indulserit. vl̄ natura actionis p̄tinet si con tempserit in duplū habeāt hi qui talē iniuriam passi sunt. r post eas siuitas non aliter litē suspiciāt nisi oēs expēsas litis antea acceperint. vt actores tali pena perterriti tpa litūz doceantur obseruare. Adrete rea etiam ex psona sunt dilato rie exceptiones quales sunt p curatorie: veluti si per. militē aut mulierē agere quis velit. Nam militib⁹ nec p̄ patre vl̄ matre vl̄ vxore. nec ex sacro re scripto pcuratorio nomine ex periri pceditur: suis vero ne gocijs supesse sine offensa mili taris discipline possunt:

- a Temporales. aut alia similis conuenti. scz excep. conuē ti. scz vsq̄ ad quinquennium. veluti si quis stipuletur id qd̄ in vtero est. vel fructus futuros vel domum certo loco edi ficari. vel cum rome esset ephesi dare stipulatus. vt. ff. de v. obli. l. interdum. fm̄ 230.
- b Cum temere. §. de ac. §. si quis agens. et. ff. de libe. le. l. non solum. §. fi. r. C. de iu. fi. l. iusta.
- c Zenoniane. scilicet grece cui⁹ meminit. §. de ac. §. sed hec quidem.
- d Continet. quod dic vt modo dixi. per. l. de ver. obliga. interdictum.
- e In duplum. sed videtur q̄ nullam patiatur penam. vt ff. de pe. here. q̄ si in diez. in prin. que est huic p̄tra. Sed dic illam corrigi. vel melius dic q̄ ibi ad hoc soluz agebatur. vt

eodem iure penes agentem haberetur quo erat apud defū ctum. vnde non fuit plus petitum. f. In iuriam. non tñ talem. ppter quam agere possent. g. Tali pena. fa. C. ad. l. iul. repe. l. j. ff. de pens. l. capitali um. §. pe. r. C. de fidei cō. li. l. si quis in suo.

Eas vero exceptiōes que oli z pcuratorib⁹ ppter infamiam vel dantis vel ipsius pcurato ris opponerant. cū in iudicijs frequentari nullo mō p̄pexi mus p̄quiescere sancimus. ne dum de his altercatur ipsius negocij disceptatio p̄telctur.

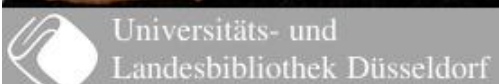
De replicationibus.

**I**nterdū euenit vt ex ceptō que prima facie iusta videt̄ tñ in i q̄ no ceat qd̄ cū accidit alia allega tione opus est adiuuandi ac toris grā que replicatio voca tur. qz per eaz replicat atq̄ re soluit ius exceptiōis. veluti cū pactus est aliquis cū debitore suo ne ab eo pecuniā petat. de inde postea i p̄trariū pacti sūt id est vt creditori petere liceat si creditor agat. r excipiat de bitor. vt ita demū p̄dēnet si n̄ cōuenit ne eā pecuniā credi tor petat nocet ei exceptio. cō uenit enī ita. nāq̄ nihilomin⁹ hoc verum manet licet postea in contrariū pacti sunt: sed qz iniquū est creditorez excludi: replicatio ei dabitur ex poste riore pacto cōuento. **B**ur sus interdum euenit vt repli catio que prima facie iusta est inique noceat: qd̄ cum accidit alia allegatione op⁹ ē adiuuā de rei grā q̄ duplicatio vocat̄. Et si rursus ea prima facie iu sta videatur: sed ppter aliquā

b Mulieres. que p̄ alio agere non po test nisi p̄ parentib⁹ si morbus aut etas eos impediāt nec sit qui eorum nomine agat. vt. ff. de p̄cu. l. femine. i. **U**el in rem. nisi p̄ eorum libertate. vt. ff. de li. cā. l. iij. cō tra. fm̄ 30.

k Discipline. id ē hoc fit sine offēsa di discipline. non autē sic intelligitur vt r hoc non possit fieri. si di

sciplina id est exercitium militare offendatur. sed siue offen datur siue non. presumitur non offēdi. vt hic et. C. de pro cura. l. qui stipendia. l. Longuiescere. Sed p̄tra. ff. de postu. l. j. §. loco. et in. §. b edicto. So. ibi de maxima infamia. hic de p̄rua. Vel illud de aduocato qui emolumentum tantū habet. hoc in p̄cura tore qui tantum habet onus. **D**e replicationib⁹. qz exceptio per replicationem eliditur ideo per p̄ns de replicatione dicit. vt. j. e. in prin. r. ff. de ex cep. l. ij. §. replicatio. Accursius. **I**nterdum. excludi. scilicet per exceptionem. Accur sius. Florentinus. m. Noceat. i. non prolit. n. Conuenit. ita fuit conuentum. Accursius.



# De interdictis

**D**igestorum. vr. ff. de excep. l. ij.

**E**xceptiones. hic §. videret qd deberet esse in fine superi-  
oris si. sz certe cu replicato sit exceptio bn ponit hic genera-  
liter ad exceptiones qz ad replicationes ptinens.

**F**ideiussoribz. appellatioe fideiussoris omne accessoris

accipe. siue sit man-  
datoz siue fideiussor  
siue alius ex eo di-  
ctus fideiussor qz p  
alio fidem sua astrit-  
perit. Et nota qd dicitur  
pleriqz. qz exceptio  
reco copetens gratia  
sue psonae. vr qz sit  
minor fideiussori no  
copetit. vr. ff. d. mi-  
no. l. in cause in pn.  
et. ff. de excep. l. ex-  
cep. in fi. l. Item si e  
danatus in omnibz  
bonis suis rone sus-  
delicti. vr. C. de f. d.  
l. j. vel si cessit bonis  
vn psonaliter ei sub-  
uenitur ne i plus co-  
ueniatur. qz inquan-  
tuz facere potest. vr  
s. de ac. §. fi. r. j. c. in  
fi. Item vbiqz qz  
inquantuz facere pt  
pdmnatur. na fide-  
iussori non dat exce-  
ptio. vr. ff. de re iu-  
di. l. et si fideiussor. i  
prim. nisi fideiussor.  
vr defensor conueni-  
atur. tunc enim vr d  
fensori no vr fideiuf-  
fori datur. vr. ff. pro  
focio. l. verum. §. j.  
et. ff. so. ma. l. alia.  
vbi aut exceptio rei

coheret vr pacti conuenti et rei iudi. fideiussoribus compe-  
tunt. vr hic etiam inuito reo. vr. C. de excep. l. defensiones.  
et. ff. de excep. l. omnes.

**I**llis quoqz. l. fideiussoribus et similibus.

**S**ane. ppter huc casum dixit. s. pleriqz. et ppter alios  
t. Maxime. s. de fideiuf. in pn. Accur. vr diximus.

**D**e interdictis. qz iterdicta vicem sustinet seu obrinent  
actionu. i. o p actoes r de iterdictis pponit. vr. j. c. in pn. Ac.

**E**quitur de actionibus. scz in factu. §. fi.

**V**erboz. i. dicere vba pcepta r formata a pro-  
re pponente interdictum. sed scdm hoc q erat dña  
olim inter interdicta et actoes. cu et actio erat formula. vr. ff  
de origi. iur. l. ij. §. deinde ex his. Rñ quidā vr pceptor me?  
Az. qz interdicta formabant in psona volentiu ea intentare  
tm vr iter duos dicunt reddi a pretore loquente duobz. vr  
j. c. §. exhibitio. r h etiā colligat. ff. sub multis ti. in tracta-  
tu de interdic. sic eni dz. vnde vi illuz deicisti rē. vr. ff. de vi  
et vi ar. l. j. in prin. Itē vti edes de quibz rē. vr. ff. vti possi.  
l. j. in prin. r sic de alijs. Sz actoes generalr r in psonā om-  
niu formant vr qcunqz emerit ex empto agat. et sic de ceteris  
qd colligat. vr. ff. de origi. iur. l. ij. §. omniu. r §. de his. Vel  
dic breuiter dñam tale fuisse. qz interdicta a pretoribus. sed  
actiones a ceteris magistratibz formabant. vr patet ex eo q  
oia sunt ptona. vr. ff. de inter. p totu libru. sed hodie nil aliud  
est interdictu qz actio pretoria in factu. vr. j. c. §. fi.

**A**liquid. qd est i interdictis resitutorijs et exhibitioijs.

vr. j. c. §. resitutoria. r §. exhibitio.

**P**rohibeat. qd facit in phibitoijs interdictis. vr. j. c. §.  
phibitoria.

**M**axime. hoc ideo dicit qz qnqz per interdicta non super  
possessione sed sup iure rei cotenditur vr patet in interdicto

hec exceptio fideiussoribz no  
dat. i. o scz qz qui alios p debi-  
toze obligat hoc maxime pro-  
spicit: vr cuz facultatibus lap-  
sus fuerit. obitoz possit ab his  
quos p eo obligauit suu pseq.

## De interdictis.

**E**quit vt dispiciamus  
de interdictis seu acti-  
onibz que p his exer-  
cent. Erant at interdicta for-  
me atqz pceptiones verboru  
quibz ptoz aut iubebat aliqd  
fieri. aut fieri phibebat q tuc  
maxime fiebat: cu de possessi-  
one aut quasi possessione in-  
ter aliquos pte debat. **S**u-  
ma aut diuisio interdictozuz  
hec est: q aut phibitoria sunt  
aut resitutoria aut exhibitio-  
ria. **P**rohibitoria sunt quibz  
vetat aliquid fieri. veluti vi si  
ne vitio possident vlt mortuuz  
infereti quo ei ius erat inferen-  
di vlt i sacro loco edificari vlt  
in flumie publico ripaue eius  
aliqd fieri quo pei nauigetur

**P**ossessione. siue retinenda siue recuperanda siue ad-  
piscenda. vr. j. c. §. sequens diuisio.

**Q**uasi possessione. et cum contenditur de possessione re-  
rum incorporealiuz. vr vie et itineris et actus et aque vbi no  
est vera possessio. vr. ff. de acqui. re. do. l. seruus. §. incorpo-  
rales. sed tamen est ibi quedam quasi possessio. et de ea reti-  
nenda competunt interdicta de itinere et actu et tamen qua-  
do contendo me esse in quasi possessione preditorum iuri-  
rium. vr. ff. de itin. ac. pri. per totum. r. ff. de aqua. coti. et  
est. per totum. r. ff. de seruitu. l. penul. r. ff. si ser. vendi. l. si-  
cur. §. Aristo.

**S**umma. i. prima non minima. qz de duobus membris  
aliqua inuenitur. vr. j. c. §. tertia.

**R**esitutoria. quandoqz tamen quedam inueniuntur mi-  
sta tam phibitoria qz exhibitio. vr. ff. c. l. j. §. interdic-  
torum. r. ff. de li. ho. exhi. l. j. naz petitur exhiberi et phibet  
inuitus retineri.

**P**ossident. vr si quis missus fuit in possessi. iussu preto-  
ris. vr. ff. ne vis si. c. qui in possess. mis. c. l. in principio. nam  
iuste possidet et sine vitio qui actore pretore possidet. vr. ff.  
de acqui. pos. l. iuste.

**I**nferendi. quod interdictum est. ff. de mortuo inferedo  
l. j. in prin. §. hoc interdictum.

**E**dficari. quod interdictuz habes. vr. ff. ne quis in loco  
sa. l. j. in prin. **V**el in flumine. r h habes. ff. ne quis in

de mortuo inferen-  
do vbi licet r infer-  
re sepulchro medifi-  
cando vbi lz medifi-  
care. vr. ff. de mor. i  
se. l. j. in prin. r §. pa-  
toz ait. item qnqz p  
prietatis r possessio-  
nis sit. vr. ff. d. aqua  
co. et est. l. j. §. fi. et  
ff. c. l. interdictoz. §.  
quedam. sed nunqd  
alio modo qz per in-  
terdicta agit de pos-  
sessione. Rñ. sic vr  
per condi. inde. §. si  
nimiu. Item p triti-  
cariā. vr. ff. de codi.  
tri. l. j. in fi. et. l. ij. itē  
per codi. ex lege. vr  
C. de acqui. pos. l. j.  
fi. et. ff. de rei ven. l.  
pe. et. C. loc. l. si qs.

flu. pu. si. et ne qd in ripa. l. j. in prin. Accur. §. lo.  
**A** Possessor. i. succedenti de iure p̄torio tñ vt de fillo emā  
 cipato vel cognato. qui dicunt bonoz possessores ex bono  
 rū possessione edictali et decretali. nam statim hñt hoc inter  
 dictū directū vt p̄sequantur possessionē hereditatis. qd ap  
 peilat quoz bonoz  
 vt. §. e. §. ad piscende  
 vtilis vero daf illi  
 q̄ succedit de iure ci  
 uili vel ex testō vel  
 ab intestato. vt. ff. q̄  
 rum bo. l. j. in prin.  
 et. C. quoz bo. l. j. §.  
 ccōtra in hereditatē  
 petitiōne. nā directā  
 datur heredi de iure  
 re ciuili. vtilis vero  
 ei qui succedit de iure  
 p̄torio. vt. ff. de  
 bo. pos. here. per. l.  
 j. Est et aliud nouū  
 auxilium per nouā cō  
 stitutionē inuentum  
 per qd peti pot. he  
 re. si testamentū ap  
 pareat nō vitiatū vel  
 vituperatū aliqua  
 sui gre vt. C. d. edic.  
 diu. adri. tol. l. si. §.  
 quare. dicit hoc re  
 stitutoris cuz nunq̄  
 bono. poss. habuit.  
 Rñ. improprie dicit  
 tur restituere. p̄ da  
 re. vt. ff. de x. sig. l.  
 verbū reddēdi. r. ff.  
 de le. ij. l. cū quidam  
 Uel dicit q̄ inspecta  
 p̄sona defuncti dicit  
 tur restitutoris. sed  
 natura sui dicit ad  
 piscende possessionis  
 vt. ff. quoz. bo. l. j.  
 §. fi.

**B** Possessore. due  
 sunt vie succedendi. scz iure ciuili et iure p̄torio. Prima sub  
 diuidit i possessionū per p̄stitutionem diu. adriani. et petito  
 rium. vt p̄ petitionē hereditatis directam habeat. Itē secū  
 da similiter subdiuidit i possessionū. vt per interdictū quo  
 rū bo. per qd peti successor de iure p̄torio se mitti in posses  
 sionē bonoz que tenebat defuncti tpe mortis. vt hic. Item  
 in p̄torio vt pet. here. bono. pos.  
**C** Possidet. vel dolo fecit quo min⁹ possideat. vt. ff. quoz  
 bo. l. j. in prin. et expone hec verba p̄ herede r̄ possessore. vt  
 §. e. §. p̄ herede. r̄ §. p̄ possessore.  
**D** Possessionē. p̄ interdictū vnde vi. qd intra annū locum  
 habet p̄ his q̄ non puenerūt ad violentiā. p̄ alijs p̄petuo. vt  
 ff. de vi. r̄ vi ar. l. j. in prin. r̄ si ciuilit̄ r̄ naturalr̄ possideat  
 deiectus. si aut̄ naturaliter tñ vtilē bz vt fructuarius. vt. ff.  
 de vi. et vi ar. l. ij. §. vnde vi.  
**E** Subet. s. p̄tor de libertate. vt qz liber homo detinetur  
 iniurijs. qd interdictū habes. ff. de li. bo. exbi. l. j.  
**F** Indicare velit. i. puentus iniūgeret. quo casu ager de li  
 bero homine exhibendo. vt. ff. de li. bo. exhiben. l. si. Accur.  
**G** Parenti. in hoc casu duo sunt interdicta. vnus de li. bo.  
 ex. alter d̄ deducēdis. vt. ff. d̄ li. bo. exbi. l. j. §. rñ. r̄ l. ij. §. rñ.  
**H** Obtinuit. inter sapientes.

**I** Duos. a p̄torie formant. vt no. §. c. in prin.  
**K** Quod ex his. inuicē hic q̄ hoc interdictū ē. p̄ vna re cō  
 petit. Sed §. videt q̄ sit vlc. vt. ff. quoz bo. l. j. §. fi. Sed cer  
 te nihilominus est vlc. l. ad vnaz rem det. sic enī est in here.  
 pe. vt. ff. de pe. here. l. regulariter. r̄ l. l. §. quā constat vlcem ef  
 se. vt. ff. d̄ rei ven. l.  
 j. §. rñ. **L** Posses  
 sio. scz decretalis.  
**M** Data. scz. a vo  
 ce p̄toris viui vlc bo  
 die corā quolibet iu  
 dice. vt. C. q̄ admit.  
 ad bo. pos. l. fi.  
**N** Pro herede. s. z  
 nunq̄d hī tituli sunt  
 Rñ. nō. vt. C. in qui  
 b⁹ ca. cel. lō. r̄. §. l.  
 hereditatē. §. vlcuca  
 pio nō pōt pcedere  
 Sed §. ff. quoz bo.  
 l. j. §. rñ. §. illud ex  
 pone vt ibi.  
**O** Pro herede. bec  
 oro quādoq̄ accipi  
 tur p̄o vero titulo.  
 vt. ff. p̄ herede per  
 totuz. q̄q̄ p̄ fallo.  
 vt quia credebat se  
 heredē cū non sit. et  
 ita hic accipit. et q̄  
 q̄ agit d̄ peti. here.  
 vt. ff. de pet. here. l.  
 p̄ herede.  
**P** Sciens. vñ si q̄  
 rit ab eo quare pos  
 sideat. dicit qz possi  
 deo vel si dicat p̄o  
 herede tñ falsum sci  
 enter dicit. vt. ff. de  
 pe. he. l. qui interro  
 gatus.  
**Q** Amiserit. que ē  
 facti.  
**R** Compatum. cō  
 tra colonū. directus  
 p̄tra extraneos. vti  
 le. vt. C. de sal. inter

at id ei cui bonoz possessio da  
 ta est restituere debeat. Pro  
 herede at possidere videt. qui  
 putat se herede esse. Pro  
 possessore is possidet q̄ nullo  
 iure rem hereditariā vel etiaz  
 totā hereditatē sciēs ad se nō  
 p̄tinere possidet. Pro aut̄ ad  
 piscende possessionis vocat inf  
 dictū. qz ei tñ vtilē ē qui nūc  
 p̄mū conat adipisci possessio  
 nē rei. Itaqz si q̄s adept⁹ pos  
 sessionē amiserit eā hoc inter  
 dictum ei inutile est. Inter  
 dictum quoqz quod appellat  
 saluanuz. adipiscende posses  
 sionis causa comparatum est  
 Eoz vtitur dñs fundi de reb⁹  
 coloni. quas is p̄ mercedib⁹  
 fundi pignori futuras pepigis  
 set. Retinēde possessionis  
 causa compata sunt iterdicta  
 vti possidetis. et vtrobi cum  
 vtraqz parte de proprietate a  
 licuius rei controuersia sit. et  
 ante queritur vter ex litigato  
 ribus possidere. r̄ vter petere  
 debeat. Namqz nisi ante ex  
 ploratum fuerit vtrius posses  
 sio eorum sit. non potest pe  
 titoris actio institui. quia et ci  
 uilis et naturalis ratio facit

d̄. l. j. r̄. ff. de sal. interdic. l. j.  
**S** Coloni. Item et p̄ damno si qd contulit in eis dē. vt. ff. d̄  
 sal. interdic. l. j.  
**T** P̄ epigisset. s. tacite. vt. C. loc. l. certū. iur. §. qd differt  
 inter hoc interdictū et fūianam. Rñ. in fūiana oportet loca  
 torem p̄bare colonum fuisse dñm tempe obligationis. vt. ff.  
 de p̄g. l. j. §. cum p̄dium. in fi. r̄ l. et que nondū sunt. §. qd d̄  
 cit. se d̄ interdicto isto sufficit si p̄bet ipsum possedisse. vt. ff.  
 de sal. interdi. l. j.  
**V** Possidetis. qd de rebus immobilibus dicit. sed vtrobi  
 de mobilibus §. e. §. sed interdicto.  
**X** Proprietate. ob h̄ qd p̄patum est. s. z sine hac p̄trouer  
 sia proprietatē dabit. vt sic de sola possessione p̄tendit. fm  
 y p̄terere. debeat. i. quis sit actor. et q̄s reus. §. 30.  
**Z** Possessio eoz sit. i. quis possideat.  
**3** Non pōt. vt. ff. de iudi. inter litigi. r̄ mu. iu. cā. fa. l. j.  
**a** Ciuilis. vt qz parit actionē in rē aduersario. vt. C. d̄ a li.  
**b** Naturalis. vt qz nemo a seipso possit petere fm natu  
 ram. vt. ff. de arbi. l. pe. et fa. ad hoc bene. ff. vti pos. l. j. §. b̄  
 interdictū. et. ff. de ac. pos. l. exitus.  
**c** Semper ingens. i. magna et hic cadez p̄tentio et in alijs  
 interdictis est. etiam in illo de superficientib⁹. vt. ff. de iugti.  
 n n iij

**L. j. §. rñ.** In illo itinere actus et via privata. vt. ff. de it. ac. prin. l. j. §. rñ. itē de aqua quot. et est. item inter eos q̄ dicūt aquā per eundē riuū qui corruales dñr. item inter eos q̄ ex eodē castello. vt. ff. de aqua q̄ti. et est. l. j. §. rñ. §. l. si quis ius. §. si inter corruales. et §. sit prior. q̄ ex castello. In his enim oibus interdicit vbi de incorpaliū quasi possessione agit est idēz modus agendi q̄ in duobus istis et ideo p̄tine post illū ti. vti pos. et illi sup̄ dicti ponunt per oz dinē. **d.** Remanet. fa. C. de edē. q̄ accusare. in fi. et. C. de rei vē. l. res. ff. si vsufr. pe. l. vii si ui e. **¶** Vel edū. ff. vti pos. l. j. §. rñ.

**f.** **¶** **U**trōbi. hoc d̄ ab vtrūm et vbi vt vtrū ponat p̄ ad. vt ampli⁹ vbi ponitur p̄ quem. q. d. apud quē est apud euz sit. Non sit autem mentio hic possessionis cū mobilia p̄tine n̄ possideant. s̄ immobilia tñ cum dicat possessio q̄ si pedum positio. vt. ff. de acq. pos. l. j. in prin. abusu tñ tam mobilia q̄ immobilia dñr possideri. **g.** **¶** Quoz s̄ duozū interdicoz. **h.** **¶** Interdicti. i. tēpore quo ponit̄ interdici. **i.** **¶** Alium. dummodo aduersarium. **k.** **¶** Eius. sc̄z quā aduersarius vt. ff. de d. sig. l. maiorem prem.

**¶** Possidebat. et sic citius vincebat in vti pos. q̄ vtrōbi. et erat forte ratio. qz citius mobilia transferūt q̄ immobilia. vt. C. cōmo. l. j. §. ff. de re iudi. a diuo pio. §. j. et ff. de acqui. pos. l. si rem. **m.** **¶** Ad possessionē. nō quantū ad possessionē. nā quantū ad alia remansit dñā vt olim. vt vti possidetis. in reb⁹ immobilibus et vtrōbi in mobilib⁹ locū hēat vt hic d̄. et. s̄. pri. §. n̄. **¶** Nec clā. cum multa sunt genera violentiaz que ad p̄ns omitto. de hac vi que inq̄tatiua d̄ que parit hoc interdicius dic. vt si me arare vel edificare vel aliqd̄ in eo facere. p̄hibes p̄tendens te possidere. h̄z locū hoc interdicius. vt. ff. d̄ vi et vi ar. l. vim facit. et. ff. q̄ vi aut clam. l. j. §. q̄ si. quid si ille nō p̄tendat se possidere. sed solū iniuriā mibi. **¶** Rñ̄ adhuc locū h̄z hoc interdicius. vt. ff. vti pos. si duo. §. si vicinus. **¶** Et actione iniuriāz mibi tenet. vt. ff. de ac. emp. l. qui pendētem. Quid si nec possessionis rōe nec iniuriā sed qz fuit utem sibi p̄tendit. **¶** Rñ̄. si possidet intentabo negatoziaz. si ego p̄ofideo intētabo hoc interdicius. vt. ff. si ser. ven. l. ij. §. j. **¶** **L.** n̄ asit possidet qui clāculo me abñte sibi possidere volēs ingreditur fundū meū quem ego possideo. nec tamen suspicor me posse repelli. et ita me abñte et inuito sepius facit. vt. ff. q̄ vi aut clam. l. ij. §. si. et de acqui. pos. l. clam. ille enim q̄ ingre-

ditur habet naturalem per introitum suum. et ego ciuilem. **¶** Vel dic q̄ ego retineo naturalem ciuilit̄ ingredieus naturalem naturaliter. Sed nonne eam naturalem perdit statim cum de fundo exit et ad iudicium venit vel etiam aliās fret. **¶** Rñ̄. non immo animo retinet eam naturalem vt facit fru-

ctuaris q̄ solam naturalem habet. **¶** Vel dic q̄ si amittat eaz non tamen necet qz adhuc hoc interdico tenetur. licet ego possideam tantū vt diximus per. l. ff. vti pos. si duo. §. si vicinus. **¶** **P**ecario ar̄ possidet aduersari⁹ a me vt si p̄abus suis motus concessi sibi p̄ecario. vt. ff. de p̄eca. l. j. in prin. et. §. j. **¶** Et distingue in p̄ecario quia aut agit vt omnis possessio in accipientem trāsferat quod fieri potest. vt. ff. eo. in reb⁹ et. ff. de acqui. poss. pompo. §. si is. aut vt nulla. et hec valet. vt. ff. de p̄ca. certe. §. is q̄. aut vt habeat naturalem tantum qui accipit et h̄ valet. vt. ff. de p̄eca. l. et habet. §. euz **¶** Sed nūquid in omni p̄ecario vinco habentem a me p̄ hoc interdicius. **¶** Rñ̄. n̄ illum qui habet omnem possessionē cū hoc interdicius possessorem tuatur. vt. ff. vti pos. l. j. §. j. et §. ij. ergo vinco superdictos etiam si ego habebam pos-

ab aduersario possidebat. hoc die tñ aliter ob̄uat. **¶** **M**az vtriusq̄ interdici potestas q̄stum ad possessionē p̄tinet exequata ē vt ille vincat et in re soli et in re mobili q̄ possessionē nec vi nec clam nec p̄cario ab aduersario litis p̄testate tpe detinet. **¶** **P**ossidere aut videtur quisq̄ n̄ solū si ipse possideat. sed si eius noie aliquis in possessione sit. licet is ei⁹ iuri subiectus non sit qualis est colonus et inquilin⁹. **¶** **P**er eos quoq̄ apud quos deposuerit quis aut quib⁹ commodaue- rit ipse possidere videt. et hoc ē quod d̄ retinere possessionē posse aliquē p̄ quēlibet qui ei⁹ noie sit in possessione quinetiam solo aīo quoq̄ retieri possessionē placet. i. vt quib⁹ neq̄ ipse sit in possessione neq̄ eius nomine alius. tñ si non relinquēde possessionis aīo. sed postea reuersus idē discesserit retinere possessionē videtur. **¶** **A**d ip̄si vero possessionem p̄ quos aliquis p̄t. secundo libro exposuimus. nec vlla dubitatio est. qui aīo solo adipisci possessionē nēo p̄t. **¶** **B**e-

sessionē ab alio vi vel clam vel p̄cario. vt hic. et. ff. vti pos. l. j. §. si. et. l. ij. **¶** **I**n possessione. caute dicit. vt. ff. de acquiren. posses. l. si quis autem. nam non possident isti nec ciuilit̄ nec naturaliter s̄m **¶** **I**oan̄em. scilicet colonus et inquilin⁹ et similes. vt hic et. ff. de vsuca. non solum. §. qd̄ vulgo s̄z. **¶** **A**d. dicit eos naturaliter possidere. vt. ff. communia di. l. cō. di. §. neq̄. s̄z illum intellige possidere colonū. s̄z alij. **¶** **P** Colonus. sc̄z in villa sed inquilinus in ciuitate. vt. ff. de acqui. pos. l. re pignozis. **¶** **Q** Per eos. videtur si ergo per alium possidet ergo nō possidet. vt. ff. de acqui. pos. l. q̄ in eo. licet quidam dixerunt eū naturaliter possidere sicut et colonum vt superiori casu diximus. **¶** **R** Retinere. licet animo teneat. non tamen animo querit. vt. ff. de acqui. pos. l. quemadmodū. et. C. de acqui. pos. l. licet a **¶** **E**xposuim⁹. s̄. p̄ quas p̄. no. ac. §. ex his. et. §. p̄ti. **¶** **E**dū. aliud in rebus mobilib⁹. nā p̄ his p̄tēti vi boni. rap. actō. vt. ff. de vi et vi ar. l. j. §. **¶** **I**nterdicius. et. §. illud. et. §. plane nisi mobilia cū immobilibus petant hoc interdicius. vt. ff. de vi et vi ar. l. ij. §. qui autem.

# De pena temere liti. C.

**e** Propositio. i. dat. **d** Cui vi. Sz qre dr vi vi. Rñ. qz talia erāt vba p̄oris. vi illū vi deiecit. zc. z ita a p̄ra. vboz p̄oris sumpsit denoiatōem sicut et alia. vt quoz bo no. z silia. vt. ff. de vi. z vi. ar. l. j. in prin. **e** Ab eo. i. de se. vt. qz hodie expoliati te. vt. qz cepi possidere rē tuam clam vel vi. sequenti vero die me expulsi. nā teneris mihi hoc interdicto sec? si incōtinēti me reij. cis. vt. ff. de vi et vi ar. l. ij. §. cū igit. z. l. q̄ possessionē qd̄ i cōtinēti accipe ante q̄ ad alios act? ex. trancoos diuertat. vt. ff. de duo. re. ff. duo. **f** Cōstitutiomb?. vt. C. vi vi si q̄s in tantam. **g** Supradixim?. scz vi bo. rap. §. q̄a tū. **h** Rei dare scz p̄prietatis sz interdicto vti posside tis possessio estimat vt. ff. vii. pos. l. pe. §. fi. **i** Priuata pe na aut hmoi legis ē tertie p̄tis bonozuz publicatio. si sine ar mis. z relegatio etiā si cū armis. vt. j. de pub. iudi. §. item lex iusta d̄ vi pub. z. C. ad. l. iul. de vi pub. l. q̄iqz. z. l. ij. z. ff. de act. l. bos accusare §. omnibus.

**k** Sinasit. z lap. des. j. de pub. iudi. §. ite lex. ff. de vi et vi ar. l. ij. in pn. ff. d̄ sig. l. armorū. Sz Sz nunqd̄ dz aliq̄s expectare se primo

percuti q̄ p̄ciat. dicitur quidam q̄ sic. vt. ar. C. vnde vi. l. j. z. ff. ad. l. aquil. si ex plagis. §. tabernarius. No s p̄ra sed sufficit iustus timor recte possidenti ad defendendā posses sionem quam sine vitin tenebat inculpate tutele modera mine illatam vnde inde ppulsare licet. vt. ff. ad. l. aquil. sed et si q̄iqz. z. ff. ad. l. cor. de sic. l. is q̄. ff. de vi z vi ar. l. ij. §. qui armati.

**l** Tertia duplicia. simul pōt fieri actionū diuisio. nā q̄daz duplices sunt. vt. fa. ber. fin. regū. cōi. di. vt. ff. de iudi. l. in tribus. **m** Sacro. ff. ne quid in loco sacro. l. j.

**n** Publico. ff. ne quid in flumie pub. per totū. **o** Utrobi. Itē interdictū de sup̄ficiabus. vt. ff. de sup̄fi. l. j. §. p̄ponit. z. dic vt. s. e. §. retinende.

**p** Interdictoz. l. cū antiqua solēnitate. sine ca tñ reddi p̄t et p̄poni. vt. ff. de op. no. nū. l. p̄tor ait. §. nōnulli. vel etiam in factum actio loco cuiuslibet interdicti q̄ vtilis vocatur z subijcit. **q** D̄ dinē. i. extra antiquā solēnitate qd̄ semp fieri videt vt subijcit. vt. s. de suc. subla. in pn. z. ff. de neg. ges. l. actio. Et. de form. z impe. ac. subla. l. j. z. ij.

cupande possessionis cā solet infdici siq̄s ex possessione fūdi vel ediu? vi deiectus fuerit. **M**ā ei p̄ponit interdictū vñ vi. p̄ qd̄ is qui deiecit cogitur ei restituere possessionez. licet is ab eo q̄ vi deiecit vel clā vt p̄carto possideat. sz ex cōstitu tionib? sacris vt supra dixi mus si q̄s rē p vim occupaue rit. siquidē in bonis ei? est do minio eius priuaf. si aliena p? eius restitutōez etiā estimatio nē rei dare vi passo cōpellit.

**Q**ui aut aliquē d̄ possessione p vim deiecerit. tenet ex lege iulia de vi priuata aut de vi publica. sz de vi priuata. si si ne armis viz fecerit. Sinasit cū armis euz de possessione vi expulerit. de vi publica tenet **l**rimoz aut appellatōe nō solū scuta z gladios z galeas sed z fustes z lapides signifi cari intelligim?. **T**ertia di uisio interdictoz bec ē. q̄ aut simplicia sunt. aut duplicia.

**S**implicia sunt veluti in qui bus reus alter est. alter actor. qualia sūt oia restitutoria aut exhibitoria. **N**am actor is est qui desiderat aut exhiberi aut restitui. **B**e? at is a quo desiderat vt restituat aut exhi

**t** Interdictis. scz solēnib?. **s** Actio. i. actio in factuz q̄ dat loco cuiuslibet interdicti. Et no. q̄tuor eē genera actō nis i factū. Una ē q̄ ex oi edicto vel interdicto p̄oris datur vbi sp̄alis actio nō dat vt hic. Alia ē legis aquilte subsidia ria. qñ damnū dat de nō corpe in nō corpe. vt. s. ad. l. aquil.

**h** si. q̄ et ip̄a p̄oria ē. vt. ff. de p̄scrip. x. l. q̄ actionū. i. ff. Ter tiū gen? ē exordina riū. qz ex varis figu ris causaz ē introdu ctū. q̄tēs equuz est actionē dari. vt. C. d̄ sacrofa. ec. l. scim? **Q**uartū genus ē qd̄ equipare actioni p̄ scrip. x. q̄ actio pre scrip. ver. vna cum ista in factuz ciuilibs dr. vt. ff. de p̄. ver. l. j. in fi. Et hz locū i trib? generib? nego ctoz. p̄rio in cōtra ctib? innoiaz trib? do et des. z do vt fa cias. z factio vt facti as. vt. ff. de p̄scrip. x. l. naturalis. §. j. z ij. Sz in quarto in nomigto p̄ctu. scz fa cio vt des. habet lo cū actio de dolo. vt ff. de p̄scrip. x. l. na turalis. §. q̄ si factio. Itē in secūdo gene re ex omni pacto in continenti ante vel post appposito iuxta aliq̄ cōtractū. vt C. d̄ pac. inter emp. z vē. l. ij. z. C. d̄ pac. l. petens. Item i ter tio genere. vbi cūqz dubitat de noie cō tractus. vt patet in exemplis. vt. ff. de estima. ac. l. j. z. ff. d̄ p̄scrip. x. l. j. per to tum. z. l. ij.

**De pena temere litigantū.**  
**N**unc admonēdi sum? magnā curā egisse cos q̄ iura sustinebāt ne fa cile hoies ad litigādū p̄cede rēt qd̄ z nobis studio est. idqz eo maxie fieri pōt. q̄ temeri tas tam agentū q̄ coz cū qb? agit modo pecuniaria? pena modo iusurādi religione? mō infamie? metu coercetur. **E**cce

**t** Reddita scz ab illo pretore. **v** De pena temere litigantū. vsqz nūc de p̄positione actō nū dictū ē. Sz qz cōtingit eas inter dū tenere p̄poni nūc de p̄na temere litigantū dicit.

**N**unc sustinebāt. i. magistratus qui iura reddebāt vt. ff. de ori. iur. l. ij. §. post originē. **x** Maxime. i. certe. **y** Pecuniaria. i. aliqñ vt. j. e. §. fi. **z** Religione. i. calūnie. vt. j. p̄xi. §. Sed qñ. Rñ. in futuro seculo. lz nō isto. vt. C. de iurciur. l. ij. Accur. **a** Infamie. j. e. §. ex q̄busdā. **b** Cōstōne. C. de iurciur. p̄pter ca. l. ij. i pn. Accur. **c** Nisi p̄us. nō dic q̄ pri us re? q̄ actor iuret. sz p̄usq̄ audiat actor. aut p̄usq̄ re? iu ret. vt. C. d̄ iur. ca. l. ij. i pn. q̄ ē. **d** Ad d̄dicēdū. no. dili gent capla h? sacri. actor cū iurat q̄ bōa iustitia venit ad agendū. vt. C. de iura. ca. l. ij. Itē q̄ n̄ dabit vt dedit iudici aliq̄ vt p̄ferat p se iua. vt i auē. vt liti iuret i ex or. litis. Item q̄ nullam exiger vel faciat probationem calumnio sam. vt in aucten. de his qui ingredi. ad appel. §. fi. colla. v. e contra reus iurat bec eadem nisi q̄ in primo caplo iurat

se ut bona contradictione. **C**elut. vt. s. de ac. s. tripli. f. Noie age. Itz alibi. vt. C. de no. nu. pe. aut p. q. p. p. r. a. Itz et alibi. vt. si creditor negat sibi debitum solutum. na. postea q. sit debitum. pbare cogit. vt. ff. de p. ba. l. cu. de indebito. Itz possessor negas se possidere si. p. bat. p. dit. possessio nem. vt. ff. d. res. v. l. pe. r. in. au. c. de tri. en. r. seq. n. s. ad. bec. Itz als. vt. ff. de iu. di. l. cum.

**A**ctio. etia. a. p. n. cipio. no. solu. iusticia. tione. vt. hic. r. s. d. act. s. at. ille. Accur. h. Itz actoris. q. si. di. no. solu. reus. iu. rat. de. calunia. vt. s. eo. s. j. sed. etia. actor. vt. in. p. stitute. n. fa. dr. vt. C. de iura. ca. lu. l. ij. in. prin.

**S**ubeunt. f. q. su. tu. et. fidele. scriuitu. p. tent. vt. in. con. stitute. n. dr. s. z. in. con. stitute. n. no. habe. q. iure. l. z. lege. caue. atur. vt. C. de iudi. rem. no. noua. s. pa. tron. r. fac. in. au. c. d. testi. s. fi.

**H**ec. aut. q. d. sa. cram. to. ca. de. ca. l. ut. s. e. s. j. r. s. e. s. Itz. actoris. r. s. p. r. i.

**I**ntroducta. actio. em. q. da. erat. qua. te. nebat. actor. q. p. ca. l. unia. litigabat. in. de. c. ma. p. re. litis. q. d. ho. die. corrigi. s. z. et. h. bodie. iure. au. c. i. an. tiquu. redit. statu. l. z. no. iure. illi. actoris. s. z. p. iudicis. officiu. vt. i. au. c. de. litigi. s. ad. excludendas. Et. no. ex. hoc. s. r. ex. di. cta. au. c. d. litigi. r. ex. l. ff. de. re. iudi. l. qui. in. ius. s. nemo. r. ex. l. ff. de. peti. here. l. il. lud. q. nisi. improbe. et. caluniose. litigauerit. vt. no. debeat. codemari. in. expensis. vt. ff. de. iudi. l. cum. qui. r. C. de. fruc. r. li. expen. l. no. igno. ret. l. z. in. C. de. iudi. l. p. perand. s. s. ma. sit. indistincte. dicat. victu. codemari. victori. in. expensis. sed. est. intelligendu. cu. iam. dicta. determinatone. si. caluniose. hoc. faciat. vt. in. au. c. de. iudi. s. opoz. coll. vj.

**I**gnomiosi. si. damnati. f. suo. noie. no. si. pcuratoris. vt. ff. de. his. q. no. infa. l. furti. r. h. si. a. iudice. ordinario. vel. dele. gato. sit. codematus. sec. si. ab. arbitro. vt. ff. de. his. qui. no. infa. l. q. d. ergo. s. ex. copromisso.

**D**irecta. et. ob. id. tutor. puentus. a. pupillo. r. damnat. in.

eni. iusiurandu. omnib. q. pue. niunt. ex. p. stitute. n. a. defere. na. reus. no. aliter. suis. allegati. onib. vti. nisi. pri. iurauerit. q. putas. se. bona. instantia. vti. ad. p. tradicendu. peruenit.

**E**t. aduersus. inficiates. ex. q. bus. daz. causis. dupli. vel. tripli. actio. constituitur. veluti. si. da. ni. iniurie. aut. legatorum. locis. venerabilibus. relictorum. no. mine. agatur. Statum. autem. ab. initio. pluris. q. simpli. est. actio. veluti. furti. manifesti. q. dupli. nec. manifesti. dupli. na. ex. his. r. alijs. quibusdam. cau. is. siue. quis. neget. siue. fateat. pluiris. q. simpli. est. actio.

**I**tem. actoris. quocq. calunia. coeretur. nam. etiam. actor. p. calunia. iurare. cogitur. ex. no. stra. constitutione. vtriusq. eti. am. partis. aduocati. iusiuran. dum. subeunt. q. d. alia. nostra. co. stitute. de. dephesu. e. **H**ec. aut. oia. p. veteris. calunie. actio. e. i. troducta. sunt. que. in. disuetu. dine. z. abijt. q. in. pte. decima. lit. auctores. mulctabat. q. d. nusq. factum. esse. inuenimus. Sed. pro. his. introductu. est. r. p. r. a. tum. iusiurandum. vt. r. iprob. litigator. etia. ia. danu. r. imp. sas. lit. inferre. aduersario. suo. cogat. **E**t. quibusda. iudici. is. damnati. ignominiosi. sunt. veluti. furti. vi. bonoz. r. r. ap. to. rum. iniuriarum. de. dolo. **I**te. tutele. mandati. depositi. dire. ctis. non. p. rarijs. actionibus.

fama. **I**de. in. alijs. directis. sec. si. e. contra. tutor. pupillum. faciat. p. demari. vt. hic. r. ff. de. his. qui. no. infa. l. j. Et. no. qz. in. casu. etia. z. p. r. a. infamat. vt. hic. r. ff. de. his. qui. no. infa. l. furti. s. mandati. Itz. no. q. q. tuor. hic. ponunt. exempla. de. maleficijs. r. quattuor. de. p. ractibus. vel. quasi.

**I**te. p. socio. q. ab. vtraq. pte. directa. est. r. ob. id. quilibet. ex. socijs. eo. iudicio. danat. igno. minia. notat. sed. furti. quidem. aut. vi. bonoz. r. r. ap. to. rum. aut. in. iuriarum. aut. de. dolo. no. solum. danati. notant. ignominia. sed. r. p. r. a. t. r. recte. **M**urimu. em. interest. vtru. ex. delicto. aliq. s. aut. ex. contractu. debitor. sit.

**O**mniu. aut. actionu. instituen. darum. principiu. ab. ea. parte. edicti. p. ficiat. qua. p. r. o. z. edi. cit. de. in. ius. vocado. vtiq. em. in. primis. aduersarius. in. ius. vocadus. e. id. est. ad. eu. voca. dus. e. q. ius. dicitur. sit. qua. p. te. p. r. o. z. parentib. r. patronis. **I**te. paritib. liberisq. p. r. o. no. ruz. r. patronaru. huc. p. r. a. t. ho. noze. vt. no. aliter. liceat. liberis. libertisq. eos. in. ius. vocare. q. si. id. ab. ipo. p. r. o. z. postulauerit. r. si. q. s. aliter. vo. cauerit. in. eu. pena. solidoz. r. quinquaginta. constituit.

### De officio iudicis.

**S**uperest. vt. de. officio. iudicis. dispiciamus. **E**t. quidem. in. primis. illud. obsuare. dz. iudex. vt. alit. no. iudicet. q. q. d. legib. aut. co. stitute. oib. aut. moribus. p. di. tum. est. **I**deoz. si. noxali. iudi. cio. aditus. est. obsuare. debz. vt. si. condenandus. videt. d. nis. ita. debeat. codenare. publium. meum. lucio. ticio. in. dec. au. reos. condemno. aut. noxam.

**I**n. primis. id. est. i. principalibus. vt. inter. principalia. na. primo. libellus. dandus. est. vt. C. de. lit. contest. au. c. offerat. et. cae. examinatio. pcedere. dz. hac. obseruanti. q. circa. sniaz. adhibet. vt. C. de. iudi. l. iudices. vel. die. in. primis. f. obser. uantijs. scz. circa. sententiam. adhibendis. nam. r. alia. sunt. obser. uanda. f. q. detur. in. scriptis. vt. C. de. sen. ex. pe. reci. l. fi. et. sedendo. vt. in. au. c. vt. ab. illius. et. qui. s. s. sancimus. sed. hoc. est. principale. q. fm. lege. iudicet. vt. hic. sequitur.

**C**ostomb. f. impatoz. **A**ut. morib. l. s. uetudine. q. p. lege. fuat. vt. s. d. iure. na. s. ex. n. scripto. s. z. q. d. si. vnu.

**S**z. furti. etiam. pacti. i. p. cio. eris. si. ne. iustu. p. r. o. z. vt. ff. de. his. q. no. infa. l. i. actio. b. r. l. furti. s. pacti. p. **R**ecte. vt. ff. d. bis. q. no. infa. furti. l. fi.

**E**dicti. i. edicti. p. r. o. z. de. in. ius. vo. ca. vt. ff. de. ius. vo. l. ij. s. p. r. o. z. r. p. r. o. z. ti. **D**icturus. ff. de. in. ius. vo. l. j.

**S**olidoz. als. q. si. inofficius. casti. gat. si. p. inopia. pena. soluere. no. possit. vt. ff. de. in. ius. vo. l. pe. et. fi. **E**t. intellige. h. i. emacipatis. filijs. als. no. possit. ee. iudicis. inter. p. r. e. z. filiu. vt. C. de. in. ius. vo. l. fi. et. dixim. s. de. act. s. s. u. quoz. **I**te. no. qz. patet. hic. q. aure. us. p. solido. accipit. vt. ff. de. in. ius. vo. l. libertus. r. l. ij. cum. dicat. l. aureoz. et. h. dicit. solidozum. **I**te. nota. qz. lxxij. aurei. faciunt. libza. auri. vt. C. d. suscep. r. archa. l. quotiens. coll. x.

### De officio iudicis Rubrica.

**S**uperest. Sed. vñ. super. est. **R**ñ. qz. de. actis. di. xim. r. de. reis. seq. vt. et. de. iudice. q. se. det. in. iudicio. dica. mus. r. ei. officio. cir. ca. que. versatur.

cor alteri dicit. Rñ. pstitutio legi antiq̄ p̄iudicat. vt. ff. d. le. 7 se. cō. l. nō ē no. 7 cōsuetudo p̄iudicat vtriq̄ siue sit generalis. vt. ff. de le. et se. cō. l. de q̄bus. siue sit sp̄ialis in illo loco. s. m̄ p̄iudicat vtriq̄. vt. ff. cō. l. p̄. l. v̄ditor. s. si p̄stat. d. ff. l. p̄. l. p̄. l. nā damni estimatio tñ ē in obli. 7 i cō denatōne. vt. ff. d. re iudi. l. miles. s. j. et ij. als ēt icerta snia qd̄ ēē non d̄z. vt. s. de act. s. curare. e. ff. s. possessorē.

**f** Ut rē ip̄am. idē et si in p̄sonam. vt si res petat v̄t possessa p̄ actōem q̄ me. cā. vel ex stipulatu ad rē tradendā. si at̄ in q̄titate v̄t i genere aliqd̄ petat. 7 tūca petitione actoris absoluit v̄t cōdenat̄ in re petita.

**g** Cū fructib⁹. sed de q̄b⁹ fructib⁹ loq̄ tur. nūqd̄ de natura lib⁹ vt d̄ pomis 7 ceruisis 7 si. an x̄o de industrialib⁹. Rñ. de naturalib⁹ nō. qz illi aut ext̄r. 7 tunc p̄ rei v̄t. pet̄it̄ sicut res ip̄a. cū null⁹ etiā bo. si. pos. facit suos vt. ff. d̄ vsu. l. fruct⁹. Aut nō ext̄r. 7 tunc nō tenet. cū nec habeat nec dolo fecerit q̄ min⁹ haberet. s̄ p̄ditōne sine causa estimatio debet. ff. si cer. pe. l. si 7 me et vtroq̄ casu cessat officiu iudicis. de q̄ agit cū iur̄ actōnis petant. 7 rē de industrialib⁹ nō si a bo.

si. pos. p̄cepti sūt. qz p̄cipiēdo eos 7 sepando a solo suos facit et luerat. vt. ff. de re. di. s. si q̄s a nō dño siue habeat ti. siue nō. vt. ff. q̄. mo. vsu. a. l. si vsufr. 7. ff. si. regū. l. ff. s. pe. si at̄ nō sepauit ad huc ip̄i fundi sūt. vt. ff. de rei ven. l. fruct⁹. s̄ dic de industrialib⁹ loq̄ q̄ sūt p̄cepti s̄ nō cōsumpti a bo. si. pos. nā cū sūt facti possessoris nō rei ven. sed iudi. of. pet̄it̄ vt hic. 7. C. de rei ven. l. certū. s. bona fide. si aut̄ malefidei sit de p̄sumptis teneb̄t p̄ditōne sine cā de ext̄r̄tib⁹ rei v̄t. nō dico eadē rei ven. q̄ pet̄it̄ res. s̄ alia oīno. l̄ in pe. here. sit see. vt. C. de rei ven. l. certū. j. rñ. De p̄cipiēdis aut̄ tenet of. iudi. vt. j. e. s. illoz. 7. ff. de rei. ven. si nauis. s. si. si x̄o male si. pos. ti. habeat d̄ cōsumptis. tenet p̄ditōne sine cā de ext̄r̄tib⁹ rei ven. a p̄cipiēdis p̄pter ti. excusat. vt. C. d̄ rei ven. si fundū. nisi in. iij. casib⁹ vbi de p̄cipiēdis tenet qui b̄z ti. q̄s dic vt. s. diximus de re. di. s. si q̄s a nō dño.

**b** Si in p̄nti. No. in actōne in rem in cōtinenti fieri execu tione sec⁹ in p̄sonalibus. qz. iij. mensū spatū daf. vt. s. de act. s. quedā. 7. C. de vsu. rei iudi. l. ij. 7. iij.

**i** At si hereditas petita. si hereditatis p̄ditōne actū sit et

dedere. Et si i rē actū sit coraz iudice: si p̄tra petitorē iudica uerit: absoluerē d̄z possessorē siue p̄tra possessorē iubere eū d̄z vt rē ip̄am restituat cū fructib⁹: s̄ si in p̄nti neget se possessor restituere posse 7 sine frustra tione videbit̄ tps restituendi cā petere: indulgēdū est ei vt tñ de litis estimatōe caueat cū fideiussore si infra tps qd̄ ei datū ē nō restituisset: 7 si here ditas penta sit: eadē circa fructus interueniūt q̄ dixim⁹ int̄uenire de singulari rez peti tione. Illoz aut̄ fructū quos culpa sua possessor nō p̄cepit siue illoz quos percepit. In vtraq̄ actōe eadem rō pene habet si p̄do fuerit. si vero bona fide possessor fuerit: nō habet rō cōsumptoz neqz nō p̄ceptoz. post incheatā aut̄ peti tione etiā illoz rō habet: qui culpa possessoris p̄cepti si sūt vel p̄cepti cōsumpti sunt.

Si ad exhibēdū actum fuerit nō sufficit si exhibeat rē is cuius quo actū ē: sed opus ē vt etiā rei cām debeat exhibere id est vt eā cām habeat actor: quaz habiturus ēt si cū primū ad exhibēdū egisset exhibita res fuisset. Ideoqz si inter moras

cōdenatio secuta. nā et ip̄a ē in rem 7 in p̄sonā. vt. s. de act. s. quedā k. Petitorē. vt restituant fruct⁹ cū re. vt. s. p̄. s. l. nō p̄cepit. s. q̄ ti. nō habebat. als ab illis p̄cipiēdis excusat. vt modo diximus. m. Actōne. s. in rem et pe. be. n. p̄. pene. pene dicit. qz i pe. here. venit eadē

exhibendū vsucapta sit res a possessore nihilominus condē nabitur. **f** Preterea fructū medij tēporis. i. et quod post acceptum ad exhibendum iudicium ante rē iudicatā inter cessit: rōem d̄z h̄re iudex. Qd̄ si neget rē cū quo ad exhibē dū actū ē in p̄nti se exhibere posse 7 tps exhibēdi causa petat: idemqz sine frustratiōe postulare videat. dari ei debz vt tñ caueat se restitū quod si neqz statim iussu iudicis rez exhibeat neqz postea exhibituz se caueat p̄denandus sit in id qd̄ actor inferat si ab iūto res exhibita ēt. Si familie hercis eūde iudicio actū sit: singlas res singul heredib⁹ adiudicare d̄z 7 si i alteri p̄sonā p̄gra uare vid̄z adiudicatio d̄z h̄re iūicē coheredi certa pecūia sicut iā dictū ē p̄denare. **f** Eo quoz noie coheredi q̄s suo p̄denandus ē: q̄ solus fruct⁹ hereditarij fundi p̄cepit. aut rem hereditariā corrupit: aut p̄supsit q̄ qd̄ sūt inter plures quoz q̄ duos coheredes sub sequuntur. **f** Eadē qd̄ inter ueniunt 7 si cō diuidūdo de plurib⁹ reb⁹ actum sit. q̄ si de vna re veluti de fundo si qd̄z

rōne q̄ res. s̄ in rei ven. alia ē rei ven. p̄ re. alia p̄ fructibus o. ff. h̄. est v̄t p̄ rei v̄t. v̄t p̄ iudi. of. sed p̄ p̄ditōne sine cā sic cū equū 7 bonū sit. vt. ff. si cer. pe. l. et si me. p̄ p̄cepti. nisi i fans v̄t pupillus fu erit possessor. vt. ff. de rei ven. l. q̄ infas

**q** Usucapta. sed quō potuit vsucapi cū interruptōne facta in actōe ad exhibendū videat̄ facta etiā i rei ven. vt. C. d̄ania. ex. l. si. Rñ. fm̄ Jo. l. illa intelli git in trib⁹ casibus ibi in l̄ra posit̄s nō als. Alij dicūt illā generaliter intelligi p̄

l. ff. de iude. solemus. Et quod hic dicit circa res mobiles intellige in quibus non interruptit vsucapio per lit. con testa. vt. ff. de rei ven. l. si post. p̄ma snia verior est.

**r** Actū. et obrentum.

**s** In caueat. vt. s. e. s. si neget. ff. ad exhib. d̄ eo. s. si iusta t̄. Condemnandus. delato iur̄curan. in litem. vt. ff. de in lit. iu. l. in actione.

**v** Dictū est. vt. s. de act. s. qd̄ am actiones.

**x** Eo consumpsit. vt hic. 7. ff. fa. her. l. puro v̄t. s. sed si do lo. 7. Eadē. s. vt fiat adiudicatō rez 7 pecunie. vt. s. e. s. si familie. aut circa dāna data in reb⁹. vt. s. e. s. p̄. 7. ff. cōt di. l. iij. 3. Possit. nō. nō posse fieri qd̄ sine cōmoditate sit. vt hic. 7. ff. de ver. signi. l. nepos proculo. Item nō. cor pus aliud diuidū vt fundus qui diuiditur fm̄ volūratem p̄rissa. vt. ff. de le. j. l. quod in rez natura. s. ij. Aliud inditū dū. vt hō vt hic. 7. ff. de vsuc. l. rez. s. mixtura a

**Si** si niū. q̄ iudicio agit vt agr̄ p̄simib⁹ terminat̄ ponat̄ s̄ p̄ do mib⁹ vicinis b̄ iudicio nō agit. si at̄ sit dom⁹ i p̄dū rusticū agit ur vni si. regun. nō directa. vt. ff. si. regū. l. ij. in p̄n. 7. l.



sed et si. §. si. b. **N**ecessaria. B. f. qd sequit euidetiorib<sup>9</sup>  
c. **A**diudicatio. ff. ff. reg. l. ij. §. si. r. l. ij. r. iij. in prin.  
o. **E**odemmandus. f. ad interesse delato iureiur. in litem.  
e. **S**uratus e. s. ad qd damnabit. Rñ. qñ in lite iurauerit  
actor pñ r criminaliter puniri. in l. aureos. ex. l. agraria. p  
qñlibet vice q appli  
catur fisco. vt. ff. de  
ter. mo. l. agraria.  
nec ciuilib tollit p  
criminalē. cū ad rei  
psecutionem altera  
def. vt. C. qñ ci. act.  
pñ. cri. l. j. nisi iure  
rim donec altera ex  
erceat. vt. ff. de pub.  
iudi. l. is qui.

f. **C**ontumacie. con  
denat. f. ad interesse  
delato iureiur. i lite  
g. **C**ui adiudicatu  
est. no. ex snia iudicij  
dñtum transferri. sic  
est in missione q fit  
ex secūdo decreto.  
vt. ff. de acqui. pos.  
l. ij. §. si. r. ff. si ex  
noxā. cā agat. l. ij. in  
fi. r. ff. cōi. di. l. sed si  
res. q sic accipe si fu  
erit facta missio p p  
tozē. nā sola snia nō  
facē dñm s. traditio.  
vt. C. de ac. l. traditio  
nib<sup>9</sup>. r. s. de rerū  
di. §. p traditōne. et  
ff. d. acq. pos. l. iuste.

Sz qd in rei vē. si res e aliena. r i ea pñcief. r ex ea cā mi  
bi tradat. Rñ. idē cū. n. pñli. mibi det qñ a nō dño mibi ad  
iudicat r tradit. vt. ff. de publi. l. ij. in fi. g. vbi e dñs dz ex  
snia traditio me dñm facere. vt. ff. de pub. l. qñcūq. pñtea  
lex videf expñsa. vt. ff. de pcur. l. nō solū. als pōpo. §. s. his  
et. ff. de ex. rei iudi. l. si inter. **N**ec ob. q error sit ibi ex q vi  
deat dñm nō transire. qz hic error iā reprobari nō pōt iudij  
cis snia puar a q nō fuit appellatū. Itē nec ob. q snia lata i  
actōe psonali reo absoluto qz remanet debitor. vt. ff. de cō  
di. inde. l. iul. qz illud hz locū in obligatōne q e res incorpa  
lis. h aut dicim<sup>9</sup> d dñio rei corpālis qd facile r pñ. pñ. sepa  
ri ab vno r alijs dari. s. nō sic i corpāli. vt. ff. p socio. l. ea dō  
b. **D**e publicis iudicijs. qz ciuilia iudicia dicta sunt vsqz  
huc. r etiā qdā criminalia s. circa priuata delicta. vt. s. in  
pñ. hui<sup>9</sup> qñ li. vsqz ad ti. d. act. iō nōc ponit d publica act.

**P**ublica p actōnes. imo p accusatōnes.  
Sile h dñū nimis large positū sic intellige. qz in  
ciuilib<sup>9</sup> agit vt aliqd def. s. h vt pñtaf accusa  
tus. r ita pñsiderata petitōne pquerētis nū hñt si  
mle inspecto sine nec in pñ. cū vñū p actōne. alterū p accu  
satōnem instituit nec in exercitio cū in ciuilib<sup>9</sup> pber actor  
tm. vt. C. de eden. l. q accusare. s. in criminalib<sup>9</sup> actor r reus  
qñqz. vt. C. de abol. l. fallaciter. r. C. d. fal. l. vbi. In alijs at  
mutra sūt silia. nā in vtriqz sit libell<sup>9</sup>. vt. C. de lit. pñ. autē.  
offerat. r. ff. d. accu. l. libelloz. Itē d calūnia iurat. vt. C. d.  
iureiur. l. j. i pñ. r. C. d. fi. instru. l. vlt. s. qdā dixerūt. vt. ar.  
ff. de bo. eoz. l. j. Accur. **E**t instituendis. s. qñter for  
mat libellus. Rñ. sic vt cōtineat nomē accusantis r accusa

ti. r annū et mensē quo cōmissum fuit crimē r locū vbi fu  
it cōmissus. r cōsules sub quib<sup>9</sup> e admittus. Itē dies dati li  
belli dz inferi sed dies cōmissi criminis vel hora nō e neces  
se. vt. ff. de act. l. libelloz. in prin. r in anz. de exbi. rei. §. su  
scepto. r hz h locū r in publico r in priuato crimie qñ cri  
mialit agit. vt. ff. d.  
p. delict. l. fi. qñqz tm  
hec solēntas nō est  
necessaria. vt in leui  
crimie. vt. ff. de act.  
l. leuia. r. C. d. accu.  
ea q. et idē i casibus  
in qb<sup>9</sup> sine accusato  
re qz dñari pñ. q. f.  
casus his legib<sup>9</sup> no  
tantur. ff. ad. l. iul.  
de adulre. l. j. §. si  
publico. r. C. de te  
sti. l. nullū. r. C. d. p  
ba. l. pe. r. ff. de sus  
spe. tu. l. tutor. §. p.  
et. C. d. calū. l. j. r. ff.  
de bo. l. l. q cū ma  
ior. §. si libert<sup>9</sup>. r idē  
in notorio crimine.  
vt dixim<sup>9</sup>. p. l. C. de  
act. l. ea q. r idē i cri  
mine falsi fm. B. vt  
C. de fal. l. vbi. Sed  
Jo. p. r. vñ q ibi pñ  
cipaliter fuit accusa  
tio falsi instituta.

ptumacie quoqz noie qsqz eo  
iudicio pdenat: veluti si qs iu  
bente iudice metiri agros pas  
sus nō fuerit. Qd aut i istis  
iudicijs alicui adiudicatu sit:  
id statim exiit cui adiudicatu e

### **D**e publicis iudicijs.

**P**ublica iudicia nec p  
actiones ordinantur:  
nec oino qsqz simile  
habēt cū ceteris iudicijs d qb<sup>9</sup>  
locuti sumus magna qz diuer/  
sitas eozū e. r in institutōis r  
in exercētis. **P**ublica autē  
dicta sūt qz cuius ex pñlo ex/  
ecutio eoz plerūqz dat. **P**u  
blicoz iudiciozū qdā capita/  
lia sunt: qdā nō capitalia. Ca  
pitalia dicim<sup>9</sup> q vltimo suppli  
cio afficiunt: veluti aq r ignis  
interdictione vel deportatōe  
vl metallo cetera silquā ifami  
am irrogant cū damno pecu  
niario hec publica quidem  
sunt non tamen capitalia.

ff. de accu. l. q accusare. b. **P**lerūqz hō dicit. qz qñqz e  
publica accusatio r tm nō cōpetit cui libet ius accusandi vt  
in crimie suppositi prius vbi accusant soli parentes. vt. ff.  
de fal. l. lege eoz. §. j. Itē ppter accusatōez adulterij q pmo  
deferē certis psonis. vt. C. ad. l. iul. de adul. l. qñs.  
c. **P**ublicoz. fac. ff. c. l. ij. **U**ltimo. qd interpretamur  
mortē. vt. ff. de pe. l. fi. Accur. **I**nterdicōe. q e mors  
ciuilib. vt. ff. de p. ta. l. ij. in fi.  
f. **D**etello. has penas exponē vt diximus q. mo. ius pa.  
po. sol. §. cū aut. Accur. **I**nfamia. vt in l. iul. de vi p  
ua. r. j. e. §. it em. l. iul. de vi publica.  
b. **C**apitalia. r ista appellant relegatōnes. vt. ff. eo. l. ij.  
i. **D**olliti sunt. cū effectu tm sola voluntas sufficit. vt. C.  
ad. l. iul. ma. l. quisquis.  
k. **A**ie. i. aiari corpis. nā aia nō in hois sed in dei potesta  
te pñstit. sic. C. de sacrosan. ec. l. sanctimus. in fi.  
l. **E**t memoria. i. dñie etiā p mortē pñt accusari vt bona de  
ferant in fiscū r auferēdo heredit<sup>9</sup> tanqz indignis. vt. C. ad  
l. iul. ma. l. qñqz. r. l. se. Et q dixim<sup>9</sup> post mortē accusari in  
telligas in duob<sup>9</sup> caplis illi<sup>9</sup>. l. h e cū pñt principem vel p re  
publicā est aiatas. i. iussus ad malū. als finit morte vt cete  
ra crimina. vt. ff. ad. l. iul. ma. l. fi.  
m. **I**tē lex iulia. q inter publica iudicia numerat. Accur.  
n. **P**unit. sacrilegos. n. nuptiaz gladio feriri oportet. vt  
C. de adul. l. qñs. in fi.  
o. **M**asculis. nā r hoc casu armanē iura vt gladio ferian  
tur. vt. ff. ad. l. iul. de adul. l. capite quinto. melius. C. ad. l.  
iyl. de adul. l. cum iure.

**p** Lege iulia. s. de adul. nā hz bec. l. multa capla. vt. ff. de mino. l. auxiliū. §. s. vt. r. ff. ad. l. iul. de adul. l. capite q̄no q̄  
**q** Sine vi. qd si vi habet. §. e. §. sinatit p̄turū.  
**r** Cū dū. ad hūc. v̄l in puerū. r. dic de vidua et de virgī ne nisi sint meretrices vel licite cōcubine vt hic subijct bo-  
 neste. r. ff. de adul.  
 l. sup̄rū. §. f.

**s** Humiles. q̄ sūt  
 bumiles v̄l honeste  
 dic vt. C. de incest.  
 nup. l. humilē.

**t** Cū relegatōne.  
 bec distīn. pene fal-  
 lit i trīb<sup>9</sup> casib<sup>9</sup> in q̄  
 bus cōmittit sup̄rū  
 et tñ maior pena im-  
 ponit. p̄m<sup>9</sup> ē si q̄s in  
 puerū cōmittit. q̄a  
 tūc gladio punit. vt  
 s. e. §. itē r. q̄n tutor  
 sup̄rauerit eā cui<sup>9</sup> ē  
 tutor. vt. C. si tu. pu.  
 suā. l. j. Itē si fuerit  
 sup̄rata aliq̄ a suo  
 pp̄rio seruo. vt. C. d̄  
 mult. q̄ ser. pp̄ri. se  
 imit. l. j. r. no. penaz  
 sup̄ri esse q̄nquen-  
 nale nisi q̄n p̄ vim cō-  
 mittit. tūc em sine p̄  
 finitōe ip̄s p̄t insti-  
 tuti. vt. ff. ad. l. iul. d̄  
 adul. l. mariti. §. q̄n-  
 quennū. r. §. fi.

**v** Itē lex cornelia  
 sez cōputat inter pu-  
 blica iudicia.

**r** De sicarijs. q̄re  
 sic dicat. dic vt. §. e.  
 §. sicarij.

**y** Persequit. i. p̄  
 sequit eos q̄ homi-  
 cidij fecerūt cū fer-  
 ro. nec em p̄ hāc. l. occidit occidēs s̄z deportat r oia bona  
 sua publicant. vt. ff. ad. l. cor. d̄ sic. l. eiusdē. §. legis. r. l. pe.  
 vel dic q̄ p̄sequit homicidas ferro. qz eos occidim<sup>9</sup> hodie  
 vt. ff. ad. l. cor. de sic. l. iij. §. sed solet.

**z** Ambulāt. l. z eos nō occidāt. vt. C. ad. l. cor. de sic. l. is q̄  
 Et no. capla ex q̄b<sup>9</sup> aliq̄s hāc. l. tenet. vt. ff. ad. l. cor. d̄ sic.  
 l. j. v̄ Sequit. vt. s. de interdīc. §. q̄ aut.

**x** Lapis. facit. s. de interdīc. q̄ aut. y Siguratū. B to-  
 tū qd sequitur omittas. z Sicarij. a sicca. v̄l videbat q̄  
 tñ q̄ cū sicca occiderēt hāc lege tenerent. s̄z tñ generalius  
 hodie accipit sicca. r telū p̄ iterp̄ratōne. vt. s. p̄ri. §. Est at  
 sicca vt subijct cultellus v̄l rimq̄ scindens que portat pere-  
 grini q̄nq̄ in baculo quodā ita q̄ non patet. Cū d̄sus. Est  
 sicca mucro latēs sicarius inde vocat. a Hāc lege. s. q̄  
 dicit cor. de sic. r veneficis. nā plus ē hoīem occidere vene-  
 no q̄ gladio. vt. C. de mathema. l. j. b Odiosis. i. artifi-  
 cijs odiosis. nā oīs ars ē bona. c Susurris. i. incanta-  
 tionibus. nā hec scia reprobata ē. vt. C. de male. r mathe-  
 ma. l. cor. d̄ Deciderint. etiā sine dolo. vt. ff. de pe. l. si  
 q̄s aliqd. §. q̄ abhoritōis. sec<sup>9</sup> in coruelia. qz dol<sup>9</sup> ē necessari-  
 us. nec sufficit etiā lata culpa. vt. ff. ad. l. cor. de sic. l. i lege  
 e Parentis. parentes accipe et filios v̄lq̄ ad infinitum.  
 vt. ff. de iniur. vo. l. quiq̄. §. fi. r. l. sed si hac. §. liberos.

**f** Affectōis. als affinitatis. vel aliter affectōis.  
**g** Cōtinēt. s̄z q̄ sunt q̄ hac appellatōe cōtinēt. Rū. sup̄so.  
 res r inferiores vt dixim<sup>9</sup>. Itē collateralēs vt fratres con-

Publica autē iudicia hec  
 sunt. lex iulia maiestatis que i  
 eos qui contra imperatorem  
 vel rem publicā aliquid moli-  
 ti sunt suūz vigore extendit  
 cui<sup>9</sup> pena aie amissionē susti-  
 net et memoria rei etiā p<sup>9</sup> mor-  
 tem dānat. Itē lex iulia de  
 adulterijs coercendis q̄ nō so-  
 lum temeratores alienarū nu-  
 ptiarū gladio punit<sup>9</sup> s̄z et eos  
 q̄ cū mascul<sup>9</sup> nefandā libidinē  
 exercere audēt. s̄z eadez lege  
 iulia etiā sup̄ri flagitiū punit<sup>9</sup>  
 cū q̄s sin<sup>9</sup> v̄l virgīnē v̄l viduā  
 honeste viuētē stupuerit. De  
 nā. at eādē lex irrogat pctōri/  
 b<sup>9</sup> si hōesti sūt publicatōz p̄t/  
 dimidie eoz bonoz. si hūiles  
 corpis coertōz cū relegatōe.  
 Itē lex cornelia de sicarijs q̄  
 homicidas v̄l toze ferro p̄seqt<sup>9</sup>  
 v̄l eos q̄ hoīes occidēdi cā cū  
 telo ābulāt. Telū aut vt Ca/  
 ius n̄r ex interpretatōe legū. xij  
 tabu. scriptuz reliquit. vulgo  
 quidē id appellat quod ab ar-  
 cu mittit. s̄z hodie omne signi-  
 ficat qd manu cuiusdam mit-

sobini patrueles r primores eis. Itē affines quidam  
 vt vxor. nurus. gener. vitricus. p̄uignus r soceri. r etiā pa-  
 tronus. vt. ff. e. l. j. r. l. sed sciendū. r. l. cū pater.  
**b** Preperauerit. forte et si nō deciderit fm Pla. r facit  
 p eo. ff. e. l. j. in fi. v̄l dic illū sp̄ealē casū. i Extraneus.  
 no. extraneū pl<sup>9</sup> pu-  
 niri q̄ si ip̄e occidit  
 ser vt h. r. ff. e. l. v̄l r  
 r. l. sciēte. k. v̄l  
 in amnē. id est flu-  
 men v̄l si hec victi-  
 na nō sūt bestijs sub-  
 iect. vt. ff. e. l. pe.  
 l. Sustinebit. sed  
 nōne r q̄ sup̄iores p̄  
 sonas occidit hac. l.  
 cor. tenet. videt q̄  
 sic. vt. ff. e. l. ij. §. 3  
 C. e. l. j. dic q̄ q̄ hac  
 l. cor. tenet s̄z n̄ accu-  
 sat. vel v̄l fm Jo.  
 q̄ nō tenet eadē p̄a  
 capitali. s̄z maior h  
 iponit. m. Te-  
 stamētaria. iō sic dē  
 tra. qz r de testamē-  
 to falso ibi agitur.  
 n. Instm. s. emp̄tō  
 nale vel altcu<sup>9</sup> p̄t<sup>9</sup>  
 o. Scripserit. r ita  
 veritatē mutauit. vt  
 in auē. de fi. instrū.  
 §. j. in p̄n.  
 p. Signauerit. i. si  
 gillū qd i testamēt  
 apponit. vt. s. de te-  
 sta. §. postea. Itēz si  
 gnū qd chari<sup>9</sup> ipō-  
 nit. vt q̄nq̄z facilius  
 fiat compatio ex in-  
 strumen. vt in auē. d̄  
 fi. instrū. §. oportet.

titur. sequit<sup>9</sup> ergo vt lignum r  
 lapis r ferrū hoc noie conti-  
 neat. dictūq̄ ab eo q̄ in lōgin-  
 quū mittit a greca voce figu-  
 ratum r hanc significatiōnez  
 inuenire possumus r in greco  
 noie. Itā qd nos telū appella-  
 mus illi telos appellāt admo-  
 nent nos epigramata in zero-  
 philo v̄l bis cautissime scripta  
 Sicarij autem appellātur  
 a sicca eo q̄ significat ferreum  
 cultrum. Eadem lege r ve-  
 nefici capite damnant qui ar-  
 tibus odiosis tam venenis  
 q̄ susurris magicis homines  
 occiderint vel mala medica-  
 menta publice vendiderint.  
 Alia deinde lex asperrimum  
 crimē noua pena persequitur  
 que pōpeia de parricidijs vo-  
 catur qua cauet vt si q̄s parē-  
 tis aut filij aut omnino affini-  
 tatis eius q̄ nūcupatōe parricidij  
 p̄tinet fata p̄petrauerit  
 siue clam siue palam id ausus  
 fuerit. necnō is cui<sup>9</sup> dolo ma-  
 lo id factū ē. vel p̄sci<sup>9</sup> criminis  
 existit. licet extraneus sit pe-

**q** Supplicij qd interpretatur mortē. vt. ff. de pe. l. vlt.  
**r** Deportatio. r oim bonoz publicatio. r sic no. q̄ ex eo  
 dē p̄missio pl<sup>9</sup> sūt q̄ liberi puniunt vt h. r. ff. ad. l. cor. d̄ fal.  
 l. j. §. p. r. ff. si ex noxa. cā ag. l. pe. r. ff. de pe. l. i seruoꝝ imo  
 et inter liberos magis puniunt minores q̄ maiores. vt. ff.  
 d̄ incen rui. nau. l. pedius. s. Itē lex. no. ex maioritate  
 delicti maiorē penā iponit vt h. r. C. ad. l. iul. de vi. l. j. r fac  
 s. de interdīc. §. q̄ aut. Itē hic dānat fit is amīs. vt. ff. ad. l.  
 iul. d̄ vi pua. l. j. j. r. i. Sinatit. d̄ r. s. q̄n sine vi aliq̄s  
 cōmiserit sup̄rū. vt. s. e. §. n̄ sic q̄n vi v̄l p̄tinua cū sup̄iori. §.  
 p̄ri. v̄l Cōstitutōis. vt. C. de rap. virgī. l. j.  
**r** Publicā. s. ciuitatis ro. n̄ alteri<sup>9</sup>. vt. ff. de fur. l. ob pecu-  
 niā. r. ff. ad. l. iul. pe. l. iij. §. pe.  
**y** Sacra. vt calices r turribula que sacra sunt. vt. s. de  
 rez diu. §. nullus.  
**z** Religiosam. vt ornamenta sepulchroz.  
**a** Jurati sunt. vel etiā imiscuerunt ita q̄ damnificauerūt  
 rempub. vt. ff. ad. l. iul. pecu. l. j.  
**b** Ministerij. i. adiutorij.  
**c** Susceperunt. s. ad custodiendum.  
**d** Deportatōis. deportantur. n. Et no. q̄ q̄nquēno du-  
 rat bec actō. vt. ff. ad. l. iul. pec. l. pecular<sup>9</sup>. Itē ē sp̄ealis i eo  
 q̄ p̄ heredes inchoet. vt. ff. ad. l. iul. pecu. l. fi.  
**e** De plagarijs. iō sic dicta. qz orbatō p̄re filio. vel d̄no  
 seruo. bec lex punit orbantā. hz em locū q̄n aliq̄s d̄stra-  
 bit alienū suū v̄l filiū ita q̄ p̄t v̄l d̄ns n̄ p̄t rebabere. vt. ff.

ad. l. fal. de plag. l. j. z. l. lege. z. l. es. z. l. pe. s. fi. **I**tem tenet q̄ liberū hoiem de loco in locū transportat. vt. C. ad. l. fal. de plag. l. qm̄. et hoc si dolo facit. non aliter. vt. ff. ad. l. fal. de plag. l. legis fauiane. **I**tem hac lege tenet si q̄s seruū in fuga p̄stitutū v̄dat ita vt emptio statim teneat. vt. C. ad. l. fal. d̄ plag. l. in fuga.

**I**nterdū. s. malo rē aliquā miorē capi talē cū capital' al' sit minor. nā ingenuus nobil' i metallū igno bil' gladio ferit. seruus vt libertus be stijs subijct'. vt. C. ad. l. fal. de plag. l. fi. z. ff. ad. l. fal. l. ff. in fi. **I**tem q̄dā ciuilib' pena olim impone baf q̄ cessat hodie. vt. ff. e. l. fi.

**I**ulia q̄ hz locū i q̄tuor casib'. **P**ri mo si q̄s dederit clā pecuniā vt aliquēz fortia' honorē nō i ciuitate romana. nā ibi cessat hec lex cū p̄nceps ibi eligat. vt. ff. ad. l. iul. d̄ am bi. l. j. in p̄n. iō dixi clā. qz palā p̄t. vt. ff. de polli. l. j. s. j. ff. d̄ of. p̄. l. barbarius. **S**c̄do hz locū cum q̄s stat i m̄ḡfatu' vl tra annū. vt. C. ad. l. iul. de ambi. l. j. **T**er tio si q̄s ingredit̄ do mū iudicis p̄gnosce tis de cā criminali. vt. ff. ad. l. iul. de abi. l. j. **I**tem in q̄rro si q̄s iudex nouū vectigalē stituerit. z ē pena cō rti aureoz. vt. ff. ad. l. iul. de ambi. l. j. s. j. in casu deportat' qm̄ sez bis idē officii ē affecturus. vt. C. ad. l. iul. de ambi. l. j. sed fallit in affes soze. vt. C. de affes. l. liceat. **I**tem in p̄co sule. vt. ff. de offi. p̄

con. l. anpe. vel dic ibi sex fastib'. i. sex mensib'. qz tñ dura bat ei' officii. **R**epetundaz. q̄ hz locū qm̄ iudex per pecuniā facit aliqd vel omittit. vt. ff. ad. l. iul. repet. l. j. iij. s. v. v. j. z. v. j. esculentū tñ p̄t accipe iure veteri d̄imō non nimis magnū. vt. ff. de offi. p̄con. solēt. in fi. s. j. iure nouo n̄ nisi qm̄ deficeret salariū. vt in auē. scrip. exempla zc. in me dio p̄me col. pena aut̄ hui' legis est ciuilib' in quadruplū. vt. C. ad. l. iul. repetunda. l. j. criminalis extra ordinem. vt. ff. ad. l. iul. repetū. l. iul. s. hodie. **D**e annona. hec. l. locū hz quotic̄s q̄s facit vt annona cario' sit. z ē pena in ea statuta. xx. aureoz. vt. ff. ad. l. iul. de anno. l. ij. **D**e residuis. z hoc locū hz qm̄ aliqd sup̄fuerit ex aliq̄ administratōe publica. z ipe in vsū suū h̄uertit cui erat illa

administratio cōmissa. vt. ff. ad. l. iul. pe. z. l. ij. s. lege pena aut̄ hui' legis ē in tertia pte quā accepit ampli' q̄ dz qd̄ **P**la. sic dixit vt eēt in quadruplū. vel dic amplius ter tia pte qz punit̄ in simplū z in tertia pte simpli. vt. ff. ad. l. iul. pecul. l. iij. s. sed et q̄ pecuniā. in fi. maxie qz pene restrī gende sunt. vt. ff. de pe. l. interpretatōe.

perpetrati t̄nc z peccatores z hi q̄ opem flagitio dederunt capite puniunt̄ fm̄ nostre cō stitutōnis diffinitōem ex qua hoc apertius po sibile ē scire **L**ex iulia peculat' eos punit qui publicam pecuniā vel rē sacra' vel religiosaz' furati' fu erint. sed siquidē ipi iudices tpe administratōis publicas pecunias subtraxerit. capita li aīaduersione puniunt̄. z nō solū hi. sed z qui ministeriū eis ad hoc exhibuerit vel qui subtractas ab his scientes sus ceperint. **A**lij vero qui i hāc legē inciderint. pene deporta tionis subijcient̄. **E**st z inter publica iudicia lex fauā de plagarijs que interdūz capi tis penā ex sacris cōstitutio nib' irrogat interdū leuiozē.

**S**unt preterea publica iu dicia. lex iulia de ambitu. lex iulia repetūdarum' z lex iulia de annona. z lex iulia de resi duis que de certis capitulis loquuntur z anime quidem amissionem non irrogāt. alijs autem penis eos subijciunt qui precepta earum neglexe rint. **S**ed de publicis iudi cijs hec exposuim' vt nobis possibile sit summo digito et quasi per' indicem ea tetigisse alioquin diligentior eorum scientia vobis ex latioribus digestorum seu pandectaruz libris deo propicio aduentu ra est.

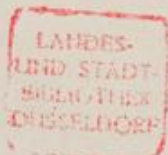
vt sint index vel demonstratio alioz dicendoz. sicut z sub gallina ouū dimittit̄ ad hoc vt ibi alia faciat oua. z idem i his que accipiunt a columbis als que aucupant̄ ad colū bas.

**A**duentura est. vt. ff. de pub. iudi. p̄ totū libz vsqz ad li brum de appellationibus. vt sequitur.

**I**nstitutionū opus cura sūma atqz diligentia castiga tum finit.

**S**ūmo. l. longi orū digito cū q̄ q̄s tā gere p̄t alius q̄ cū alijs qui dicūt medī cus als medius.

**P**er indicē. l. p̄ alū digiti qui dicūt index. **V**el dic meli us qz hec dicta sunt



**Ordo quaternoz insti.**

aa	bb
primum vacat	posuimus
In nomine dñi	Liberi
mini digni	bonorum
<b>I</b> us naturale	si tamen
bb	ii
Dominozum	rum esse
rois filiam	sunt certa
citur necnon	iudicis
in eo casu	spondes
cc	kk
valeant	alluionem
<b>S</b> ed pupilli	qu'd in lege
<b>I</b> dem et	crederes ei
pro vna	<b>P</b> ost genera
dd	ll
fuert	est nec
bule poterit	mero est
eius alius	iniuriarum
prediorum	buli de dolo
ee	mm
care. <b>Q</b> uod	aut quadrupli
possessione	lis est
qui per	iussu ma
fieri.	actiones ipso
ff	nn
testamenti	litis
nam imperfectū	riarum
liber et	uenti aut
uamini	<b>R</b> estitutoria
ss	
ts qui	
consulibus	
nunt	
libertas	

